

ОРТАҚ СЫНАҚТАР
БІРЛЕСКЕН
ШЕШІМДЕР

2025

ТҰРАҚТЫ ДАМУ
ТУРАЛЫ ЕСЕБІ

ОРТАҚ СЫНАҚТАР БІРЛЕСКЕН ШЕШІМДЕР

ҚМГ-ның 2025 жылға арналған тұрақты даму туралы есебі жаһандық өзгерістер жағдайында мұнай-газ саласы, экономика және қоғам тап болып отырған ортақ сынақтарды түсінуге негізделген. Климаттық күн тәртібі, энергетиканың трансформациясы және әлеуметтік күтулердің артуы барлық мүдделі тараптардың қатысуымен іске асырылатын келісілген әрі теңгерімді шешімдерді талап етеді.

Есептің визуалдық тұжырымдамасы «**Ортақ сынақтар. Бірлескен шешімдер**» слоганын дамыту мақсатында әзірленіп, Компания қызметінің негізгі бағыттарын тұрақты

дамуға бірыңғай көзқарас аясында біріктіруді көрсетеді. Қазақ ою-өрнегінің элементтерінен шабыт алған тұжырымдама Компанияның ұлттық бірегейлікпен байланысын және елдің әлеуметтік-экономикалық дамуындағы стратегиялық рөлін айқындай отырып, тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған ресурстарды, құзыреттерді және күш-жігерді біріктіруді білдіреді.

МАЗМҰНЫ

ҚМГ компаниялар тобы бойынша негізгі көрсеткіштер.....	2
Директорлар кеңесі төрағасының үндеуі.....	6
Басқарма төрағасының үндеуі	8
2025 жылдың маңызды оқиғалары.....	10
I. КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ.....	20
Компания бейіні	21
Бизнес моделі және құн құру тізбегі	26
II. СТРАТЕГИЯ ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫ ДАМУ.....	32
Корпоративтік стратегияны іске асыру және негізгі нәтижелер	33
Компанияның тұрақты дамуды басқару жүйесі.....	44
Маңызды тақырыптарды анықтау тәсілі	48
Компанияның БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарына жетуге қосқан үлесі.....	51
Климат және ESG тәуекелдерін басқару.....	60

III. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ..... 78

Корпоративтік басқару жүйесі.....	79
Экономикалық тиімділік	98
Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу.....	114
ҚМГ-ның мүшелігі және бастамалар мен қауымдастықтарға қатысуы.....	118

IV. ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК..... 122

Адами ресурстарды басқару және дамыту.....	123
Адам құқықтарын қамтамасыз ету тәсілдері	138
Қауымдастықтар және әлеуметтік инвестициялар.....	144

V. ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ.....146

Өндірістік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау жүйесі	147
Өнеркәсіптік процестердің қауіпсіздігін басқару.....	151
Мердігерлік ұйымдармен өзара әрекеттесу.....	156
Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы	158

VI. ҚОРШАҒАН ОРТАҒА ЖАУАПКЕРШІЛІК.....160

Қоршаған ортаға жауапкершілік мәселелерін басқару тәсілі.....	161
Климаттың өзгеруі және төмен көміртекті даму.....	167
Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі	170
Энергия тұтыну және энергия тиімділігі.....	188
Атмосфералық ауаны қорғау	196
Су ресурстарын басқару	200
Қалдықтарды басқару және жерді қалпына келтіру	208
Биоалуантүрлілікті қорғау	213
Заңды талаптарына сәйкестік және қоршаған ортаға келтірілген шығындар.....	218

VII. ҚОСЫМШАЛАР..... 220

А қосымшасы: Есеп туралы	221
В қосымшасы : GRI мазмұн индексі.....	228
С қосымшасы: SASB салалық көрсеткіштері	240
D қосымшасы : IFRS S2 негізінде ақпаратты ашып көрсету.....	243
E қосымшасы : Қосымша ақпарат	246
F қосымшасы: Тәуелсіз тексеру туралы есеп.....	260
G қосымшасы : Глоссарий.....	266

ҚМГ КОМПАНИЯЛАР ТОБЫ БОЙЫНША НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

Өндіріс көрсеткіштері:

Мұнай және газ өндіру

PRMS резервтері 2P санатында (млн тонна м.б.)

Мұнай және конденсат (мың тонна)

Табиғи және ілеспе газ (млн м³)

Мұнай тасымалдау ¹

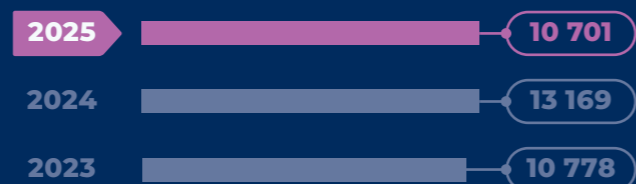
Магистральдық және теңіз тасымалының көлемі (ҚМГ үлесі), қоса алғанда (мың тонна)

Құбырлар арқылы тасымалдау (ҚМГ үлесі) (мың тонна)

Теңіз көлігі (ҚМГ үлесі) (мың тонна)

Мұнай айналымы ² (млн тонна*км)

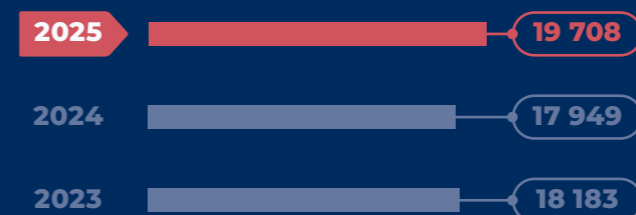

Өңдеу және маркетинг

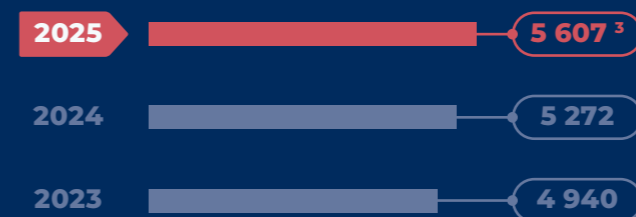
Мұнайды өңдеу (мың тонна)

Мұнай өнімдерін өндіру (мың тонна)

Қазақстанда өндірілген ҚМГ мұнай өнімдерін көтерме сату (мың тонна)

1. Мұнай тасымалдаудың шоғырландырылған көлеміне ҚМГ-ның операциялық үлесін ("ҚазТрансОйл" АҚ қоспағанда) ескере отырып, әрбір жеке құбыр компаниясының тасымалдау көлемі кіреді. Кейбір мұнай көлемдерін екі немесе үш құбыр компаниясы тасымалдауы мүмкін, сондықтан бұл көлемдер шоғырландырылған мұнай тасымалдау көлемінде бірнеше рет есептеледі.
2. Әрбір жеке құбыр компаниясының мұнай айналымы ҚМГ-ның ("ҚазТрансОйл" АҚ-тан басқа) операциялық үлесімен ескеріледі.
3. ҚМГ-ның Қазақстанда өндірілген меншікті мұнай өнімдерін көтерме сату көлемі 2024 жылмен салыстырғанда 6,4%-ға өсіп, 5 607 мың тоннаны құрады, оның ішінде: 5 113 мың тонна ішкі нарықта сатылды, 495 мың тонна экспортталды.

ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

Жер үсті көлігі, оның ішінде жүктер мен жолаушыларды тасымалдау, мұнай кен орындарына келік және технологиялық қызметтер

Теңіз операцияларын қолдау

Мұнай және газ ұңғымаларын бұрғылау және игеру

Ұңғымаларды жер асты және күрделі жөндеу

Мұнай-газ жабдықтарын өндіру

Технологиялық процестерді автоматтандыру

Мұнай кен орындарында өлшеу құралдарына, автоматика және телеметрия жүйелеріне техникалық қызмет көрсету, телекоммуникация, радиобайланыс, кабельді және спутниктік теледидар қызметтерін ұсыну; өлшеу құралдарын сынау және жөндеу; күзет дабылдарына техникалық қызмет көрсету

Мұнай төгілуіне жауап беру қызметі

Ауыз суды өндіру және тасымалдау, теңіз суын тасымалдауды қамтамасыз ету

Әлеуметтік нысандарды тамақтандыруды ұйымдастыру және күтіп ұстау және т.б.

Тұрақты даму көрсеткіштері

Экологиялық жауапкершілік:

Энергия үнемдеу (мың ГДж)

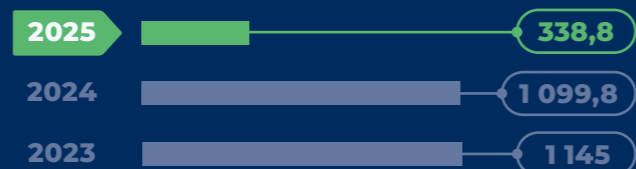
Су қабылдау көлемі (млн м³)

Парниктік газдар шығарындылары (1-ауқым) (CO₂ млн тонна)

Қайта өңделген тарихи қалдықтардың көлемі (мың тонн)

Ілеспе мұнай газын қайта өңдеу деңгейі (%)

Экономикалық жауапкершілік:

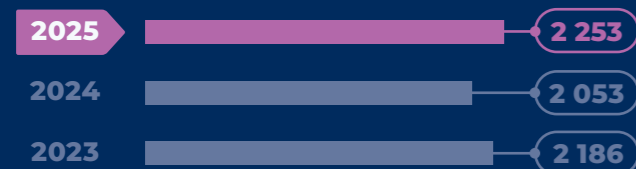
Пайда (млрд теңге)

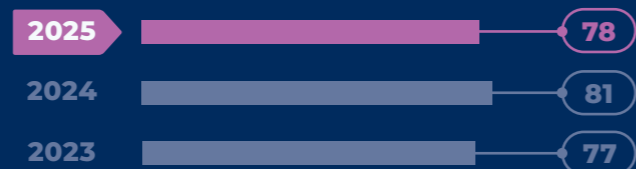
Салықтар ⁴ (млрд теңге)

Сатып алу көлемі ⁵ (млрд теңге)

Сатып алулардағы жергілікті қамту үлесі (%)

Әлеуметтік жауапкершілік:

Қызметкерлердің тізімдік саны (адам)

Қызметкерлердің тұрақтамауы (%)

Бір қызметкерге жылына орташа оқу сағаттарының саны (сағат)

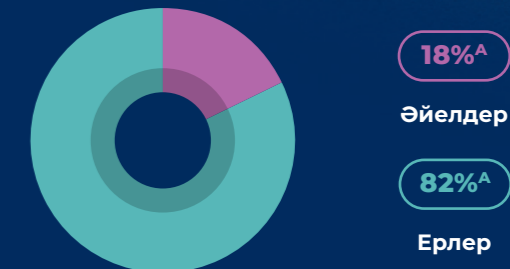
Жұмысшылар мен жұмыс істемейтін зейнеткерлерге әлеуметтік қолдау (млрд теңге)

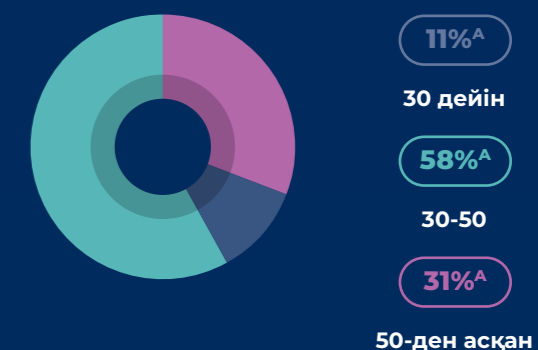
Қатысу аймақтарын қолдау (млрд теңге)

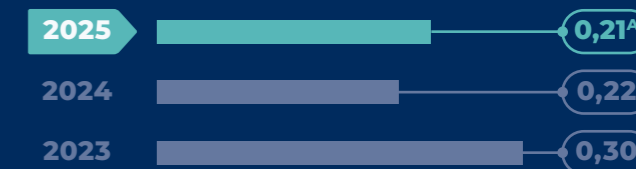
Гендерлік топтар бойынша персонал құрылымы (%)

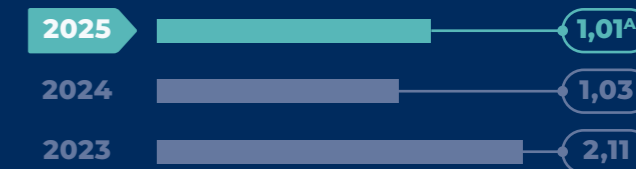
Жас топтары бойынша персонал құрылымы (%)

Жұмыс уақытын жоғалтуымен жазатайым оқиғалардың деңгейі (LTIR)

Өлімге әкелген оқиғалардың деңгейі (FAR)

4. Ел бюджетіне төленген салықтар мен басқа да міндетті төлемдер
5. ҚМГ компаниялар тобы ұсынған тауарлардың, жұмыстардың және қызметтердің көлемі

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

GRI 2-22

ҚҰРМЕТТІ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАР!

Сіздердің назарларыңызға ҚМГ 2025 жылға арналған тұрақты даму туралы есебін ұсынамын.

ҚМГ – «Самұрық-Қазына» АҚ-ның ең ірі активі және Қазақстанның энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі мұнай-газ секторының негізгі тірегі. 2025 жыл ҚМГ-нің құбылмалы нарық жағдайында да тұрақтылығын сақтай алатынын айқын көрсетті. Есепті жылы Директорлар кеңесі негізгі ESG-бастамалардың іске асырылуына стратегиялық қадағалауды жүзеге асырып, Компанияның ұзақ мерзімді дамуына бағытталған шешімдер қабылдады. Есепті кезеңдегі Компанияның таза пайдасы 1 072 млрд теңгені, ал акционерлерге төленген дивидендтер көлемі 300 млрд теңгені құрады. IPO өткізілген сәттен бастап ҚМГ бағалы қағаздарының құны оң динамиканы көрсетуде: 2025 жылы акциялар бағасы 2022 жылмен салыстырғанда 158%-ға өсті.

ESG – стратегиялық басымдық

Директорлар кеңесі орнықты дамуды стратегиялық басқарудың ажырамас бөлігі, әрі Компанияның ұзақ мерзімді бәсекеге қабілеттілігін айқындайтын фактор ретінде қарастырады. 2025 жылы біз ҚМГ-нің 2022–2031 жылдарға арналған даму стратегиясын іске асыруға, негізгі тәуекелдерді басқаруға, ESG факторларын басқарушылық шешімдер қабылдау процестеріне интеграциялауға және тұрақты даму саласындағы нысаналы тиімділік көрсеткіштеріне қол жеткізуге баса назар аудардық.

Біз климаттық тәуекелдерді бағалау жүйесін жетілдіру және энергетикалық ауысымға бейімделу жұмыстарын жалғастырып келеміз. MSCI агенттігі берген «BBB» рейтингі біздің басқару жүйеміздің тұрақтылығын растады. ESG көрсеткіштері басшылықтың тиімділігін бағалау жүйесіне және корпоративтік қызметтің негізгі көрсеткіштері енгізіліп, тұрақты нәтижелерге қол жеткізу үшін жауапкершілікті қамтамасыз етеді.

2025 жылы Директорлар кеңесі жасанды интеллектіні (ЖИ) қолдана отырып, жобаларды енгізу жөніндегі Жол картасын бекітті. Бұл құжат цифрландыру мен ЖИ-ді операциялық тиімділікті арттыру, өнеркәсіптік қауіпсіздікті күшейту және басқарушылық шешімдердің сапасын жақсарту құралдары ретінде бекітті. Негізгі күтілетін нәтижелерге автоматтандыру және деректерді талдау арқылы нақты экономикалық әсерге қол жеткізу, өндірістік нысандардағы қауіпсіздік деңгейін арттыру, сондай-ақ цифрлық технологияларды Компания ауқымында кеңейтуге мүмкіндік беретін тұрақты құзыреттер экожүйесін қалыптастыру жатады.

2025 жылғы желтоқсанда Директорлар кеңесі тұрақты даму мәселелеріне арналған арнайы отырыс өткізіп, онда ҚМГ компаниялар тобындағы төмен көміртекті даму бағдарламасының іске асырылу барысы мен өндірістегі жарақаттануды азайту шаралары қаралды.

Өңірлер мен қоғам алдындағы жауапкершілік

ҚМГ қызмет жүргізетін өңірлерде шамамен 50 мың адамды жұмыспен қамтамасыз етеді. Маңғыстау, Ақтөбе, Қызылорда және Батыс Қазақстан облыстарының инфрақұрылымы мен әлеуметтік нысандарына салынатын инвестициялар – ұлттық компания ретіндегі біздің жауапкершілігіміздің ажырамас бөлігі.

2025 жылы Қауіпсіздік, еңбекті, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік, экологиялық қауіпсіздік мәселелерін, төмен көміртекті даму бағдарламасы іс-шараларының орындалу барысын үнемі назарда ұстады, сондай-ақ өндірістік қауіпсіздік пен тұрақты даму мәселелері бойынша еншілес және тәуелді ұйымдардың басшыларын тыңдады.

Экологиялық жауапкершілік және климаттық мақсаттар

Біз қоршаған ортаға әсерді жүйелі түрде азайтып, ұзақ мерзімді климаттық стратегияны іске асырып келеміз. Директорлар кеңесі инфрақұрылымдық жобалардың жүзеге асырылуын жүйелі бақылауда ұстайды. Олардың қатарында «Кендірлі» теңіз суын тұщыландыру зауытының құрылысы, Маңғыстау облысында гибридті электр станциясын, сондай-ақ Жамбыл облысында «Мирный» жел электр станциясын салу жобалары бар.

2025 жылы тәулігіне 50 мың м³ дейін ауыз су өндіретін «Кендірлі» тұщыландыру зауытының құрылысы толық аяқталды. Жоба өңірді ауызсумен үздіксіз қамтамасыз етіп қана қоймай, 91 жұмыс орнын ашып, Маңғыстау облысының инфрақұрылымдық дамуына елеулі үлес қосты.

2025 жылғы қыркүйекте Маңғыстау облысында қуаты 50 МВт болатын күн электр станциясы пайдалануға берілді. Сонымен қатар қуаты 120 МВт болатын жел және газ электр станцияларын қамтитын гибридті жоба аясындағы құрылыс жұмыстары жалғасуда. Бұл шаралар көміртек сыйымдылығын төмендетіп, тұрақты энергетикалық инфрақұрылымды қалыптастыруға ықпал етеді.

2025 жылы ҚМГ климаттық бастамаларды іске асыруды жалғастырды: Компания OGMP 2.0

шеңберінде, оның ішінде 3-ауқымды қамти отырып, метан шығарындылары бойынша есеп берді, сондай-ақ Павлодар облысында Chevron компаниясымен бірлесіп жүзеге асырылып жатқан орман-климаттық жоба бойынша мемлекеттік сараптаманың оң қорытындысын алды.

Компания тарихи экологиялық залалды жоюда жүйелі тәсілді ұстанып келеді: 2025 жылы 338,8 мың тонна тарихи мұнай қалдықтары жойылды. 2018 жылдан бері 4,6 млн тонна қалдық қайта өңделіп, «Қаражанбасмұнай» АҚ-ның келісімшарттық аумағындағы тарихи ластанулар толық жойылды.

Ұзақ мерзімді құндылық және стратегиялық өсу

Директорлар кеңесі ашықтыққа, корпоративтік басқару сапасына және есептілікке басымдық береді. ESG қағидаттары тәуекелдерді басқару жүйесіне және басшылықтың тиімділігін бағалау процесіне интеграцияланған. Біз операциялық модельдің тұрақтылығы, қоғам алдындағы жауапкершілік және капиталды ұтымды пайдалану арасындағы теңгерімді сақтаймыз.

2026 жылы Директорлар кеңесі ҚМГ-нің 2022–2031 жылдарға арналған даму стратегиясының іске асырылуын қадағалауды жалғастырады. Негізгі назар төмен көміртекті даму бағдарламасы бойынша қол жеткізілген ілгерілеуге, ESG бойынша ақпаратты беру сапасына және ҚМГ компаниялар тобындағы өндірістік қауіпсіздікке аударылады.

ҚМГ басшылығы мен қызметкерлеріне ESG күн тәртібін жүйелі түрде іске асырып отырған еңбектері үшін алғысымды білдіремін.

Құрметпен,

НҰРЛАН ЖАҚЫПОВ

Директорлар кеңесінің төрағасы
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

GRI 2-22

ҚҰРМЕТТІ ӘРІПТЕСТЕР, СЕРІКТЕСТЕР ЖӘНЕ АҚЦИОНЕРЛЕР!

2025 жыл ҚМГ үшін тұрақты жұмыс кезеңі және дамудың негізгі бағыттары бойынша жүйелі ілгерілеу жылы болды. Мұнай нарықтарындағы сақталып отырған құбылмалылыққа, логистикалық жағдайлардың өзгеруіне, геосаяси шектеулерге және жаһандық энергетиканың жалғасып жатқан трансформациясына қарамастан Компания тұрақтылығын сақтап, өндірістік және қаржылық тұрғыдан жақсы нәтижелерге қол жеткізді.

Жыл қорытындысы бойынша ҚМГ қосылған құн тізбегінің барлық буындарындағы позицияларын нығайтып, одан әрі өсуге негіз қалыптастыру бойынша жұмысты жалғастырды.

Негізгі бағыттар бойынша позицияларды нығайту

2025 жылы Компания мұнай мен конденсат өндірісін 26,2 миллион тоннаға дейін арттырды, бұл 2024 жылғы деңгейден 10 пайызға жоғары. Теңіз кен орнындағы Болашақ кеңейту жобасы шеңберінде жаңа Үшінші буын зауытын сәтті іске қосу және кеңейту, сондай-ақ жетілген кен орындарында жаңа технологияларды енгізу арқылы қосымша артықшылықтарға қол жеткізілді. Сондай-ақ маңызды нәтижелердің бірі – Батыс Прорва және Қарасор Батыс кен орындарының пайдалануға берілуі болды, осылайша 2,66 млн тонна мұнай қоры игеруге тартылды.

Көлік инфрақұрылымын дамыту және экспорттық бағыттарды әртараптандыру бойынша жұмыстар

жалғасты. 2025 жылдың қорытындысы бойынша Ақтау порты арқылы Баку – Тбилиси – Джейхан бағытымен жөнелтілген мұнай көлемі 1,3 млн тоннаны құрады, ал Германияға тасымалдау көлемі 2,1 млн тоннаға дейін жеткізіліп, 2024 жыл деңгейінен 40%-ға артты. Компания экспорттық логистиканың тұрақтылығын арттыру үшін баламалы жеткізу бағыттарын жоспарлы түрде дамытып келеді.

Мұнай өңдеу саласында да елеулі нәтижелерге қол жеткізілді. Қазақстан Республикасының үш мұнай өңдеу зауытында 2025 жылдың қорытындысы бойынша 17,5 млн тонна мұнай өңделді, оның 14,4 млн тоннасы ҚМГ үлесіне тиесілі. Жеңіл мұнай өнімдерін өндіру көлемі 13,6 млн тоннаны құрап, 2024 жылғы көрсеткіштен 1,2 млн тоннаға жоғары болды. Бұл – Компания үшін рекордтық нәтиже.

«CASPI BITUM» БК» ЖШС-нің кеңейту жұмыстары аяқталды, сондай-ақ Шымкент және Павлодар мұнай өңдеу зауыттарының қуаттарын арттыруға дайындық жалғасуда. Бұл алдағы уақытта Компанияның мұнай өңдеу сегментіндегі позицияларын нығайтып қана қоймай, ішкі нарықтың қажеттіліктерін неғұрлым тиімді қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Даму мен ресурстық базаны кеңейтуге арналған инвестициялар

Қазіргі уақытта ҚМГ ауқымды инвестициялық бағдарламаны іске асырудың белсенді кезеңіне өтуде.

ҚМГ әртүрлі жетілу кезеңдеріндегі 23 жобаны қамтитын ауқымды барлау бағдарламасын жүзеге асыруда. Терең және аз зерттелген аумақтарға басымдық беріледі. Есепті кезеңде CNOOC және Sinorec компанияларын қоса алғанда, халықаралық серіктестермен жаңа келісімшарттарға қол қойылды. Компания қолданыстағы серіктестермен ынтымақтастықты кеңейтуге де, жаңа стратегиялық әріптестік қатынастарын қалыптастыруға да ашық.

Сонымен қатар Компания қосымша өсу нүктелеріне айналуы тиіс жаңа бағыттарды дамытып келеді. Мұнай-газ химиясы мен газ өңдеу салаларындағы ірі жобаларды іске асыру жалғасуда, қайта өңдеу қуаттарын кеңейту және ілеспе инфрақұрылымды дамыту бағытында жұмыстар жүргізілуде. Мұндай тәсіл Компанияның ағымдағы бизнесін нығайтып қана қоймай, оның қызметін кезең-кезеңімен әртараптандыруға мүмкіндік береді.

Адамдар, құзыреттер және жауапты даму

2025 жылы Компания кадрларды оқыту мен дамытуға жүйелі түрде инвестиция салуды жалғастырды. ҚМГ алдында тұрған міндеттердің ауқымы жаңа құзыреттерді дамытуды және білікті мамандарды тартуды талап етеді. Осыған байланысты Компания кадрларды даярлау және кәсіби дағдыларды дамыту бойынша жүйелі жұмысты жалғастыруда. Бұл жұмыс мұнай-газ химиясы, геологиялық барлау, технологиялар және цифрландыру сияқты бағыттарды қамтиды. Бізге жобаларды іске асыру ғана емес, оларды ұзақ мерзімді сүйемелдеу үшін өзіміздің кәсіби әлеуетімізді қалыптастыру да маңызды.

Біз өндірістік қауіпсіздік мәдениетін жүйелі түрде дамытып, тәуекелдерді басқаруды күшейтіп, цифрлық мониторинг құралдарын енгізіп, өнеркәсіптік қауіпсіздіктің интеллектуалды жүйелерін іске қосуға дайындық жүргізіп жатырмыз.

Дәстүрлі бизнесті дамытумен қатар, ҚМГ төмен көміртекті даму саласындағы жұмысын жалғастыруда. 2025 жылы Епі компаниясымен бірлесіп Жаңаөзен қаласында қуаты 50 МВт болатын күн электр станциясы іске қосылды. Бұл – жалпы қуаты 247 МВт болатын гибриді электр станциясының алғашқы кезеңі. Біз мұндай жобаларды энергетикалық көшуге кезең-кезеңмен әрі практикалық тұрғыдан бейімделудің бір бөлігі ретінде қарастырамыз. Жамбыл облысында қуаты 1 ГВт және 300 МВт/600 МВт-сағ энергия жинақтау жүйесі бар «Мирный» жел электр станциясының құрылыс жобасы жүзеге асырылуда. 2025 жылы жоба бойынша базалық жобалау аяқталды, детальдық жобалау 81%-ға жетті.

Экология, инфрақұрылым және әлеуметтік жауапкершілік

ҚМГ үшін тұрақты даму – бұл тек өндірістік көрсеткіштер ғана емес, сонымен қатар экология, әлеуметтік жауапкершілік және Компания қатысатын өңірлердегі өмір сапасына деген қамқорлық. 2025 жылы Маңғыстау облысында қуаты тәулігіне 50 000 м³ «Кендірлі» теңіз суын тұщыландыру қондырғысы іске қосылды. Зауыт аймақ халқын ауыз сумен тұрақты қамтамасыз етуге бағытталған. Компания сондай-ақ Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың бастамасымен жүзеге асырылып жатқан «Таза Қазақстан» республикалық экологиялық науқаны шеңберінде экологиялық бастамаларды, сондай-ақ көгалдандыру жобалары мен мұнай қалдықтарын басқару бойынша іс-шараларды іске асыруды жалғастырды. Біз Компанияның дамуы аймақтардың дамуына нақты үлес қосумен, экологиялық жауапкершілікті арттырумен және қауіпсіздік мәдениетін нығайтумен қатар жүруі керек деп есептейміз.

Алға көзқарас

Бүгін ҚМГ – мықты ресурстық базасы, тұрақты өндірістік нәтижелері және ірі инвестициялық портфельі бар компания. Біз қаржылық тұрақтылықты сақтай отырып, болашақ дамуға берік негіз қалыптастыру бағытындағы жұмысты жалғастырып келеміз.

Құбылмалы энергетикалық күн тәртібі жағдайында ҚМГ өз позицияларын жүйелі түрде нығайтып, құзыреттерін кеңейтіп, жаңа бағыттарды дамытып, Қазақстан үшін ұзақ мерзімді құндылық қалыптастыруды жалғастырады.

ҚМГ компаниялар тобының қызметкерлеріне кәсібилігі мен іске деген жауапты көзқарасы үшін, ал серіктестеріміз бен акционерлерімізге сенімі мен қолдауы үшін алғысымды білдіремін.

Құрметпен,

АСХАТ ХАСЕНОВ

Басқарма төрағасы
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ

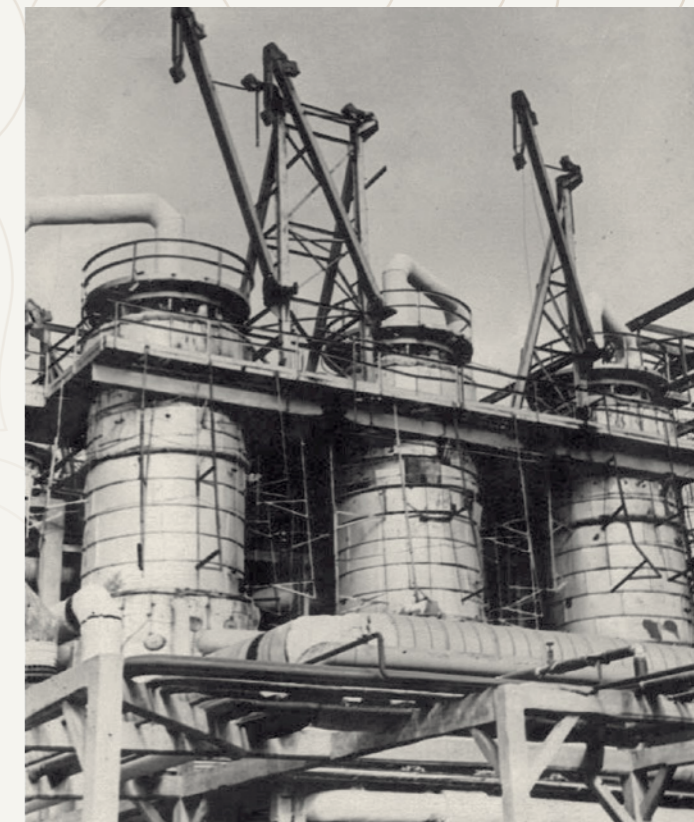

АТЫРАУ МҰНАЙ ӨНДЕУ ЗАУЫТЫНЫҢ МЕРЕЙТОЙЛЫҚ ЖЫЛЫ

«АТЫРАУ МҰНАЙ ӨНДЕУ ЗАУЫТЫ» ЖШС ӨЗІНІҢ 80 ЖЫЛДЫҚ МЕРЕЙТОЙЫН АТАП ӨТТІ. 1945 ЖЫЛЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ АЛҒАШҚЫ МҰНАЙ ӨНДЕУ ЗАУЫТЫ РЕТІНДЕ ҚҰРЫЛҒАН ЗАУЫТ ҰЛТТЫҚ МҰНАЙ ӨНДЕУ ӨНЕРКӘСІБІНІҢ ҚАЛЫПТАСУЫНДА МАҢЫЗДЫ РӨЛ АТҚАРДЫ ЖӘНЕ ОНДАҒАН ЖЫЛДАР БОЙЫ ЕЛДІҢ ИНДУСТРИЯЛАНДЫРЫЛУЫ МЕН ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІГІНЕ ҮЛЕС ҚОСТЫ.

Бүгінгі таңда «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС ҚМГ-ның стратегиялық активі болып табылады, Атырау облысындағы ірі жұмыс берушілердің қатарында **(2,5 мыңнан астам қызметкер)** және өндірістік қауіпсіздік, корпоративтік басқару және тұрақты даму қағидаттарына сәйкес қызметін жүзеге асырады. Мерейтойлық жылы кәсіпорын қызметкерлерінің еңбегі мемлекеттік және салалық марапаттар табысталды.

2024 жылы зауыт алғаш рет **5,5 млн тонна мұнай** өндеп, **155 млрд теңге** салық түсімімен елдің ең ірі 15 салық төлеушісінің біріне айналды. Оң серпін 2025 жылы да жалғасуда: мұнай өңдеу тереңдігі 88%-ға, ал жеңіл мұнай өнімдерінің өнімділігі 75%-ға жетті. Ұзақ мерзімді даму стратегиясының бөлігі ретінде «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС мұнай өңдеу қуатын жылына **6,1 млн тоннаға** дейін арттыруды және өндірістің тиімділігі мен экологиялық тазалығын одан әрі арттыруды жоспарлап отыр.

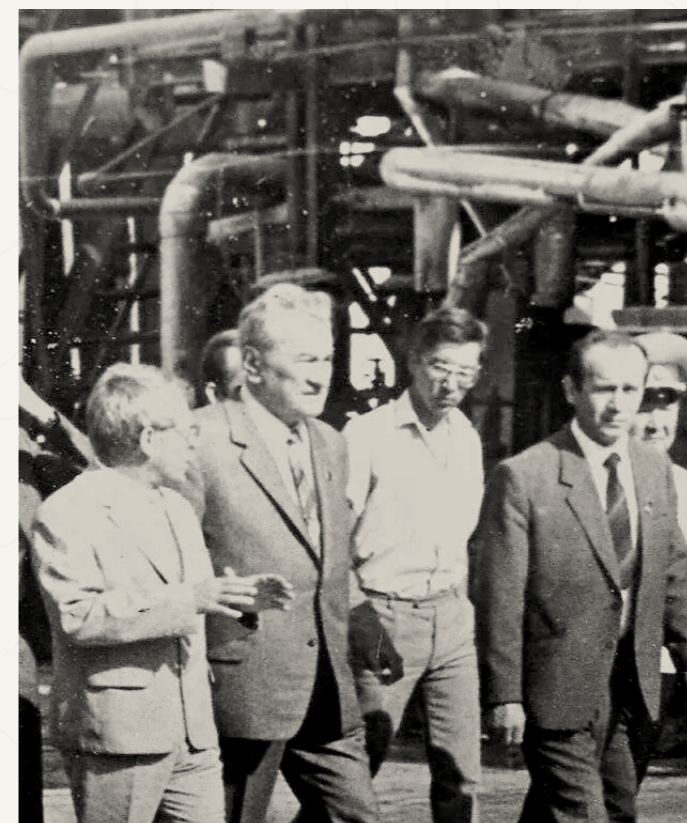

ШЫМКЕНТ МҰНАЙ ӨНДЕУ ЗАУЫТЫНЫҢ МЕРЕЙТОЙЛЫҚ ЖЫЛЫ

ШЫМКЕНТ МҰНАЙ ӨНДЕУ ЗАУЫТЫ («ПЕТРОКАЗАХСТАН ОЙЛ ПРОДАКТС» ЖШС) ӨНЕРКӘСІПТІК ПАЙДАЛАНУҒА БЕРІЛГЕНІНЕ 40 ЖЫЛ ТОЛУЫН АТАП ӨТТІ. 1985 ЖЫЛЫ ІСКЕ ҚОСЫЛҒАН МҰНАЙ ӨНДЕУ ЗАУЫТЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ НЕГІЗГІ МҰНАЙ ӨНДЕУ ОРТАЛЫҚТАРЫНЫҢ БІРІНЕ АЙНАЛДЫ ЖӘНЕ ЕЛДІҢ ОҒТУСТІК АЙМАҒЫНЫҢ ӨНЕРКӘСІПТІК ИНФРАҚҰРЫЛЫМЫ МЕН ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДА МАҢЫЗДЫ РӨЛ АТҚАРДЫ.

Мерейтойлық жылында компания технологиялық жаңғырту мен цифрландыру нәтижелерін көрсетті: жабдықтың сенімділігі мен өнеркәсіптік қауіпсіздікті арттыруға бағытталған болжамды аналитика және еңбек қауіпсіздігі саласындағы пилоттық жобалар ұсынылды. Басқа да маңызды оқиғалардың қатарында «Сызықтық мұнай өңдеу кешені, 6У модификациясы – мұнай өңдеу зауытының жүрегі» мемориалының және Шымкент мұнай өңдеу зауытының өндірістік және инженерлік мұрасын көрсететін корпоративтік мұражайдың ашылуы болды.

Зауыт жоғары өндіріс қарқынын сақтап келеді: 40 жыл ішінде 180 млн тоннадан астам мұнай өңделді, ал 2025 жылы өңдеу тереңдігі 88%-ға жетті, ал жеңіл мұнай өнімдерінің үлесі 82%-ға жетті. Мерейтойлық мерекелер кезінде әлеуметтік жауапкершілік пен адами капиталды дамытуға ерекше назар аударылды – 150-ден астам қызметкер мен ардагер мемлекеттік және салалық марапаттармен марапатталды, сондай-ақ аймақ тұрғындарының өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған әлеуметтік жобалар жүзеге асырылды.

ВЕГА МҰНАЙ ӨНДЕУ ЗАУЫТЫНЫҢ МЕРЕЙТОЙЛЫҚ ЖЫЛЫ

2025 ЖЫЛЫ ROMPETROL КОМПАНИЯСЫ ВЕГА МҰНАЙ ӨНДЕУ ЗАУЫТЫНЫҢ 120 ЖЫЛДЫҚ МЕРЕЙТОЙЫН АТАП ӨТТІ, БҰЛ ОНЫҢ ДАМУЫНДАҒЫ МАҢЫЗДЫ КЕЗЕҢ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ. 1905 ЖЫЛЫ 1 ЖЕЛТОҚСАНДА МИНЕРАЛДЫ МАЙЛАРДЫ ӨНДІРУГЕ АРНАЛҒАН АУЫР ШИКИ МҰНАЙҒА АРНАЛҒАН ЕУРОПАДАҒЫ АЛҒАШҚЫ ҮЗДІКСІЗ ВАКУУМДЫҚ АЙДАУ ҚОНДЫРҒЫСЫМЕН ВЕГА МҰНАЙ ӨНДЕУ ЗАУЫТЫ (ПЛОЕШТИ, РУМЫНИЯ) ПАЙДАЛАНУҒА БЕРІЛДІ.

2007 жылы ҚМГ Rompetrol компаниясының бақылау пакетін сатып алды, бұл компанияның халықаралық нарықтағы орнын нығайтты. Бұл сатып алу Vega мұнай өңдеу зауытындағы өндірісті жаңғыртуға және кеңейтуге әкелді, ол 2015 жылы битум мен n-гексан өндірісінің рекордтық деңгейіне жетті.

2019 және 2020 жылдар аралығында Vega мұнай өңдеу зауыты ұлы қалдықтарын тазартуды аяқтап, ластаушы заттардың айтарлықтай мөлшерін жойды. 2022 жылы өндіріс тиімділігін арттыруға инвестициялар салынды, бұл қоршаған ортаны қорғау көрсеткіштерін жақсартуға ықпал етті. Vega мұнай өңдеу зауыты қазіргі уақытта толығымен KMG International N.V. және Румыния Энергетика министрлігі бақылайтын Rompetrol Rafinare SA компаниясына тиесілі.

ЖҰМЫСШЫ МАМАНДЫҚТАР ЖЫЛЫ

Жыл бойы ҚМГ өзінің кадрлық әлеуетін дамыту бойынша кешенді бағдарламаларды жүзеге асырды.

270
ҚЫЗМЕТКЕР

«ҚМГ Кәсіп» бағдарламасы бойынша 270 қызметкер 12 мамандық бойынша оқудан өтті

99
МАМАН

99 маман тәжірибе алмасу үшін серіктес компанияларға жіберілді

250
СТУДЕНТ

250-ден астам студент дуалды оқытуға қатысты, шамамен 800 адам өндірістік тәжірибеден өтті

47
ӘЙЕЛ

JanAru білім беру бағдарламасына 47 әйел қатысты

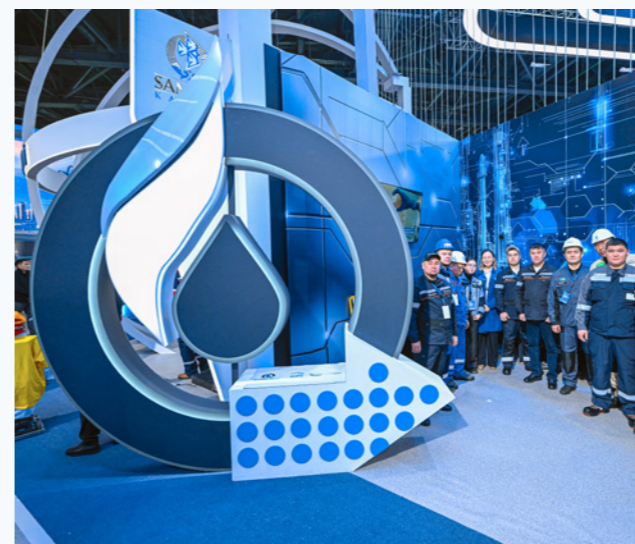
24
ЖОБА

«АЛЫП» бағдарламасы бойынша жалпы экономикалық әсері 900 млн теңге болатын 24 жоба таңдалды

ҚМГ Skills байқауы ең үздік кәсіби тәжірибелерді көрсету алаңы болды.

Желтоқсан айында «Жұмысшы мамандықтар жылының» салтанатты жабылу рәсімі өтті, оның барысында ҚМГ еншілес және тәуелді компанияларының 58 үздік қызметкері марапатталды. Құттықтау сөзінде Басқарма төрағасы Асхат Хасенов компанияның жұмысшы мамандықтарын дамытуға, персоналдың біліктілігін арттыруға және еңбек жағдайларын жақсартуға, соның ішінде ҚМГ тобының 250-ден астам әлеуметтік маңызы бар нысандарын салу мен жаңғыртуға басымдық беретінін атап өтті.

Жылдың маңызды оқиғасы С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университетінде елдегі алғашқы оқу-өндірістік кешеннің ашылуы болды, онда 3 000-нан астам студент білім алуда. Сондай-ақ, ҚМГ жастар форумы, Munaily Marathon-2025 қайырымдылық жарысы ұйымдастырылды, оның қаражаты балаларға арналған оңалту орталығына жіберілді және компанияның адами капиталды және әлеуметтік жауапкершілікті дамытуға жүйелі көзқарасын растайтын басқа да бастамалар жүзеге асырылды.

Е – Қоршаған орта

1. ҚМГ-ның «Таза Қазақстан» бастамасына қатысуы және Астанада саябақтың ашылуы

Мемлекет басшысының «Таза Қазақстан» ұлттық экологиялық бастамасы аясында ҚМГ Астанада «ҚазМұнайГаз Саябағы» ашылып, онда 2,5 гектар жерге 1 300-ден астам ағаш отырғызылды. Компания экологиялық бағдарламаларды үнемі жүзеге асырып келеді: 2025 жылы орманды қалпына келтіру жұмыстары аясында 113 700-ден астам ағаш пен 150 000 қарағай көшеттері отырғызылды, жүздеген сенбілік күндері өткізілді және ҚМГ жұмыс істейтін аймақтарда жасыл кеңістіктерді дамыту жалғасуда.

2. Компанияның халықаралық климаттық есеп беру Carbon Disclosure Project (бұдан әрі – CDP) рейтингі

2025 жылы ҚМГ өзінің CDP рейтингін «В» деңгейінде сақтап қалды, бұл компанияның климаттық тәуекелдерді басқару тәсілдерінің тұрақтылығын, экологиялық ақпаратты ашудағы тұрақтылықты және климаттық күн тәртібінің корпоративтік басқару жүйесіне интеграцияланғанын растайды.

3. Сандық Сутегі Атласын әзірлеу

Компания Қазақстанның әртүрлі аймақтарында сутегі өндірісі мен қолдану әлеуетін бағалауға мүмкіндік беретін және инвестициялық және стратегиялық шешімдер қабылдау құралы ретінде қызмет ететін сандық Сутегі Атласын әзірледі.

4. «Жасыл» сутегі өндірісі бойынша пилоттық жобаны іске қосу

Атырауда «жасыл» сутегі өндіру бойынша пилоттық жоба іске қосылды, бұл ҚМГ климаттық стратегиясын жүзеге асырудағы және төмен көміртекті технологияларға көшудегі практикалық қадам болып табылады.

S – Әлеуметтік

1. Құлсарыда балаларға арналған түзету орталығының ашылуы

«Ембімұнайгаз» АҚ қолдауымен Құлсары қаласында 146 балаға көмек көрсететін түзету орталығы ашылды, бұл компанияның аймақтағы әлеуметтік және инклюзивті инфрақұрылымды дамытуға қосқан үлесіне айналды.

2. Жұмысшы мамандықтарындағы әйелдерді қолдау үшін ЖапАгу бағдарламасының іске қосылуы

ҚМГ жұмыстағы әйелдердің кәсіби мүмкіндіктерін кеңейтуге, олардың құзыреттіліктерін дамытуға және өндірістік процестерге қатысуын арттыруға бағытталған ЖапАгу бағдарламасын іске қосты.

3. Ақтау қаласындағы ҚМГ қайырымдылық марафоны

Ақтауда ҚМГ тобы қызметкерлерінің қатысуымен компания жұмыс істейтін аймақтағы корпоративтік еріктілік пен әлеуметтік бастамаларды қолдауды біріктіретін қайырымдылық марафоны өтті.

4. «Мен сақтанамын» бастамасын енгізу

ҚМГ Компаниялар тобында еңбек қауіпсіздігі үшін жеке жауапкершілік мәдениетін қалыптастыруға және өндірістік жарақаттануды азайтуға бағытталған «Мен сақтанамын» бастамасын енгізу басталды.

G – Басқару

1. S&P Global Ratings несиелік рейтингін көбейту

S&P Global Ratings компаниясының несиелік рейтингін тұрақты болжаммен «BBB-» деңгейіне көтерді, бұл компанияның қаржылық тұрақтылығын және корпоративтік басқару жүйесінің тиімділігін көрсетеді.

2. Юаньмен дебюттік еурооблигацияларды орналастыру

ҚМГ еурооблигацияларының дебюттік шығарылымын қытай юаньмен сәтті орналастырды, бұл халықаралық капитал нарықтарына қолжетімділікті кеңейтіп, қаржыландыру көздерін әртараптандырды.

3. ҚМГ-ның сыбайлас жемқорлыққа қарсы басқару жүйесін растау

ҚМГ сыртқы аудитті сәтті аяқтады және сыбайлас жемқорлыққа қарсы басқару жүйесінің ҚР СТ ISO 37001-2017 (ISO 37001:2016) стандартының талаптарына сәйкестігін растайтын сертификат алды, бұл корпоративтік сәйкестіктің және этикалық стандарттарды сақтаудың жоғары деңгейін растайды.

КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

Компания бейіні	21
Бизнес моделі және құн құру тізбегі	26

КОМПАНИЯ БЕЙІНІ

GRI 2-1

«ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – ҚМГ, Компания) – мұнай-газ тізбегіндегі барлық негізгі буындарды: геологиялық барлауды, өндіруді, тасымалдауды, мұнай өнімдерін өңдеуді және сатуды, сондай-ақ мамандандырылған қызметтер көрсетуді біріктіретін, вертикалды интеграцияланған компания ретінде жұмыс істейтін Қазақстан Республикасының ұлттық мұнай-газ компаниясы.

Компания 2002 жылдың 20 ақпанында Қазақстан Республикасы Президентінің «Ел экономикасының мұнай-газ секторындағы мемлекеттік мүдделерді

одан әрі қамтамасыз ету шаралары туралы» №811 Жарлығына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылдың 25 ақпанындағы №248 Қаулысы негізінде құрылды. Компания «Қазақойл», «Мұнай мен газды тасымалдау», «ҚазМұнайГаз – өңдеу және маркетинг» АҚ және «ҚазМұнайГаз – барлау және өндіру» АҚ ұлттық компанияларының құқықтық мұрагері болып табылады. ҚМГ-ның құрылтайшысы Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті атынан Қазақстан Республикасының Үкіметі болды.

Акционерлік капитал құрылымы

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ҚМГ акционерлік капиталының құрылымы, келесі:

«Самұрық-Қазына» АҚ

67,42%

«ҚР Қаржы министрлігі»
мемлекеттік мекемесі

20%

«Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі»
мемлекеттік мекемесі

9,58%

KASE және AIX қор биржаларында еркін
айналымдағы акциялар

3%

ҚМГ компаниялар тобының құрылымы

Есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша ҚМГ компаниялар тобы 105 заңды тұлғадан тұрды, оның ішінде ҚМГ дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) 50% немесе одан да көбіне иелік ететін KMG International N.V. тобының 26 компаниясы бар. Бұл компаниялардың 55-і Қазақстан Республикасының аумағында қызметін жүзеге асырады, ал қалған активтері Румынияда, Грузияда, Швейцарияда, Нидерландыда, Канадада, Болгарияда, Молдовада, Ресей Федерациясында, Түркияда, Ұлыбританияда, Германияда, Біріккен Араб Әмірліктерінде, Гибралтарда, Британдық Виргин аралдарында және Маршалл аралдарында орналасқан.

ҚМГ компаниялары тобындағы заңды тұлғалар санын оңтайландыру, оның ішінде еншілес және тәуелді ұйымдарды (бұдан әрі – ЕТҰ) тарату және қайта ұйымдастыру жүзеге асырылып жатқан жекешелендіру және сату бағдарламалары аясында жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысымен бекітілген ҚМГ-ның 2021–2025 жылдарға арналған кешенді жекешелендіру жоспары, келесі шараларды іске асыруды көздейді:

- сатуға жататын 52 компанияны, оның ішінде KMG International N.V. тобының 48 компаниясын шығару;
- ҚМГ IPO периметріне 95 компанияны қосу;
- «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасы іске асыру немесе қайта ұйымдастыру тәртібі мен шарттарын белгілеген 7 компания анықталды (есепті күнге 6 компания бойынша іс-шаралар аяқталды, 1 компания жаңа жобаларды іске асыру үшін сақталды).

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2025 жылғы 6 24 қазандағы № 894 қаулысына сәйкес 2026–2030 жылдарға арналған оңтайландыру (жекешелендіру) жоспары жасалды, онда мыналар көзделген:

- 5 компанияны бәсекеге қабілетті ортаға ауыстыру;
- 1 компанияның таратылуы.

Одан бөлек, 2025 жылдың 4 желтоқсанында 2023–2032 жылдарға арналған «Самұрық-Қазына» АҚ құрылымынан шығуға жататын ҚМГ стратегиялық емес активтерінің тізімін бекітті (бұдан әрі – СЕА тізбесі), оған сәйкес 2 компания 2025 жылы ҚМГ құрылымынан толық немесе ішінара шығарылуы тиіс болды.

2025 жылы Ұлттық қауіпсіздік агенттігінің СЕА тізімін іске асыру аясында ҚМГ активтерінің құрылымына келесі өзгерістер енгізілді:

- 1 компания таратылды – «ҚазМұнайГаз» барлау және өндіру» АҚ;
- «Полимер Продакшн» ЖШС компаниясының қатысу үлесі сатылды.

Сонымен қатар, 2025 жылы ҚМГ құрылымынан 1 компания – 2025 жылы құрылған және Маңғыстау облысы әкімдігінің коммуналдық меншігіне тегін берілген «Кендерлі тұщыландыру зауыты» ЖШС шығарылды.

Есепті жылы 2 жаңа компания құрылды: «Zhylyoi Operating» ЖШС және «Akkaıyn Operating» ЖШС.

6. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2025 жылғы 24 қазандағы №894 қаулысына 4 компания кіреді (бұрын ҚМГ-ның 2021–2025 жылдарға арналған кешенді жекешелендіру жоспарына енгізілген «ТеңізСервис» ЖШС, Aysir Turizm ve Insaat A.S., «KMG International N.V.», «ҚазМұнайГаз-Сервис» ЖШС).

ҚЫЗМЕТ ГЕОГРАФИЯСЫ

КОМПАНИЯНЫҢ БАС КЕҢСЕСІ АСТАНАДА,
АЛ ҚМГ ӨКІЛДІГІ АҚТАУДА ЖҰМЫС ІСТЕЙДІ.

- ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ӨНДІРУ АКТИВТЕРІ
- МЕГАЖОБАЛАР
- МАС, МҰНАЙ АЙДАУ СТАНЦИЯСЫ
- БМАС, БАС МҰНАЙ АЙДАУ СТАНЦИЯСЫ
- ҚОЛДАНЫСТАҒЫ МҰНАЙ ҚҰБЫРЫ

- «МұнайТас» СБТК» ЖШС
- «Қазақстан-Қытай құбыры» ЖШС
- Каспий Құбыр Консорциумы
- «ҚазТрансОйл» АҚ

- Барлау және өндіру
- Барлау және өндіру
- МӨЗ

БИЗНЕС МОДЕЛІ ЖӘНЕ ҚҰН ҚҰРУ ТІЗБЕГІ

Бизнес-модель

Бәсекелестік артықшылықтар

Бірегей географиялық орналасу

Құн құру тізбегі бойынша толық интеграция

Қаржылық тұрақтылық

Өндірістік активтердің әртараптандырылған портфелі

Қазақстанның мұнай тасымалдау секторындағы жетекші орын

Қазіргі заманғы мұнай өңдеу зауыттары

Мұнай-химия жобалары компания өсуінің жаңа қозғаушы күші

Қазіргі заманғы корпоративтік басқару жүйесі және тұрақты даму қағидаттарына беріктік

Қызмет бағыттары

Көмірсутектерді барлау және өндіру:

мұнай және газ кен орындарын іздеу және игеру, тұрақты өндірісті және әртараптандырылған активтер портфелін сақтау.

Мұнай және газ тасымалдау:

Қазақстандағы барлық мұнай тасымалдау жобаларына қатысу, нарықтың 56%-ы және газ инфрақұрылымының айтарлықтай бөлігін бақылау.

Мұнай және мұнай өнімдерін өңдеу және сату:

Қазақстан мен Румыниядағы ең ірі мұнай өңдеу зауыттарын басқару, ішкі және сыртқы нарықтарда мұнай өнімдерін өңдеу және сату.

Мұнайгазхимиясы:

полипропилен өндірісі және полиэтилен жобасын қоса алғанда, жаңа салаларды дамыту.

Қызмет көрсету:

үздіксіз жұмысты қамтамасыз ету үшін техникалық қызмет көрсету, жабдықты жөндеу және басқа да сервистік қызметтер.

Стратегиялық басымдықтар

Ресурстық базаны ұлғайту:

дәстүрлі қызмет түрлері мен перспективалы салалар үшін жеткілікті қорларды қамтамасыз ету.

Құн тізбегінің тиімділігін арттыру:

мұнай мен мұнай өнімдерін өндіруден, тасымалдаудан, өңдеуден және сатудан түсетін пайданы барынша арттыру.

Бизнесті әртараптандыру және өнім портфелін кеңейту:

жаңа қуаттарды құру арқылы мұнай-газ химиясы саласын дамыту.

Тұрақты даму және өндірістің көміртегі қарқындылығын төмендету:

көміртегі ізін кезең-кезеңмен азайту және энергия үнемдейтін технологияларды енгізу.

Мүдделі тараптар

АКЦИОНЕРЛЕР: өндіріс көрсеткіштерінің тұрақты өсуі және корпоративтік басқарудың жоғары деңгейі.

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚАҰЫМДАСТЫҚ:

инвестициялардың қайтарымдылығы, ашықтық, ESG тәжірибелерін енгізу.

МЕМЛЕКЕТ: салық түсімдері, экспорттан түсетін кірістер, шетелдік инвестицияларды тарту және ШОБ дамуына мультипликативті әсер арқылы Қазақстанның экономикалық дамуына үлес қосу.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР: қауіпсіз еңбек жағдайлары, әлеуметтік кепілдіктер, лайықты жалақы және кәсіби даму.

ҚОҒАМ: Өмір сүру сапасын жақсарту және қоршаған ортаны қорғау үшін әлеуметтік және экологиялық бастамаларды жүзеге асыру.

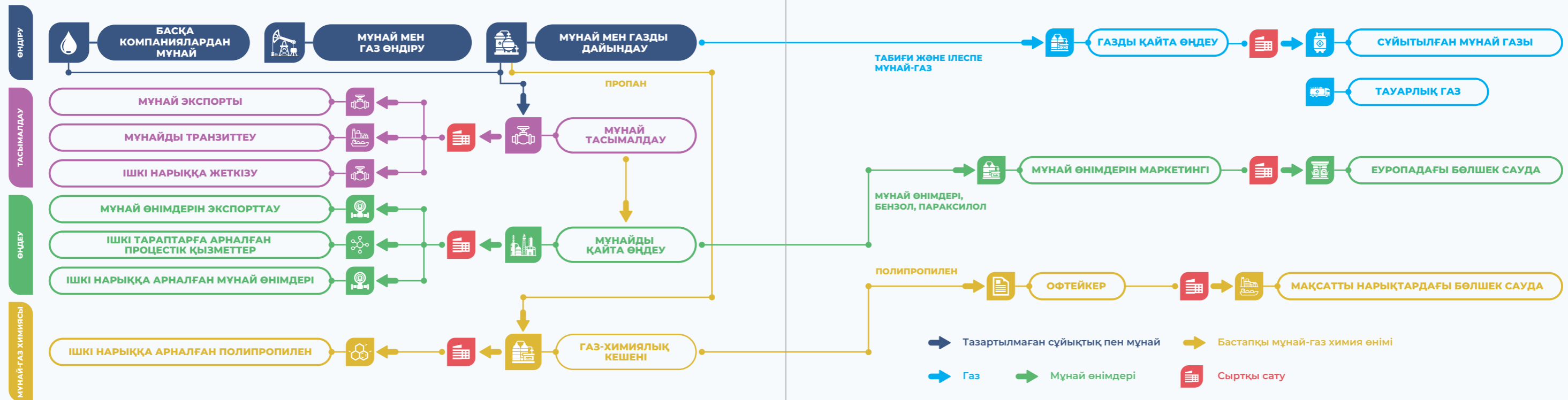
КЛИЕНТТЕР МЕН СЕРІКТЕСТЕР: жоғары сапалы өнімдер мен қызметтер, ұзақ мерзімді серіктестіктерді дамыту.

МЕРДІГЕРЛЕР: сатып алудағы ашықтық, ынтымақтастықтың әділ шарттары, нысандардағы қауіпсіздік.

Құн құру тізбегі

GRI 2-6

Мұнай мен газды өндіру, тасымалдау және сату

2025 жылы ҚМГ мұнай және газ конденсатын өндіру көлемі 26 211 мың тоннаны (тәулігіне 544 мың баррель) құрады, бұл алдыңғы жылмен салыстырғанда 10%-ға жоғары. Ілеспе газ және табиғи газ өндіру (қайта айдауға дейін) 19,8%-ға өсіп, 11 450 млн м³ құрады.

2025 жылы магистральдық және теңіз көлігімен тасымалданған мұнайдың жалпы көлемі 83 330 мың тоннаны құрады, бұл өткен жылмен салыстырғанда аздап төмендеуді (0,2%-дан аз) және тасымалдау көлемдерінің тұрақты болып қалғанын көрсетеді.

ҚМГ-ге тиесілі өндірілген мұнай мен газ конденсатын сату және жеткізу көлемі 9,4%-ға өсіп, 26 280 мың тоннаға жетті, оның жалпы көлемінің 66,7%-ы экспортталды.

Ішкі нарықтың қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін ҚМГ өзінің 8 740 мың тонна мұнайы мен газ конденсатын жеткізді, оның ішінде операциялық активтер («Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қазақтүрікмұнай» ЖШС, «Өріктау Оперейтинг» ЖШС) өндірген 5 411 мың тонна шикі мұнай, кейіннен мұнай өнімдерін өңдеу және сату үшін «Атырау мұнай өңдеу» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС және Шымкент мұнай өңдеу зауытына («ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС) жіберілді.

Мұнай өнімдерін өңдеу және сату

2025 жылдың қорытындысы бойынша ҚМГ үлесіне көмірсутек шикізатын қайта өңдеу көлемі тарихи максимумға жетіп, 20 980 мың тоннаны құрады, бұл өткен жылдың деңгейінен 9,5%-ға артық.

Қазақстандағы мұнай өңдеу зауыттарында (МӨЗ) ҚМГ үлесіне тиесілі қайта өңдеу көлемі 3,2%-ға артып, 14 698 мың тоннаны құрады. Өсім «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-нің жоспарлы жөндеуге тоқтамай тұрақты жұмыс істеуі, сондай-ақ жеңіл мұнай өнімдерінің өндірісін ұлғайту үшін «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС-не өңделетін мұнайды ұлғайтумен қамтамасыз етілді. Румыниядағы KMG International N.V. зауыттарында қайта өңдеу көлемі 27,9%-ға, 6 282 мың тоннаға дейін өсті, бұл жоспарлы күрделі жөндеуден кейін өндірістік қуаттарды қалпына келтіруге және 2024 жылы жұмсақ гидрокрекинг қондырғысын қайта іске қосуға байланысты.

Қазақстан мен Румыниядағы мұнай өңдеу зауыттарында мұнай өнімдерін өндіру көлемі 19 708 мың тоннаны құрады, бұл 10,1%-ға өскен көрсеткіш:

- Қазақстанның мұнай өңдеу зауыттары өндірісті 3,4%-ға арттырып, 13 528 мың тоннаға жеткізді. Мұнайды өңдеу көлемінің ұлғаюы жеңіл мұнай өнімдерінің өндірісін арттырды: бензин өндірісі 7,0%-ға, ал дизель отыны 15,4%-ға өсті.
- Румынияда (KMG International N.V.) «Петромидия» және «Вега» мұнай өңдеу зауыттары жоспарлы күрделі жөндеуден кейін өндірістік қуатты қалпына келтіру және жұмсақ гидрокрекинг қондырғысын қайта іске қосу арқасында өндірісті 28,5%-ға арттырып, 6 180 мың тоннаға жеткізді.

КЕСТЕ 2. ПОЛИПРОПИЛЕН: ӨНДІРІС ЖӘНЕ САТУ, МЫҢ ТОННА

	2024 (ҚМГ үлесіне)	2025 (ҚМГ үлесіне)	%
Өндіріс	123,3	186,6	+51,4%
Іске асыру:			
○ Ішкі нарық	11,3	19,4	+71,3%
○ Экспорт	112,1	161,4	+44,0%
Жалпы сатылым	123,4	180,8	+46,5%

«Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» ЖШС зауытының өндірістік көрсеткіштері тұрақты өсімді көрсетті. Есепті кезеңде өндіріс көлемі 377 мың тонна полипропиленді құрады. Өндіріс процестерін тұрақтандырудың арқасында полипропилен өндірісі өткен жылмен салыстырғанда 51,4%-ға өсіп, ҚМГ бойынша 186,6 мың тоннаға жетті.

- Ішкі нарықтағы полипропиленді сату көлемі 71,3%-ға өсіп, 19,4 мың тоннаны құрады.
- Полипропилен экспорты 44,0%-ға өсіп, 161,4 мың тоннаға жетті. Негізгі өсім Еуропа елдеріне, Түркияға және Ресейге тасымал есебінен қамтамасыз етілді.

Полипропиленді сатудың жалпы көлемі 2024 жылмен салыстырғанда 46,5%-ға өсіп, 180,8 мың тоннаны құрады, оның ішінде ҚМГ үлесі:

КЕСТЕ 1. ҚМГ-НЫҢ МЕНШІКТІ МҰНАЙ ӨНІМДЕРІН САТУ КӨЛЕМІ, МЫҢ ТОННА

	2024			2025			%		
	Ішкі нарық	Экспорт	Жалпы	Ішкі нарық	Экспорт	Жалпы	Ішкі нарық	Экспорт	Жалпы
Бензин	1 582	-	1 582	1 833	9	1 842	+15,8%	-	+16,4%
Дизель ⁷	1 673	-	1 673	2 009	-	2 009	+20,1%	-	+20,1%
Басқалары	1 328	688	2 016	1 271	486	1 757	-4,3%	-29,4%	-12,9%
Барлығы	4 583	688	5 272	5 113	495	5 607	+11,5%	-28,1%	+6,4%

Меншікті мұнай өнімдерін көтерме саудада өткізу көлемі 6,4% - ға өсіп, 5 607 мың тоннаға жетті. Бұл оң үрдіс ішкі нарықта жеңіл мұнай өнімдерін өндіру мен сатудың артуымен байланысты болды: бензин мен дизель отынын сату сәйкесінше 15,8%-ға және 20,1%-ға өсті.

7. 2025 жылы ҚМГ қосымша 295 мың тонна импорттық дизель отынын сатты.

СТРАТЕГИЯ ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫ ДАМУ

Корпоративтік стратегияны іске асыру және негізгі нәтижелер	33
Компанияның тұрақты дамуды басқару жүйесі	44
Маңызды тақырыптарды анықтау тәсілі	48
Компанияның БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарына жетуге қосқан үлесі	51
Климат және ESG тәуекелдерін басқару.....	60

КОРПОРАТИВТІК СТРАТЕГИЯНЫ ІСКЕ АСЫРУ ЖӘНЕ НЕГІЗГІ НӘТИЖЕЛЕР

GRI 2-22

2025 жылы мұнай-газ саласының дамуы әлемдік энергетика секторындағы үздіксіз құрылымдық өзгерістер, нарықтың трансформациясы және бизнестің тұрақтылығына қойылатын талаптардың артуы аясында жүзеге асты. Ұзақ мерзімді климаттық мақсаттар, технологиялық ауысымдар және инвестициялық басымдықтардың өзгеруі сала компаниялары үшін жаңа конфигурация қалыптастырып, салмақты стратегиялық шешімдерді талап етуде.

Осыған байланысты ҚМГ Қазақстан Республикасының энергетикалық қауіпсіздігін нығайтуға, бизнестің тұрақты дамуын қамтамасыз етуге және ұзақ мерзімді қаржылық тұрақтылықты сақтауға бағытталған корпоративтік стратегияны жүзеге асыруда. Компания өнеркәсіптік қауіпсіздік, экологиялық жауапкершілік және корпоративтік басқарудың жоғары стандарттарына сай келетін ұлттық, вертикалды интеграцияланған мұнай-газ компаниясы ретінде өз қызметін үнемі дамытып келеді.

ҚМГ-ның 2022–2031 жылдарға арналған даму Стратегиясы құн тізбегін кеңейтуге, операциялық тиімділікті арттыруға және бизнесті әртараптандыруға негізделген. Компания мұнай-химия және төмен көміртекті даму жобаларын қоса алғанда, жаңа өсу салаларын дамытумен қатар, негізгі бизнесінен тұрақты ақша ағынын алуға баса назар аударады. Есепті кезеңде ҚМГ 2060 жылға дейін төмен көміртекті даму бағдарламасын (бұдан әрі – ТҚДБ-2060, ТҚДБ) іске асыруды жалғастыруды, онда парниктік газдар шығарындыларын азайту бойынша мақсаттар қойылады және декарбонизацияның негізгі бағыттары анықталады (толығырақ ақпарат алу үшін «Климаттың өзгеруі және төмен көміртекті даму» бөлімін қараңыз).

ТҚДБ-2060 сәйкес жоспарлау шеңберлері: қысқа мерзімді – 0–1 жыл, орта мерзімді – 1–10 жыл, ұзақ мерзімді-10 жылдан астам (2060 жылға дейін). Шеңберлер активтердің өмірлік циклімен және ТҚДБ-2060 мақсаттарымен сәйкес келеді.

ҚМГ сыртқы ортаға көзқарасы. Стратегиялық және инвестициялық жоспарлау үшін ҚМГ сценарийлік құрылымды пайдаланады: (i) температура/құрғақшылық/экстремалды оқиғалардың әсерін бағалау үшін IPCC физикалық сценарийлері (RCP 2.6/4.5/8.5); (ii) реттеушілік қатаңдатуларды, көміртегі бағасын, энергия қоспасын және технологияны бағалау үшін Қаржы жүйесін жасылдандыру желісінің (бұдан әрі - NGFS) өтпелі сценарийлері («ҰДАҰ», «2 °C-тан төмен», «Кейінге қалдырылған көшу», «2050 жылға қарай шығарындылардың таза нөлдік деңгейі»). Бұл құрылым негізінде стратегия мен жоспарлардың тұрақтылығын стресс-тестілеу жүргізіледі.

Қазіргі жаһандық үрдістер мұнай-газ компаниялары үшін тұрақты дамудың энергетикалық қауіпсіздікті, бизнесті әртараптандыруды және климаттық күн тәртібіне үнемі бейімделуді қамтамасыз ете отырып, мүмкін екенін растайды. Сондықтан, ҚМГ өз қызметін дамуға инвестиция салу мен капитал тәртібі арасындағы тепе-теңдікті сақтауға бағыттайды.

Компанияның негізгі бәсекелестік артықшылығы көмірсутектерді өндіру, тасымалдау және өңдеу бойынша тұрақты өндіріс циклі болып қала береді, бұл сенімді жеткізілімдер мен тұрақты қаржылық нәтижелерді қамтамасыз етеді. Жер қойнауы активтерін алуға басымдық құқығын пайдалану оның ресурстық базасын толықтыруға және ұзақ мерзімді өсу әлеуетін дамытуға ықпал етеді.

Шикізатқа қолжетімділік мұнай химиясын Компанияның негізгі өсу бағыттарының біріне айналдырады, бұл оған мұнай өңдеуді тереңдетуге және өнім портфелін кеңейтуге мүмкіндік береді. ҚМГ бұл саланы дамытуды энергетикалық нарықтардың трансформациясы жағдайында қосылған құнды арттырудың және өз бизнесін әртараптандырудың маңызды элементі ретінде қарастырады.

Тұрақты даму қағидаттарының бөлігі ретінде Компания өндірістің көміртегі қарқындылығын азайтуға және ресурстар тиімділігін арттыруға бағытталған төмен көміртекті жобалар портфелін құруда. Заманауи технологияларды енгізу, энергия үнемдейтін шешімдерді әзірлеу және көміртегі ізін жүйелі түрде азайту корпоративтік стратегияның ажырамас бөлігіне айналуға.

Осылайша, ҚМГ жаһандық қиындықтарға тиімді жауап беруге және мемлекет, инвесторлар және қоғам үшін ұзақ мерзімді құндылықтарды қамтамасыз етуге қабілетті қаржылық тұрақты, технологиялық тұрғыдан дамыған және икемді бизнес моделін дамытуға бағытталған стратегияны дәйекті түрде жүзеге асыруда.

КОМПАНИЯНЫҢ КӨЗҚАРАСЫ

Қаржылық нәтижелерді барынша арттыруға бағытталған, жоғары қауіпсіздік стандарттары мен тұрақты даму қағидаттарына сәйкес келетін ұлттық тік интеграцияланған мұнай-газ компаниясы.

МИССИЯ

Біз болашақ ұрпақтарға қамқорлық жасай отырып, Қазақстанның энергетикалық қауіпсіздігін, дамуын және өркендеуін қамтамасыз ету үшін табиғи ресурстарды тиімді және нәтижелі түрде игереміз.

Қызметтің стратегиялық бағыттары

ҚҰН ТІЗБЕГІН ҚҰРУ

ЭНЕРГИЯНЫҢ АУЫСУЫ

СТРАТЕГИЯЛЫҚ МАҚСАТТАР

Компанияның өсуіне жеткілікті ресурс қоры

Компанияның құн тізбегін құру тиімділігін арттыру

Бизнесі әртараптандыру және өнімдер портфелін кеңейту

Тұрақты даму және өндірістің көміртегі сыйымдылығын ілгерілемелі төмендету

2031 - МІНДЕТТЕР

- ▶ Құрлықтағы және теңіздегі жобалардың қорларын өсіру;
- ▶ Тау-кен қорларының жеделдетілген айналымы;
- ▶ Перспективті жер қойнауы учаскелерін геологиялық зерттеу.

- ▶ 2022-2031 жылдар жалпы мұнай өндіру **240 млн тонна**;
- ▶ МӨЗ-дің үздіксіз жұмысы;
- ▶ Газ өндіруді ұлғайту және оны коммерцияландыру;
- ▶ Мұнай-химия өнімдерін өндіру (бензол, параксилол);
- ▶ Құрылған қуаттарды пайдалану тиімділігін арттыру;
- ▶ Мұнай экспортын тасымалдаудың қосымша бағыттарын дамыту.

- Өндіріс бойынша **мұнай-химия жобаларын** іске асыру:
- ▶ Полиэтилен;
  - ▶ Полипропилен;
  - ▶ Карбамид.

2031 - МІНДЕТТЕР

- ▶ **ESG рейтингін** біртіндеп арттыру
- ▶ Құрғақ қуаттардың тиімділігін арттыру **көміртеқ шығарындыларының** орнын толтыруға бағытталған жобалар
- ▶ **I-REC** сертификаттарын алу
- ▶ 2019 жылмен салыстырғанда CO₂ шығарындыларды **15%-ға** қысқарту
- ▶ Орман-климаттық жобалар
- ▶ Төмен көміртекті сутегі
- ▶ **ҚМГ үлесінде кемінде 300МВт** болатын жаңартылатын энергия көздерін дамыту
- ▶ CO₂ ұстау және сақтау технологиясын қолдану
- ▶ Өндірістің көміртегі сыйымдылығының деңгейін кем дегенде **10%-ға** төмендету

ҚЫЗМЕТТІҢ БАРЛЫҚ БАҒЫТТАРЫ

Операциялық шығындарды оңтайландыру

Активтер құрылымын оңтайландыру

Тиімді сатып алу

Цифрландыру және технологиялық даму

Жобалық басқару

№1 стратегиялық мақсат

Компанияның ұзақ мерзімді өсуін қамтамасыз ету үшін жеткілікті ресурстық база

Тұрақты өндіріс деңгейін қамтамасыз ету және орта және ұзақ мерзімді өсу үшін серпін жасау Компанияның негізгі басымдықтары болып қала береді. Осы мақсатта геологиялық барлау, стратегиялық әріптестіктер және таңдамалы M&A мәмілелеріне негізделген ресурстық базаны толықтыру бойынша жүйелі бағдарлама іске асырылуда.

2022-2025 жылдары көмірсутектер қорларының жиынтық өсімі Қашаған, Қаламқас-теңіз және Хазар, Дунга жобаларындағы үлестерді сатып алу есебінен, сондай-ақ белсенді геологиялық-барлаулар арқылы қамтамасыз етілді.

Есепті кезеңде ЖҚГЗ 1.0 жобасы аясындағы негізгі сейсмикалық зерттеулер аяқталды, сондай-ақ Жылыой, Болашақ, Солтүстік Өзен және Березовский сияқты перспективалы учаскелерде геологиялық барлау жобаларының портфелін іске асыру жалғасты, олар бойынша барлау және өндіру келісімшарттарына қол қойылды. Геологиялық және қаржылық тәуекелдерді төмендету мақсатында Компания стратегиялық серіктестерді, оның ішінде Қытайдың ұлттық оффшорлық мұнай корпорациясын (бұдан әрі – CNOOC) және Sinopet мұнай-химия корпорациясын (бұдан әрі – Sinopet) тартты.

Сонымен қатар, есепті кезеңде дайындық жұмыстары мен озық сейсмикалық барлауды қамтитын геологиялық барлаудың жаңа кезеңі, ЖҚГЗ 2.0, іске қосылды. Экономикалық тұрғыдан тиімді және стратегиялық тұрғыдан маңызды ұсыныстардың болуына байланысты барлау және қосымша активтерді сатып алу мүмкіндігі үнемі қарастырылуда.

№2 стратегиялық мақсат

Компанияның құн құру тізбегінің тиімділігін арттыру

ҚМГ даму стратегиясының бөлігі ретінде Компания өндіріс пен өңдеуден бастап мұнай тасымалдауға және халықаралық активтерге дейінгі барлық құн құру тізбегіндегі тиімділікті арттырып, тұрақты өндірістік және қаржылық көрсеткіштерді қамтамасыз етуде.

Есептік жылы мұнай мен газ конденсатын өндіру көлемі шамамен 26,2 млн тоннаны құрады (2024 жылы – 23,8 млн тонна), бұл Стратегияда белгіленген нысаналы бағдарларға сәйкес келеді. 2025 жылы газ өндіру көлемі 11,45 млрд м³-ке жетті (2024 жылы – 9,5 млрд м³). Есептік кезеңде негізгі бастамалар іске асырылды, оның ішінде «Теңізшевройл» ЖШС-нің үшінші буын зауытының іске қосылуы (бұдан әрі – ТШО), сондай-ақ Қашаған кен орнында 1 млрд баррель мұнай өндіру көрсеткішіне қол жеткізілді.

Көлік сегментінде экспорттық бағыттарды әртараптандыру күшейтілді: Ақтау порты арқылы Баку бағытына 1,3 млн тонна мұнай тасымалданды (-7%), «Достық» мұнай құбыры арқылы – 2,1 млн тонна (+40%). Мұнай өңдеу және мұнай-химия салаларында тиімділікті арттыру жалғастырылды: жыл қорытындысы бойынша мұнай өңдеу тереңдігі 90,1% деңгейінде бағаланады (2024 жылы – 87,4%), негізгі өндірістік объектілер пайдалануға берілді және жаңғыртылды.

№2 стратегиялық мақсатты іске асыру негізгі операциялық көрсеткіштердің тұрақтылығын қамтамасыз етті және тиімділіктің одан әрі өсуіне негіз жасады.

№3 стратегиялық мақсат

Бизнесті әртараптандыру және өнім портфелін кеңейту

2022–2031 жылдарға арналған даму стратегиясының бөлігі ретінде Компания мұнай-химия өнеркәсібін қосымша құн тізбегін құрудың және бизнес-модельдің тұрақтылығын арттырудың негізгі қозғаушы күші ретінде қарастыра отырып, өз бизнесін үнемі әртараптандырып келеді.

2025 жылы мұнай-химия жобаларын іске асыру ішкі және халықаралық нарықтарға бағытталған негізгі өнім желілерін қамтыды. Полипропилен өндіріс жобасының құрылысы аяқталды және пайдалануға беру туралы актке қол қойылды (қуаты: жылына 500 мың тонна). 2025 жылы 377 мың тонна өнім өндірілді, оның ішінде ҚМГ үшін 186,6 мың тонна (өткен жылғы көрсеткіштен +51,4%-ға өсім).

Полиэтилен жобасы бойынша құрылыс жұмыстары басталды (қуаты: жылына 1,25 млн тонна) және келісімшарттарға қол қойылды. Инженерия, сатып алу және құрылыс келісімшарттары (бұдан әрі – ЕРС келісімшарттары); іске асыру стратегиялық серіктестер СИБУР және Sinopet компанияларының қатысуымен жүзеге асырылуда. Карбамид жобасы бойынша Қытай ұлттық мұнай компаниясымен (бұдан әрі – CNPC) негіздемілік келісімге қол қойылды және техникалық-экономикалық негіздеме аяқталды.

Бұл жобаларды іске асыру мұнай-химия кластерін дамытуға, шикізатты өңдеуді тереңдетуге және өнім портфелін кеңейтуге негіз болады, сондай-ақ бизнесті біртіндеп әртараптандыруды қолдайды.

№4 стратегиялық мақсат

Тұрақты даму және өндірістің көміртегі қарқындылығын біртіндеп төмендету

Компания өндірістік процестердің көміртегі қарқындылығын біртіндеп азайтуға және төмен көміртекті энергия көздерін дамытуға бағытталған тұрақты дамуға кешенді тәсілді енгізуді жалғастырды. Бұл бастамалар салалық ерекшеліктерді және қызметінің аймақтық жағдайын ескере отырып, ұзақ мерзімді климаттық және инвестициялық күн тәртібі аясында жүзеге асырылуда.

Есепті кезеңде негізгі назар аударылған салаларға жаңартылатын және гибриді энергия көздерін өндіру жобалары, сондай-ақ метанды қоса алғанда, парниктік газдар шығарындыларын басқару шаралары кірді. Бұл бастамаларды іске асыру бізге декарбонизациялау, энергиямен жабдықтау сенімділігін арттыру және операциялық тәуекелдерді азайту мәселелерін бір уақытта шешуге мүмкіндік береді.

Маңғыстау облысында жалпы орнатылған қуаты 247 МВт болатын Жаңаөзен гибриді электр станциясы жобасын іске асыру жалғасуда. Оған күн электр станциясы (50 МВт), жел электр станциясы (77 МВт) және газбен жұмыс істейтін электр станциясы (120 МВт) кіреді. Күн электр станциясының фотоэлектрлік панельдерін орнату 2025 жылы аяқталды. 2025 жылдың қыркүйегінде кешенді сынақтан өткізу аяқталды және орнатылған қуаты 50 МВт болатын күн энергиясын өндіру қондырғысы пайдалануға берілді. Жоба Eni компаниясымен серіктестікте 2024-2026 жылдар аралығында жүзеге асырылуда.

Жамбыл облысында орнатылған қуаты 1 ГВт және 300 МВт/600 МВт-сағ энергия сақтау жүйесі бар «Мирный» жел электр станциясының жобасы жүзеге асырылуда. 2025 жылдың желтоқсанында «KMG Green Energy» ЖШС-нің «Ақтас Энерджи» ЖШС (Total Energies Renewables SAS компаниясымен бірлескен кәсіпорын) жарғылық капиталындағы 20% үлесті сатып алуын көздейтін жазылым туралы келісімге қол қойылды. Жоба серіктестері - TotalEnergies Renewables SAS және Qazaq Green Power PLC, іске асыру мерзімі 2025-2028 жылдарға белгіленген.

2025 жылы метан шығарындыларын басқару тұрғысынан Компания Carbon Limits компаниясымен бірлесіп, «ҚазГерМұнай БК» ЖШС

және «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ нысандарында далалық өлшеулер жүргізді. 2025 жылдың мамыр айында ЕТҰ метан шығарындылары туралы есеп UNEP OGMP 2.0 бастамасын іске асыру бойынша іс-шара жоспарымен бірге ұсынылды. Сонымен қатар, 2023 жылы басталған ЕТҰ нысандарындағы метан шығарындыларын спутниктік бақылау OGCI және IMEO UNEP қолдауымен жалғасуда.

Бұл жобалар мен іс-шараларды кешенді түрде іске асыру климаттық тәуекелдерді біртіндеп азайтуға, энергия тиімділігін арттыруға және Компанияның өндірістік қызметінің ұзақ мерзімді тұрақтылығына негіз болып табылады.

Негізгі өнімділік көрсеткіштері

2025 жылы ҚМГ негізгі корпоративтік іс-шараларды сәтті жүзеге асырды, бұл оған белгіленген өнімділік мақсаттарына қол жеткізуге мүмкіндік берді.

КОРПОРАТИВТІК ӨНІМДІЛІК КӨРСЕТКІШТЕРІН 2025 ЖЫЛДА ОРЫНДАУЫ

Корпоративтік өнімділік көрсеткіштері	2025 жылғы факт (2024 жылғы факт), индикатордың сипаттамасы
Мұнай және газ конденсатын өндіру көлемі	26 211 мың тонна (2024 – 23 837 мың тонна)
Инвестициялық жобаларды іске асыру	8 жоба (2024 – 6 жоба)
Трейдингті есепке алмағанда EBITDA margin	45% (2024 – 44%)
TSR (акционерлердің жалпы кірісі)	40,65% (2024 – 28,55%)
Кешенді еңбек қауіпсіздігі индикаторы	75% (2024 – 125%)
ҚМГ компаниялар тобының тауарларын, жұмыстарын және қызметтерін сатып алудағы жергілікті құндылық үлесі	ҚМГ компаниялар тобының тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алудағы жергілікті құндылықтың үлесі тауарлар бойынша 70% және жұмыстар мен қызметтер бойынша 90% құрады (2024 жылы – тиісінше 55% және 89%)
Жасанды интеллектті пайдалана отырып жобаларды іске асыру бойынша Жол картасын бекіту (кемінде 6 жоба)	ҚНҚ жасанды интеллектті пайдаланатын жобалардың жол картасын бекітуді көрсетеді (жол картасы жасанды интеллект элементтері бар кемінде 6 жобаны қамтуы керек). Жол картасы ҚМГ Директорлар кеңесімен 2025 жылдың 4 желтоқсанында бекітілді. (Көрсеткіш 2025 жылы енгізілді)

ҚНҚ көрсеткіштері шамамен есептеледі. ҚМГ Директорлар кеңесінің 2025 жылға арналған нақты көрсеткіштерді түпкілікті бекітуі 2026 жылдың маусым айында күтілуде.

Өнімділікті бағалау

Тұрақты даму саласындағы стратегиялық мақсаттарды атқарушы деңгейде 2025 жылға дейін іске асыруды қамтамасыз ету мақсатында Басқарма төрағасы үшін тұрақты даму жүйесін енгізу және дамытуға қатысты мотивациялық негізгі көрсеткіштер (Компанияның корпоративтік ҚНҚ) бекітілді:

- «Инвестициялық жобаларды іске асыру», оның ішінде тұрақты даму саласындағы жобалар, соның ішінде Епі компаниясымен серіктестікте орнатылған қуаты 247 МВт болатын гибриді электр станциясын салу;
- «Кешенді еңбек қауіпсіздігі индикаторы» өндірістік жарақат деңгейін төмендетуге, қауіпсіз емес жағдайлар мен қауіпті факторларды анықтауға және олар туралы ҚМГ компаниялар тобы бойынша жүйелі есеп беруді қамтамасыз етуге бағытталған.

Сонымен қатар, Басқарма төрағасының орынбасарлары және құрылымдық бөлімшелердің басшылары деңгейінде есепті жылға арналған тұрақты даму саласындағы функционалдық ҚНҚ бекітілді, ол қызметтің экологиялық, әлеуметтік және басқарушылық аспектілерін қамтиды, соның ішінде:

- тұрақты даму саласындағы жобаларды қоса алғанда, инвестициялық жобаларды іске асыру;
- ҚМГ ЕТҰ қызметкерлері мен мердігерлерінің ереуілдерін қоса алғанда, әлеуметтік тәуекелдерден туындаған Маңғыстау облысындағы ҚМГ ЕТҰ-да өндірістің тоқтап қалу күндері санын азайту;
- ҚМГ ЕТҰ әлеуметтік және тұрмыстық инфрақұрылымын дамыту және жетілдіру, оның ішінде әлеуметтік маңызы бар нысандарды салу және жөндеу;
- CDP және ESG рейтингі бойынша мақсатты индикаторларға қол жеткізу;
- қоршаған ортаны қорғау бағдарламаларын бекіту және іске асыру;
- жұмыспен байланысты емес өлім-жітім деңгейін (NWRP) төмендету;
- ЕТҰ-да «Қорғау» карталарын енгізу және толықтыру;
- төтенше жағдайларға жауап беруді ұйымдастыру және дайындау бойынша шеберлік сабақтарын өткізу;

- қауіпті өндірістік объектілерде ірі авариялар мен төтенше жағдайларды жою бойынша аварияға қарсы жаттығулар өткізу;
- ЕТҰ-да электр энергиясын жоспарлау мен тұтыну тиімділігін арттыру бойынша шараларды іске асыру;
- ҚМГ компаниялар тобында «Жұмысшы мамандықтар жылы» аясындағы іс-шаралар жоспарын іске асыру;
- ҚМГ кадр саясаты шараларын іске асыру;
- ҚМГ корпоративтік орталығындағы HR процестерін автоматтандыру;
- ҚМГ корпоративтік әл-ауқат бағдарламасын әзірлеу және енгізу.

Тұрақты дамуды басқару жүйесін әзірлеу

Компания ESG тәсілдерін негізгі бизнес-процестерге және басқарушылық шешімдер қабылдауға біріктіруге баса назар аудара отырып, тұрақтылықты басқару жүйесін жетілдіруді жалғастырды. Есепті кезеңде декарбонизацияға, климаттық және су тәуекелдерін басқаруға, қоршаған ортаға теріс әсерді азайтуға, әлеуметтік жауапкершілікті дамытуға және корпоративтік басқаруды жетілдіруге басымдық берілді.

Жыл бойы төмен көміртекті даму және жерлерді қалпына келтіру бағдарламалары мен іс-шара жоспарлары іске асырылып, жаңартылды. Халықаралық ұсынымдар мен стандарттарға, соның ішінде IFRS S2 және CDP стандарттарына сәйкес климаттық және қоршаған орта туралы ақпаратты ашу және қаржылық емес есептіліктің сапасын жақсарту жұмыстары жалғасты.

Әлеуметтік салада Компания адами капиталды басқару, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, жергілікті қауымдастықтармен өзара іс-қимыл

және адам құқықтарын құрметтеуді қамтамасыз ету тәсілдерін әзірледі. Корпоративтік басқару саласында 2025 жылы ESG-ді басқару тиімділігін бағалау жүйесіне біріктіру, ақпаратты ашудың ашықтығын арттыру және сыбайлас жемқорлыққа қарсы және сәйкестік рәсімдерін әзірлеу бойынша одан әрі жетілдірулер енгізілді.

Бұл бастамаларды іске асыру бизнестің тұрақтылығын арттыруға, ESG тәуекелдерін азайтуға және мүдделі тараптар үшін ұзақ мерзімді құндылық жасауға, сондай-ақ Компанияның ұлттық және халықаралық тұрақты даму мақсаттарымен үйлесімділігін қамтамасыз етуге бағытталған. Төменде есепті кезеңде жүзеге асырылған негізгі іс-шараларға, сондай-ақ қол жеткізілген нәтижелерге және Компанияның тұрақты даму саласындағы үздіксіз ілгерілеуіне шолу берілген.

2025 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН НЕГІЗГІ ТҰРАҚТЫ ДАМУ ІС-ШАРАЛАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ МӘРТЕБЕСІ

Негізгі бағыт	Маңызды оқиғалар	Іске асыру мәртебесі
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТ		
Парниктік газдар шығарындыларын басқару және төмен көміртекті даму	Төмен көміртекті даму жөніндегі іс-шара жоспарын жаңарту және енгізу	Жоспар ҚМГ Басқармасымен 2025 жылдың наурыз айында бекітілді
	Климаттың өзгеруі туралы ақпарат және тәуекелдерді ашу (CDP Climate Change)	Ақпарат Тұрақты даму туралы есепте көрсетілген CDP сауалнамасы толтырылып, тапсырылды. «В» бағасы алынды Толығырақ: https://www.cdp.net/en/data/scores
Су ресурстарын басқару	Су ресурстарын басқару бағдарламасын әзірлеу	Бағдарлама әзірленді
	Су балансы мен су сыйымдылығы көрсеткіштерін есептеу және ашу	Ақпарат Тұрақты даму туралы есепте және CDP сауалнамасында көрсетілген
	CDP су қауіпсіздігі сауалнамасындағы ақпарат	Ақпарат Тұрақты даму туралы есепте көрсетілген. CDP сауалнамасы толтырылып, тапсырылды. «С» бағасы алынды Толығырақ: https://www.cdp.net/en/data/scores сайтынан біле аласыз
Ластаушы заттардың шығарындыларын басқару	Ластаушы заттардың шығарындыларын азайту бойынша мақсаттар мен бағдарламаларды әзірлеу	Бағдарлама әзірленді
	Ілеспе газды жағу жұмыстары туралы ақпаратты ашу	Ақпарат Тұрақты даму туралы есепте көрсетілген Толығырақ Экономикалық тиімділік бөлімінен қараңыз
	Дүниежүзілік банктің ілеспе газды үнемі жағуды тоқтату жөніндегі бастамаларын іске асыру	Шикі газды жағу көлемі 2017 жылмен салыстырғанда 86,4%-ға азайды. Бұл ақпарат Тұрақты даму туралы есепте көрсетілген Толығырақ ақпарат алу үшін Компанияның БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесі бөлімін қараңыз

Негізгі бағыт	Маңызды оқиғалар	Іске асыру мәртебесі
Биоалуантүрлілік және жерді қалпына келтіру	Биоалуантүрлілік бағдарламасын әзірлеу	Бағдарлама әзірленді
	Бұзылған жерлерді жабу және қалпына келтіру ережелерін әзірлеу және бекіту	Ережелер ҚМГ Басқармасының шешімімен 2025 жылдың ақпан айында бекітілді
	Жерді қалпына келтіру туралы ақпаратты жария ету	Ақпарат Тұрақты даму туралы есепте көрсетілген
Тұрақты өнімдер мен технологияларды әзірлеу	CO ₂ ұстау, сақтау және пайдалану (бұдан әрі – CCUS) пилоттық жобасы	Шығарынды көздері тексерілді және одан әрі жұмыстар жүргізілуде
	Көк сутегі өндірісінің техникалық-экономикалық негіздемесін әзірлеу	Көк сутегі өндірудің техникалық-экономикалық есебі орындалды
	SAF (тұрақты авиациялық отын) жобасының техникалық-экономикалық негіздемесі	Lanzajet компаниясымен егжей-тегжейлі жобалау кезеңіне (бұдан әрі – FEED) көшу туралы негіздемелік келісімге қол қойылды, оның аясында зауыт құрылысының барлық техникалық және экономикалық шешімдері әзірленеді
ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ		
Жергілікті қауымдастықтармен өзара әрекеттесу	Қоғамдастықты дамыту және өзара әрекеттесу бағдарламасын әзірлеу	Бағдарлама әзірленуде
	Жергілікті қоғамдастықтың қатысуы туралы ақпаратты жария ету	Ақпарат Тұрақты даму туралы есепте көрсетілген
Адам құқықтары	Адам құқықтары саласындағы саясатты жаңарту	Саясат ҚМГ Директорлар кеңесінің шешімімен 2025 жылдың сәуірінде бекітілді
	Адам құқықтары бағдарламасын әзірлеу және адам құқықтарына әсерді бағалауды жүргізу	Адам құқықтары мен гендерлік теңдік туралы ниет туралы мәлімдемеге 2025 жылдың ақпан айында қол қойылды. Адам құқықтары саясаты мен Адам құқықтары саласындағы саясат рәсімдеріне шолу жүргізілді

Негізгі бағыт	Маңызды оқиғалар	Іске асыру мәртебесі
Адами капиталды дамыту	ҚМГ кадр саясатын жаңарту	Саясат 2024 жылдың желтоқсанында ҚМГ Директорлар кеңесінің шешімімен жаңартылып, бекітілді
	Адами капитал туралы ақпаратты ашу	Ақпарат Тұрақты даму туралы есепте көрсетілген
	«Жасыл кеңсе» жобасын іске асыру	Ресурстарды тиімді пайдалану бойынша бірқатар бастамалар жүзеге асырылды
Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау	Еңбекті қорғау, қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау бойынша жол картасын жаңарту	Жол картасын ҚМГ Басқармасы 2025 жылдың ақпан айында бекітті
	Қауіпсіздік ҚНК есеп беру ережелерін жаңарту (LTIR/FAR үшін мердігердің периметрі)	Ережелер 2024 жылдың желтоқсанында ҚМГ Басқармасының шешімімен жаңартылып, бекітілді
	Қауіпсіздік көрсеткіштері туралы деректерді ашу	Ақпарат Тұрақты даму туралы есепте көрсетілген
КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ		
Директорлар кеңесі	Директорлар кеңесі мен комитеттерінің құрамы мен тәуелсіздігі туралы ақпаратты ашу	Ақпарат Жылдық есепте және Тұрақты даму туралы есепте көрсетілген
	Директорлар кеңесіндегі әйелдердің үлесін біртіндеп 30%-ға дейін арттыру	Бұл бастаманы іске асыру жалғасуда. ҚМГ компаниялар тобының директорлар кеңестеріндегі/бақылау кеңестеріндегі әйелдердің үлесі 13,1%-ды құрайды
Марапаттардың ашықтығы	Директорлар кеңесі мүшелері мен басшылықтың сыйақысы туралы ақпаратты ашу	Ақпарат жылдық есепте көрсетілген
	Басшы қызметкерлер мен басқарушы қызметкерлер, ішкі аудит қызметінің басшысы, Корпоративтік хатшы, комплаенс қызметінің басшысы, омбудсмен қызметінің тұрақты даму ҚНК ескере отырып тиімділігін бағалау қағидаларын өзектендіру және бекіту	Ережелер жаңартылды
	ҚМГ есептілігінде корпоративтік ҚНК және олардың салмақ бойынша көрсеткіштерін ашу	Ақпарат жылдық есепте көрсетілген
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралар және сәйкестік	ISO 37001 сертификаты	ҚР СТ 37001-2017 (ISO 37001-2016) стандартына сәйкестік сертификаты алынды
	GRI және OECD Action 13 стандарттарына сәйкес салық ақпаратын ашу	Ақпарат Тұрақты даму туралы есепте және ҚМГ корпоративтік веб-сайтында көрсетілген

КОМПАНИЯНЫҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

GRI 2-22

ҚМГ экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға әсерінің сипаты мен ауқымын мойындайды және тұрақты дамуды ұзақ мерзімді бизнес тұрақтылығы мен өнімділігінің негізгі факторы ретінде қарастырады. Сондықтан, Компания тұрақты даму қағидаттарын өзінің негізгі бизнес-процестеріне және корпоративтік басқару жүйесіне үнемі енгізеді.

Компанияда тұрақты дамуды басқару БҰҰ-ның Жаһандық шарты сияқты халықаралық стандарттар мен бастамалардың талаптары мен ұсынымдарын ескере отырып, сондай-ақ «Самұрық-Қазына» АҚ-ның Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес жүзеге асырылады. Компания БҰҰ-ның Тұрақты даму мақсаттарын (БҰҰ ТДМ) да қолдайды және оларды стратегиялық басымдықтарды қалыптастыру мен операциялық қызметті іске асыру кезінде назарға алады.

ҚМГ-ның 2022–2031 жылдарға арналған даму стратегиясында тұрақты даму негізгі стратегиялық мақсаттарының бірі ретінде белгіленген. Оны іске асыру аясында Компания мүдделі тараптармен жүйелі өзара іс-қимыл орнату, ESG факторларын басқарушылық шешімдер қабылдау процестеріне интеграциялау және тұрақты даму саласындағы нысаналы нәтижелік көрсеткіштеріне қол жеткізу бойынша міндеттемелер қабылдайды.

Тұрақты дамуды басқару жүйесі

Тұрақты дамуды басқару жүйесі келесі өзара байланысты элементтерді қамтиды:

- **Стратегия, саясат және мақсаттар** – ұзақ мерзімді көзқарасты қалыптастыру және тұрақты даму қағидаттарын корпоративтік басқару мен операциялық қызметке енгізу.
- **Тәуекелдер мен мүмкіндіктерді анықтау және басқару** – корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесіндегі ESG тәуекелдерін қарастыру, сондай-ақ тұрақты дамуға байланысты мүмкіндіктерді талдау.

- **ESG тәсілдерін бизнес-процестерге біріктіру** – тұрақтылық аспектілерін стратегиялық және операциялық жоспарлауға, инвестициялық қызметке, адами ресурстарды басқаруға және жеткізу тізбегін басқаруға енгізу.
- **Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу** – негізгі мүдделі тараптармен олардың күткендері мен мүдделерін ескере отырып, тұрақты және жүйелі диалог орнату.
- **Есеп беру және мониторинг** – халықаралық стандарттарға сәйкес жылдық қаржылық емес есептерді дайындау және ашылған ақпаратты тәуелсіз тексеру.
- **Корпоративтік мәдениет пен құзыреттілікті дамыту** – оқыту бағдарламаларын енгізу және қызметкерлердің ESG саласында хабардарлығын арттыру, жауапты бизнес жүргізу мәдениетін қалыптастыру.

Корпоративтік саясат және негізгі нормативтік құжаттар

Тұрақты дамуды басқару жүйесін нығайту және ESG қағидаттарын ҚМГ компаниялар тобының қызметіне дәйекті түрде енгізуді қамтамасыз ету мақсатында 2025 жылы топ қызметінің экологиялық, әлеуметтік және басқару аспектілерін қамтитын негізгі корпоративтік саясаттар, бағдарламалар және нормативтік құжаттар қабылданды, жаңартылды және енгізілді.

Негізгі құжаттарға мыналар жатады:

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БЛОК (E):

- Экологиялық саясат.
- Энергетикалық саясат.
- Шығарындыларды басқару саясаты.
- ҚМГ жер қойнауы учаскелері мен кен орындарындағы нысандарды жабу және бұзылған жерлерді қалпына келтіру саясаты.
- 2060 ТКДБ.
- Су ресурстарын басқарудың корпоративтік стандарты.
- Жоспарланған іс-шаралардың қоршаған ортаға әсерін бағалауды жүргізу стандарты.
- Қалдықтарды басқару стандарты.
- Еңбекті қорғау, қауіпсіздік және қоршаған орта саласындағы басқару жүйесіне арналған нұсқаулық.
- ҚМГ компаниялары тобында энергия үнемдеу және энергия тиімділігін басқару жөніндегі регламент.
- Анықталған экологиялық аспектілердің, экологиялық тәуекелдер мен мүмкіндіктердің, 2025 жылға қарай қоршаған ортаға әсерді азайту шараларының тізімі.

ӘЛЕУМЕТТІК БЛОК (S):

- ҚМГ тобы қызметкерлерінің еңбекті қорғау, қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау талаптарын сақтау жөніндегі көшбасшылық және міндеттеме кодексі.
- ҚМГ компаниялар тобында қауіптілігі жоғары жұмыстарды жүргізу кезінде өндірістік қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау саласындағы тәуекелдерді басқару жөніндегі регламент.
- Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саясаты.

- Жер үсті көлік құралдарының қауіпсіздігі туралы саясат.
- Адам құқықтары саласындағы саясат.
- Кадр саясаты.
- Жастар саясаты.
- Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік кодексі.
- Ішкі коммуникациялардың бірыңғай жүйесіне арналған үлгілік регламенті.
- ҚМГ компаниялар тобының қызметкерлерін әлеуметтік қолдаудың үлгілік ережелері.
- ҚМГ ЕТҰ нысандарында қызметті жүзеге асыратын мердігер ұйымдармен өзара іс-қимылы кезіндегі қызмет бойынша үлгілік регламент.
- Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы корпоративтік стандарт.
- Өнеркәсіптік процестердің қауіпсіздігін басқарудың корпоративтік стандарты.
- Еңбек қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы құзыреттіліктерді қамтамасыз етудің корпоративтік стандарты.
- Еңбек қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы мердігерлермен өзара әрекеттесудің корпоративтік стандарты.
- Арнайы киіммен, арнайы аяқ киіммен және жеке қорғаныс құралдарымен қамтамасыз етудің корпоративтік стандарты.
- Бірыңғай еңбек қауіпсіздігін басқару жүйесі.
- «Қорғау» картасын пайдалану регламенті.
- Жер үсті көліктерін қауіпсіз пайдалану регламенті.
- Жедел медициналық көмекті ұйымдастыру туралы регламент.
- ҚМГ дағдарыстық жағдайларды басқару жөніндегі регламент.
- ҚМГ компаниялар тобының қызметкерлері үшін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы «Өмірлік маңызды ережелер» корпоративтік стандарты.
- ҚМГ зейнеткерлеріне қаржылық көмек көрсету ережелері.
- ҚМГ қызметкерлерін оқыту және дамыту ережелері.

- ҚМГ компаниялар тобының қызметкерлерін марапаттау және ынталандыру тәртібі туралы ережелер.
- ҚМГ қызметкерлерін ұзақ мерзімді оқытуға жіберу бойынша жұмыс нұсқаулары.
- ҚМГ компаниялары тобындағы қызметкерлердің ақпараттық құзыреттілігін дамытудың үлгілік ережелері.
- ҚМГ компаниялар тобында өнеркәсіптік қауіпсіздікті, еңбекті қорғауды және қоршаған ортаны жақсартудың 2025–2027 жылдарға арналған Жол картасы.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ БЛОГЫ (G):

- Корпоративтік басқару кодексі.
- Тұрақты даму саясаты.
- Тұрақты даму саласындағы тұжырымдама.
- Тұрақты дамуды басқару жүйесіне арналған нұсқаулық.
- Тұрақты даму туралы есепті дайындау ережелері.
- Іскерлік этика кодексі.
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар.
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат.
- Ақпараттық қауіпсіздік саясаты.
- Ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйесінің нұсқаулығы.
- Құпиялылық саясаты.
- Қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар арасындағы мүдделер қақтығысын шешу саясаты.
- Ішкі бақылау жүйесінің саясаты.
- Корпоративтік тәуекелдерді басқару саясаты.
- Жер қойнауы учаскелеріндегі және ҚМГ кен орындарындағы нысандарды жабу және бұзылған жерлерді қалпына келтіру саясаты.
- ҚМГ және оның еншілес және тәуелді ұйымдарының жер қойнауы учаскелері мен кен орындарындағы нысандарды жабу және бұзылған жерлерді қалпына келтіру ережелері.
- Қауіпсіздік саясаты.

- ҚМГ-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізу және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің ішкі талдау ережелері.
- ҚМГ физикалық қауіпсіздігі және терроризмге қарсы қорғаныс бойынша корпоративтік ережелер.
- Ішкі бақылау жүйесінің ережелері.
- ҚМГ экономикалық қауіпсіздік ережелері.
- ҚМГ мұнайын сыртқы нарықтарға жеткізу ережелері.
- Экономикалық қауіпсіздік ережелері.
- Сапа саясаты.
- Сапа нұсқаулығы.
- Тұтынушылардың қанағаттанушылығын бағалау ережелері.
- ҚМГ компаниялары тобында мұнай өңдеуді және мұнай өнімдерін өндіруді жоспарлау ережелері.
- Қазақстан Республикасының заңнамасын, ҚМГ және оның еншілес және тәуелді ұйымдарының ішкі құжаттарын бұзушылықтарға қатысты өтініштерді қарау ережелері.
- ҚМГ компаниялар тобының еншілес және тәуелді ұйымдарының омбудсмені туралы үлгі ереже.
- ҚМГ-ның корпоративтік қақтығыстарды реттеу ережелері.

Тұрақты дамудағы жоғары басқару органдарының рөлі

GRI 2-12, GRI 2-13, GRI 2-14

Директорлар кеңесі тұрақты даму мәселелері бойынша стратегиялық жауапкершілікті өзіне алады, оның ішінде осы саладағы негізгі саясаттарды және шоғырландырылған есептілікті бекіту.

ESG-нің ең маңызды мәселелері, бастамалары және оларды іске асыру нәтижелері тұрақты отырыстарда, сондай-ақ тұрақты даму мәселелеріне арналған бөлек жыл сайынғы отырыста және Директорлар кеңесінің қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау және тұрақты даму жөніндегі арнайы комитетінің отырыстарында қарастырылады.

Қауіпсіздік, еңбекті, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті тұрақты даму процестерін үйлестіреді, негізгі өнімділік көрсеткіштерін әзірлейді және олардың орындалуын бақылайды.

Сонымен қатар, тұрақты дамуды басқару жүйесіне мыналар қатысады:

- **Басқарма** тұрақты даму қағидаттарының енгізілуін қамтамасыз етеді, мақсаттар мен өнімділік көрсеткіштеріне қол жеткізуді бақылайды және іс-шаралардың жүзеге асырылуын бақылайды.
- **Тұрақты даму мәселелеріне жетекшілік ететін басқарма төрағасының орынбасары**, мақсаттар мен өнімділік көрсеткіштеріне қол жеткізу тәсілдерін үйлестіреді, корпоративтік стандарттарды енгізуді бақылайды және есептер дайындайды.
- **Тұрақты дамуға жауапты құрылымдық бөлімше** әдіснамалық қолдауды, климаттық және ESG тәуекелдері мен мүмкіндіктерін басқару процестерін үйлестіруді және тұрақтылық туралы есепті дайындауды қамтамасыз етеді.
- **Мүдделі тараптардың құрылымдық бөлімшелері** бастамаларды жүзеге асырады, тәуекелдер мен мүмкіндіктерді бағалауға және есеп беру үшін деректер жасауға қатысады.

Тұрақты даму бастамаларын іріктеу және іске асыру

Тұрақты даму бастамалары климаттық және ESG тәуекелдері мен мүмкіндіктерін, мүдделі тараптардың күтулерін және Компанияның стратегиялық басымдықтарын талдау негізінде әзірленеді. Процесс келесі қадамдарды қамтиды:

- экономикалық, экологиялық (климаттық) және әлеуметтік аспектілерді ескере отырып, маңызды тақырыптарды анықтау;
- мүдделі тараптардың пікірлерін ескере отырып, басымдықтарды қалыптастыру;
- бастамалардың экономикалық және технологиялық орындылығын бағалау;

- мақсаттарды, ҚНҚ, мерзімдерді және жауапты тұлғаларды белгілей отырып, іс-шара жоспарларын әзірлеу және енгізу;
- тәсілдер мен іс-шараларды түзету мүмкіндігімен тиімділікті бақылау және бағалау.

Басқару жүйесінің тиімділігін бағалау және жетілдіру

Компания экономикалық, экологиялық және әлеуметтік аспектілерді қамтитын тұрақты даму саласындағы негізгі көрсеткіштер жүйесін пайдалана отырып, өз бастамаларының тиімділігін үнемі бақылап отырады.

Тұрақты дамуды басқару жүйесін үздіксіз жетілдіру мақсатында келесі жұмыстар жүргізілуде:

- мақсатты индикаторларға қол жеткізуді бақылау;
- басқарушылық шолу;
- есеп берудің ішкі және сыртқы аудиттері;
- басқару жүйесінің жетілгендігін бағалау;
- түзету шараларын әзірлеу және енгізу.

Талдау нәтижелері стратегиялық басымдықтарды жаңарту, басқару жүйесінің тиімділігін арттыру және тұрақты даму саласындағы жаңа бастамаларды тұжырымдау үшін пайдаланылады.

МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАРДЫ АНЫҚТАУ ТӘСІЛІ

GRI 3-1, GRI 3-2

Тұрақты даму туралы есепті дайындаудағы маңызды қадам – маңызды тақырыптарды анықтау. Компания бұл процесті GRI стандарттарының талаптарына, оның ішінде GRI 11: Мұнай-газ секторы (2021) салалық стандартына сәйкес жүзеге асырады. Бұл тәсіл бізге Компанияның қызметіне, мүдделі тараптарға және жалпы тұрақтылыққа ең үлкен әсер ететін тақырыптарды анықтауға және шешуге мүмкіндік береді.

Маңызды тақырыптарды анықтау процесі қаржылық емес ақпараттың ашықтығын, салыстырмалылығын және толықтығын қамтамасыз етуге, сондай-ақ нәтижелерді стратегиялық және операциялық басқаруға біріктіруге бағытталған.

Маңызды тақырыптарды анықтау процесіндегі қадамдар

1. ТАҚЫРЫПТАРДЫ АНЫҚТАУ

Бірінші кезең Компанияның қызметіне әсер ететін ішкі және сыртқы факторларды кешенді талдауды қамтиды. Бұл талдау мыналарды ескереді:

- ұлттық заңнама мен халықаралық стандарттардың талаптары;
- Компанияның стратегиялық басымдықтары мен даму мақсаттары;
- мүдделі тараптардың талаптары мен өтініштері;
- салалық үрдістер мен озық тәжірибелер;
- ESG негізгі тәуекелдері мен мүмкіндіктері.

2. ТАҚЫРЫПТАРДЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫН БАҒАЛАУ

Анықталған тақырыптар екі өзара толықтырушы тұрғыдан бағаланады:

- экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға әсері, соның ішінде Компания қызметінің ықтимал және нақты әсерінің ауқымы мен сипаты;
- акционерлер, қызметкерлер, серіктестер, жергілікті қауымдастықтар және басқа топтар сияқты мүдделі тараптар үшін маңыздылығы.

Бағалау мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу құралдарын, соның ішінде сауалнамалар мен аналитикалық әдістерді қолдану арқылы жүргізіледі.

3. ТАҚЫРЫПТАРДЫҢ БАСЫМДЫЛЫҒЫН БЕЛГІЛЕУ

Бағалау нәтижелері бойынша тақырыптар маңыздылық деңгейіне қарай жіктелетін маңыздылық матрицасы жасалады. Ең маңызды деп саналатын тақырыптар Тұрақты даму туралы есепке енгізіледі және Компанияның стратегиялық және операциялық басымдықтарын анықтау үшін негіз ретінде пайдаланылады.

4. ТЕКСЕРУ ЖӘНЕ БЕКІТУ

Талдау және басымдық беру нәтижелерін Компания басшылығы қарайды. Маңызды тақырыптар тізімін түпкілікті бекіту Директорлар кеңесінің қатысуымен жүзеге асырылады, бұл ақпаратты ашудың толықтығын, объективтілігін және дәлдігін қамтамасыз етеді.

Маңызды тақырыптар тізімін жүйелі түрде қайта қарау

Компанияның маңызды тақырыптарды анықтау процесі жүйелі және тұрақты болып табылады және өзгермелі сыртқы ортаға, өзгермелі стратегиялық басымдықтарға және негізгі мүдделі тараптардың өзгермелі күтулеріне негізделіп қайта қаралады. Бұл тәсіл жаңа және артып келе жатқан тәуекелдер мен мүмкіндіктерді уақтылы қарастыруға, сондай-ақ ашылған қаржылық емес ақпараттың өзектілігін, толықтығын және салыстырмалылығын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

2025 жылғы есепті дайындау аясында маңызды тақырыптар тізіміне тағы бір қайта қарау жүргізілді, ол мыналарды ескере отырып жүзеге асырылды:

- мемлекеттік органдардың өкілдерін, жергілікті қауымдастықтарды, инвесторларды және қызметкерлерді қоса алғанда, мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу нәтижелері;
- қоршаған ортаны қорғау және әлеуметтік даму саласындағы реттеуші және қоғамдық күн тәртібіндегі өзгерістер;
- Компания қызметінің табиғи және әлеуметтік жүйелерге нақты және ықтимал әсерін талдау;
- биоалуантүрлілікке және қатысу аймақтарының әлеуметтік-экономикалық дамуына әсер етумен байланысты мәселелерді ашу үшін халықаралық қаржылық емес есептілік стандарттарының талаптарын күшейту.

Осы шолудың нәтижесінде материалдық тақырыптар тізімі 12-ден 14-ке дейін кеңейтілді. Сонымен қатар, оған **GRI 11.4 «Биоалуантүрлілік»** және **GRI 11.15 «Жергілікті қауымдастықтар»** тақырыптары кірді.

GRI 11.4 «Биоалуантүрлілікті» тақырыбын маңызды тақырыптар тізіміне қосу Компанияның өндірістік қызметінің ол жұмыс істейтін аймақтардағы табиғи экожүйелерге әсерінің сипаты мен ауқымын тереңірек түсінуден туындайды. Мұнай-газ жобалары жердің трансформациясын, флора мен фаунаға әсерді және табиғи ландшафттардың өзгеруін қоса алғанда, құрлықтық және су экожүйелеріне ықтимал қауіп төндіреді. Әлемдік және ұлттық биоалуантүрлілікті сақтау күн тәртібінің өсуін, сондай-ақ инвесторлар мен қоғамның күтулерінің артуын ескере отырып, Компания бұл саланы байланысты экологиялық тәуекелдерді жүйелі басқаруды және теріс әсерлердің алдын алу, азайту және өтемақы төлеу

шараларын қамтамасыз ету үшін жеке материалдық тақырып ретінде анықтау қажет деп санады.

GRI 11.15 «Жергілікті қауымдастықтар»

тақырыбының енгізілуі тұрақты дамудың әлеуметтік өлшемінің маңыздылығының артып келе жатқанын және Компания жұмыс істейтін аймақтардағы қызметінің әлеуметтік-экономикалық аспектілерін басқаруға құрылымдалған тәсілдің қажеттілігін көрсетеді. ҚМГ қызметі жергілікті қауымдастықтарға кешенді әсер етеді, жұмыспен қамту, инфрақұрылымды дамыту және әлеуметтік тұрақтылық мәселелерін қозғайды. Маңызды тақырыптар тізімін осы сала арқылы кеңейту Компанияның жергілікті тұрғындар мен билік органдарының үміттерін қанағаттандыруға, әлеуметтік инвестициялардың ашықтығын арттыруға, әлеуметтік тәуекелдер мен мүмкіндіктерді жүйелі түрде басқаруға, онымен қоса тұрақты және ұзақ мерзімді серіктестік орнатуға деген міндеттемесін көрсетеді.

«Биоалуантүрлілік» және «Жергілікті қауымдастықтарды» бөлек маңызды салалар ретінде қосу Компанияның тұрақты дамуды басқаруға көзқарасының эволюциясын және қоршаған орта мен әлеуметтік факторларды кешенді және интеграцияланған түрде қарастыруға көшуді көрсетеді. Маңызды салалар тізімін кеңейту басқару шешімдерінің сапасын жақсартуға және халықаралық озық тәжірибелерге сәйкес тұрақты дамуды басқару жүйесін одан әрі дамытуға ықпал етеді.

Маңызды тақырыптар

2025 жылғы Есепте маңызды тақырыптар тізбесі өзектендіріліп, бұрын ашылған тақырыптармен салыстырмалылықты сақтай отырып, 14-ке дейін кеңейтілді.

МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАР ТІЗІМІ

№	Маңызды тақырыптар	3	5	7	8	9	11	12	13	15
1	11.1 Парниктік газдар және шығарындылары								✓	
2	11.2 Климатқа бейімделу, тұрақтылық және өтпелі кезең			✓	✓	✓		✓	✓	
3	11.3 Атмосфераға шығарындылар	✓					✓			✓
4	11.4 Биоалуантүрлілік							✓		
5	11.5 Қалдық	✓						✓		✓
6	11.6 Су және ағынды сулар							✓		✓
7	11.7 Жабылу және қалпына келтіру	✓			✓		✓			✓
8	11.8 Активтердің тұтастығы және маңызды оқиғаларды басқару						✓			
9	11.9 Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау	✓			✓					
10	11.10 Жұмыспен қамту тәжірибесі		✓		✓					
11	11.11 Кемсітушілікке жол бермеу және тең мүмкіндіктер	✓	✓		✓					
12	11.14 Экономикалық әсерлер		✓		✓	✓				
13	11.15 Жергілікті қауымдастықтар	✓	✓							
14	11.20 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес							✓		

КОМПАНИЯНЫҢ БҰҰ ТҰРАҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫНА ЖЕТУГЕ ҚОСҚАН ҮЛЕСІ

БҰҰ-ның жаһандық келісімі

2006 жылдан бастап ҚМГ БҰҰ Жаһандық келісімшартының мүшесі болып табылады және оны іске асыруға белсенді қатысады. Компанияның жылдық тұрақты даму туралы есебі БҰҰ Жаһандық келісімшартының қағидаттарын іске асырудағы ілгерілеуін көрсетеді.

Компания өз қызметінде БҰҰ қағидаттарын, жаһандық үрдістерді, Қазақстан Республикасының даму басымдықтарын және жалпыадамзаттық құндылықтарды бизнес стратегиясына біріктіру арқылы тұрақты дамуға қол жеткізуге ұмтылады.

Аймақ	Принцип
Адам құқықтары	1. Кәсіпкерлер халықаралық деңгейде жарияланған адам құқықтарын қорғауды қолдауы және құрметтеуі тиіс.
	2. Бизнес адам құқықтарының бұзылуына араласпауы керек.
Еңбек қатынастары	3. Бизнес қауымдастық бостандығын және ұжымдық келіссөздер жүргізу құқығын тиімді тануды қолдауы керек.
	4. Бизнес мәжбүрлі және міндетті еңбектің барлық түрлерін жоюды жақтауы керек.
	5. Бизнес балалар еңбегін толығымен жоюды жақтауы керек.
Қоршаған орта	6. Бизнес еңбек және жұмыспен қамту саласындағы кемсітушілікті жоюды жақтауы керек.
	7. Бизнес қоршаған орта мәселелеріне сақтықпен қарау тәсілін қолдауы керек.
	8. Кәсіпорындар қоршаған ортаға қатысты жауапкершілігін арттыру үшін бастамалар бастауы керек.
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес	9. Бизнес қоршаған ортаға зиянсыз технологияларды әзірлеу мен таратуды ілгерілетуі керек.
	10. Бизнес сыбайлас жемқорлықтың барлық түрлерімен, соның ішінде бопсалау мен парақорлықпен күресуі керек.

Бұл қағидаттар ҚМГ-ның тұрақты дамуға және мүдделі тараптар үшін ұзақ мерзімді құндылық жасауға бағытталған стратегиялық бастамаларының негізін қалайды.

Компания БҰҰ-ның барлық 17 тұрақты даму мақсатын мойындайды және оларды өз қызметіне

үнемі енгізеді. Өзінің стратегиялық басымдықтары мен негізгі даму мақсаттарына сүйене отырып, ҚМГ 10 басымдықты ТДМ және 23 тиісті мақсатқа қол жеткізуге үлес қосуға баса назар аударады, олардың шеңберінде Компанияның негізгі бастамалары мен жобалары жүзеге асырылады.

<https://unglobalcompact.org/what-is-gc/participants/6810>

ҚМГ қызметіне тұрақты даму мақсаттарын интеграциялау

ДЕНСАУЛЫҚ ПЕН ӘЛ-АУҚАТ

ТДМ МІНДЕТТЕРІ:

- 3.6.** Жол-көлік оқиғалары салдарынан болатын өлім-жітім мен жарақаттану жағдайларының санын қысқарту
- 3.8.** Денсаулық сақтау қызметтеріне жалпыға бірдей қолжетімділікті қамтамасыз ету, оның ішінде сапалы бастапқы медициналық-санитариялық көмекке, қауіпсіз, тиімді, сапалы және қолжетімді негізгі дәрілік заттар мен вакциналарға қол жеткізуді қамту
- 3.9.** Қауіпті химиялық заттардың әсерінен, сондай-ақ ауа, су және топырақтың ластануы мен улануы салдарынан болатын өлім-жітім мен аурулардың санын едәуір қысқарту

ҚМГ НЕГІЗГІ БАСТАМАЛАРЫ:

- «Сапарларды басқару» жобасы – жол қозғалысы қауіпсіздігіне бағытталған көлікті басқару жүйесін енгізу.
- 2024–2028 жылдарға Қызметкер денсаулығы бағдарламасы – созылмалы аурулары бар қызметкерлердің жағдайын бақылау, алдын алу, ауысым алдындағы тексерулердің инновациялық әдістері және медициналық көмектің қолжетімділігі мен сапасын жақсарту.
- Денсаулық сақтау сақтандыруы – қызметкерлерді үнемі медициналық тексеруден өткізу және вакцинациялау.
- Өндірістік денсаулыққа қауіп төндіретін факторлардың теріс әсерін болдырмау және өндірістік қауіптерді азайту шаралары.

ҚМГ-НЫҢ 2025 ЖЫЛ НӘТИЖЕЛЕРІ:

- «Сапарларды басқару» жобасы ҚМГ мұнай кен орындарына қызмет көрсету еншілес және тәуелді компанияларында коммерциялық пайдалануға енгізілді.
- Мұнай кен орындарына қызмет көрсетудің үш еншілес және тәуелді компанияларында («Oil Services Company» ЖШС, «Oil Construction Company» ЖШС, «Oil Transport Corporation» ЖШС) «Сапарларды басқару» жобасы сандық форматқа көшуді аяқтады.
- Жоспарлау, талдау және жол қауіпсіздігі модульдерін қоса алғанда, бірыңғай жүйелік функция енгізілді.
- Defensive driving бағдарламасы бойынша еншілес және тәуелді компаниялардың 1 592 қызметкері және мердігерлік компаниялардың 3 410 қызметкері көлік жүргізу бойынша оқудан өтті.
- Қауіпсіздік белдіктерін пайдалану бойынша практикалық көрсетілімдерге ҚМГ еншілес және тәуелді ұйымдарының 20 073 қызметкері және мердігерлік компаниялардың 2 321 қызметкері қатысты.
- ҚМГ қызметкерлерінің денсаулығын жақсарту бағдарламасының 2025–2027 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары бекітілді, оған 26 іс-шара кірді; 2025 жылға арналған жоспарды іске асырудың орташа деңгейі 77,9%-ды құрады.
- 21 546 қызметкер жұмыс орнында зардап шеккендерге (фельдшерлер) алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша оқытылды.
- Жедел медициналық көмек жоспарын сынақтан өткізе отырып, барлық деңгейдегі 1 633 медициналық жаттығулар өткізілді.
- 2021 жылдан бастап медициналық тексерулердің автоматтандырылған жүйесі (МТАЖ) кезең-кезеңімен енгізу жалғасты – 2025 жылға қарай 69 аппараттық жүйе орнатылады.
- ҚМГ қызметкерлерінің 100%-ы медициналық сақтандыру бағдарламасымен қамтылған.
- Барлық ЕТҰ-да жыл сайынғы өндірістік санитарлық-эпидемиологиялық бақылау жүргізілді.
- Ауыз судың, жұмыс аймағындағы ауаның және жұмыс жағдайларының қауіпсіздігі расталды.

ГЕНДЕРЛІК ТЕҢДІК

ТДМ МІНДЕТТЕРІ:

- 5.1.** Барлық әйелдер мен қыздарға қатысты кемсітушіліктің барлық нысандарын бүкіл әлем бойынша түбегейлі жою
- 5.5.** Саяси, экономикалық және қоғамдық өмірде шешімдер қабылдаудың барлық деңгейлерінде әйелдердің толыққанды әрі нақты қатысуын және көшбасшылыққа тең мүмкіндіктерін қамтамасыз ету

ҚМГ НЕГІЗГІ БАСТАМАЛАРЫ:

- Гендерлік алшақтықты өзін-өзі бағалау және гендерлік құрам деректерін жариялауды қоса алғанда, WEP бастамасын іске асыру.
- Кемсітушілікке жол бермеу тұрғысынан Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасын қатаң сақтау.
- JanAru білім беру бағдарламасы.
- 2030 жылға қарай ҚМГ компаниялар тобының жоғарғы басшылығындағы әйелдердің үлесін 30%-ға дейін арттыру.

ҚМГ-НЫҢ 2025 ЖЫЛ НӘТИЖЕЛЕРІ:

- WEP құралын пайдалана отырып, өзін-өзі бағалау жүргізілді, гендерлік теңдік саласындағы күшті жақтар мен даму салалары анықталды;
- ҚМГ кадр саясаты гендерлік теңдік, әртүрлілік және кемсітушілікке жол бермеу қағидалары бойынша жүзеге асырылуда;
- Персоналды іріктеуге кемсітушіліксіз және ашық тәсіл қамтамасыз етіледі;
- Мұнай-газ саласындағы жұмыс істейтін әйелдерге арналған JanAru білім беру бағдарламасы жүзеге асырылды;
- ҚМГ еншілес және тәуелді компанияларының директорлар кеңесі мен бақылау кеңестеріндегі әйелдердің үлесі 2025 жылы 13,1%-ды құрады.

ҚОЛЖЕТИМДІ ЖӘНЕ ТАЗА ЭНЕРГИЯ

ТДМ МІНДЕТТЕРІ:

- 7.1.** Арзан, сенімді және заманауи энергиямен қамтамасыз етуге қолжетімділікті қамтамасыз ету
- 7.б.** Қазіргі заманғы және тұрақты энергиямен қамтамасыз ету үшін инфрақұрылымды кеңейту және технологияларды жаңғырту

ҚМГ НЕГІЗГІ БАСТАМАЛАРЫ:

- Жабдықтарды жаңғырту және автоматтандырылған есепке алу жүйелерін енгізу арқылы энергия тиімділігін арттыру.
- Жаңартылатын энергия көздері: Total Energies Renewables SAS және Qazaq Green Power PLC компаниялары Epi компаниясымен серіктестікте жел электр станцияларының жобалары (1 ГВт) және гибриді электр станциясы (247 МВт).
- Жасыл электр энергиясын сатып алу (2031 жылға қарай жалпы көлемнің 15%-ы).
- Этанол негізіндегі тұрақты авиациялық отын (SAF) өндірісі.

ҚМГ-НЫҢ 2025 ЖЫЛ НӘТИЖЕЛЕРІ:

- Есепті кезеңде парниктік газдар шығарындыларын 128,3 мың CO₂ тоннасына қысқартуды қамтамасыз еткен энергия тиімділігі және энергия үнемдеу жөніндегі 87 іс-шара аяқталды.
- Маңғыстау облысында қуаты 50 МВт күн электр станциясы пайдалануға берілді; гибриді жоба аясында қуаты 120 МВт газбен жұмыс істейтін электр станциясының құрылысы жалғасуда.
- Қуаты 1 ГВт және энергия сақтау жүйесі бар «Мирный» жел электр станциясы жобасының толыққанды жобалау кезеңі аяқталуға жақын.
- 10 000 жасыл сертификат (I-REC) алынды.
- SAF өндіріс жобасы бойынша жобаны FEED кезеңіне көшіру үшін LanzaJet компаниясымен шекті келісімге қол қойылды.

ЛАЙЫҚТЫ ЖҰМЫС ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ

ТДМ МІНДЕТТЕРІ:

- 8.5.** Әйелдер мен ерлер үшін, оның ішінде жастар мен мүгедектігі бар адамдар үшін толық және өнімді жұмыспен қамтуды, лайықты еңбекті және бірдей құндылықтағы еңбек үшін тең ақы төлеуді қамтамасыз ету
- 8.6.** Жұмыс істемейтін, оқымайтын және кәсіби дағдыларды игермейтін жастардың үлесін едәуір қысқарту
- 8.8.** Еңбек құқықтарын қорғау және барлық жұмысшылар үшін сенімді әрі қауіпсіз жұмыс жағдайларын қамтамасыз етуге жәрдемдесу

ҚМГ НЕГІЗГІ БАСТАМАЛАРЫ:

- Жастарды тарту, түлектерді оқыту және жұмысқа орналастыру, мамандарды даярлау және тағылымдамадан өту бағдарламалары.
- Ұжымдық келісімшарттар арқылы жұмысшыларды әлеуметтік қолдау (50-ден астам жеңілдік түрі).
- Өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптарын сақтауға басшылық пен қызметкерлердің міндеттеме кодексі.
- «Қорғау» картасы – қауіпсіз емес жұмыс жағдайларын анықтау және алдын алу.

ҚМГ-НЫҢ 2025 ЖЫЛ НӘТИЖЕЛЕРІ:

- Шамамен 49 000 жұмысшы жұмыспен қамтылған, олардың 82%-ы ерлер және 18%-ы әйелдер; Компания еңбекақы төлеу мен жұмысқа қабылдауға кемсітусіз тәсіл қолданады.
- Жас мамандарды дамыту және кадрларды даярлау бағдарламалары, соның ішінде «Жас маман», дуалды оқыту, «Алып», « Жеті қадам » бағдарламалары жүзеге асырылуда.
- ҚМГ компаниялар тобында 70-тен астам әлеуметтік қолдау түрін көздейтін ұжымдық келісімдер бар.
- 2025 жылы әлеуметтік төлемдерді қаржыландыру көлемі 114 млрд теңгені құрайды;
- «Қорғау» карталарын енгізу жұмыстары жүргізілуде – 2025 жылы 12 530 карта толтырылды.
- Көшбасшылық пен қауіпсіздік мәдениетін дамытуға бағытталған 9-шы жыл сайынғы HSE форумы өтті.
- Барлық ЕТҰ-да еңбек жағдайларын аттестаттау және еңбекті қорғау бойынша корпоративтік аудиттер жүргізілді; тексерулердің қорытындысы бойынша 15 ЕТҰ-ға 613 ұсыным берілді.

ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУ, ИННОВАЦИЯ ЖӘНЕ ИНФРАҚҰРЫЛЫМ

ТДМ МІНДЕТТЕРІ:

- 9.1.** Экономикалық дамуды және адамдардың әл-ауқатын қолдау мақсатында сапалы, сенімді, орнықты және төзімді инфрақұрылымды, оның ішінде өңірлік және трансшекаралық инфрақұрылымды дамыту, барлығы үшін қолжетімді әрі әділ қолжетімділікті қамтамасыз етуге ерекше назар аудару

ҚМГ НЕГІЗГІ БАСТАМАЛАРЫ:

- Кеңейтілген база мен ақпараттық жүйені әзірлеу және енгізу ҚМГ компаниялар тобының барлық өндірістік ақпаратын орталықтандыру және оны жасанды интеллект пен машиналық оқытуды қолдана отырып өңдеу үшін жасанды интеллект (бұдан әрі – АВАІ).
- ҚМГ-ның 2060 жылға дейінгі Төмен көміртекті даму бағдарламасы (ТҚДБ) шеңберінде энергия тиімділігін арттыруға бағытталған басым шаралар іске асырылуда. Олардың қатарында энергия менеджментін дамыту, отын-энергетикалық ресурстарды есепке алу және басқарудың автоматтандырылған жүйелерін енгізу, үздік қолжетімді техникаларды қолдану, сондай-ақ жабдықтар мен кәсіпкерлік паркін жаңарту бар.

9.4. Инфрақұрылымды жаңғырту және өнеркәсіптік кәсіпорындарды қайта жабдықтау, ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыру және таза әрі экологиялық қауіпсіз технологиялар мен өндірістік үдерістерді кеңінен қолдану арқылы олардың орнықтылығын қамтамасыз ету

ҚМГ-НЫҢ 2025 ЖЫЛ НӘТИЖЕЛЕРІ:

- Цифрлық шешімдерді әзірлеу және масштабтау жалғасуда: «Су тасқынын басқару» модулін репликациялау, «Цифрлық ұңғымаларды бағалау» және «Өндірісті жоспарлау және мониторинг» модульдерін әзірлеу, сондай-ақ АВАІ жүйесінің архитектурасын оңтайландыру.
- Өнеркәсіптік қауіпсіздік және цифрлық мониторинг саласындағы пилоттық жобалар іске асырылуда, соның ішінде TUMAR автоматтандырылған өнеркәсіптік қауіпсіздік ақпараттық жүйесі және мұнай өңдеу зауыттарындағы жабдықтардың істен шығуын болжамды талдау шешімдері.
- 2025 жылы 87 шара жүзеге асырылды, нәтижесінде CO₂ шығарындылары 128,3 мың тоннаға азайып, жылдық энергия үнемдеуі 1 935,5 мың ГДж құрады.
- Жабдықтар мен инфрақұрылымды жаңарту жұмыстары жүргізілуде, соның ішінде қыздырғыштарды ауыстыру, айнымалы жиіліктегі жетектер, күн жылу шешімдерін орнату және технологиялық процестің энергия тиімділігін арттыру.

ТҰРАҚТЫ ҚАЛАЛАР МЕН ЕЛДІ МЕКЕНДЕР

ТДМ МІНДЕТТЕРІ:

11.6. Қалалардың жан басына шаққандағы қоршаған ортаға теріс әсерін, оның ішінде ауа сапасына және қалалық әрі өзге де қалдықтарды жою мәселелеріне ерекше көңіл бөлу арқылы едәуір азайту

ҚМГ НЕГІЗГІ БАСТАМАЛАРЫ:

- Қоршаған ортаны жақсарту бойынша «Таза Қазақстан» бастамасына қатысу.
- «Жасыл белдеуді» құру – көгалдандыру жобалары.
- Қоршаған ортаға теріс әсерді біртіндеп азайтуға бағытталған ең жақсы қолжетімді әдістерді енгізу.
- Ластаушы заттардың шығарындыларын азайту бағдарламасын әзірлеу.
- Дүниежүзілік банктің «2030 жылға қарай ілеспе газды үнемі жағуды толығымен тоқтату» бастамасын іске асыру.
- «Жасыл» кеңселерді және бөлек қалдықтарды жинауды дамыту.

ҚМГ-НЫҢ 2025 ЖЫЛ НӘТИЖЕЛЕРІ:

- Экологиялық және еріктілік бастамалары жүзеге асырылды, соның ішінде «Таза Қазақстан» науқанына қатысу (282 тазалық күні, 9 мыңнан астам қатысушы);
- Көгалдандыру және орманды қалпына келтіру бағдарламалары іске асырылуда: 2021 жылдан бері шамамен 650 000 ағаш отырғызылды. ҚМГ тобының 2025 жылға арналған ағаш отырғызу көлемі 263 700 ағашты құрайды, оның ішінде ҚМГ қаржылай қолдауымен Қостанай облысында отырғызылған 150 000 қарағай көшеті бар.
- 5 еншілес және тәуелді кәсіпорындарда деректерді онлайн режимінде беру мүмкіндігі бар шығарындыларды бақылаудың автоматтандырылған жүйелері енгізілді; кешенді экологиялық рұқсат алынды және ЭБЖ енгізу шаралары жүзеге асырылуда;
- Ластаушы заттардың шығарындыларын азайту бағдарламасы әзірленді және оны 2026 жылдың соңына дейін бекіту жоспарлануда;
- 2017 жылдан бастап шикі газды жағу көлемі 86,4%-ға азайды; оны одан әрі азайту үшін тұрақты мониторинг және шаралар қабылдануда;
- «Жасыл кеңсе» бастамалары жүзеге асырылуда, соның ішінде қалдықтарды бөлек жинау және кері сату автоматтарын орнату – 2023 жылдан бері 76 000-нан астам контейнер жиналды.

ЖАУАПТЫ ТҰТЫНУ МЕН ӨНДІРІС

ТДМ МІНДЕТТЕРІ:

- 12.4.** Келісілген халықаралық қағидаттарға сәйкес химиялық заттар мен барлық қалдықтарды олардың бүкіл өмірлік циклі бойында экологиялық тұрғыдан ұтымды пайдалануға қол жеткізу және адамдардың денсаулығы мен қоршаған ортаға теріс әсерін барынша азайту мақсатында олардың ауаға, суға және топыраққа түсуін едәуір қысқарту
- 12.5.** 2030 жылға қарай қалдықтардың пайда болуының алдын алу, оларды қысқарту, қайта өңдеу және қайта пайдалану жөніндегі шараларды қабылдау арқылы қалдықтар көлемін едәуір азайту
- 12.6.** Компанияларға, әсіресе ірі және трансұлттық компанияларға, орнықты өндіріс тәсілдерін қолдануды және ресурстарды ұтымды пайдалану жөніндегі ақпаратты өз есептілігінде көрсетуді ұсыну

ҚМГ НЕГІЗГІ БАСТАМАЛАРЫ:

- Тарихи жинақталған мұнай қалдықтарын жою бағдарламасы.
- «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС-да ағынды суларды тазарту бойынша «Тазалық» жобасы.
- Қалдықтарды басқару стандартын енгізу.
- Су ресурстарын басқару бағдарламасы.

ҚМГ-НЫҢ 2025 ЖЫЛ НӘТИЖЕЛЕРІ:

- 2019 жылдан бастап ҚМГ компаниялар тобы 4 668 мың тонна тарихи мұнай қалдықтарын қайта өңдеді.
- 2025 жылы «Өзенмұнайгаз» АҚ және «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-да шамамен 338,8 мың тонна тарихи мұнай қалдықтарын жою жұмыстары аяқталды.
- «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС-да «Механикалық тазарту қондырғыларын (жабық типтегі МТҚ) қайта құру» жобасының 2-кезеңін іске асыру аяқталды.
- 2025 жылы ҚМГ ЕТҰ-да қалдықтарды басқару стандарты енгізілді.
- Су ресурстарын басқару бағдарламасының жобасы және су айдындарының іс-қимыл жоспарлары әзірленді. Бағдарламаны бекіту 2026 жылдың соңына дейін жоспарлануда.

КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІНЕ ҚАРСЫ КҮРЕС

ТДМ МІНДЕТТЕРІ:

- 13.2.** Климаттың өзгеруіне байланысты әрекет ету шараларын саясатқа, стратегияларға және жоспарлау үдерістеріне енгізу
- 13.3.** Климаттың өзгеруінің салдарын жеңілдету, оған бейімделу және ерте ескерту мәселелері бойынша ағартуды, ақпарат таратуды, сондай-ақ адамдар мен ұйымдардың мүмкіндіктерін арттыру

ҚМГ НЕГІЗГІ БАСТАМАЛАРЫ:

- Ішкі көміртегі бағасын енгізу.
- Carbon Disclosure Project-ге қатысу және IFRS S2 стандарты бойынша климаттық тәуекелдерді ашу.
- Метан шығарындыларын басқару үшін халықаралық серіктестермен бірлесіп жұмыс істеу.
- Павлодар облысында Chevron корпорациясымен бірлесіп орман-климаттық офсеттік жоба жүзеге асырылуда.
- ҚМГ UNEP OGMP 2.0 метан бастамасының қатысушысы;
- Мұнай және газ секторын декарбонизациялау жөніндегі Хартияның мүшесі.
- Метан шығарындыларын азайту жөніндегі Каспий акселераторының қатысушысы.

ҚМГ-НЫҢ 2025 ЖЫЛ НӘТИЖЕЛЕРІ:

- ҚМГ ТҚДБ- 2060 жылға дейін іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді.
- Сутегі энергетикасы саласындағы жобалар жүзеге асырылуда: «жасыл» сутегін дамыту бойынша пилоттық жоба аясында «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС зертхана ғимараты үшін күн энергиясы енгізілді, электролизер жеткізілуі күтілуде, сондай-ақ «жасыл» сутегінің техникалық-экономикалық негіздемесі аяқталды.
- SAF өндіріс жобасын FEED кезеңіне көшіру үшін LanzaJet компаниясымен негіздемелік келісімге қол қойылды.
- Орман-климаттық жоба бойынша мемлекеттік сараптаманың оң қорытындысы алынды.
- Метанның шығып кетулерін анықтау бойынша оқыту іс-шаралары мен тәжірибелік өлшеулер жүргізілді. OGMP 2.0 стандарты бойынша есептілік дайындалып, метан шығарындыларын басқару жөніндегі корпоративтік стандарттың жобасы әзірленді.
- OGCI қолдауымен метанның шығып кетулерін әуе мониторингі арқылы қадағаланды және мұнай-газ саласындағы ұлттық реттеуді жетілдіру бойынша ұсыныстар жолданды.

ЖЕР БЕТІНДЕГІ ТІРШІЛІКТІ ҚОРҒАУ**ТДМ МІНДЕТТЕРІ:**

- 15.3.** Шөлейттенуге қарсы күресу, шөлейттену, құрғақшылық пен су тасқындарынан зардап шеккен жерлерді қоса алғанда, тозған жерлер мен топырақты қалпына келтіру және жерлердің тозуын болдырмауға ұмтылу
- 15.5.** Табиғи мекендеу ортасының тозуын тежеу жөнінде маңызды шаралар қабылдау, биологиялық алуантүрліліктің азаюын тоқтату және жойылып кету қаупі төніп тұрған түрлерді сақтау мен олардың жойылып кетуіне жол бермеуді қамтамасыз ету

ҚМГ НЕГІЗГІ БАСТАМАЛАРЫ:

- Кендірліде тәулігіне 50 мың м³ су өндіретін тұщыландыру қондырғысының құрылысы.
- Жерді қалпына келтіру.
- Қоршаған ортаның жағдайын жақсарту үшін «Тазалық» экологиялық жобасын іске асыру.
- Биоалуантүрлілікті сақтау бағдарламасын әзірлеу және қоршаған ортаны қорғау ұйымдарымен ынтымақтастық.
- Қоршаған ортаға әсерді азайту (алдын алу, азайту, қалпына келтіру, өтемақы төлеу) бойынша шаралар иерархиясының қағидаттарын енгізу.

ҚМГ-НЫҢ 2025 ЖЫЛ НӘТИЖЕЛЕРІ:

- 2025 жылы Кендірлідегі тұщыландыру қондырғысы пайдалануға беріліп, кейіннен Төтенше жағдайлар министрлігіне берілді.
- Ластанған жерлерді қалпына келтіру және ластаушы заттардың шығарындыларын азайту шаралары жүзеге асырылуда.
- Орманды қалпына келтіру аясында Қостанай облысында 150 мың қарағай көшеті отырғызылды.
- «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС-де су бұру жүйесін реконструкциялау және буландыру алаңдарын рекультивациялау жұмыстары жалғасуда, оның ішінде секторларды құрғату және рекультивациялау, сондай-ақ ашық арнаны құбыржолға ауыстырды.
- «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС-да механикалық тазарту қондырғыларын (жабық типтегі МТҚ) реконструкциялау жобасы аяқталды.
- Биоалуантүрлілікті сақтау бағдарламасының жобасы әзірленді, қоршаған ортаға әсерді азайту шаралары иерархиясының қағидаттары ҚМГ-ның Экологиялық саясатында бекітілген.

**ТҰРАҚТЫ ДАМУ
ҮШІН ӘРІПТЕСТІК****ТДМ МІНДЕТТЕРІ:**

- 17.1.** Дамушы елдерге халықаралық қолдау көрсетуді қоса алғанда, ішкі көздерден ресурстарды жұмылдыруды күшейту арқылы салықтар мен өзге де кірістерді жинау жөніндегі ұлттық мүмкіндіктерді арттыру
- 17.16.** Орнықты даму мүддесі үшін Жаһандық әріптестікті нығайту, барлық елдерде, әсіресе дамушы елдерде, орнықты даму мақсаттарына қол жеткізуді қолдау үшін білімді, тәжірибені, технологияларды және қаржылық ресурстарды жұмылдыратын әрі тарататын көп мүдделі тараптардың қатысуымен жүзеге асырылатын әріптестіктермен толықтыру
- 17.17.** Серіктестердің ресурстарын пайдалану тәжірибесі мен стратегияларына сүйене отырып, мемлекеттік ұйымдар арасындағы, мемлекет пен жеке сектор арасындағы, сондай-ақ азаматтық қоғам ұйымдары арасындағы тиімді әріптестікті ынталандыру және көтермелеу

ҚМГ НЕГІЗГІ БАСТАМАЛАРЫ:

- Салық есептерін жария ету, соның ішінде GRI стандартына және Country-by-Country OECD Action 13 бастамасына сәйкес ақпаратты ашу.
- Корпоративтік басқарудың ашықтығын арттыру.
- Тұрақты даму, қоршаған ортаны қорғау және шығарындыларды азайту бойынша халықаралық бастамаларға қатысу.

ҚМГ-НЫҢ 2025 ЖЫЛ НӘТИЖЕЛЕРІ:

- ҚМГ жыл сайын мемлекетке салықтар мен төлемдер туралы және өз қызметі туралы ақпаратты ең жақсы ашықтық стандарттарын сақтай отырып есеп береді.
- Компания тұрақты даму жобаларын іске асыруда халықаралық агенттіктермен және үкіметаралық ұйымдармен белсенді ынтымақтастықта жұмыс істейді.
- Компания IOGP (Мұнай және газ өндірушілерінің халықаралық қауымдастығы), CDP (Carbon Disclosure Project), World Bank Zero Routine Flaring, OGMP (Мұнай және газ метан серіктестігі) халықаралық бастамалардың мүшесі болып табылады.

КЛИМАТ ЖӘНЕ ESG ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ

ESG және климаттық тәуекелдерді басқару әдісі

Компания ESG және климаттық тәуекелдерді біріктірілген негізде жұмыс істейтін Корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесі (бұдан әрі – КТБЖ) шеңберінде басқарады. Климаттық және басқа ESG тәуекелдері Компанияның жалпы тәуекелдерді басқару жүйесіне біріктірілген және өндірістік, қаржылық, стратегиялық және операциялық тәуекелдермен қатар қарастырылады.

Климаттық тәуекелдерді басқару 2024 жылы Директорлар кеңесімен бекітілген ҚМГ-ның 2060 жылға дейінгі ТҚДБ ережелерін, сондай-ақ Қазақстан Республикасының экология және климат саласындағы ұлттық заңнамасының талаптарын ескере отырып жүзеге асырылады.

ҚМГ-дағы климаттық тәуекелдер, Тәуекелдер тізімінде маңызды тәуекелдер ретінде анықталған, соның ішінде:

- ⦿ физикалық климаттық тәуекелдер;
- ⦿ энергияның ауысу және көміртекті реттеу тәуекелдері;
- ⦿ парниктік газдар шығарындыларымен, метанмен және факельдік жағумен байланысты тәуекелдер;
- ⦿ климаттық факторлардың беделіне және қаржылық салдары.

Климаттық және ESG тәуекелдерін корпоративтік басқару

ESG және климаттық тәуекелдерді басқару жауапкершілігі ҚМГ-ның қазіргі корпоративтік басқару моделі шеңберінде бөлінген:

- ⦿ **Директорлар кеңесі** тәуекелдерді басқару жүйесіне жалпы бақылауды жүзеге асырады, 2060 жылға дейінгі ТҚДБ қоса алғанда, негізгі стратегиялық құжаттарды бекітеді және елеулі тәуекелдер туралы ақпаратты қарайды.
- ⦿ **ҚМГ Басқармасының қызметі** КТБЖ енгізуді және жұмыс істеуін қамтамасыз етеді, сондай-ақ климаттық және ESG тәуекелдерін басқару жөніндегі шаралардың орындалуын бақылайды.
- ⦿ **Тәуекел иелері және тиісті бөлімдер** өз жауапкершілік салаларындағы тәуекелдерді басқару іс-шараларын анықтауға, бағалауға, бақылауға және енгізуге жауапты.

ҚМГ-ның КТБЖ жүйесі келесі қағидаттар бойынша жұмыс істейді:

- ⦿ тәуекелдер тізілімін үнемі жаңартып отыру;
- ⦿ тәуекел иелерін анықтау;
- ⦿ негізгі тәуекел көрсеткіштерін (НТК) бақылау;
- ⦿ корпоративтік деңгейде есеп беру.

ҚМГ тәуекелдерді басқару жүйесі корпоративтік басқарудың ажырамас бөлігі болып табылады және бизнестің тұрақтылығын қамтамасыз етуге және стратегиялық және операциялық мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған. Жүйе басқарудың барлық деңгейлерін қамтиды және ҚМГ-ны, оның ішінде ЕТҰ-ны да қамти отырып, тәуекелдерді сәйкестендіру, бағалау, мониторингтеу және азайтуға бірыңғай тәсілді консолидирленген негізде қамтамасыз етеді.

Тәуекелдерді басқару процестері халықаралық тәжірибелер мен қағидаттарға, соның ішінде операциялық бөлімшелер арасында рөлдер мен жауапкершіліктерді нақты бөлуді көздейтін «үш қорғаныс желісі» моделіне сәйкес жүзеге асырылады. Бұл құрылым процестердің ашықтығын арттыруға, тәуекелдерді уақтылы анықтауға ықпал етеді және ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін қамтамасыз етеді.

ҚМГ-НЫҢ КЛИМАТТЫҚ ЖӘНЕ ESG ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУҒА АРНАЛҒАН
«ҮШ ҚОРҒАНЫС ЖЕЛІСІ» МОДЕЛІ

Қатар	Қамту	Рөлдер мен міндеттер
Операциялық басқару (бірінші желі)	ҚМГ-ның бизнес-бөлімшелері мен ЕТҰ-да операциялық, өндірістік және инвестициялық қызмет шеңберінде шешім қабылдайтын басшылар мен қызметкерлер	<ul style="list-style-type: none"> Климаттық және ESG тәуекелдерін, соның ішінде физикалық және өтпелі тәуекелдерді анықтау және бастапқы бағалау Климаттық факторларды операциялық қызметке, жобалық және инвестициялық жоспарлауға интеграциялау Активтер мен бизнес-процестер деңгейінде тәуекелдерді басқару шараларын енгізу Жауапкершілік саласындағы негізгі тәуекел көрсеткіштерін бақылау
Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау функциясы (екінші желі)	Компания деңгейінде тәуекелдерді басқару жүйесін әдіснамалық қолдауды, үйлестіруді және мониторингін қамтамасыз ететін корпоративтік орталықтың мамандандырылған функциялары	<ul style="list-style-type: none"> ESG тәуекелдерін қоса алғанда, тәуекелдерді басқару бойынша нормативтік құжаттарды әзірлеу және жаңарту ҚМГ компаниялар тобы деңгейінде климаттық тәуекелдер туралы ақпаратты шоғырландыру және талдау Климаттық тәуекелдердің ықтимал қаржылық және операциялық әсерін бағалау Басқарма мен Директорлар кеңесіне арналған есептер мен аналитикалық материалдарды дайындау
Ішкі аудит (үшінші желі)	Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау процестерін тәуелсіз бағалауды жүзеге асыратын ҚМГ ішкі аудит қызметі	<ul style="list-style-type: none"> Климаттық және ESG тәуекелдерін қоса алғанда, тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігін тәуелсіз бағалау Тәуекелдерді анықтау, бағалау және мониторинг процестерінің жеткіліктілігін тексеру Климаттық тәуекелдерді басқару шараларының тиімділігін бағалау Директорлар кеңесіне тәуекелдерді басқару жүйесінің сенімділігі туралы тәуелсіз кепілдік беру

Бұл модель климаттық және ESG-тәуекелдерді басқаруды бизнес-шешімдер қабылдау процестеріне біріктіруді қамтамасыз етеді, ашықтық пен есеп берушілікті арттырады, сондай-ақ ҚМГ стратегиясына, қаржылық көрсеткіштеріне және тұрақтылығына айтарлықтай әсер етуі мүмкін тәуекелдерді уақтылы анықтауға және тиімді басқаруға ықпал етеді.

Климаттық тәуекелдерді қоса алғанда, тәуекелдерді басқару мәселелері Басқарма мен Тәуекелдер комитетімен үнемі қаралады, ал мониторинг нәтижелері Директорлар кеңесіне тоқсан сайын ұсынылады.

Тұрақты даму және ESG басқаруы ҚМГ-ның 2022–2031 жылдарға арналған даму стратегиясына біріктірілген және Компанияның ұзақ мерзімді тұрақтылығы мен бәсекеге қабілеттілігінің негізгі элементтері болып саналады.

Климаттық тәуекелдерді анықтау және бағалау процестері

Климаттық және ESG тәуекелдерді анықтау тәуекелдерді басқарудың тұрақты процесі шеңберінде жүзеге асырылады және мыналарды қамтиды:

- Тәуекелдер тізілімін жыл сайын өзектендіру;
- Маңызды тәуекелдерді тоқсан сайынғы мониторингілеу;
- Іске асқан тәуекел оқиғаларына талдау жүргізу.

Физикалық климаттық тәуекелдер

ҚМГ-ның ТҚДБ-2060 шеңберінде климаттың өзгеруі жөніндегі үкіметаралық топтың (бұдан әрі – IPCC) сценарийлерін пайдалана отырып, физикалық климаттық тәуекелдерді бағалау жүргізілді (РТК 2.6, 4.5, 8.5). Талдау мыналарды қамтиды:

- температураның жоғарылауы және төмендеуі;
- құрғақшылық және су тапшылығы;
- төтенше ауа райы құбылыстары (су тасқыны, дауыл, қатты жел);

- активтердің тұрақтылығына әсер ететін ұзақ мерзімді климаттың өзгеруі.

Бағалау нәтижелері активтерді бейімдеу шараларын әзірлеу үшін пайдаланылады, бірақ КТБЖ жеке ресми бағалау құралы ретінде біріктірілмеген.

Өтпелі климаттық тәуекелдер

Өтпелі тәуекелдер мыналарды ескере отырып бағаланады:

- қоршаған ортаны қорғау және климаттық реттеуді күшейту;
- шығарындылар саудасы жүйесіндегі өзгерістер;
- шығарындылар мен энергия шығындарының ықтимал өсуі;
- өнімдерге сұраныс пен технологиялық талаптардың өзгеруі.

ТҚДБ-2060 энергетикалық ауысудың ықтимал әсерлерін бағалау үшін NGFS сценарийлерін пайдаланды, бірақ бұл сценарийлер корпоративтік тәуекелдерді бағалаудың міндетті элементі ретінде емес, аналитикалық және стратегиялық мақсаттарда пайдаланылады.

Басқару, мониторинг және ден қою шаралары

Климаттық және ESG тәуекелдерін басқару мыналарды қамтиды:

- **Жоспарлау процестеріне интеграциялау**
 Климаттық факторлар стратегиялық және инвестициялық шешімдерді әзірлеу кезінде, соның ішінде шығарындыларды азайту және энергия тиімділігін арттыру шараларын жоспарлау кезінде ескеріледі.
- **Тәуекелдер мен көрсеткіштерді бақылау**
 КТБЖ қоршаған ортаға және климатқа қатысты факторларды көрсететін негізгі тәуекел көрсеткіштерін пайдаланады, соның ішінде:
  - ▶ шығарындылар мен жағу көрсеткіштері;
  - ▶ апаттар және экологиялық оқиғалар;
  - ▶ қоршаған ортаны қорғау саласындағы құқық бұзушылықтардың айыппұлдары және қаржылық салдары.
- **Іс-шараларды жүзеге асыру**
 ESG тәуекелдерін басқарудың негізгі шараларына мыналар жатады:
  - ▶ энергия тиімділігін арттыру бағдарламалары;
  - ▶ жаңартылатын энергия көздерін дамыту және көміртегі қарқындылығын төмендету;
  - ▶ Метан шығарындыларын (LDAR) басқару бағдарламалары;
  - ▶ CCUS пилоттық жобалары және өтемақы бастамалары;
  - ▶ инфрақұрылымды физикалық климаттық тәуекелдерге бейімдеу.

- **Есеп беру және ашықтық**
 ҚМГ келесі шеңберлерде климаттық тәуекелдер мен қызмет туралы ақпаратты ашуды қамтамасыз етеді:
  - ▶ ТҚДБ-2060 іске асыру туралы жыл сайынғы есептілік аясында;
  - ▶ корпоративтік ESG есеп беруі;
  - ▶ халықаралық ерікті ақпараттандыру бастамаларына қатысу.

Есепті жылдағы ҚМГ тәуекел профиліне макроэкономикалық және геосаяси тұрақсыздық, реттеуші және санкциялық шектеулер, сондай-ақ экологиялық және әлеуметтік талаптардың артуы сияқты сыртқы факторлар айтарлықтай әсер етті. Бұл факторлар проактивті тәуекелдерді басқарудың және бизнес-процестерді төмен көміртекті өтпелі кезеңге бейімдеудің маңыздылығын арттырады.

Есепті жыл ішінде Компания өзінің біріктірілген тәуекелдер тізілімін жаңартты және тәуекелдерді басқарудың нормативтік базасын жетілдірді, соның ішінде:

- ҚМГ және ЕТҰ бойынша тәуекелдерді басқару жүйесі жөніндегі саясат;
- ҚМГ және ЕТҰ-да тәуекелдерді басқару процесін ұйымдастыру туралы, тәуекелдерді анықтау және бағалау рәсімдерін қамтитын нұсқаулық.

Сонымен қатар, санкциялар мен реттеуші тәуекелдерді бақылау күшейтілді және негізгі тәуекел көрсеткіштерін автоматтандыру бойынша пилоттық жоба іске қосылды.

Негізгі климаттық және ESG тәуекелдері мен басқару шаралары төмендегі кестеде көрсетілген.

Климат және ESG тәуекелдері

КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР ЖӘНЕ ТӨМЕН КӨМІРТЕКТІ ДАМУ

Тәуекел сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қабылданған шаралар
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТ	
<p>ҚМГ үшін климаттық тәуекелдер төмен көміртекті экономикаға көшумен және климаттың физикалық өзгеруімен байланысты.</p> <p>Оларға мыналар жатады:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Энергияның ауысу тәуекелдеріне реттеуші талаптардың күшеюі, технологиядағы өзгерістер, нарықтық және беделдік тәуекелдер жатады. ● Физикалық климаттық тәуекелдерге экстремалды ауа райы оқиғалары (су тасқыны, құрғақшылық) және созылмалы климаттың өзгеруі (су стрессі, температураның көтерілуі) жатады. <p>Ықтимал әсер Климаттық тәуекелдер операциялық және капиталдық шығындардың артуына (квоталар/айыппұлдар/сәйкестік), бұзушылықтарға байланысты операциялардың тоқтатылуына, жеке активтердің кірістілігінің төмендеуіне, беделге нұқсан келтіретін тәуекелдерге және ESG рейтингтері мен капиталға қолжетімділікке әсер етуі мүмкін. Климаттың өзгеруі Компания өнімдеріне деген сұранысқа және бизнестің ұзақ мерзімді тұрақтылығына әсер етуі мүмкін.</p>	<p>ҚМГ климаттық тәуекелдерді азайту бойынша белсенді жұмыс істейді, соның ішінде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 2060 жылға дейін ТҚДБ бағдарламасын іске асыруды жалғастырады, ЕТҰ іс-шара жоспарларының орындалуын үнемі бақылайды ● Энергия тұтыну және парниктік газдар шығарындыларының есебін жүргізеді, OGMP 2.0 бастамасына қатысады, метан шығарындыларын үнемі аспаптық, әуе және спутниктік өлшеулер жүргізеді, LDAR жүйесін әзірлейді, персоналды оқытады және метан шығарындыларын басқарудың корпоративтік стандартын енгізеді. ● Төмен көміртекті жобалар мен технологиялар. Жаңартылатын энергия көздері (гибридті жобаның бөлігі ретінде күн электр станциясын іске қосуды қоса алғанда), CCUS (пилоттық шағын шешімдерге көшумен), тұрақты авиациялық отын (SAF – FEED кезеңіне көшу) және сутегі энергиясын дамыту (пилоттық жобаларды қоса алғанда, жасыл, көк және табиғи сутегі) салаларында жобалар жүзеге асырылуда және дамытылуда. ● Серіктестік және халықаралық ынтымақтастық: Декарбонизация, метанды басқару және тұрақты бастамалар саласында халықаралық және аймақтық серіктестермен келісімдер мен меморандумдар жасалды. ● Құзыреттілікті арттыру және тәжірибе алмасу: Корпоративтік орталықтың және ЕТҰ-ның қызметкерлері үшін халықаралық сарапшылардың (IFC, OGCI, IMEO, INPEX және т.б.) қатысуымен оқыту іс-шаралары, практикалық семинарлар және техникалық сессиялар өткізіледі. <p>ҚМГ климаттың өзгеруіне бейімделу шараларын жетілдіруді жалғастыруда, бұл климаттық тәуекелдердің Компания қызметіне әсерін азайтады.</p>

ҚОРШАҒАН ОРТАҒА ТЕРІС ӘСЕР ЕТУ ҚАУПІ

Тәуекел сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қабылданған шаралар
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТ	
<p>ҚМГ атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын, су мен топырақ ресурстарының ластануын және қоршаған ортаны қорғау саласындағы реттеуші талаптардың жоғарылауын қоса алғанда, қоршаған ортаға теріс әсер ету қаупіне ұшырайды.</p> <p>Қоршаған ортаны қорғау ережелерін сақтамау айыппұлдардың көбеюіне, қосымша қаржылық шығындарға және Компанияның беделіне нұқсан келтіруі мүмкін.</p> <p>Ықтимал әсер</p> <p>Экологиялық тәуекелдің жүзеге асуы айыппұлдарды, артық төлемдерді, қоршаған ортаны қалпына келтіру шығындарын және заңды жауапкершілікті қоса алғанда, пайдалану шығындарының артуына әкелуі мүмкін. Сонымен қатар, экологиялық көрсеткіштердің нашарлауы ҚМГ-ның инвестициялық тартымдылығы мен бизнес тұрақтылығына кері әсер етуі мүмкін.</p>	<p>Қоршаған ортаға теріс әсерді азайту үшін ҚМГ бірқатар жүйелі шараларды жүзеге асыруда:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Мемлекеттік органдарға деректерді онлайн режимінде беру және бірыңғай шығарындыларды есептеу әдістерін қолдану арқылы шығарындыларды бақылаудың автоматтандырылған жүйелерін енгізу және дамыту. ○ Ластаушы заттар шығарындыларын азайту бойынша шараларды іске асыру, соның ішінде шикі газды жағуды азайту және халықаралық бастамаларға қатысу (Zero Routine Flaring). ○ Су ресурстары мен қалдықтарды басқару жүйесін жетілдіру, оның ішінде ЕТҰ-ларда корпоративтік стандарттар мен бағдарламаларды әзірлеу және енгізу. ○ «Тарихи» мұнай қалдықтарын қайта өңдеу және мұнаймен ластанған жерлерді тазарту жұмыстарын жүргізу. ○ Қоршаған ортаға аудит және мониторинг жүргізу, кейіннен түзету шараларын енгізу. ○ Ең үздік қолжетімді техникаларды (ЕҚТ) қолдану, кешенді экологиялық рұқсаттарды алу және ЕҚТ бойынша салалық анықтамалықтарды әзірлеуге қатысу. ○ Мемлекеттік органдармен және салалық қауымдастықтармен өзара іс-қимыл арқылы реттеуші экологиялық тәуекелдерді алдын ала басқару. ○ Тұрақты кеңестер, ЕТҰ оқытулары және мүдделі тараптарды тарту арқылы экологиялық тәуекелдерді басқаруды арттыру. <p>ҚМГ қоршаған ортаны қорғау жүйесін үнемі дамытып келеді, заңнамалық талаптардың сақталуын қамтамасыз етеді және өндірістік қызметінің қоршаған ортаға әсерін азайтады.</p>

ТЕҢІЗ ОПЕРАЦИЯЛАРЫ КЕЗІНДЕ МҰНАЙДЫҢ ТӨГІЛУІ ҚАУПІ

Тәуекел сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қабылданған шаралар
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТ	
<p>Мұнайдың төгілуі өндірістік үзілістерге, құбырлардағы апаттарға, жабдықтардың істен шығуына және Каспий теңізінің қатал табиғи-климаттық жағдайларына байланысты болуы мүмкін. Қауіп факторларына таяз сулар, кен орындарындағы жоғары қабат қысымы, күкіртсутектің болуы және маусымдық беткі қабаттың қатуы жатады.</p> <p>Ықтимал әсер</p> <p>Мұнайдың төгілуі қоршаған ортаға айтарлықтай зиян келтіруі, өндіріс процестерінің бұзылуына және тазалау мен өтемақы шараларына айтарлықтай қаржылық шығындар әкелуі мүмкін.</p>	<p>Теңіз операциялары кезінде мұнайдың төгілуі қаупін азайту үшін ҚМГ бірқатар алдын алу шараларын жүзеге асырады, соның ішінде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Технологиялық процестер мен жабдықтардың жай-күйін үздіксіз бақылау. ○ Құбырлар мен жабдықтарға жоспарлы профилактикалық жөндеу жұмыстарын жүргізу. ○ Қызметкерлерді оқыту және мұнайдың авариялық төгілуін жою бойынша тұрақты оқу-жаттығулар өткізу ○ Солтүстік Каспий экологиялық жауап беру базасының тиімді жұмыс істеуі. ○ Тастанды ұңғымаларды бақылау. ○ Төтенше жағдайлардың алдын алу бойынша жұмыс топтарына қатысу. <p>2025 жылдың соңына қарай теңіз операциялары кезінде мұнайдың төгілуі тіркелген жоқ. Оқиғалардың болмауын және процестердің басқарылуын ескере отырып, 2025 жылы мұнайдың төгілуі қаупі 2024 жылмен салыстырғанда нашарлаусыз тұрақты деп бағаланады.</p> <p>ҚМГ ықтимал экологиялық және қаржылық тәуекелдерді азайтуға бағытталған мұнай төгілуінің алдын алу және ден қою жүйесін жетілдіруді жалғастыруда.</p>

ӨНЕРКӘСІПТІК НЫСАНДАРДАҒЫ ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР МЕН ТЕХНОГЕНДІК АПАТТАР ҚАУПІ

Тәуекел сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қабылданған шаралар
ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТ	
<p>ҚМГ өндірістік қызметі өте қауіпті, бұл апаттар, жарылыстар, өрттер және басқа да техногендік апаттар қауіпін тудырады. Ықтимал себептерге жабдықтардың тозуы, технологиялық процестердің бұзылуы, адами қателіктер және қолайсыз сыртқы факторлар жатады.</p> <p>Ықтимал әсер</p> <p>Өнеркәсіптік нысандардағы апаттар жұмысшылардың жарақат алуына және өліміне, жабдықтар мен инфрақұрылымның бұзылуына, қалпына келтіруге айтарлықтай қаржылық шығындарға және қоршаған ортаға зиян келтіруі мүмкін.</p>	<p>Төтенше жағдайлардың алдын алу үшін ҚМГ кешенді шараларды қолданады:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ұңғымаларды бұрғылау жұмыстары кезіндегі алдын алу шаралары. ○ Жабдықтарды үнемі диагностикалау және техникалық қызмет көрсету. ○ Өнеркәсіптік қауіпсіздікті бағалау және ықтимал қауіптерді анықтау. ○ Қауіпті өндірістік нысандардағы жабдықтардың оңтайлы технологиялық жұмыс режимдерінің сақталуын, сондай-ақ техникалық құрылғыларды үнемі тексеруді және сараптамалық тексеруді қамтамасыз ету. ○ Жабдықтарды қауіпсіз пайдалану, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі бойынша персоналға нұсқаулықтар мен оқыту, соның ішінде рұқсаттар мен біліктілік сертификаттарын беру. ○ Өнеркәсіптік қауіпсіздікті жақсарту жөніндегі шаралардың орындалуын бақылау. ○ Мүліктік залалды сақтандыру шарттарын жасасу. <p>ҚМГ төтенше және техногендік тәуекелдердің алдын алу және оларға ден қою, сенімді персоналды қорғауды, жабдықтардың қауіпсіздігін және қоршаған ортаға әсерді азайтуды қамтамасыз ету процестерін жетілдіруді жалғастыруда.</p>

КӘСІБИ ЖАРАҚАТ АЛУ ҚАУПІ

Тәуекел сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қабылданған шаралар
ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ	
<p>Жарақат алу қауіпін жұмысшылардың еңбек қауіпсіздігі ережелерін сақтамауымен, өндірістік тәртіпті бұзуымен және қауіпті өндірістік факторлардың әсеріне ұшырауымен байланысты, бұл апаттарға, жұмыс қабілетінің жоғалуына және өмірге қауіп төндіруге әкелуі мүмкін.</p> <p>Ықтимал әсер</p> <p>Кәсіби жарақаттар келесі салдарға әкелуі мүмкін, соның ішінде:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Жұмысшылардың денсаулығының нашарлауы, жұмыс істеу қабілетінің уақытша немесе тұрақты жоғалуы. ○ Өндіріс тиімділігінің төмендеуі, жұмыстың тоқтап қалуы және жобаны іске асырудың баяулауы. ○ Өтемақы, айыппұлдар және сот істерімен байланысты қаржылық шығындар. ○ Компанияның беделіне нұқсан келтіру тәуекелдері. 	<p>Жарақаттардың алдын алу үшін ҚМГ өндірістік процестердің еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауға жүйелі тәсілді енгізеді:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету және жаңа технологияларды енгізу. ○ Қауіпті нысандардағы желілік басшылардың (бригадирлердің/цех меңгерушілерінің) жоғары басшылардың міндетті түрде қатысуымен өндірістік бақылауды күшейту. ○ Қызметкерлерге арналған профилактикалық оқыту және нұсқаулық, соның ішінде «Жұмыс орнындағы тиімді нұсқаулық», «Қауіпті аймақ: жабдықпен қауіпсіз өзара әрекеттесу принциптері» және «Қорғаныс жүргізу (Defensive Driving)». ○ Өндірістік қауіпсіздік саласындағы жүйелік сәйкессіздіктерді анықтай отырып, ЕТҰ-да кешенді тексерулер жүргізу. ○ «Қорғау» картасын пайдалана отырып, қауіпсіздік бойынша мінез-құлықтық бақылаулар бағдарламасын және салдарсыз оқиғалар (Near Miss) бойынша есептілік жүйесін іске асыру. ○ Процесс қауіпсіздігін басқару жүйесін (PSM) интеграциялау, «Сапарларды басқару» және «TUMAR» жүйелерін репликациялау, жұмысқа рұқсаттарды электронды түрде беру, «СТОП ЖКО» науқанын енгізу. ○ Қызметкерлердің барлық деңгейін тарту арқылы еңбекті қорғау қауіпсіздігі мәдениетін дамыту бағдарламасын іске асыру, ол күнделікті өндірістік қызметте өмірлік маңызы бар қағидаларды сақтауға негізделген, сондай-ақ ЕТҰ басшыларының, мердігер ұйымдардың және ЕТҰ HSE қызметтерінің басшыларының қатысуымен HSE форумдарын өткізу. ○ Мердігерлермен өзара әрекеттесудің корпоративтік стандартын жаңарту. <p>ҚМГ қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету және қызметкерлер арасында қауіпсіздік мәдениетін жақсарту арқылы өндірістік жарақаттар деңгейін төмендетуге ұмтылады.</p>

КӘСІБИ АУРУЛАРДЫҢ ДАМУ ҚАУПІ

Тәуекел сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қабылданған шаралар
ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ	
<p>ҚМГ өндірістік қызметі қолайсыз кәсіптік факторлардың (масандық, ластану, діріл, шу және физикалық стресстің жоғарылауы) әсеріне ұшыраумен байланысты, олардың ұзақ мерзімді әсері кәсіптік аурулардың дамуына әкелуі мүмкін. Сондай-ақ, персоналдың денсаулығына және өндіріс процесінің тұрақтылығына әсер етуі мүмкін жаңа вирус штамдарын қоса алғанда, жұқпалы аурулардың таралу қаупі бар.</p> <p>Ықтимал әсер</p> <ul style="list-style-type: none"> Кәсіби аурулардың дамуы, жұмысшылардың еңбек қабілетін уақытша немесе тұрақты жоғалтуы. Аурушандық деңгейінің артуы және медициналық және әлеуметтік қамсыздандыру шығындарының артуы. Жұмыс күшінің қысқаруы және өндіріс тиімділігінің төмендеуі. Жұқпалы аурулардың таралуына байланысты операциялық қызметтің бұзылуы. 	<p>Тәуекелді азайту үшін ҚМГ жұмысшылардың денсаулығын қорғауға және кәсіби аурулардың алдын алуға бағытталған бірқатар шараларды жүзеге асырады:</p> <ul style="list-style-type: none"> Жұмыс орындарын еңбек жағдайлары бойынша тұрақты түрде аттестаттау. Қызметкерлердің денсаулығын бақылау және міндетті медициналық тексерулер. Өндірістік санитарлық бақылау және еңбек жағдайларын жақсарту. Аурулардың алдын алу, кешенді денсаулық сақтау шаралары және денсаулық сақтау саласындағы білім беруді қамтитын 2025-2027 жылдарға арналған Жұмысшылардың денсаулығы бағдарламасын іске асыру. Алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша оқыту: 2025 жылы жұмыстағы өлім қаупін азайту үшін 1193 қызметкер оқытылды. МТАЖ енгізу: 2025 жылы ҚМГ-ның ЕТҰ-да 69 бірлік орнатылды. Созылмалы аурулардың қауіп факторларын ерте анықтау, жоспарланбаған ауруханаға жатқызуды азайту және салауатты өмір салтына деген ынтаны арттыру үшін киілетін медициналық құрылғыларды пайдалану. Корпоративтік стандарттардың сақталуын тексеру және аудиттер жүргізу үшін КО ҚМГ және ЕТҰ мамандарынан тұратын жұмыс тобы құрылды. 2025 жылы мердігерлердің қатысуымен өнеркәсіптік нысандарда медициналық оқу-жаттығу дабылын өткізу, 2025 жылы – 1633 оқу-жаттығу дабылын өткізілді. <p>ҚМГ кәсіби аурулар мен инфекциялардың таралу қаупін азайтып, қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ете отырып, еңбекті қорғау және қауіпсіздік жүйесін жетілдіруді жалғастыруда.</p>

БІЛІКТІ КАДРЛАРДЫҢ ЖЕТІСПЕУШІЛІГІ

Тәуекел сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қабылданған шаралар
ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ	
<p>Тәуекел кадрлардың ауысуымен, қажетті құзыреттілікке ие мамандардың жетіспеушілігімен және білікті қызметкерлерді тарту мен ұстап тұрудағы ықтимал қиындықтармен байланысты. Кадрлардың жетіспеушілігі бәсекелестік ортаға, еңбек миграциясына және біліктілік талаптарының өзгеруіне байланысты болуы мүмкін.</p> <p>Ықтимал әсер</p> <ul style="list-style-type: none"> Компания қызметінің тиімділігі мен өнімділігінің төмендеуі. Қолданыстағы қызметкерлерге жүктеменің артуы, жұмыс процестерінің нашарлау қаупі. Стратегиялық жобаларды іске асырудың баяулауы. Жаңа қызметкерлерді іздеу, оқыту және жұмысқа орналастыру шығындарының артуы. 	<p>ҚМГ адами капиталды басқару бойынша бірқатар шараларды жүзеге асыруда:</p> <ul style="list-style-type: none"> Қызметкерлердің ауысу себептерін үнемі бақылау және талдау, соның ішінде кетіп бара жатқан қызметкерлерге сауалнама жүргізу. Қызметкерлердің қажеттіліктерін анықтау, жұмыс жағдайларына қанағаттанушылығын бағалау және олардың жұмысқа деген қызығушылығын арттыру үшін сауалнамалар жүргізу. Мотивациялық бағдарламалар мен жұмыс жағдайларын жақсарту. 2025 жылы қызметкерлердің құқықтарын құрметтеуге және тұрақты дамуды қолдауға бағытталған ішкі ережелер жаңартылып, бекітілді, оның ішінде ҚМГ Адам құқықтары саясаты, ҚМГ және оның еншілес және тәуелді ұйымдарының жастар саясаты, Еңбек ережелері және еңбек қатынастарын реттеу ережелері, ҚМГ компаниялары тобының заңды тұлғаларының атқарушы органдары басшыларын іздеу және іріктеу, тағайындауды (сайлауды) бекіту және өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату ережелері және басқа да ішкі ережелер. ҚМГ-ның 2025–2026 жылдарға арналған кадр саясаты бойынша іс-шара жоспарын іске асыру. Корпоративтік мәдениетті, ішкі коммуникацияларды және команда құру бастамаларын дамыту. Мансаптық мүмкіндіктер мен кәсіби даму бағдарламаларын құру. <p>ҚМГ кәсіби өсу, жұмысқа орналасу және қызметкерлерді ұзақ мерзімді ұстап тұру үшін тартымды жағдайлар жасау арқылы HR тәуекелдерін азайтуды жалғастыруда.</p>

ТЕРРОРИЗМ ҚАУПІ

Тәуекел сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қабылданған шаралар
ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ	
<p>Тәуекел Компанияның қызметкерлеріне, мердігерлеріне және активтеріне қарсы бағытталған террористік және басқа да зорлық-зомбылық әрекеттерінің мүмкіндігімен байланысты. ҚМГ қызметі қауіпсіздікке қатер төндіруі мүмкін аймақтарға дейін созылады, ал заманауи технологияларды пайдалану ықтимал осалдықты арттырады, бұл қызметкерлер мен нысандарды қорғау үшін жүйелі шараларды қажет етеді.</p> <p>Ықтимал әсер</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Жұмысшылардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіру. ○ Операциялық қызметтің бұзылуы, Компания активтеріне зиян келтіру. ○ Қауіпсіздік және инфрақұрылымды қалпына келтіру шығындарының өсуі. ○ Беделдік және құқықтық тәуекелдер. 	<p>ҚМГ қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін бірқатар шараларды жүзеге асыруда:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Қауіпсіздік жүйелерінің, инженерлік және техникалық қауіпсіздік жабдықтарының күйін тексеру, бейнебақылау жүйелерін, кіруді бақылау және эвакуация жоспарларын бақылау. ○ Терроризмге қарсы қорғаныс мәселелері бойынша персоналды оқыту. ○ Құқық қорғау органдарымен өзара іс-қимыл. ○ Төтенше жағдайлардағы іс-қимылдар бойынша үнемі оқу сабақтарын өткізу. ○ Қауіпсіздік және реттеу шараларын ұйымдастыру, кіруді бақылау, келушілерден, шетелдік азаматтардан және мердігерлерден келетін қауіптердің алдын алу. ○ Терроризмге қарсы заңнаманың талаптарына сәйкес терроризмге осал нысандарды сертификаттауды жүргізу. ○ Кіруді бақылау және ішкі нысан ережелерін бұзу анықталған кезде ресми тексерулер мен түзету шараларын жүргізу. <p>ҚМГ қызметкерлер мен активтердің қауіпсіздігін қамтамасыз ете отырып, физикалық қауіпсіздік және терроризмге қарсы қорғаныс жүйелерін жетілдіруді жалғастыруда.</p>

ҚАТЫСУ АЙМАҚТАРЫНДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК ЖАҒДАЙ

Тәуекел сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қабылданған шаралар
ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ	
<p>ҚМГ еншілес және тәуелді компаниялары жұмыс істейтін аймақтардағы әлеуметтік жағдай жалақы, еңбек жағдайлары, жұмыспен қамту және әлеуметтік кепілдіктер мәселелеріне жоғары сезімталдықпен сипатталуы мүмкін, бұл белгілі бір жағдайларда әлеуметтік шиеленістерге, еңбек қақтығыстарына және еншілес және тәуелді компаниялар қызметкерлерінің рұқсатсыз ереуілдеріне әкелуі мүмкін.</p> <p>2025 жылы ҚМГ ЕТҰ-да ереуілдер немесе наразылықтар тіркелген жоқ. Дегенмен, Маңғыстау облысындағы мердігерлерде 9 ереуіл тіркелді, олар тиісті мемлекеттік органдармен бірлесіп заңды түрде шешілді.</p> <p>Ықтимал әсер</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Беделге төнетін тәуекелдер және қызметкерлердің компанияға деген сенімінің төмендеуі. ○ Өндірістік қызметтегі мүмкін болатын үзілістер. ○ Еңбек дауларын шешумен байланысты пайдалану шығындарының артуы. ○ Компанияның инвестициялық тартымдылығына әсері. 	<p>ҚМГ өзі жұмыс істейтін аймақтарда әлеуметтік тұрақтылықты сақтауға бағытталған бірқатар шараларды қабылдауда:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ҚМГ ЕТҰ-да жұмыс жағдайларын және әлеуметтік инфрақұрылымды жақсарту бойынша жол карталарын іске асыру (тұрғын үйлерді, тамақтандыруды, санитарлық-гигиеналық нысандарды және қызметкерлердің демалыс аймақтарын жаңарту). 2026 жылдың басындағы жағдай бойынша 275 жобаның 190-ы аяқталды. ○ Басшылық, жұмыс күші және кәсіподақтар арасында тұрақты есеп беру кездесулерін өткізу және ішкі коммуникациялар мен кері байланыс жүйесін әзірлеу. ○ Мердігерлерді IR скринингілеу, заңнаманың және жұмыс жағдайларының сақталуын бақылау. ○ Жаңаөзен қаласының әлеуметтік-мәдени құрамдас бөлігін дамытуға ықпал ету, жергілікті атқарушы және бақылаушы органдармен өзара іс-қимыл жасау. ○ Жаңаөзендегі жұмыспен қамтудың цифрлық және ашық құралдарын әзірлеуді қоса алғанда, жұмыспен қамтуды қолдау. ○ Әлеуметтік тұрақтылық индексін (SRS) өлшеу нәтижелеріне негізделген ҚМГ ЕТҰ-ның іс-шара жоспарларын әзірлеу және енгізу. ○ Әлеуметтік жағдайды жедел бақылау және тәуекелдерді ерте анықтау үшін мердігерлердің дерекқорын автоматтандыру. <p>Қызмет ететін аймақтардағы әлеуметтік күн тәртібінің сезімталдығының сақталуына қарамастан, енгізілген мониторинг және алдын алу шаралары жүйесі ҚМГ-ға бұл тәуекелді тиімді басқаруға және тұрақты әлеуметтік ортаны сақтауға мүмкіндік береді.</p>

СӘЙКЕСТІК ТӘУЕКЕЛДЕРІ

Тәуекел сипаттамасы	Тәуекелді азайту үшін қабылданған шаралар
КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ	
<p>Комплаенс тәуекелдері қаржылық шығындарға, беделге нұқсан келтіруге және заңды салдарға әкелуі мүмкін инсайдерлік мәмілелер мен мүдделер қақтығысын қоса алғанда, ықтимал сыбайлас жемқорлыққа, заңдар мен ішкі ережелерді бұзуға қатысты. Бизнес-процестердің ашықтығын және этикалық стандарттарды сақтауды қамтамасыз ету ҚМГ үшін маңызды міндет болып табылады.</p> <p>Ықтимал әсер</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Қаржылық шығындар және айыппұлдар. ○ Инвесторлар мен серіктестер арасындағы сенімді әлсірету. ○ Компания мен қызметкерлердің заңды жауапкершілігі. ○ Бизнесінің тұрақты дамуына әсер ететін беделдік салдар. 	<p>ҚМГ сәйкестік тәуекелдерінің алдын алу үшін бірқатар шараларды жүзеге асыруда:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу, кейіннен түзету шараларын әзірлеу. ○ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мониторинг және сәйкестікті тексеру. ○ Ішкі сәйкестік саясатын және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шара жоспарларын жаңарту және енгізу. ○ Адалдық пен этиканың корпоративтік мәдениетін, соның ішінде Комплаенс елшісі бастамаларын насихаттау. ○ Анықталған бұзушылықтар мен мүдделер қақтығысына жедел желінің жұмыс істеуі және жауап беру. ○ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат бойынша семинарлар, тренингтер және ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын ұйымдастыру, соның ішінде инсайдерлермен жұмыс істеу және жабық кезеңдер туралы хабардар ету. <p>ҚМГ өзінің сәйкестік жүйесін жетілдіруді және нығайтуды жалғастыруда, бизнес-процестердің ашықтығын және заң бұзушылықтардың алдын алу тиімділігін арттырады.</p>

Жүйені үздіксіз жетілдіру

ҚМГ-ның ESG және климаттық тәуекелдерді басқару жүйесі мыналарды ескере отырып, **үнемі қайта қаралып және жаңартылып отырады:**

- сыртқы ортадағы және реттеудегі өзгерістер;
- мониторинг нәтижелері және жүзеге асырылған тәуекелдер;
- ТҚДБ-2060 іске асырудың жинақталған практикалық тәжірибесі.

ҚМГ климаттық және ESG тәуекелдерін басқаруды **ұзақ мерзімді бизнес тұрақтылығын қамтамасыз ету элементі ретінде қарастырады**, оның мақсаттары мен басқару құралдары нормативтік база, технологиялар және корпоративтік басымдықтар дамыған сайын түзетіледі.

ESG-Рейтингі

MSCI рейтингі

MSCI халықаралық қаржы компаниясының мәліметтері бойынша, ҚМГ есепті жылы ESG рейтингін **«BBB»** деңгейінде сақтап қалды, бұл салалық орташа көрсеткішке сәйкес келеді. Бұл экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік тәуекелдерді теңгерімді басқаруды көрсетеді.

MSCI әдіснамасына сәйкес, **«BBB»** рейтингі Компанияның ESG елеулі тәуекелдерге орташа ұшырауын және оларды салалық әріптестермен салыстыруға болатын деңгейде басқару мүмкіндігін көрсетеді.

Экологиялық компонент (E)

Қоршаған ортаны қорғау бөлімінде MSCI ҚМГ-ның биоалуантүрлілік пен жерді пайдалану саласындағы жоғары көрсеткіштерін атап өтіп, қоршаған ортаға теріс әсерді азайту және бұзылған жерлерді қалпына келтіру шараларын жүзеге асыру бойынша күш-жігерін көрсетеді.

Климаттың өзгеруі және көміртегін басқару саласында MSCI климаттық мәселелерді Компанияның даму стратегиясы мен тәуекелдерді басқару жүйесіне біріктіруді атап өтеді. ҚМГ-ның энергия тиімділігі, таза энергия көздерін пайдалану және парниктік газдар шығарындыларын азайту саласындағы тәжірибесі орташа деп бағаланады, ал MSCI шығарындыларды азайту мақсаттарын орташа деп жіктейді.

Сонымен қатар, MSCI Компания қызметінің ерекшелігіне байланысты ластаушы заттардың шығарындылары мен қалдықтарына байланысты тәуекелдердің жоғары деңгейін көрсетеді. Белгіленген мақсаттары мен ресми басқару жүйесі бар кешенді ластаушы заттарды азайту бағдарламасын одан әрі дамыту Компанияның осы саладағы жұмысын нығайтудың қосымша мүмкіндігі ретінде қарастырылады.

Әлеуметтік компонент (S)

Әлеуметтік салада ҚМГ халықаралық салалық әріптестермен салыстырғанда орташа өнімділік деңгейін көрсетеді. Қоғаммен өзара әрекеттесу бойынша күш-жігерінде MSCI Компания операцияларының экожүйелер мен өмір сүруге әсер етуі мүмкін жоғары үлесін, сондай-ақ әлеуметтік тәуекелдерді бағалау мен басқаруға жүйелі тәсілді одан әрі дамыту қажеттілігін атап өтеді.

Сонымен қатар, Компания еңбекті қорғау және қауіпсіздіктің негізгі саласында салыстырмалы түрде жоғары нәтижелер көрсетіп отыр. «Еңбек қауіпсіздігі және денсаулық» саласында ҚМГ-ның 2025 жылға арналған көрсеткіштері дамыған еңбекті қорғау және қауіпсіздік басқару жүйесінің және салалық стандарттарға сәйкестігін көрсетеді.

Корпоративтік басқару (G)

Корпоративтік басқару тұрғысынан MSCI Директорлар кеңесінде тәуелсіз көпшіліктің болуын атап өтеді, бұл Компания қызметін тиімді бақылауға ықпал етеді. MSCI сонымен қатар директорлар кеңесінің гендерлік әртүрлілігі, сыйақы туралы ақпаратты ашу және этикалық тәуекелдерді басқару сияқты жетілдіру салаларын анықтайды.

MSCI халықаралық қаржы компаниясы (Нью-Йорк, АҚШ)

MSCI Inc. – жаһандық акциялар, облигациялар және жылжымайтын мүлік индекстерін, сондай-ақ портфель аналитикасын, ESG өнімдерін және климаттық шешімдерді ұсынатын қаржылық қызметтер компаниясы. Компания бүкіл әлемдегі инвесторларға активтер кластары бойынша тәуекелдер мен мүмкіндіктерді бағалау үшін деректер мен аналитика ұсыну арқылы хабардар инвестициялық шешімдер қабылдауға көмектеседі.

MSCI бағалау әдіснамасы

MSCI ESG рейтингі – компаниялардың маңызды экологиялық, әлеуметтік және басқару (ESG) тәуекелдері мен мүмкіндіктерін басқаруының салалық эталондық бағасы. Бағалау компанияның қаржылық көрсеткіштерінің тұрақтылығына, беделіне және құндылық жасауына әсер етуі мүмкін факторларды ескереді. Рейтингтер AAA (ESG тәуекелдерін басқарудың ең жоғары деңгейі) деңгейінен CCC (ең төменгі) деңгейіне дейін жеті балдық шкала бойынша беріледі. Талдау сол саладағы әріптестермен салыстыруға бағытталған және қаржылық тұрғыдан маңызды ESG факторларын ескереді.

Анықтама үшін

ESG-рейтингі – бұл бизнестің экологиялық және әлеуметтік тәуекелдерін, сондай-ақ корпоративтік басқару тәуекелдерін бағалау. ESG-рейтингі инвесторлар үшін инвестициялық шешімдер қабылдау кезінде стратегиялық құрал болып табылады және компанияның ұзақ мерзімді тұрақтылығын анықтау үшін тәуекелдер мен мүмкіндіктерді анықтауға көмектеседі.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Корпоративтік басқару жүйесі.....	79
Экономикалық тиімділік	98
Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу	114
ҚМГ-ның мүшелігі және бастамалар мен қауымдастықтарға қатысуы	118

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

GRI 2-9

ҚМГ корпоративтік басқару жүйесі акционерлер мен негізгі мүдделі тараптардың, соның ішінде мемлекеттің, стратегиялық серіктестердің, мердігерлердің (жеткізушілер мен тұтынушылардың), инвесторлардың, Компания қызметкерлерінің, муниципалитеттер мен жергілікті қауымдастықтардың және Компания жұмыс істейтін аймақтардың тұрғындарының құқықтары мен заңды мүдделерін құрметтеуге негізделген.

ҚМГ корпоративтік басқаруы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, халықаралық стандарттарға және ең үздік

корпоративтік тәжірибелерге сәйкес үнемі жетілдіріліп отырады. Бұл жүйені әзірлеу ашықтық пен есеп берушілікті қамтамасыз етуге, басқару тиімділігін арттыруға және инвесторлар мен басқа да мүдделі тараптардың сенімін нығайтуға бағытталған.

Корпоративтік басқарудың маңызды элементі – тұрақты даму қағидаттарын біріктіру, бұл ұзақ мерзімді құндылықтарды жасауға, тәуекелдерді тиімді басқаруға және Компанияның стратегиялық және операциялық процестерінде экологиялық, әлеуметтік және басқару (ESG) факторларын ескеруге ықпал етеді.

Корпоративтік басқару құрылымы

ҚМГ корпоративтік басқару құрылымы Қазақстан Республикасы заңнамасының, Жарғының және Компанияның ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес құрылған және стратегиялық басқару, бақылау және операциялық басқару функцияларын нақты бөлуге бағытталған.

Жоғары орган – **акционерлердің жалпы жиналысы**, ол Компания қызметінің негізгі бағыттарын анықтайды және даму стратегиясын және жұмыс істеудің басқа да негізгі аспектілерін бекітуді қоса алғанда, негізгі мәселелер бойынша шешімдер қабылдайды.

Директорлар кеңесі акционерлердің жалпы жиналысына есеп бере отырып, Компания қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады, стратегиялық даму нұсқауларын әзірлейді, атқарушы органдардың қызметін бақылайды және корпоративтік басқару жүйесінің тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етеді.

Мәселелерді мұқият зерттеу және шешімдер дайындау үшін Директорлар кеңесінің құрамында мамандандырылған комитеттер бар:

- **Тағайындау және сыйақы беру комитеті** – кадр саясаты, еңбекақы төлеу жүйесі, ынталандыру және персоналды дамыту мәселелерін қарастырады;

- **Стратегия және портфельді басқару комитеті** – стратегиялық дамуды, инвестициялық қызметті және бизнесті трансформациялауды бақылайды;
- **Аудит комитеті** – қаржылық есептілікті, ішкі бақылауды және тәуекелдерді басқаруды бақылауды жүзеге асырады;
- **Қауіпсіздік, еңбекті, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті** – тұрақты даму қағидаттарының Компанияның негізгі процестеріне, сондай-ақ стратегия мен шешім қабылдау процестеріне интеграциялануын қамтамасыз етеді.

Комитеттер бекітілген ережелер негізінде жұмыс істейді, өз құзыретіне кіретін мәселелерді қарайды және Директорлар кеңесіне өз жұмысының нәтижелері мен басқарушылық шешімдер қабылдау бойынша ұсыныстарды үнемі ұсынады.

Басқарма Директорлар кеңесіне есеп беретін алқалы атқарушы орган болып табылады және Компанияның күнделікті қызметін басқарады, бекітілген стратегияның іске асырылуын және белгіленген көрсеткіштерге қол жеткізілуін қамтамасыз етеді.

Ішкі аудит қызметі ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару жүйелерінің тиімділігін тәуелсіз бағалауды жүзеге асырады және Директорлар кеңесіне функционалды түрде есеп береді.

Корпоративтік хатшы корпоративтік басқару рәсімдерінің сақталуын, басқару органдары арасындағы өзара іс-қимылды үйлестіруді және ақпаратты тиісті түрде ашуды қамтамасыз етеді.

Сәйкестік қызметі Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, ҚМГ ішкі құжаттарының және іскерлік этика қағидаттарының сақталуын бақылайды.

Омбудсмен қызметкерлердің шағымдарын қарайды және еңбек қатынастарына және этикалық нормаларды сақтауға байланысты мәселелерді шешуге ықпал етеді.

Директорлар кеңесінің құрамы

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ҚМГ Директорлар кеңесінің құрамына 9 адам кіреді:

- 8 ер адам және 1 әйел (әйелдердің үлесі – 11,1%);
- 8 Қазақстан Республикасының азаматтары және 1 Ұлыбританияның азаматы;
- Жас бойынша бөлінуі: 36-дан 78 жасқа дейін, орташа жасы – 55 жас, оның ішінде:
  - - 36 жастан 49 жасқа дейін – 5 адам;
  - - 50 жастан 59 жасқа дейін – 1 адам;
  - - 60 жастан 78 жасқа дейін – 3 адам.

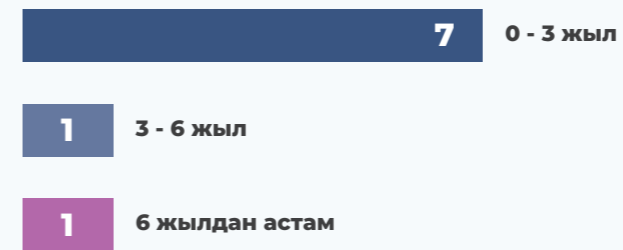
№	Толық аты-жөні	Мәртебесі	Сайлау күні (түпнұсқа)	Басқа маңызды лауазымдар мен міндеттер
1	Жақыпов Нұрлан Қаршығаұлы	Директорлар кеңесінің төрағасы, «Самұрық-Қазына» АҚ өкілі	2025 жылғы 5 мамыр	«Самұрық-Қазына» АҚ Басқарма төрағасы; «Эйр Астана» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі; «KEGOC» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы
2	Хасенов Асхат Ғалымұлы	ҚМГ атқарушы директоры, Басқарма төрағасы	2024 жылғы 28 мамыр	ҚМГ Басқармасының төрағасы
3	Арғынғазин Арман Әнуарбекұлы	Тәуелсіз директор	2023 жылғы 30 мамыр	«Қазатомөнеркәсіп» ҰАК» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы, тәуелсіз директор; «Қазақстанның инвестициялық даму қоры» Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор
4	Жұбаев Арманбай Сапарбайұлы	Тәуелсіз директор	2023 жылғы 6 сәуір	«STRATEGYLAB» ЖШС негізін қалаушы; «Қазатомөнеркәсіп» ҰАК» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор; «Тау-Кен Самұрық» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор; «Самұрық-Энерго» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор

5	Қарабалин Ұзақбай Сүлейменұлы	«Самұрық-Қазына» АҚ өкілі, атқарушы емес директор	2016 жылғы 18 ақпан	«KAZENERGY» қауымдастығының төрағасының орынбасары
6	Мыңшәріпова Сая Найманбайқызы	Тәуелсіз директор	2023 жылғы 14 тамыз	«QazaqGaz» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор; «Samruk-Kazyna Construction» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор
7	Отыншиев Елжас Мұратұлы	«Самұрық-Қазына» АҚ өкілі	2023 жылғы 27 маусым	«Самұрық-Қазына» АҚ стратегия және активтерді басқару жөніндегі басқарушы директоры; «Қазатомөнеркәсіп» ҰАК» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі; «QazaqGaz» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі
8	Холланд Филип Малкольм	Тәуелсіз директор	2020 жылғы 17 тамыз	Velocys PLC директорлар кеңесінің төрағасы және EnQuest PLC компаниясының атқарушы емес директоры және қауіпсіздік, климат және тәуекелдер комитетінің төрағасы
9	Шәкіров Асқар Оразалыұлы	Тәуелсіз директор, Аға тәуелсіз директор	2023 жылғы 6 қараша	1-ші дәрежелі Төтенше және Өкілетті Елші

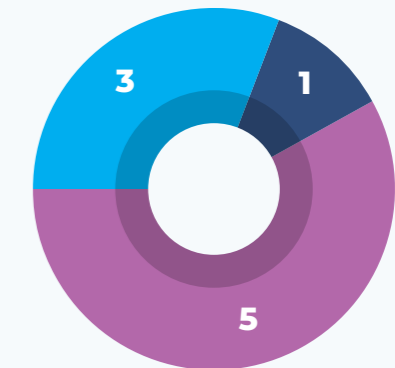
ГЕНДЕРЛІК ӘРТҮРЛІЛІК

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МҮШЕЛЕРІНІҢ ӨКІЛЕТТІК МЕРЗІМІ, АДАМ САНЫ

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРАМЫ

- Орындаушы директор (Басқарма Төрағасы)
- «Самұрық-Қазына» АҚ өкілдері
- Тәуелсіз директорлар

Директорлар кеңесі негізгі мүдделі тараптардың өкілдігін қамтамасыз етеді:

- ірі акционер («Самұрық-Қазына» АҚ) – Директорлар кеңесінің **3 мүшесі** (Н.К. Жақыпов, Ұ.С. Қарабалин, Е.М. Отыншиев);
- тәуелсіз директорлар – барлық акционерлердің мүдделерін білдіретін және қабылданатын шешімдердің объективтілігін қамтамасыз ететін Директорлар кеңесінің **5 мүшесі**;
- атқарушы басшылық – ҚМГ Басқармасының төрағасы (А.Ф. Хасенов).

Директорлар кеңесінің өкілеттік мерзімі

Директорлар кеңесінің өкілеттік мерзімі – үш жыл. Мүшелерді қатарынан алты жылдан асатын мерзімге қайта сайлау арнайы қарастыру бойынша, ал ерекше жағдайларда тоғыз жылдан асатын мерзімге мүмкін болады. Тәуелсіз директорлар мүдделі тараптарға жарияланған егжей-тегжейлі негіздемені талап етеді.

Тәуелсіздік

Компанияның Директорлар кеңесі Корпоративтік басқару кодексінің тәуелсіз директорлардың үлесіне қойылатын талаптарына сәйкес құрылды – олардың саны 50%-дан асады. Директорлар кеңесінің комитеттерін тәуелсіз директорлар басқарады, ал Директорлар кеңесінің төрағасы «Самұрық-Қазына» АҚ өкілі болып табылады.

Директорлар кеңесінің мүшелігіне кандидаттарды ұсыну және іріктеу тәртібі

GRI 2-10, GRI 2-11

Директорлар кеңесінің мүшелігіне кандидаттарды, соның ішінде тәуелсіз директорларды ұсыну және іріктеу объективті критерийлерге сәйкес және Директорлар кеңесінің құрамындағы әртүрлілік қажеттілігін ескере отырып, ҚМГ корпоративтік басқару кодексінде, ҚМГ Директорлар кеңесі туралы ережеде және ҚМГ-ға қолданылатын «Самұрық-Қазына» АҚ тиісті құжаттарында белгіленген тәртіппен ашықтық, әділдік және кәсібилік қағидаттарын қамтамасыз ету арқылы жүзеге асырылады.

Процесс келесі қадамдарды қамтиды:

- Жоспарлау:** Директорлар кеңесінің ағымдағы құрамын талдау, қажетті кандидаттың бейінін анықтау (қажетті құзыреттер, тәжірибе, жеке қасиеттер).
- Кандидаттарды іздеу:** кандидаттар пулы пайдаланылады, мамандандырылған рекрутингтік агенттіктер тартылады және мүдделі тараптардың (акционерлер, директорлар кеңесінің мүшелері) ұсыныстары ескеріледі.
- Кандидаттарды іріктеу:** критерийлерге сәйкестігін бағалау (білім, тәжірибе, іскерлік бедел), мүдделер қақтығысының болмауын және тәуелсіздік критерийлеріне сәйкестігін тексеру («Самұрық-Қазына» АҚ құрылымдық бөлімшелері жүзеге асырады).
- Сұхбаттасу және бекіту:** үміткерлер «Самұрық-Қазына» АҚ басқарушы директорларымен, Директорлар кеңесінің төрағасымен және Тағайындау және сыйақы комитетінің төрағасымен сұхбаттасудан өтеді.
- Шешім қабылдау:** сайлау туралы соңғы шешімді акционерлердің жалпы жиналысы қабылдайды.

Іріктеу критерийлеріне мыналар кіреді:

- басшылық лауазымдарда (кемінде 5 жыл) және/немесе директорлар кеңесінің мүшесі ретінде (кемінде 3 жыл) табысты жұмыс тәжірибесі;

- стратегия, қаржы, аудит, тәуекелдерді басқару, мұнай-газ өнеркәсібі, тұрақты даму (ESG) және құқық салаларындағы құзыреттер;
- мінсіз іскерлік және жеке бедел;
- Құрамның әртүрлілігін қамтамасыз ету (жынысы, жасы, кәсібилігі).

Директорлар кеңесінің мүшелігіне кандидаттар Директорлар кеңесінің өз функцияларын орындауы және Компанияның ұзақ мерзімді құнының өсуі мен тұрақты дамуын қамтамасыз етуі үшін қажетті білімге, дағдыларға және тәжірибеге ие болуы, сондай-ақ мінсіз іскерлік және жеке беделге ие болуы тиіс.

ҚМГ Директорлар кеңесінің мұрагерлік саясатына сәйкес, сайлау және мұрагерлік жоспарлары лайықтылық пен объективті критерийлерге негізделген және осы тұрғыда жыныс, әлеуметтік және этникалық шығу тегі, когнитивтік және жеке күшті жақтары тұрғысынан әртүрлілікті ілгерілетеді.

Директорлар кеңесінің төрағасы мен мүшелері акционерлердің жалпы жиналысында сайланады.

Корпоративтік ережелерге және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, Компания Басқармасының төрағасы Директорлар кеңесінің төрағасы болып сайлана алмайды.

Директорлар кеңесінің төрағасы

GRI 2-11

Есепті жыл ішінде Директорлар кеңесінің қызметі Директорлар кеңесінің екі төрағасының басшылығымен қамтамасыз етілді.

2025 жылдың 27 наурызына дейін «Самұрық-Қазына» АҚ мүдделерін білдіретін өкіл Бердігулов Ернат Құдайбергенұлы болды.

2025 жылғы 5 мамырдан бастап Директорлар кеңесінің төрағасы «Самұрық-Қазына» АҚ мүдделерін білдіретін өкіл Жақыпов Нұрлан Қаршығаұлы болып табылады, ол корпоративтік қаржы, стратегиялық басқару және инвестициялар саласында көпжылдық тәжірибесі бар.

ҚМГ Корпоративтік басқару кодексіне және Компанияның Директорлар кеңесі туралы ережеге сәйкес, Директорлар кеңесінің төрағасы Директорлар кеңесінің тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады. Директорлар кеңесінің төрағасы өз жұмысында стратегиялық басымдықтарға бағытталған теңгерімді күн тәртібін қалыптастыруды қамтамасыз етеді, Директорлар кеңесі, Басқарма және ҚМГ акционерлері арасында ашық және сындарлы диалог үшін жағдай жасайды және Директорлар кеңесінің шешімдері мен ҚМГ басшылығына берілген тапсырмалардың орындалуын бақылайды.

Есепті жылдың маңызды оқиғасы Аға тәуелсіз директорды сайлау болды. Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 11 ақпандағы шешімімен (№ 1/2025 хаттамасы, № 6 мәселе) бұл лауазымға тәуелсіз директор А.О. Шәкіров сайланды. Халықаралық озық тәжірибеге сәйкес, Директорлар кеңесі туралы ережеде Аға тәуелсіз директордың келесі функциялары белгіленген:

- Директорлар кеңесі төрағасының кеңесшісі қызметін атқару;
- Директорлар кеңесі төрағасының қызметін жыл сайын бағалауды ұйымдастыру (оның ішінде тәуелсіз директорлардың кездесулері арқылы);
- Директорлар кеңесі төрағасының лауазымдық мұрагерлігін жоспарлауға Тағайындау және сыйақы комитетімен бірлесіп қатысу;

Директорлар кеңесінің әсерді басқаруды қадағалаудағы рөлі

GRI 2-12, GRI 2-13

Директорлар кеңесі барлық бизнес және шешім қабылдау процестерінде тұрақтылық қағидаттарының енгізілуіне стратегиялық қадағалау мен бақылауды қамтамасыз етеді.

Директорлар кеңесінің тұрақты даму саласындағы өкілеттіктері мен міндеттеріне мыналар кіреді:

- 1. Стратегиялық басқару:** ESG факторларын ескере отырып, Компания қызметінің басым бағыттарын анықтау, Даму стратегиясын бекіту және оның іске асырылуын бақылау.
- 2. Саясаттар мен құжаттарды бекіту:** Тұрақты даму саясатын, ТҚДБ-2060, ESG тәуекел рейтингін жақсарту жөніндегі іс-шара жоспарын және тұрақты даму саласындағы басқа да ішкі құжаттарды бекіту.

- ҚМГ акционерлері, Басқарма, Директорлар кеңесінің төрағасы және мүшелері арасында келіспеушіліктер туындаған жағдайда делдал функциясы;
- тұрақты байланыс арқылы шешілмеген мәселелер бойынша ҚМГ акционерлеріне қолжетімді арнаны қамтамасыз ету;
- ҚМГ ірі акционерлерімен олардың ұстанымын түсіну үшін кездесулерге қатысу.

Директорлар кеңесінің төрағасы мен аға тәуелсіз директор арасындағы өзара әрекеттесу Директорлар кеңесінің тиімділігіне ықпал етті. Жалпы алғанда, Төраға мен аға тәуелсіз директордың 2025 жылғы жұмысы Директорлар кеңесі жұмысының стратегиялық бағытын қамтамасыз етуге, шешім қабылдау сапасын жақсартуға және барлық мүдделі тараптармен диалогты нығайтуға бағытталған.

- 3. Есепті бекіту:** ҚМГ-ның жылдық тұрақты даму есебін бекіту.
- 4. Тәуекелдерді бақылау:** қоршаған ортаға, әлеуметтік және климаттық тәуекелдерді анықтауды, бағалауды және басқаруды қоса алғанда, тәуекелдерді басқару жүйесін қадағалау.
- 5. Мақсаттар мен негізгі өнімділік көрсеткіштерін (ҚНҚ) белгілеу:** Компания басшылығы үшін тұрақты даму саласындағы негізгі өнімділік көрсеткіштерін бекіту.
- 6. ESG рейтингтерін бақылау:** ҚМГ ESG рейтингі және ҚМГ ESG тәуекел рейтингін жақсарту жөніндегі іс-шара жоспарының іске асырылу мәртебесі туралы ақпаратты қарау.

Қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитетінің рөлі

Тұрақты даму мәселелерін одан әрі зерттеу үшін Директорлар кеңесінің жанында **Қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті** (бұдан әрі – ҚЕҚОҚТДК) бар, оны тәуелсіз директор басқарады, бұл оның ұсыныстарының объективтілігі мен тәуелсіздігін қамтамасыз етеді.

ҚЕҚОҚТДК жұмысының негізгі бағыттары:

Директорлар кеңесіне келесі мәселелер бойынша көмек көрсету:

- қауіпсіздікті, еңбекті қорғауды және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз ету;
- тұрақты даму қағидаттарын енгізу және ESG мақсаттарын ҚМГ стратегиялық жоспарлауы мен әлеуметтік-экономикалық дамуына енгізу;
- жер қойнауын пайдалануға жасалған келісімшарттар шеңберіндегі ҚМГ-ның әлеуметтік міндеттемелері мен бағдарламалары;
- ҚМГ-ның экологиялық тиімділігін қамтамасыз ету;
- ҚМГ-ның еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау саласындағы саясатының негізгі бағыттарын мен еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғауды басқару жүйесін жетілдіруге бағытталған бастамаларды анықтау;
- қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған орта саласындағы бағдарламалық құжаттарды әзірлеу және бекіту;
- ҚМГ ТҚДБ-2060 шараларын мақұлдау және іске асыруды бақылау;
- ESG тәуекел рейтингін жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту және іске асыруды бақылау, сондай-ақ ҚМГ ESG рейтингі туралы ақпаратты қарау;
- жаңа, экологиялық таза, энергия үнемдейтін технологияларды пайдалану немесе қолданыстағы технологияларды пайдалануды тоқтату, сондай-ақ ҚМГ қызметінің ауқымы мен көлемін кеңейту, ҚМГ қызметінің экономикалық тиімділігі мен сапасын жақсарту үшін басқа мүмкіндіктерді пайдалану;

- еңбекті қорғау және қауіпсіздік, өнеркәсіптік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау саласындағы басқару жүйесі бойынша нұсқаулықтарды әзірлеу және бекіту;
- ҚМГ-ның еңбек қауіпсіздігі, денсаулық сақтау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы негізгі көрсеткіштерін бақылау;
- тұрақты даму саласындағы саясатты, ҚМГ орнықты даму жөніндегі жыл сайынғы есепті, тұрақты даму саласындағы іс-шаралар жоспарларын және өзге де ішкі құжаттарды бекіту Директорлар кеңесінің құзыретіне жатады;
- Кодекске және ең үздік халықаралық тәжірибеге сәйкес ҚМГ қызметінде «Қаржылық мәселелерге» қатысты компоненттерді қоспағанда, тұрақты дамудың әлеуметтік, экономикалық және экологиялық компоненттерін енгізу;
- тұрақты даму саласындағы басқару жүйесін үш бағытта қалыптастыру: экономикалық, экологиялық және әлеуметтік;
- тұрақты даму саласындағы мақсаттар мен нәтижелік көрсеткіштерді анықтау;
- ҚМГ-да тұрақты дамудың іске асырылуын бақылау, оның ішінде тұрақты дамудың ҚНҚ іске асырылуын бақылау, түзету шараларын қабылдау және үздіксіз жетілдіру мәдениетін енгізу арқылы;
- ішкі және сыртқы ортаны үш сала бойынша талдау: экономикалық, экологиялық және әлеуметтік;
- тұрақты дамуды ҚМГ-ның негізгі процестеріне, соның ішінде тәуекелдерді басқару, жоспарлау, адами ресурстарды басқару, инвестициялар, есеп беру және басқаларына, сондай-ақ стратегия мен шешім қабылдау процестеріне біріктіру.

2025 жылы **ҚЕҚОҚТДК** 9 отырыс өткізді, онда ҚМГ-да тұрақты даму қағидаттарын енгізуге қатысты 61 мәселе қаралды.

Есепті жылдағы ҚЕҚОҚТДК-нің күн тәртібіндегі негізгі мәселелер:

- Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау туралы есеп.
- Жетекшілік ететін еншілес және тәуелді ұйымдардағы («Қаражанбасмұнай» АҚ, «Oil Services Company» ЖШС, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «PetroKazakhstan Oil Products» ЖШС, «Өзенмұнайсервис» ЖШС) өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаның жай-күйі туралы еншілес және тәуелді ұйымдардың бас менеджерлерінің есептерін тыңдау.
- ҚМГ компаниялары тобында жоспарланған қызметтің қоршаған ортаға әсерін бағалауды жүргізудің корпоративтік стандартын енді күшін жойды деп тану.
- «Қаражанбасмұнай» АҚ-дағы бұзушылықтарды жою туралы есеп.
- 2060 ТКДБ іс-шараларын 2024 жылға дейін іске асыру мәртебесі.
- «ӨзенМұнайГаз» АҚ-дағы өлімге әкеп соққан апатты тергеу туралы есеп.
- ҚМГ Басқарма мүшесіне тәртіптік жаза қолдану.
- ҚЕҚОҚТДК -нің 2026 жылға арналған жұмыс жоспарын бекіту.
- ҚМГ компаниялары мен мердігерлері тобында өнеркәсіптік қауіпсіздік деңгейін арттыру бойынша қабылданған шаралар жарақаттардың алдын алуға және азайтуға, сондай-ақ ҚМГ корпоративтік талаптары мен стандарттарының сақталуын қамтамасыз етуге бағытталған.
- ҚЕҚОҚТДК -нің 2024 жылға арналған қызметі туралы есеп.
- Директорлар кеңесінің ҚМГ ұзақ мерзімді құнын арттыру және тұрақты дамуын қамтамасыз ету бойынша қабылдаған шаралары және ҚМГ ұзақ мерзімді құнының өсуіне және тұрақты дамуын қамтамасыз етуге әсер ететін факторлар.
- ҚМГ-ның 2024 жылға арналған тұрақты даму есебін бекіту.
- ESG рейтингі және ҚМГ ESG тәуекел рейтингін жақсарту бойынша іс-шара жоспарының іске асырылу мәртебесі.
- ҚМГ-ның тұрақты даму мақсаттарына жетуге қосқан үлесі.

ҚЕҚОҚТДК ҚМГ-ның 2024 жылға арналған тұрақты даму есебін қарап, мақұлдады.

ҚМГ лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері **ҚЕҚОҚТДК** жұмысына үнемі қатысып отырды, ал **ҚЕҚОҚТДК** әзірлеген ұсынымдар Директорлар кеңесімен қабылданды.

2025 жылғы негізгі кеңес шешімдері және бақылау нәтижелері:

2025 жылы әсерді басқаруды қадағалау аясында Директорлар кеңесі келесі негізгі шешімдер қабылдады:

1. Стратегиялық құжаттарды бекіту:

- 2022–2031 жылдарға арналған Даму стратегиясының өзектілігі расталды;
- Өндіріс процестеріне жасанды интеллектті енгізу бойынша Жол картасы бекітілді;
- «Мирный» энергия сақтау жүйесі бар (жалпы қуаты 1 ГВт) жел электр станциясын салу жобасына қатысу мақұлданды;
- Кендірлі тұщыландыру зауытын муниципалдық меншікке беру мақұлданды.

2. Нормативтік базаны жетілдіру:

- ҚМГ іскерлік этика кодексі жаңа редакцияда бекітілді;
- ҚМГ Адам құқықтары жөніндегі саясаты жаңа редакцияда бекітілді;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі нұсқаулық бекітілді;
- ҚМГ тәуекелдерді басқару жүйесінің саясаты жаңа редакцияда бекітілді.

3. Мониторинг және бақылау:

- ҚМГ-ның ТКДБ бағдарламасын іске асыру туралы есептер қаралды;
- ҚМГ еншілес және тәуелді ұйымдарының бас менеджерлерінің өнеркәсіптік қауіпсіздік жағдайы туралы есептері тыңдалды;
- Өліммен аяқталған апаттарды тергеу нәтижелері қаралды және қауіпсіздік шараларын күшейту бойынша нұсқаулар берілді;
- ESG рейтингінің мәртебесі және ҚМГ компаниясының ESG тәуекел рейтингі жақсарту жөніндегі іс-шара жоспарының іске асырылуы қаралды.

Мүдделер қақтығысы

GRI 2-15

ҚМГ-дағы мүдделер қақтығысы Директорлар кеңесі бекіткен мүдделер қақтығысы саясатына және Іскерлік этика кодексіне сәйкес реттеледі. Бұл құжаттар қызметкерлердің немесе лауазымды тұлғалардың жеке мүдделері шешім қабылдаудың объективтілігі мен бейтараптығына әсер етуі мүмкін немесе әсер етуі мүмкін сияқты жағдайларды анықтау, ашу және шешу бойынша бірыңғай талаптарды белгілейді.

Компанияның әрбір қызметкері мен лауазымды тұлғасы осы саладағы ішкі құжаттардың талаптарын сақтау үшін жеке жауапты.

Жұмысқа қабылдау, тағайындау немесе басқа лауазымға ауыстыру кезіндегі ықтимал тәуекелдердің алдын алу мақсатында мүдделер қақтығысының ықтималдығы туралы ақпаратты міндетті түрде жария ету жүзеге асырылады.

Ақпаратты ашуды талап ететін жағдайларға келесілер жатады, оның ішінде:

- ҚМГ-мен бәсекелес компаниялардағы немесе контрагент ұйымдардағы акцияларға иелік ету;
- контрагенттердің немесе бәсекелестердің басқару органдарына қатысу;
- ҚМГ контрагенттерімен шарттық немесе басқа коммерциялық қатынастардың болуы;
- Компанияның активтерін немесе бағалы қағаздарын сатып алу ниеті;
- қабылданған шешімдердің тәуелсіздігіне әсер етуі мүмкін басқа да жағдайлар.

Әлеуетті мүдделер қақтығысын қарау рәсімі ықтимал байланысты талдауды, тәуекелдің сипаты мен дәрежесін бағалауды және оны жою шараларын қабылдауды қамтиды. Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының және Компанияның ішкі стандарттарының сақталуы да бақыланады.

Егер мүдделер қақтығысы анықталса, оны болдырмау немесе азайту бойынша шаралар қабылданады, соның ішінде қызметкерді тиісті шешімдер қабылдауға немесе басқа да түзету шараларына қатысудан шеттетуге.

Директорлар кеңесінің мүшелеріне қатысты анықталған мүдделер қақтығысы туралы ақпарат акционерлерге жеткізіледі. 2025 жылы Директорлар кеңесінің мүшелеріне қатысты мүдделер қақтығысы тіркелген жоқ.

Директорлар кеңесінің мүшелеріне мүдделер қақтығысының алдын алу және шешудің келесі тетіктері қолданылады:

- Тәуелсіздікті жыл сайын растау:** әрбір тәуелсіз директор «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңында және ҚМГ корпоративтік басқару кодексінде белгіленген тәуелсіздік критерийлеріне сәйкестігі туралы жазбаша растауды ұсынады. Директорлар кеңесі берілген ақпаратты қарап, олардың тәуелсіздігін растайды. 2025 жылы бес тәуелсіз директордың барлығы өз мәртебесін растады және олардың тәуелсіздігіне әсер ететін ешқандай мән-жайлар анықталған жоқ.
- Хабарландыру міндеттемесі:** Директорлар кеңесінің мүшесі тәуелсіздіктің жоғалуына немесе мүдделер қақтығысын тудыруы мүмкін кез келген мән-жайлар туралы Директорлар кеңесінің төрағасына жазбаша түрде дереу хабарлауға міндетті. 2025 жылы мұдай хабарламалар келіп түскен жоқ.
- Ықтимал қақтығыстарды декларациялау:** Директорлар кеңесінің мүшелігіне кандидаттарды ұсыну кезінде мүдделер қақтығысының бар-жоғын тексеру жүргізіледі («Самұрық-Қазына» АҚ құрылымдық бөлімшелерімен).
- Дауыс беру кезінде бас тарту:** мәмілеге мүдделі Директорлар кеңесінің мүшесі осы мәселе бойынша дауыс беруге қатыспайды (ҚР заңнамасына және ҚМГ ішкі құжаттарына сәйкес).

Ықтимал мүдделер қақтығысын ашу:

- **Бірнеше директорлар кеңесінде бір мезгілде мүше болу:** Басқа ұйымдардың директорлар кеңестеріндегі директорлардың мүшелігі туралы ақпарат GRI 2-9 (басқа маңызды лауазымдар) бөлімінде ашылған. Басқа директорлар кеңестеріндегі барлық мүшелік ҚМГ қызметіне мүдделер қақтығысын тудырмайды деп саналады.
- **Жеткізушілердегі және басқа да мүдделі тараптардағы үлестерге меншік құқығы:** 2025 жылы жүргізілген жылдық декларация мен аудит нәтижелері бойынша Директорлар кеңесі мүшелерінің жеткізушілердегі, мердігерлердегі немесе ҚМГ-ның басқа да контрагенттеріндегі акция (үлестерге) иелік етуінің шешімдердің объективтілігіне әсер етуі мүмкін жағдайлары анықталған жоқ.
- **Бақылаушы акционерлер:** ҚМГ-ның бақылаушы акционері – «Самұрық-Қазына» АҚ (ірі акционер) болып табылады. Оның өкілдері Директорлар кеңесіне (үш мүше) кіреді, бұл стратегиялық шешімдер қабылдау кезінде мемлекет мүдделерінің ескерілуін қамтамасыз етеді. Бақылаушы акционер мен басқа акционерлер арасындағы мүдделер қақтығысының алдын алу тетіктері ҚМГ Корпоративтік басқару кодексінде белгіленген және атап айтқанда, тәуелсіз директорлардың (директорлар кеңесінің жартысынан көбі) қатысуын және барлық Директорлар кеңесі комитеттерін тәуелсіз директорлардың басқаруын қамтиды.

- **Байланысты тараптар, олардың қарым-қатынастары, мәмілелер және шоттардағы қалдықтар:** Байланысты тараптардың мәмілелері туралы ақпарат ҚМГ-ның жылдық қаржылық есептілігінде ашылады. Директорлар кеңесі және Аудит комитеті мұндай мәмілелердің бекітілуін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бақылайды. 2025 жылы Директорлар кеңесінің мақұлдауын талап ететін барлық байланысты тараптардың мәмілелері белгіленген тәртіппен қаралып, бекітілді.

Компания ашықтық пен адалдық мәдениетін үнемі дамытып отырады, бұл ықтимал қақтығыстарды уақытылы ашу корпоративтік жауапкершіліктің ажырамас элементі ретінде қарастырылатын ортаны құруды қамтамасыз етеді.

Директорлар кеңесін аса маңызды мәселелер туралы хабардар ету

GRI 2-16

Директорлар кеңесі Компанияның қызметі туралы негізгі стратегиялық, қаржылық және операциялық аспектілерді қамтитын есептерді, сондай-ақ аса маңызды мәселелер бойынша ақпаратты үнемі алып отырады. Оларға мыналар кіреді:

- Басқарма төрағасының есебінде негізгі өзгерістер және Компанияның жалпы қызметі қамтылған.
- Қаржылық және операциялық есептер – алдын ала нәтижелер, инвестициялық жобалар және ҚМГ даму стратегиясын іске асыру туралы.
- Еңбекті қорғау, қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау туралы есептер – маңызды оқиғалар және олардың алдын алу шаралары туралы ақпаратты қоса алғанда.
- Тәуекелдер және корпоративтік басқару туралы есептер – Директорлар кеңесінің шешімдерін орындау, Директорлар кеңесі комитеттерінің есептері және корпоративтік мәмілелерді талдау.

ҚМГ-дағы қаржылық көрсеткіштерді, маңызды оқиғаларды немесе операциялық жағдайды қоса алғанда, шұғыл мәселелер туындаған жағдайда Директорлар кеңесіне дереу хабарланады.

Әсерді басқару процестерінің тиімділігі Директорлар кеңесімен келесі аралықтарда қарастырылады:

- **ай сайын:** Басқарма төрағасының негізгі өзгерістер және Компанияның жалпы қызметі туралы есептері, соның ішінде еңбекті қорғау және қауіпсіздік, қаржылық көрсеткіштер және инвестициялық жобаларды іске асыру нәтижелері туралы ақпарат;
- **тоқсан сайын:** негізгі тәуекелдер (қаржылық тәуекелдерді қоса алғанда) бойынша есептер, Ішкі аудит қызметінің қызметі туралы есептер, Комплаенс қызметінің есептер,

- **алты айда бір рет:** Даму стратегиясын іске асыру туралы есептер, ҚМГ мен оның еншілес және тәуелді ұйымдарының инвестициялық жобаларын іске асыруды мониторингілеу және талдау нәтижелері туралы есептер;
- **жыл сайын:** стратегиялық сессия (сыртқы ортаны талдау және стратегияның өзектілігі), тұрақты даму мәселелері бойынша кездесу (тұрақты даму жүйесіне шолу, ТҚДБ-2060, өнеркәсіптік қауіпсіздік), Тұрақты даму туралы есепті бекіту;
- **қажет болған жағдайда:** маңызды оқиғаларды (мысалы, өліммен аяқталған апаттар) кезектен тыс қарау, сыртқы ортадағы маңызды өзгерістерді (санкциялық тәуекелдер, заңнамадағы өзгерістер) жедел қарастыру.

2025 жылы Директорлар кеңесінің назарына келесі маңызды мәселелер жеткізілді:

Санат	Сипат / Мысалдар
Өнеркәсіптік қауіпсіздік	Өліммен аяқталған апаттар (соның ішінде «ӨзенМұнайГаз» АҚ-да 8). Әрбір оқиға бойынша тергеу жүргізілді, Директорлар кеңесі есептерді тыңдап, қауіпсіздік шараларын күшейту бойынша нұсқаулар берді.
Санкциялық тәуекелдер	«ЛУКОЙЛ» ААҚ компаниясының АҚШ OFAC арнайы тағайындалған азаматтарының (SDN) санкциялар тізіміне енгізілуі «Қаламқас-теңіз және Хазар» жобасына қауіп төндірді. Директорлар кеңесіне әсерді азайту шаралары (OFAC-пен келіссөздер жүргізу, балама сақтандыру шешімдерін іздеу) туралы хабарланды.
Ірі инвестициялық жобалардың тәуекелдері	«Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС-дегі «Сутек өндірісі қондырғысын салу» жобасының құнының өсуі; «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС-дегі «Дизель отынын гидротазарту» жобасының бірнеше рет кешігуі.
Қызметкерлердің өтініштері	Қызметкерлердің құқықтары мен заңды мүдделерінің (еңбек жағдайлары, тұрмыс жағдайлары және жұмыс орнындағы қарым-қатынастар) бұзылуына қатысты Омбудсменге өтініштер. Қарау нәтижелері бойынша басшылыққа ұсыныстар берілді және нормативтік базаға өзгерістер енгізілді.
Мүдделер қақтығысы	Басшының туысын жұмысқа алуға байланысты мүдделер қақтығысы анықталды. Қызметкер жұмыстан шығарылды, ал басшы тәртіптік жауапкершілікке тартылды.
Этикалық бұзушылықтар	Басшылардың дәрекі немесе этикаға жатпайтын мінез-құлық жағдайлары анықталды, ал ішкі тергеулер нәтижесінде жұмыстан шығаруды қоса алғанда, тәртіптік шаралар қолданылды.

Жоғарыда аталған факторлардың барлығы Директорлар кеңесінің және/немесе оның тиісті комитеттерінің отырыстарында қарастырылды, тиісті шешімдер қабылданды және Компания басшылығына нұсқаулар берілді.

Құзыреттер балансы

GRI 2-17

Кеңестің құрамы құзыреттердің, тәжірибенің және кәсіби білімнің тепе-теңдігін қамтамасыз етеді, бұл ҚМГ мүддесінде және тұрақты даму қағидаттарын ескере отырып, объективті және тиімді шешімдер қабылдауға ықпал етеді.

Директорлар кеңесінің дағдыларын дамыту

Директорлар кеңесінің мүшелері экономикалық, экологиялық және әлеуметтік басқару саласындағы кәсіби дағдыларын үнемі жетілдіріп отырады. Тағайындаулар және сыйақы комитеті құзырет пен білімнің тепе-теңдігін талдайды, олардың Компанияның стратегиялық мақсаттарына сәйкестігін қамтамасыз етеді. Аяқталған оқу туралы ақпарат ҚМГ веб-сайтында жаңартылып отырады.

2025 жылы Директорлар кеңесі тұрақты даму саласындағы ұжымдық білім мен құзыреттілікті дамыту бойынша жүйелі жұмысын жалғастырды:

1. Директорлар кеңесі мүшелерінің 2025–2026 жылдарға арналған кәсіби даму бағдарламасы бекітілді (Директорлар кеңесінің 26–27.05.2025 жылғы шешімі (№ 9/2025 хаттамасы, № 4 мәселе)), оған тұрақты дамуға қатысты келесі тақырыптар кіреді:

- мұнай-газ саласындағы инвестициялық жобаларды бағалау (ESG факторларын ескере отырып);
- көміртекті реттеу және көміртегі нарықтарын дамыту мәселелері;
- Іскерлік этика кодексі және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл рәсімдері туралы білімді жаңарту;
- тау-кен және мұнай-химия саласындағы технологиялық инновацияларға шолу (қоршаған ортаға әсерді азайту тұрғысынан).

2. Директорлар кеңесінің мүшелері келесі оқу іс-шараларына қатысты (тегін немесе өз есебінен):

- С.Н. Мыңшәріпова – «Жобаларды басқару I: Қарқынды» тренингі (ЕУ бизнес академиясы, 2025 жылғы 3-15 тамыз);
- С.Н. Мыңшәріпова – «Мұнай-газ саласындағы инвестициялық жобаларды бағалау» тренингі (ЕУ бизнес академиясы, 2025 жылғы 12-14 қараша);
- С.Н. Мыңшәріпова – «Директорлар кеңесінің тиімділігін бағалауды жүргізу алгоритмі» семинары (Governance & Management Consulting, 2025 жылғы 19 желтоқсан).

3. Кездесулерде ESG мәселелерін шешу арқылы хабардарлықты арттыру:

- 2024 жылға арналған Тұрақты даму туралы есепті бекіту кезінде Директорлар кеңесінің мүшелері ҚМГ-ның ESG рейтингтеріндегі (MSCI) орны, негізгі индикаторлардың динамикасы және рейтингке әсер ететін факторлар туралы егжей-тегжейлі ақпарат алды;
- ҚЕҚОҚОДК кездесулерінде ESG тәуекел рейтингін жақсарту бойынша іс-шара жоспарының іске асырылу мәртебесі, соның ішінде шығарындыларды азайту, биоалуантүрлілік және суды пайдалану саласындағы тәжірибелерді дамыту, еңбекті қорғау мен өнеркәсіптік қауіпсіздікті жақсарту шаралары қарастырылды.

Корпоративтік хатшы Директорлар кеңесінің мүшелерінің тұрақты даму және корпоративтік басқару бойынша тиісті конференциялар, семинарлар және оқыту курстары туралы үнемі хабардар болуын қамтамасыз етеді, сондай-ақ аналитикалық шолулар мен өзіндік оқу материалдарын ұсынады.

Директорлар кеңесінің жұмысын бағалау

GRI 2-18

Директорлар кеңесі, оның комитеттері және мүшелері ҚМГ Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес жыл сайынғы бағалаудан өтеді. Тәуелсіз кеңесші үш жыл сайын тартылады. Бағалаудың мақсаты – Директорлар кеңесінің және әрбір мүшенің ҚМГ ұзақ мерзімді құндылық өсуі мен тұрақты дамуына қосқан үлесін анықтау, жетілдіру салаларын анықтау және өнімділікті арттыру шараларын енгізу.

Бағалауға мыналар кіреді:

- құрамның, дағдылардың, тәжірибенің және құзыреттіліктің тепе-теңдігі;
- компанияның стратегиясын, мақсаттары мен құндылықтарын түсіну;
- Директорлар кеңесі мен комитеттердің жұмыс істеуі, Басқармамен және акционерлермен өзара іс-қимыл жасау;
- ақпараттың, талқылаулардың және тәуекелдерді анықтау процестерінің сапасы;
- директорлар кеңесі мүшелерінің сабақтастық жоспары және кәсіби дамуы.

Бағалау нәтижелері Директорлар кеңесінің мүшелерін қайта сайлау, Директорлар кеңесінің құрамын қайта қарау және Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысын анықтау кезінде ескеріледі.

2025 жылы Директорлар кеңесінің жұмысына баға берілген жоқ.

2024 жылдың желтоқсанында Директорлар кеңесі 2025 жылдың екінші жартысында ҚМГ корпоративтік басқару диагностикасы аясында Директорлар кеңесін, оның комитеттерін, Төрағаны, Директорлар кеңесінің мүшелерін және Корпоративтік хатшыны қамтитын сыртқы бағалауды, сондай-ақ ҚМГ Ішкі аудит қызметінің қызметін (Ішкі аудиттің кәсіби тәжірибесінің халықаралық стандарттарына сәйкес) сыртқы бағалауды, оның ішінде ҚМГ ішкі аудит жүйесінің тиімділігі мен нәтижелілігін анықтау мақсатында жүргізу туралы шешім қабылдады.

Дегенмен, Аудит комитетінің мен Тағайындау және сыйақы комитетінің ұсыныстарын ескере отырып,

Директорлар кеңесі 2024 жылға Директорлар кеңесінің қызметіне бөлек сыртқы бағалау жүргізу туралы шешім қабылдады. Бұл бағалау және оның нәтижелерін қарау 2026 жылға жоспарланған.

2025 жылдың желтоқсанында Директорлар кеңесі Директорлар кеңесінің, Директорлар кеңесі комитеттерінің, Директорлар кеңесінің төрағасы мен мүшелерінің және Корпоративтік хатшының 2025 жылдың нәтижелері бойынша өзін-өзі бағалау сауалнамасы түрінде жұмысын бағалау туралы шешім қабылдады.

Осылайша, Директорлар кеңесінің 2024 жылғы нәтижелері бойынша (сыртқы бағалау арқылы) және 2025 жылғы нәтижелер бойынша (сауалнама арқылы өзін-өзі бағалау түрінде) жұмысын бағалау жүргізіледі, ал бағалау нәтижелері туралы есептер 2026 жылы Директорлар кеңесімен қаралып, талқыланады. Директорлар кеңесінің жұмысын жақсарту бағыттарына қатысты Директорлар кеңесінің жұмысын жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспары әзірленеді.

Сыйақы

GRI 2-19, GRI 2-20

Директорлар кеңесінің сыйақысы

Директорлар кеңесі мүшелеріне еңбекақы төлеу жүйесі тұрақты даму қағидаттарын ескере отырып, тиімді стратегиялық басқаруды қамтамасыз етуге және Компанияның ұзақ мерзімді құнын арттыруға қабілетті жоғары білікті мамандарды тартуға және ұстап тұруға бағытталған.

Еңбекақы құрылымы:

- Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысы тек бекітілген (жылдық) бөліктен тұрады. Директорлар кеңесі мүшелері үшін айнымалы бөлік (бонустар немесе жұмыс нәтижелеріне негізделген ынталандырулар) жоқ.
- Сыйақы мөлшері акционерлердің жалпы жиналысының шешімімен анықталады және тәуелсіз директорлар мен «Самұрық-Қазына» АҚ өкілдеріне төленеді (директорлар кеңесіне мүшелік үшін сыйақы төленбейтін, бірақ «Самұрық-Қазына» АҚ-нан қосымша төлем алуы мүмкін «Самұрық-Қазына» АҚ қызметкерлерінен басқа).

- Сыйақы тоқсан сайын, Директорлар кеңесіндегі мүшелік кезеңіне пропорционалды түрде төленеді. Есепті кезең үшін сыйақы алу үшін Директорлар кеңесінің мүшесі өткізілген барлық отырыстардың жартысынан көбіне қатысуы керек (ауруға байланысты болмаған жағдайларды қоспағанда).

Сыйақы мөлшері:

- 2025 жылы Директорлар кеңесінің барлық мүшелеріне төленген жалпы сыйақы 207 200 000 теңгені құрады (бұл сома 2024 жылғы көрсеткішпен бірдей).

Шығындарды өтеу:

Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақыдан басқа, тұрақты тұратын жерінен тыс жерде өз міндеттерін орындауға байланысты құжатталған шығындар өтеледі:

- іссапар шығындары;
- байланыс және құжаттама шығындары.

Сыйақыны анықтау процесі:

- Сыйақыны қалыптастыру әдістемесі «Самұрық-Қазына» АҚ-ның портфельдік компаниялардың директорлар кеңесін құру туралы ішкі құжаттарына сәйкес келеді.
- Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысына қатысты мәселелер қажет болған жағдайда алдын ала Директорлар кеңесінің Тағайындау және сыйақы комитетімен (тек тәуелсіз директорлардан тұрады) қарастырылады, ол акционерлердің жалпы жиналысына ұсыну үшін ұсынымдар дайындайды.
- Сыйақы мөлшері туралы соңғы шешімді акционерлердің жалпы жиналысы қабылдайды.
- 2025 жылы Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысын анықтау үшін сыртқы кеңесшілер тартылған жоқ. Сыйақы саясатына ешқандай өзгерістер енгізілген жоқ, сондықтан мәселе акционерлердің дауыс беруіне ұсынылмады.

Әсерді басқарумен байланыс:

Директорлар кеңесінің сыйақысының бекітілген сипатын ескере отырып, өтемақы мөлшері мен экономикалық, экологиялық және адами әсерлерді басқару нәтижелері арасында тікелей байланыс жоқ. Дегенмен, жанама байланыс келесі арқылы қамтамасыз етіледі:

- Директорлар кеңесінің құрамына ESG (экология, еңбек қауіпсіздігі, тұрақты даму) саласында тәжірибесі бар тәуелсіз директорларды енгізу;
- Директорлар кеңесіне әсерді басқару мәселелері бойынша ұсыныстар дайындайтын Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитетінің (тәуелсіз директор басқаратын) жұмысы;
- Директорлар кеңесінің қызметін жыл сайынғы бағалау, онда мүшелердің Компанияның тұрақты дамуын қамтамасыз етуге қосқан үлесі ескеріледі.

Басқарманың сыйақысы

«Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобының корпоративтік адами ресурстарды басқару стандарттарына сәйкес сыйақы саясатын және Басқарма мүшелерінің жұмысын бағалау тәртібін анықтайды.

Есепті жылдың қорытындысы бойынша сыйақы Басқарма мүшелеріне олардың қызметінің нәтижелілігін бағалау негізінде төленеді. Ынталандыру жүйесі Компанияның стратегиялық

және операциялық мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған және өзара байланысты, өлшенетін көрсеткіштерге негізделген, олар тиімділіктің негізгі көрсеткіштерінің теңгерімді картасында (ҚНҚ картасы) айқындалған. ҚНҚ картасы корпоративтік және функционалдық көрсеткіштерді қамтиды.

Ашық және объективті еңбекақы төлеу жүйесін қалыптастыруға байланысты мәселелерді алдын ала қарау үшін Директорлар кеңесінің құрамында Тағайындаулар және сыйақылар жөніндегі комитет бар.

Басқарманың құрамы

2025 жылдың соңындағы ҚМГ Басқармасының құрамы:

Хасенов Асхат Ғалымұлы	Басқарма төрағасы
Есқазиев Құрманғазы Орынғазыұлы	Басқарма төрағасының бірінші орынбасары
Абайылданов Бекзат Қалышпекұлы	Басқарма төрағасының орынбасары (барлау және өндіру)
Мағауов Әсет Маратұлы	Басқарма төрағасының орынбасары (мұнай өңдеу, мұнай химиясы және мұнай мен мұнай өнімдерін сату)
Закиров Болат Қалауияұлы	Басқарма төрағасының орынбасары (мұнай тасымалдау және халықаралық жобалар)
Балықбаев Руслан Әлібекұлы	Басқарма төрағасының орынбасары (ірі мұнай-газ жобалары)
Арысова Диана Айдарқызы	Басқарма төрағасының орынбасары (экономика және қаржы)
Құдабаев Шафкат Серікұлы	Басқарма төрағасының орынбасары (заңды қолдау және корпоративтік қауіпсіздік)
Құсайынов Қазбек Қайнарбекұлы	Басқарма төрағасының орынбасары (корпоративтік даму)

Мүдделі тараптармен консультациялар

GRI 2-25, GRI 2-26

ҚМГ Директорлар кеңесі мен Басқарма экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мәселелер бойынша мүдделі тараптармен үздіксіз диалог жүргізеді. Бұл өзара іс-қимыл ашықтық, ақпаратқа қолжетімділік және сұраныстарға уақытылы жауап беру қағидаттарына негізделген.

Директорлар кеңесі келесі тетіктер арқылы әсерді басқару мәселелері бойынша мүдделі тараптармен өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді:

- **Акционерлер:** Директорлар кеңесінде «Самұрық-Қазына» АҚ-ның тікелей өкілдігі (3 мүше); «Самұрық-Қазына» АҚ өкілдерінің Директорлар кеңесі мен оның комитеттерінің отырыстарына қатысуы; акционерлердің жалпы жиналыстарында акционерлер бастамашылық еткен мәселелерді қарау.
- **Инвесторлар:** кейіннен жариялау үшін халықаралық стандарттарға (GRI) сәйкес дайындалған есептерді қарау; ақпараттың жария етілуін қамтамасыз ету.
- **Мемлекеттік органдар:** ҚМГ-ның мемлекеттік бағдарламаларды іске асыруға қатысуына, ҚМГ-ның Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігімен өзара іс-қимылына және ҚМГ-ның мемлекеттік органдарға есеп беруіне байланысты мәселелерді қарау.
- **Жергілікті қауымдастықтар:** әлеуметтік жобалар мен аймақтық даму бағдарламаларын іске асыруға қатысты мәселелерді қарау және шешім қабылдау; жергілікті қауымдастықтар мен қоршаған ортаға әсер етуге қатысты мәселелерді қарау (ҚЕҚОҚОДК қызметінің бөлігі ретінде); кері байланыс арнасының («Нысана» сенім телефоны) жұмысы туралы Комплаенс қызметінің және Омбудсменнің есептерін қарау.
- **Сарапшылар қауымдастығы:** Директорлар кеңесі комитеттерінің жұмысына сыртқы сарапшыларды тарту (2025 жылы «Самұрық-Қазына» АҚ қызметкерлері арасынан сарапшылар). Стратегиялық сессияда S&P Global және Rystad Energy компанияларының халықаралық сарапшыларының пікірлерін тыңдау.

- **Қызметкерлер:** қызметкерлердің құқықтарының бұзылуына және еңбек дауларына қатысты өтініштер бойынша Омбудсменнің есептерін және оларды қарау нәтижелерін қарау (2025 жылы Омбудсмен 87 өтінішті қарады).

Компания ресми веб-сайт, баспасөз қызметі, қоғамдық іс-шаралар және ақпаратты ашу және ішкі мен сыртқы мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу үшін негізгі құрал болып табылатын жыл сайынғы Тұрақты даму туралы есепті қоса алғанда, әртүрлі байланыс арналарын пайдаланады.

Нақты мүдделі тараптар топтарымен мақсатты өзара әрекеттесу үшін мамандандырылған платформалар мен кері байланыс арналары бар:

- **Инвесторлар үшін – ресми веб-сайтындағы** <https://www.kmg.kz/ru/investors/> бөлімінде жаңартылған қаржылық және корпоративтік ақпарат бар.
- **Жұмысқа орналасу туралы сұраулар үшін – жұмыс порталдары:**
  - ▶ «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ – <https://work.kmg.kz/#/>
  - ▶ «Самұрық-Қазына» АҚ – <https://qsamruk.kz/vacancy>
- **Жұмысшылардың құқықтарының бұзылуы туралы хабарлау** – сенім телефоны: nysana@csc.kz.
- **Құпия ақпарат жүйесі** – портал: <https://www.sk-hotline.kz/>

Функционалдық бағыттар байланыстар :

- Омбудсмен : ombudsman@kmg.kz
- Еңбек қауіпсіздігі және экология: hse@kmg.kz
- Тұрақты даму: sustainability@kmg.kz

Бұл тетіктер мүдделі тараптарға ықтимал бұзушылықтар туралы сұраныстар, ұсыныстар және есептер жіберуге, сондай-ақ қажетті ақпаратты ыңғайлы түрде алуға мүмкіндік береді.

Компания кеңес беру мен кері байланысты корпоративтік басқару және тұрақты даму жүйесінің маңызды элементі ретінде қарастырады, бұл сенімді нығайтуға, ашықтықты арттыруға және басқарушылық шешімдерді жақсартуға көмектеседі.

Заңды талаптарды сақтау

GRI 2-27, GRI 206-1

Монополияға қарсы реттеу

Есепті жыл ішінде ҚМГ-ның кейбір еншілес және тәуелді ұйымдары монополияға қарсы және тарифтік заңнаманы қолдануға байланысты тексерулер мен сот істерін жүргізуге қатысты.

Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігі «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС-не үстем жағдайды теріс пайдалану айыбы бойынша тергеу жүргізді. Тергеу нәтижесінде сотқа шағымданған қорытынды жасалды. Бірінші сатыдағы сот компанияға қарсы шешім шығарды; апелляциялық шағым заңмен белгіленген мерзімде берілді.

«ҚазМұнайГаз-Аэро» ЖШС үшін монополияға қарсы органның бұйрығының орындалуы қайта қаралды. Сот органдары реттеушінің ұстанымының заңдылығын растады. Компания сот шешімдерін қайта қараудың заңмен көзделген тетіктерін пайдаланды. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2025 жылғы 22 қыркүйектегі № 785 қаулысымен «ҚазМұнайГаз-Аэро» ЖШС-не 2029 жылдың 31 желтоқсанына дейін келесі қызмет санаттары берілді: «Авиациялық бензин мен керосиннің көтерме саудасы» (ЭҚЖЖ 194) және «Дүкендерде жоқ басқа бөлшек сауда» (ЭҚЖЖ 194-1).

«МұнайТас» СБҚК ЖШС-не қатысты тарифтік реттеуге қатысты әкімшілік іс қаралды. Сот отырысының қорытындысы бойынша әкімшілік айыппұл салынды, ол белгіленген тәртіппен төленді.

«Business Jet Fuel» ЖШС компаниясының Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігіне қарсы қойған әкімшілік талап арызы бойынша ҚМГ мүдделі тарап ретінде қатысты, ҚМГ әрекеттерінде бәсекелестік туралы заңнаманы бұзу белгілері болмағаны туралы шешімге шағымданды. Барлық деңгейдегі соттар талапкердің талаптарын қабылдамады. Сот процесінің сәтті аяқталуының негізгі факторы «Business Jet Fuel» ЖШС компаниясының авиациялық отынды маркетингтік қызметіне қатысты көтерген мәселелері бойынша монополияға қарсы агенттіктен ресми құқықтық түсініктемелердің уақтылы алынуы болды.

Ұйымның өзінің белсенді күш-жігері монополияға қарсы заңнама саласындағы реттеуші тәуекелдерді тиімді түрде азайтудың ең тиімді тәсілі болып табылады, оның ықтимал үлкен әкімшілік айыппұлдары бар. Осыған байланысты, 2025 жылы ҚМГ Корпоративтік орталығында Мұнай және мұнай өнімдері маркетингі департаментінің құрамында ішкі корпоративтік монополияға қарсы қолдау және басшылық жасау үшін арнайы бөлімше – Монополияға қарсы сәйкестік тобы құрылды. Бұл бастама ірі коммерциялық ұйымдар үшін ең жақсы халықаралық стандарттарға сәйкес келеді.

Сот ісін жүргізу

Есепті жыл ішінде 832 азаматтық және әкімшілік іс қаралды, нәтижесінде 49 іс бойынша ҚМГ компаниялар тобына қарсы шешімдер қабылданды.

Әкімшілік құқық бұзушылық туралы 81 іс қаралды, нәтижесінде 15 еншілес және тәуелді компаниялары ісі әкімшілік жауапкершілікке тартылды.

Есепті жылда заңды сақтамағаны үшін қылмыстық жауапкершілікке тарту жағдайлары тіркелген жоқ.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес

GRI 2-15, GRI 3-3, GRI 205-1, GRI 205-2, GRI 205-3

ҚМГ заңдылық, адалдық және іскерлік этика қағидаттары бойынша жұмыс істейді, сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және бизнес-процестердің ашықтығын қамтамасыз етуге жүйелі тәсілді енгізеді.

Компанияның сыбайлас жемқорлыққа қарсы басқару тәсілі бұзушылықтардың алдын алуға, анықтауға және оларға жауап беруге негізделген. Негізгі мақсат – операциялық және инвестициялық қызметтегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту, сондай-ақ қызметкерлермен, контрагенттермен және мемлекеттік органдармен әділ өзара әрекеттесуді қамтамасыз ету. Бұл басқару ішкі саясат пен рәсімдер, тәуекелге негізделген үшінші тарап аудиттері, интеграцияланған бақылау механизмдері және қызметкерлерді оқыту жүйесі арқылы жүзеге асырылады. Бұл тәсілдің тиімділігі аудиттердің, тергеулердің және кері байланыс нәтижелері негізінде бағаланады, ал нәтижелер рәсімдер мен алдын алу шараларын жетілдіру үшін қолданылады.

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу функцияларын ҚМГ тобының барлық бизнес бөлімшелерінің қызметіне біріктірілген Комплаенс қызметі орындайды. Жүйе төрт негізгі элементке негізделген: саясат, рәсімдер, бақылау және оқыту.

Комплаенс қызметі өз жұмысы туралы Директорлар кеңесінің аудит комитетіне және Компанияның Директорлар кеңесіне мерзімді түрде есеп береді, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы қабылданған шаралар туралы ақпаратты уәкілетті мемлекеттік органдарға жібереді.

Компанияның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерін реттейтін ішкі құжаттары бар, соның ішінде:

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат;
- Құпиялылық саясаты;
- Мүдделер қақтығысы саясаты;
- ҚМГ және оның еншілес және тәуелді ұйымдарындағы үшінші тараптардың сәйкестік аудиті ережелері;
- Инсайдерлік ақпаратқа қол жеткізу құқықтарын шектеу және инсайдерлердің мұндай ақпаратты

дұрыс пайдаланбау мүмкіндігін болдырмау үшін ішкі бақылау ережелері;

- Іскерлік этика кодексі;
- Комплаенс қызметі туралы ереже.

Есепті жыл ішінде жүйені жоспарлы түрде әзірлеу жүзеге асырылды, оның ішінде:

- ішкі нормативтік құжаттарды жаңарту;
- үшінші тараптардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы талаптарды сақтауын тексеру рәсімдерін енгізу;
- корпоративтік орталықта және еншілес және тәуелді компанияларда оқыту іс-шараларын өткізу;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқару элементтерін жетілдіру.

Жұмыс бағыттарының бірі – сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу, бұл бизнес-процестердегі ықтимал бұзушылықтар мен кемшіліктерді анықтауға көмектеседі. 2025 жылы талдау 33 еншілес және тәуелді кәсіпорындарда, сондай-ақ Компанияның бас кеңсесінде жүргізілді.

Сәйкестік бақылауы Компанияның негізгі бизнес-процестеріне, соның ішінде сатып алу рәсімдеріне, контрагенттердің тиісті тексеруіне және жеке корпоративтік шешімдерді қарауға енгізілген. Барлық маңызды мәселелер Комплаенс қызметтің қорытындысына сүйемелденеді. Саясат орталықтандырылған түрде жүзеге асырылады және сәйкестік жөніндегі қызметкерлер мен әкімшілер жұмыс істейтін еншілес және тәуелді компанияларға қолданылады.

Компания мыналарды жүзеге асырады:

- контрагенттер мен іскерлік серіктестерді тексеру;
- ұйымдастырушылық-басқарушылық және әкімшілік-шаруашылық функциялары бар лауазымдарға үміткерлерді іріктеу;
- мүдделер қақтығысын бақылау (қызметкерлердің мәлімдемелерін қоса алғанда);
- инсайдерлік ақпаратты өңдеуді бақылау.

Барлық келісімшарттарда қарсы тараптың Компанияның талаптарын орындауын және ішкі құжаттармен таныстығын растауын талап ететін сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы тармақ бар.

Компания серіктестермен жұмыс істеуде тәуекелге негізделген тәсілді қолданады. Келісімшарттар жасамас бұрын, үшінші тараптың кешенді тексеруі мамандандырылған бағдарламалық жасақтаманы және ашық үкіметтік ақпарат көздерін пайдалана отырып жүргізіледі, оның ішінде компанияны, бенефициарларды, тіркелген елді және басқа да тәуекел факторларын талдау жүргізіледі. Кешенді тексеру нәтижелері бойынша тәуекел деңгейі тағайындалады және ынтымақтастық туралы шешім қабылдаған кезде қолданылатын Комплаенс қызметінің есебі жасалады. Тәуекел деңгейі жоғары жағдайларда келісімшарттық қатынастар ұсынылмайды.

Сыбайлас жемқорлық белгілері анықталған кезде, ақпарат басшылыққа хабарланады және расталған жағдайда заңға сәйкес уәкілетті мемлекеттік органдарға жіберіледі. Бақылау және оқыту рәсімдерін жақсарту үшін тергеу нәтижелері талданады; алдын алу оқыту бағдарламаларында жасырын кейс-стадилер қолданылады.

2025 жылдың желтоқсанында Компания ҚР СТ ISO 37001 «Парақорлыққа қарсы басқару жүйесі» стандарты бойынша сертификатталды. Сертификат 2025 жылдың 26 желтоқсанында тіркелді және 2028 жылдың 25 желтоқсанына дейін жарамды.

Есепті кезеңде ҚМГ тобында сыбайлас жемқорлықтың 3^А расталған ісі тіркелді. Барлық жағдайларда қызметкерлерге тәртіптік шаралар қолданылды, сондай-ақ іскерлік әріптестермен шарттық қатынастар бұзылды немесе қайта жаңартылмады. Компанияға және оның қызметкерлеріне қатысты сыбайлас жемқорлық негіздер бойынша сот істері болған жоқ. Компания сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті дамытуда жалғастыруда, оның ішінде қызметкерлер мен іскерлік әріптестердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптары мен іскерлік этиканың ішкі нормалары туралы хабардарлығын арттыру жөніндегі іс-шараларға жоғары басшылықты тарту арқылы. 2025 жылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы оқытудан 6 590^А қызметкер өтті, бұл персоналдың жалпы санының (48 714 адам) 14%^А құрайды, оның ішінде «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасының барлық 9^А мүшесі бар. Сонымен қатар қызметкерлер мен Басқарма мүшелерінің 100%^А Компанияның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттарымен таныстырылды.

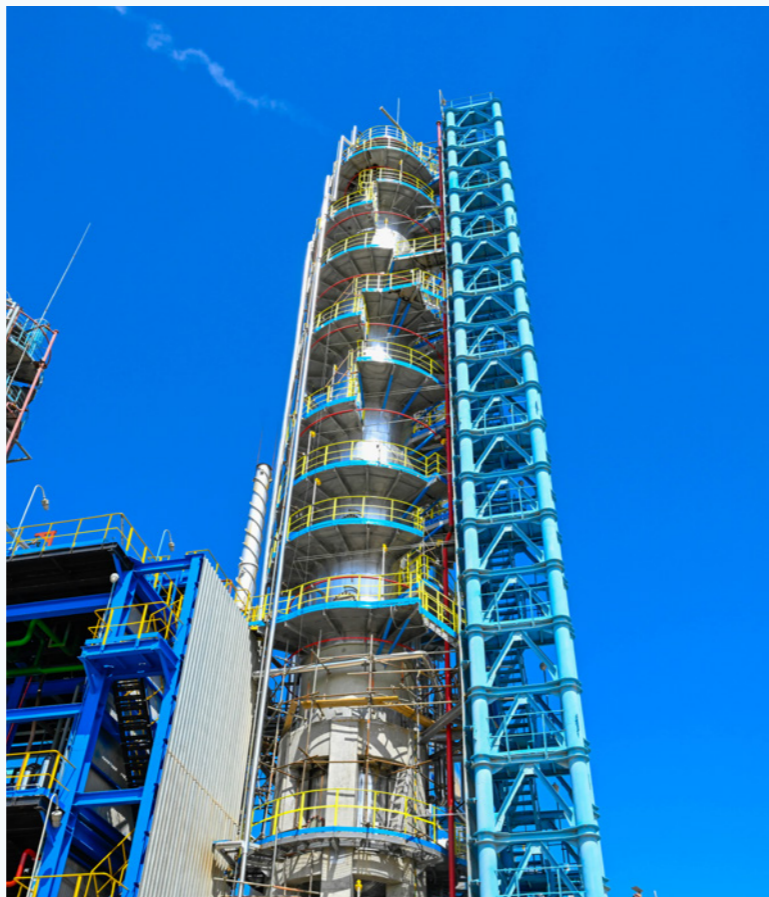

ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТИІМДІЛІК

ҚМГ мұнай-газ секторының сенімді жұмыс етуін қамтамасыз етеді, жұмыс істейтін аймақтарды қолдайды және басым тұрақты даму жобаларын жүзеге асырады. Компания инвестициялық қызмет, тұрақты қаржылық нәтижелер мен салық түсімдерін қамтамасыз ету, жұмыс орындарын құру, әлеуметтік бастамаларды жүзеге асыру және отандық өндірушілерді дамыту арқылы мүдделі тараптар үшін ұзақ мерзімді экономикалық құндылық жасайды.

Есепті кезеңде Компания жаһандық энергетика нарығының трансформациясы жағдайында операциялық тиімділікті, инвестициялық тартымдылықты және бизнес-моделінің тұрақтылығын арттыруға бағытталған стратегиялық басымдықтарды іске асыруды жалғастырды.

2025 жылы Компанияның экономикалық басымдықтары тұрақты даму қағидаттарын, климаттық және ESG факторларын, сондай-ақ жаһандық энергетикалық ауысу жағдайында бизнес-модельдің ұзақ мерзімді трансформациясын ескере отырып жүзеге асырылды. Есепті кезеңдегі Компанияның таза пайдасы 1 072 млрд теңге құрады. Акционерлерге дивидендтер 300 млрд теңгені құрады. IPO-дан бері ҚМГ бағалы қағаздарының құны⁸ оң динамиканы көрсетті: акция бағасы 2025 жылы (2022 жылмен салыстырғанда) 158%-ға өсті.

Құрылған және таратылған экономикалық құндылық

GRI 3-3, GRI 201-1, GRI 201-4, GRI 415-1

КЕСТЕ 3. ҚҰРЫЛҒАН ЖӘНЕ ТАРАТЫЛҒАН ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Көрсеткіш	2023	2024	2025
Құрылған тікелей экономикалық құн, млрд теңге			
Жиынтық кіріс ⁹	9 242	9 238	10 445 ^A
Бөлінген экономикалық құн, млрд теңге	8 303	8 269	9 697^A
Операциялық шығыстар ¹⁰	6 303	6 104	7 310
Қызметкерлерге еңбекақы және төлемдер	612	722	776
Капитал жеткізушілерге төлемдер	584	593	599
Мемлекетке төлемдер	798	846	1 007
Жергілікті қоғамдастықтарға инвестициялар	6	4	4
Бөлінбеген экономикалық құн, млрд теңге	939	969	748^A

Есепті кезеңде ҚМГ мемлекеттен ешқандай ақшалай қаржылық көмек^A алған жоқ және үкіметтік немесе саяси мақсаттар үшін қайырымдылық жасамайды. ҚМГ лоббилікпен немесе саяси қаржыландырумен айналыспайды. Ақшалай емес жарналарды қоса алғанда, лоббилік пен саяси шығындардың барлық түрлері ескеріледі.

ҚМГ елдегі ең ірі салық төлеушілердің бірі болып табылады. Есепті кезеңде Компания мемлекеттік бағдарламалар мен экономикалық дамуды қаржыландыруға бағытталған салықтар бойынша 1 242 млрд теңге төледі.

8. 2022 жылдың 8 желтоқсанында «Астана» Халықаралық биржасында (AIX) және Қазақстан қор биржасында ҚМГ акцияларының қайталама саудасы басталды. Бір акцияға шаққандағы ұсыныс бағасы 8 406 теңгені құрады (2022).

9. Жиынтық кіріс – шоғырландырылған жиынтық кіріс туралы есептегі түсім мен өзге де кірістердің жиынтығы.

10. Операциялық шығыстар – шоғырландырылған жиынтық кіріс туралы есептегі шығыстар мен жұмсалған шығындардың жиынтығы, бұған корпоративтік табыс салығы мен өзге де салықтар бойынша шығыстар, еңбекақы төлеуге арналған шығыстар, қаржылық шығыстар және негізгі құралдардың құнсыздануынан болған залал кірмейді.

Салық саясаты және мемлекетке төленетін төлемдер

GRI 207-1, GRI 207-4

Салық салу тәсілі

ҚМГ-де Корпоративтік салықтық есеп саясаты (бұдан әрі – КСЕС) қолданылады, ол ҚМГ компаниялар тобының барлық ұйымдарында салықтық есепті жүргізудің бірыңғай қағидаттары мен тәсілдерін қамтамасыз етеді. Саясат Қазақстан Республикасының салық заңнамасының талаптарын, халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын (IFRS), сондай-ақ Компанияның ішкі нормативтік құжаттарын ескере отырып әзірленген және салықтық ақпараттың салыстырмалылығы мен ашықтығын арттыруға бағытталған.

Салық саясаты келесі негізгі қағидаттарға негізделген:

- салық міндеттемелерін орындау – ҚМГ және оның еншілес және тәуелді ұйымдары салықтар мен Қазақстан Республикасының бюджетіне төленетін басқа да міндетті төлемдерді уақтылы және толық көлемде төлейді;
- салық салудың әділдігі – бір есепті кезең ішінде бір объектіге қосарланған салық салудың алдын алу;
- адал ниет – салықты оңтайландырудың агрессивті схемаларын пайдаланудан және негізсіз салық жеңілдіктерін алудан бас тарту.

Салық саясатын жүзеге асыру кезінде Компания өзінің операциялық қызметінің ерекшеліктерін, сондай-ақ қабылданған шешімдердің ықтимал экономикалық және әлеуметтік салдарын ескереді. Салық салу тәсілі ҚМГ-ның 2022–2031 жылдарға арналған даму стратегиясымен үйлеседі және бизнестің ұзақ мерзімді тұрақтылығын қолдайды.

Корпоративтік салықтық есеп саясаты ҚМГ компаниялар тобының барлық еншілес және тәуелді ұйымдарына қолданылады, мыналарды қоспағанда:

- арнайы салық режимі қолданылатын өнімді бөлу туралы келісімдер шеңберінде жер қойнауын пайдалану қызметін жүзеге асыратын компаниялар;
- Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде тіркелген ұйымдар мен филиалдар.

КСЕС ережелерін ескере отырып, еншілес және тәуелді ұйымдар өз қызметінің ерекшеліктеріне және жүзеге асыратын юрисдикцияларына бейімделген жергілікті салықтық есеп саясатын әзірлейді.

Бюджетке аударылған салық төлемдерінің сомасы туралы ақпарат жыл сайын ҚМГ корпоративтік веб-сайтында жарияланады: <https://www.kmg.kz/ru/investors/reporting/>

Салық әкімшілігі және бақылау

GRI 207-2

Салықтық тәуекелдерді басқару мәселелері корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесіне интеграцияланған. Қолданыстағы рәсімдер шеңберінде Компания салық заңнамасындағы өзгерістерді және оны қолдану практикасын тұрақты негізде талдайды, ҚМГ компаниялар тобы қызметіне ықтимал әсерлерді бағалайды және қажет болған жағдайда реттеуді жетілдіру бойынша ұсыныстар қалыптастырады.

Тәуекелдерді басқару процесі туралы толығырақ «Климаттық және ESG Тәуекелдерін басқару» бөлімінде.

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу

GRI 207-3

ҚМГ Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес салық мониторингіне жататын ірі салық төлеушілердің тізіміне енгізілген. Компания мемлекеттік органдармен қарым-қатынасты тек Қазақстан заңнамасы шеңберінде ғана сақтайды, барлық мүдделі тараптармен іскерлік хат алмасу, кездесулер мен қоғамдық талқылауларға қатысу, сондай-ақ ресми байланыс арналары арқылы жүйелі және үздіксіз диалог жүргізеді.

ҚМГ-де тұрақты негізде ҚМГ компаниялар тобында туындайтын салық заңнамасын қолданудың

проблемалық мәселелеріне талдау жүргізіледі, оның нәтижелері бойынша оны жетілдіруге бағытталған негізделген ұсыныстар әзірленіп, ұсынылады. Компанияның бастамалары бағытталған:

- ҚМГ компаниялар тобының қызметіне салық салу үшін болжамды және қолайлы жағдайлар жасау;
- Қазақстан Республикасының салық заңнамасын, Қазақстан Республикасы мен Кеден одағының кеден заңнамасын, сондай-ақ Қазақстан Республикасының трансферттік баға белгілеу туралы заңнамасын жүйелі түрде жетілдіру;
- операциялық тиімділікті арттыру және ҚМГ-ның тұтастай алғанда корпоративтік құнын арттыру.

Реттеу саласында ҚМГ компаниялар тобының мүдделерін қорғау келесі жолдармен жүзеге асырылады:

- салық және онымен байланысты заңнама нормаларын түзету бойынша ұсыныстар пакеттерін (негіздемелерді, презентацияларды, есептеулерді қоса алғанда) әзірлеу;
- салық салу, жер қойнауын пайдалану және салық заңнамасының орындалуын қамтамасыз ету мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілердің жобалары бойынша сараптамалық қорытындыларды қарау және дайындау;
- ҚМГ компаниялар тобының заңнамалық бастамаларын ҚМГ өкілдерінің салалық қауымдастықтар мен мемлекеттік органдардың консультативтік және кеңесші органдарындағы (ҚР салық төлеушілер қауымдастығы), KAZENERGY қауымдастығының, «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасының, сондай-ақ уәкілетті органдар мен Қазақстан Республикасы Парламентінің қатысуымен жұмыс топтарындағы тікелей қатысуы арқылы қолдау.

Компания акционерлермен, салалық қауымдастықтармен және басқа да мүдделі тараптармен өзара әрекеттесуді қолдайды, салық әкімшілігіндегі ашықтықты, заңнамалық талаптарды сақтауды және сұрауларға уақыттылы жауап беруді қамтамасыз етеді. Бұл тәсіл ҚМГ-ға тұрақты реттеуші ортаны сақтауға, заңнамалық және салықтық тәуекелдерді азайтуға және мүдделі тараптардың сенімін үнемі арттыруға мүмкіндік береді.

11. ҚМГ-ның мегажобаларға (Теңіз, Қашаған, Қарашығанақ) және бірлескен кәсіпорындарға қатысуын қоса алғанда. Жобаның тарихи құны мен айырбас бағамының айырмашылықтарын қоса алғанда. Деректер болашақ жобаны іске асыруды ескере отырып, алдын ала барлау жобасының шығындарын қамтиды.

Инвестициялық жобалар

GRI 3-3, GRI 203-1, GRI 203-2

ҚМГ ресурстық базасын дамытуға, инфрақұрылымды жаңғыртуға, операциялық тиімділікті арттыруға және тұрақты даму жобаларын іске асыруға бағытталған инвестициялық бағдарламаны жүзеге асыруда. Есепті кезеңде стратегиялық мақсаттарды ескере отырып және климаттық және ESG тәуекелдерін бағалай отырып, инвестициялық жобаларға басымдық беру жалғасты. Бұл жобаларды іске асыру Қазақстан экономикасы үшін мультипликативті әсер етеді, байланысты салалардың дамуына және жұмыс орындарын құруға ықпал етеді.

Инвестициялық портфельге шолу

ҚМГ-ның 2022–2031 жылдарға арналған даму стратегиясына сәйкес, Компания ұзақ мерзімді өсуге, тұрақтылыққа және технологиялық инновацияларға бағытталған инвестициялық портфельін үнемі құрып келеді. Инвестициялық портфель бизнесті әртараптандыруға, өнім желісін кеңейтуге, құндылықтар тізбегінің тиімділігін арттыруға және ресурстық базаны нығайтуға бағытталған жобалардың кең ауқымын қамтиды. Портфель ҚМГ-ның дәстүрлі салаларындағы – геологиялық барлау, тасымалдау және мұнай өңдеу – бастамаларын, сондай-ақ жаңа даму векторларын: мұнай химиясын, баламалы энергияны және Компанияның қолданыстағы активтерінің көміртегі ізін азайту жобаларын қамтиды.

2025 жылдың соңында Компанияның қатысуымен инвестициялық жобалардың жалпы құны 62 499 млрд теңгені құрады, оның ішінде ҚМГ үлесі 22 354 млрд теңге¹¹.

Ұзақ мерзімді өсу стратегиясының және бәсекелестік позициясын нығайтудың бөлігі ретінде ҚМГ 2025 жылы инвестициялық қызметін белсенді түрде дамытуды жалғастырды. Жыл ішінде жалпы құны 544 млрд теңге болатын жобалар бойынша түпкілікті инвестициялық шешімдер қабылданды, оның 531 млрд теңгесі Компанияның үлесінде.

КЕСТЕ 4. ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАР ПОРТФЕЛІ

Қызмет саласы	Инвестициялық портфельдің жалпы құны, млрд теңге		ҚМГ акцияларының инвестициялық портфелінің құны, млрд теңге	
	31.12.2024	31.12.2025	31.12.2024	31.12.2025
Мұнай мен газды геологиялық барлау және өндіру	42 747	52 300	13 216	16 451
ESG жобалары	991	728	363	200
Қызмет көрсету жобалары	–	–	–	–
Мұнай тасымалдау	368	411	136	154
Мұнайды өңдеу және мұнай өнімдерін сату	587	573	501	364
Мұнай-газ-химия өнеркәсібі	6 460	8 353	5 063	5 051
Басқа	117	134	111	134
Барлығы	51 270	62 499	19 390	22 354 ^A

2025 жылы инвестициялық жобаларды іске асыру

МҰНАЙ МЕН ГАЗДЫ ГЕОЛОГИЯЛЫҚ БАРЛАУ ЖӘНЕ ӨНДІРУ

Жоба: Бес учаскеде озық сейсмикалық барлау жұмыстарын жүргізу үшін жер қойнауын геологиялық зерттеу (ЖҚГЗ 1.0) (Мұғоджары , Березовский, Жарқын, Болашақ және Солтүстік Өзен)

Жоба аясында сейсмикалық далалық жұмыстар, жиналған деректерді өңдеу және түсіндіру жүргізілді. Жер қойнауын пайдаланудың үш учаскесі: Солтүстік Өзен, Болашақ және Березовский бойынша келісімшарттар жасалды.

Үш учаскеде (ЖҚГЗ 2.0) (Оңтүстік Шу – Сарысу, Шығыс , Береке) **озық сейсмикалық барлау жұмыстарын жүргізу үшін жер қойнауын геологиялық зерттеу жобасы**

Есепті кезеңде геологиялық тәуекелдерді азайту және геологиялық және техникалық-экономикалық бағалау үшін бастапқы деректерді анықтау мақсатында үш аумақта – Оңтүстік Шу-Сарысу, Шығыс, Берекеде – жер қойнауы ресурстарын геологиялық барлауға лицензиялар алынды.

Геологиялық барлауға арналған жер қойнауын пайдалануға арналған жаңа келісімшарттар

Күрделі жобалар үшін көмірсутектерді барлау және өндіруге арналған келісімшарттар жасалды:

- Солтүстік Өзен жер қойнауы учаскесінде (Маңғыстау облысы);
- Болашақ жер қойнауы учаскесінде (Маңғыстау облысы);
- Жылыой жер қойнауы учаскесінде (Атырау облысы);
- Березовский жер қойнауы учаскесінде (Батыс Қазақстан облысы).

Қаламқас-теңіз және Хазар кен орнын игеру жобасы

2025 жылы негізгі жобалау аяқталды және Қаламқас-теңіз және Хазар жобасы бойынша іске асырудың келесі кезеңіне өту үшін түпкілікті инвестициялық шешім қабылдау үшін құжаттар пакеті дайындалды.

Рожковское кен орнын игеру жобасы

Рожковское кен орнын игеру жобасы 1-кезеңнің жобалық жабдықтарына көшті, жобалық қуаты тәулігіне 1,6 млн текше метр газды құрайды. 2025 жылы нақты газ өндіру 469 млн текше метрді, ал газ конденсатын өндіру 343 мың тонна құрады.

Өріктау жобасы

2025 жылы Шығыс Өріктау кен орнында екі пайдалану ұңғымасын бұрғылау және игеру жұмыстары жүргізілді. Сондай-ақ мұнай құбырын күрделі жөндеу жұмыстары аяқталды.

Есепті кезеңнің негізгі бағыты кен орнының газ конденсатты бөлігін өнеркәсіптік игеруге дайындау болды. Жоба игеруге 30 млрд м³ табиғи газ қорын тартуды көздейді. 2026 жылға газ өндіруді жылына 1 млрд м³ газ әлеуетіне дейін біртіндеп ұлғайта отырып, Орталық Өріктау кен орнын өнеркәсіптік игеруге іске қосу жоспарланып отыр.

ІРІ ЖОБАЛАР ТЕҢІЗ, ҚАРАШЫҒАНАҚ, ҚАШАҒАН

ҚМГ елдің ең ірі мұнай-газ активтерін дамытуға қатысады – Теңіз кен орындары (қатысу үлесі – 20%), Қашаған (16,87%) және Қарашығанақ (10%), халықаралық стратегиялық инвесторлармен серіктестікте.

Теңіз

ТШО Болашақ кеңейту жобасын/Сағалық қысымды басқару жобасын (БКЖ/СҚБЖ) аяқтады. Жоба ТШО өндірісін жылына 12 млн тоннаға арттырады. 2025 жылдың соңындағы жағдай бойынша жоба құны 47,8 млрд АҚШ долларын құрады (бекітілген бюджет 48,9 млрд АҚШ долларын құрады).

ТШО қазіргі уақытта жобалық қуатына жетті: қазіргі уақытта тәуліктік өндіріс шамамен 33 000 тоннаны құрайды. ТШО-дағы жалпы тәуліктік мұнай өндірісі шамамен 120 000 тоннаны құрайды.

Қарашығанақ

2025 жылдың қаңтарында Бесінші газды қайта айдау компрессоры жобасының өндірістік сынақтары аяқталды. Іске қосу туралы куәлікке 2025 жылдың наурыз айында қол қойылды.

Алтыншы газды қайта айдау компрессорын орнату жобасы қазіргі уақытта белсенді құрылыс жұмыстары жүргізілуде. Жоспарланған іске қосу күні: 2026

жылдың наурыз айы. Жоба көмірсутек өндірісін жылына 10–11 млн тонна деңгейінде ұстап тұр.

Қашаған

Кен орнында мұнай өндіру 1-кезең аясында жүзеге асырылуда. Сонымен қатар, мұнай мен конденсаттың жалпы өндірісін тәулігіне ~710 мың баррель/тәулік (~89,5 мың т/тәулік) дейін арттыруға бағытталған 2-кезең жобалары қарастырылуда.

○ **2А кезеңі.** Шикі газды жылдық қуаты 2,5 млрд м³ болатын «QazaqGaz» ҰК» АҚ-ның жоспарланып отырған газ өңдеу зауытына жеткізу есебінен мұнай өндіру көлемін тәулігіне 6,3 мың тоннаға арттыру (тәулігіне 63 мың тоннаға дейін / 500 мың баррель/тәулік) көзделген. NCOС пен «QazaqGaz» ҰК» АҚ арасында базалық жобалауды жүргізу туралы келісімге қол қойылды; оның қорытындылары бойынша іске асыруға дайындықты бағалау, шикі газды іріктеу шарттарын келісу және бірлескен инвестициялық шешім қабылдау жоспарланған.

○ **2Б кезеңі.** Мұнай өндіру көлемін қосымша тәулігіне 26,5 мың тоннаға (210 мың баррель/тәулік) арттыру – тәулігіне 89,5 мың тоннаға (710 мың баррель/тәулік) дейін жеткізу көзделеді, бұл ретте жылына 6 млрд м³ көлемінде шикі газды қосымша өндіру қарастырылған. Қазіргі уақытта Теңіз кен орнымен ықтимал синергия мүмкіндіктерін тұжырымдамалық тұрғыдан пысықтау жалғасуда.

МҰНАЙДЫ ӨНДЕУ ЖӘНЕ МҰНАЙ ӨНІМДЕРІН САТУ

Елімізде мұнай өнімдерін тұтынудың күтілетін ұлғаюын ескере отырып, ҚМГ үшін отандық өңдеуді дамыту есебінен ішкі нарықты сенімді жабдықтауды қамтамасыз ету басым болып қала береді. Осыған байланысты «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-нің өндірістік қуатын жылына 12 млн тоннаға дейін және «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС-нің өндірістік қуатын жылына 9 млн тоннаға дейін кеңейту нұсқаларын кеңейту жүргізілуде.

ҚМГ Жабдықтың сенімділігін арттыру жөніндегі іс-шаралар кешенін жүргізе отырып, барлық МӨЗ-де кеңейтілген жөндеу аралық кезеңге көшу жобаларын іске асырады.

«Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС. 2025 жылы зауыт қызметінің тиімділігін арттыру жөніндегі жоба шеңберінде жеңіл мұнай өнімдерін шығаруды ұлғайту мақсатында технологиялық шектеулерді жоюға бағытталған кіші жобаларды басымдыққа берілді.

«Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС. Қысқы дизель отынын өндіру жобалары жүзеге асырылуда, оның ішінде парафинсіздендіру қондырғысын біріктіре отырып, дизельді гидротазарту қондырғысын қайта құру және сутегі өндірісі қондырғысын салу жобалары жүзеге асырылуда. Іске қосу 2026 жылға жоспарланған.

«CASPI BITUM» БК» ЖШС. 2024–2025 жылдары мұнай өңдеу қуатын жылына 1,5 млн тоннаға дейін, жол битумын өндіруді жылына 750 мың тоннаға дейін арттыру жобасы жүзеге асырылды.

Жаңаөзендегі газды өңдеу зауыт (ГӨЗ) құрылысы

Жобаны «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС компаниясы жүзеге асыруда және көлемі 900 млн м³ дейін табиғи және ілеспе газды өңдеуді көздейді.

2025 жылғы 17 ақпанда жобаның 1-ші іске қосу кешені (бұдан әрі – КҚ-1) бойынша «Мемсараптама» РМК оң қорытындысы алынды. КҚ-1 бойынша жалпы құрылыс жұмыстары аяқталды, негізгі төмендету қосалқы станциясының жабдықтары жеткізілді және монтаждау жұмыстары жүргізілуде.

2025 жылғы 14 шілде алынған оң Мемлекеттік сараптама агенттігінің қорытындысы екінші іске қосуға арналған жұмыс жобасы кешені (бұдан әрі – КҚ-2). КҚ-2 шеңберінде қосалқы ғимараттар мен құрылыстардың құрылыс-монтаждау жұмыстары

жүргізілуде. Ұзақ дайындау циклінің жабдықтарын өндіру жүргізілуде, сондай-ақ дайындалған жабдықтарды құрылыс алаңына кезең-кезеңімен жеткізу жүзеге асырылуда. ҚХР зауыттарында ЕРС мердігер мен Тапсырыс берушінің қатысуымен аралық инспекциялар және жұмыс кезеңдерін қабылдау тұрақты негізде жүргізіледі.

МҰНАЙГАЗ-ХИМИЯ ӨНЕРКӘСІБІ

ҚМГ бүкіл ұлттық экономикаға мультипликативті әсер ету әлеуеті жоғары мұнай-химия бизнесін дамытуда. ҚМГ интеграцияланған газ-химия кешеніне келесі негізгі нысандар кіреді:

- полипропилен өндіру зауыты («Kazakhstan Petrochemical industries Inc.» ЖШС);
- полиэтилен өндіру зауыты;
- газ бөлу кешені (бұдан әрі – ГБК);
- Атырау облысында этан мен пропанды тасымалдауға арналған магистральдық құбырлар.

2025 жылы Атырау облысында полипропилен өндірісі зауытын салудың инвестициялық кезеңі («Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» ЖШС жобасы) аяқталды.

Атырау облысындағы алғашқы интеграцияланған газ-химия кешенінің құрылысы. II кезең (Полиэтилен өндірісі)

2025 жылдың 31 наурызында Атырау облысындағы арнайы экономикалық аймақта жылына 1,25 млн тонна қуаттылығы бар полиэтилен өндірісі зауытының негізгі құрылыс жұмыстары басталды.

Жоба екі негізгі қондырғының – пиролиз және полимерлеу қондырғыларының, сондай-ақ алаңнан тыс нысандардың құрылысын қамтиды.

- **Пиролиз қондырғысының құрылысы**
Reunidas SA (Испания) және Sinopec Engineering Incorporation (Қытай) компанияларының консорциумымен пиролиз қондырғысына арналған ЕРС келісімшартына қол қойылды. Ұзақ қорғасынды жабдықтарға тапсырыстар 2025 жылдың қаңтарында берілген. 2025 жылдың наурыз айында ЕРС мердігері пиролиз қондырғысының құрылысын бастады. Қадаларды қағу және іргетас құрылысы жүргізілуде. Ұзақ өндіріс мерзімі бар жабдықтар (ҰӨМБЖ) жеткізу және металл конструкциялар мен жабдықтарды орнатуды бастау 2026 жылға жоспарланған.

- **Полимерлеу қондырғысын және алаңнан тыс нысандарды салу**
2025 жылдың 29 мамырында Tecnimont S.p.A (Италия) компаниясымен Sinopec Shanghai Engineering Co. (Қытай) компаниясымен консорциумда полимерлеу және алаңнан тыс нысандарды орнату бойынша ЕРС келісімшартына қол қойылды. Қазба жұмыстары және қадалар қалау жұмыстары жүргізілуде. Инженерлік жұмыстар және ұзақ мерзімді және ірі көлемді жабдықтарға тапсырыстар жүргізілуде. Металл конструкциялары мен жабдықтарын орнату жұмыстары 2026 жылы жоспарлануда.

Газ бөлу кешенінің құрылысы

2025 жылдың 5 тамызында газ бөлу кешенін салуға арналған ЕРС келісімшартына қол қойылды. Кешенің Теңіз кен орнынан жылына 9,1 млрд текше метрге дейін құрғақ газды өңдеуді және жылына 1,6 млн тоннаға дейін этан мен 360 000 тоннаға дейін пропан өндіруді жоспарлап отыр.

Жұмыс құжаттамасы дайындалып, ұзақ мерзімді жабдыққа тапсырыс берілуде. Алдын ала құрылыс жұмыстары басталды, соның ішінде алаңды дайындау: тегістеу, топырақтың үстіңгі қабатын алу және агрегаттарды жеткізу. Сонымен қатар, уақытша кеңсені орнатуды қоса алғанда, қолданыстағы мердігерлік лагерьді (ССІС) жаңғырту жұмыстары жүргізілуде. Нақты топырақ жағдайында қадалардың жүк көтеру қабілетін растау үшін сынақ қадалары 2025 жылдың қараша айында сынақтан өткізілді.

2026 жылы құрылыстың белсенді кезеңіне көшуге баса назар аударылады.

Атырау облысында бір дәлізде магистральдық құбырларды (этан, пропан) салу

2025 жылдың 2 тоқсанында жобаны құрылыс кезеңіне көшіру туралы түпкілікті инвестициялық шешім қабылданды. Жоба ТШО нысандарынан және Теңіз кен орнындағы газ бөлу кешенінен полиэтилен және полипропилен зауыттарына сұйытылған түрдегі этан мен пропан фракцияларын тасымалдау үшін әрқайсысының ұзындығы шамамен 210 км болатын екі магистральдық құбырдың (этан құбыры және пропан құбыры) құрылысын қамтиды.

2025 жылдың желтоқсан айында China Petroleum Pipeline Engineering Co., Ltd., CITIC Construction Co., Ltd. және CHPPI Kazakhstan LLP компанияларынан тұратын консорциуммен ЕРС келісімшартына қол қойылды.

2026 жылы этан құбырлары мен пропан құбырларына қойылатын талаптар туралы» Қазақстан Республикасының техникалық регламентін әзірлеу және бекіту, жобалау-сметалық құжаттама бойынша Мемлекеттік сараптама мемлекеттік кәсіпорнынан оң қорытынды ала отырып, Жұмыс жобасын (ЖЖ) әзірлеу және бекіту, жабдыққа тапсырыс беру және құрылыс-монтаж жұмыстарын бастау жоспарлануда.

Келешегі зор мұнайгаз-химия жобалары

ҚМГ Қазақстанның химия өнеркәсібін дамытуға ықпал ететін перспективалы жобаларды жүзеге асыруды қарастыруда. Бұл жергілікті экономиканы нығайтуға, жұмыс орындарын құруға және салық түсімдерін арттыруға, сондай-ақ елдің экспорттық әлеуетін арттыруға және ішкі нарықтың қажеттіліктерін қанағаттандыруға көмектеседі.

- **«Терефтал қышқылы мен полиэтилентерефталат өндірісі бойынша зауыт салу» перспективалы жобасы**

Жобаны «KMG PetroChem» ЖШС компаниясы жүзеге асырады деп жоспарлануда. Стратегиялық серіктес әлі анықталған жоқ, ал әлеуетті стратегиялық серіктестермен келіссөздер жүргізілуде. Қаржыландыру құрылымы және басқа да параметрлер стратегиялық серіктес пен жоба конфигурациясы анықталғаннан кейін нақтыланады.

«Карбамид өндіру бойынша газ-химиялық кешен құрылысы» перспективалы жобасы

2025 жылы Қытай Халық Республикасының Төрағасы Си Цзиньпиннің Қазақстан Республикасына ресми сапары барысында ҚМГ, Қытай Ұлттық мұнай корпорациясы (CNPC), Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі және Ақтөбе облысының әкімдігі арасында төртжақты негіздемелік келісімге қол қойылды. Мұнай-газ саласындағы ынтымақтастықты тереңдетуге бағытталған бірқатар негізгі келісімдерге, соның ішінде жобаны бірлесіп іске асыруға қол жеткізілді.

Ақтөбе облысында карбамид пен метанол өндіру кешенінің құрылысы аграрлық секторды азотты тыңайтқыштармен, ал өнеркәсіпті қажетті химиялық шикізатпен қамтамасыз етуге, екі өнім бойынша импортқа тәуелділікті төмендетуге және елдің бұрынғы және индустриялық әлеуетін нығайтуға мүмкіндік береді. Алдын ала техникалық-экономикалық негіздемелер 2025 жылдың төртінші тоқсанында аяқталды.

ТҰРАҚТЫ ДАМУ ЖОБАЛАРЫ

Маңғыстау облысында теңіз суын тұщыландыру зауытының құрылысы

Тұрақты даму басымдықтарын іске асыру және қызметінің әлеуметтік маңыздылығын арттыру аясында ҚМГ Қазақстанның батыс аймақтарын су ресурстарымен қамтамасыз етуге бағытталған инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруды жалғастыруда.

2025 жылы Маңғыстау облысының Тоқымақ жер бедеріндегі Кендірлі теңіз суын тұщыландыру зауытының құрылысы аяқталып, нысан қазан айында пайдалануға берілді. 2025 жылдың желтоқсанында зауыт Маңғыстау облысы әкімдігінің коммуналдық меншігіне тегін берілді. Жобаның жалпы құны 120,8 млрд теңгені құрады. Жоба «ӨзенМұнайГаз» АҚ-ның мемлекет тарапынан берілген пайдалы қазбаларды өндіру салығы (ПҚӨС) жеңілдіктері арқылы алынған өз қаражаты есебінен жүзеге асырылды.

Маңғыстау облысында гибриді электр станциясының құрылысы

Маңғыстау облысында итальяндық Eni S.p.A энергетикалық компаниясымен бірлесіп, гибриді электр станциясын салу жобасы жүзеге асырылуда, жобадағы үлестің 51%-ы Eni компаниясына, ал 49%-ы ҚМГ тиесілі.

Жоба жаңартылатын энергия көздерін (жел және күн) газбен жұмыс істейтін электр станциясымен (ГазЭС) біріктіруді қамтиды. ГазЭС және күн электр станциясын салуға арналған ЕРС келісімшартына 2024 жылы қол қойылды. Күн электр станциясы 2025 жылдың қыркүйегінде пайдалануға берілді; ГазЭС құрылыс-монтаж жұмыстары жалғасуда.

«Мирный» жел электр станциясының құрылысы («Ақтас Энерджи» ЖШС)

«KMG Green Energy» ЖШС (20%), Qazaq Green Power PLC (20%) және TotalEnergies Renewables SAS (60%), бірлескен кәсіпорын шеңберінде «Ақтас Энерджи» ЖШС Жамбыл облысында қуаты 1 ГВт «Мирный» жел электр станциясын (ЖЭС) салу жөніндегі жобаны қуаты 300 МВт/600 МВт-сағ энергияны жинақтаудың аккумуляторлық жүйесін пайдалана отырып іске асырады. Бұл Қазақстан Республикасындағы жаңартылатын энергетика саласындағы ең ірі жоба. Жоба әрқайсысының қуаты 6,5-7,7 МВт болатын 150 жердегі жел генераторын орнатуды қарастырады. Жабдықтарды жеткізушілер ДДҰ-ның жаңартылатын энергия көздері (ЖЭК) секторына арналған жабдықтардың жетекші әлемдік өндірушілерінің қатарына кіретін Envision Energy және SANY Renewable Energy болып айқындалды. 2025 жылы базалық жобалау аяқталды, егжей-тегжейлі жобалау шамамен 81% дайын болды, Техникалық құжаттамаға сараптама жүргізілуде.

Жоба еліміздің оңтүстік өңірлерінде энергиямен жабдықтау сенімділігін арттыруға және электр энергиясының тапшылығын өтеуге, парниктік газдар шығарындыларын жылына 2 млн тоннадан астам CO₂-ға қысқартуды қамтамасыз етуге бағытталған. Ол ҚМГ-ның көміртегі ізін азайту, ESG-күн тәртібін іске асыру және компанияның энергетикалық портфелін әртараптандыру жөніндегі мақсаттарына қол жеткізуге елеулі үлес қосады деп жоспарлануда.

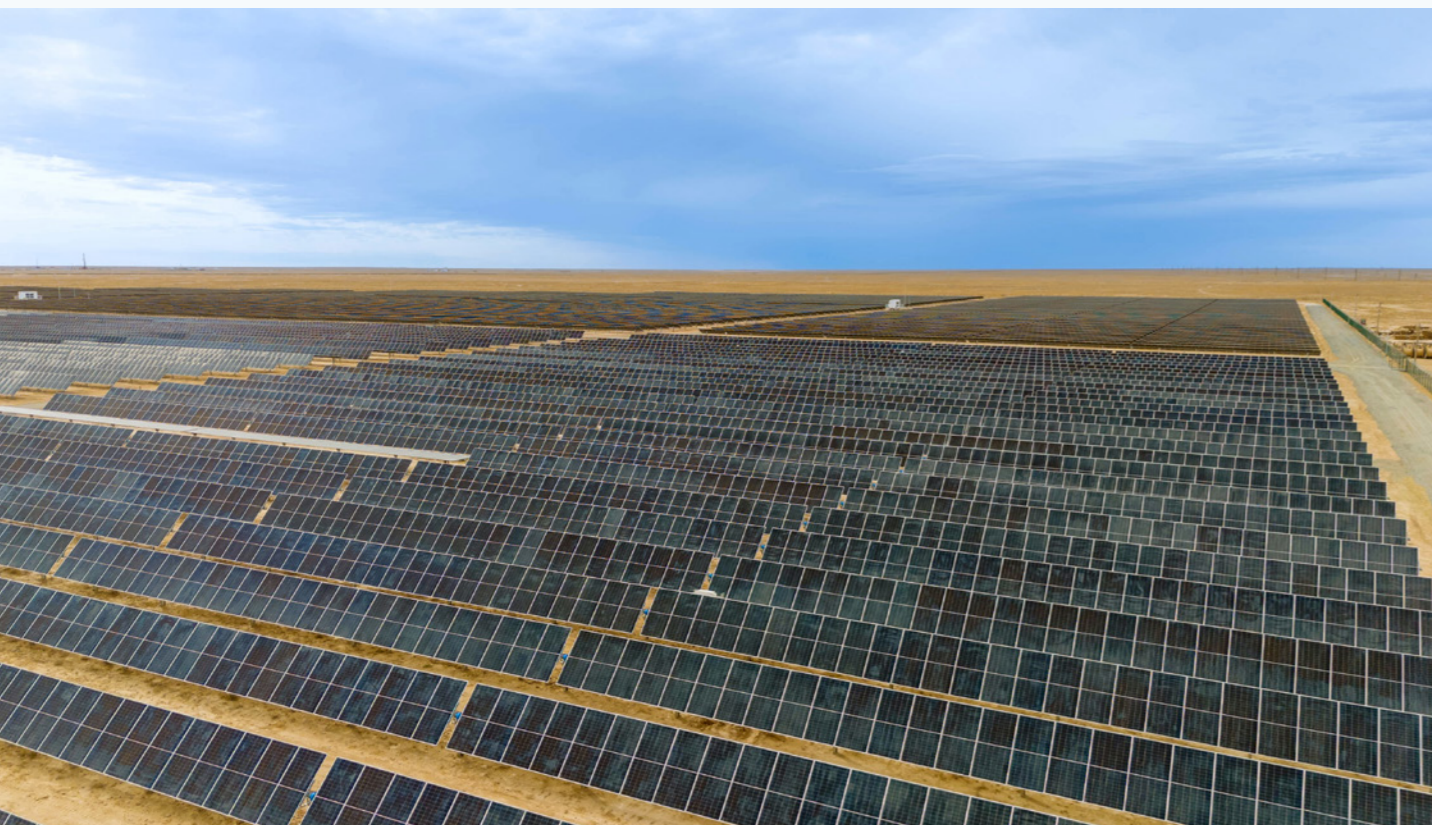
Тұрақты авиациялық отынды (SAF) дамыту жобасы

Тұрақты авиациялық отын (SAF) өндіру зауытын салу жобасын әзірлеу аясында – Орталық Азия мен ТМД-да алғашқы – 2025 жылы ҚМГ, Еуропалық қайта құру және даму банкі, ҚМГ-Аэро және Air Astana компанияларының қатысуымен техникалық-экономикалық негіздеме (ICF SH&E Limited) жүргізілді. Жоба Қазақстанның 2060 жылға қарай көміртегі бейтараптығына қол жеткізу стратегиясын және IATA-ның¹² 2050 жылға қарай нөлдік шығарындыларға қол жеткізуге деген міндеттемесін қолдайды. SAF көмірқышқыл газы шығарындыларын айтарлықтай төмендетуіне байланысты қазба отындарына перспективалы балама болып саналады.

Жүргізілген техникалық-экономикалық зерттеу нәтижелері бойынша Қазақстанда SAF өндірісі үшін бірінші кезеңде Қазақстан Республикасының аумағында шикізат базасының болуына байланысты alcohol-to-jet (AtJ) ең үздік технология болып айқындалды. Бұл технологияны кез келген шикізаттан, биологиялық немесе биологиялық емес болсын, алынған этанолмен бірге қолдануға болады және парниктік газдар шығарындыларын азайтуға, шығарындыларды 95%-ға азайтуға және энергия тиімділігін арттыруға айтарлықтай үлес қосады.

Экономиканы декарбонизациялауды және жасыл энергетиканы дамытуды одан әрі ілгерілету үшін 2025 жылдың 31 наурызында американдық LanzaJet компаниясы, «ҚазМұнайГаз-Аэро» ЖШС және «Dostyk Leasing» ЖШС (Bio Operations) арасында Қазақстан Республикасында тұрақты авиациялық отын өндіру зауытын салу жобасының техникалық-экономикалық негіздемесін дайындау туралы үш жақты келісімге қол қойылды. Жоба озық американдық технологияларды локализациялауды және аймақтағы алғашқы SAF өндірістік кешенін құруды қамтиды, бұл Қазақстанның климаттық және энергетикалық күн тәртібінің негізгі басымдықтарына сәйкес келеді және Америка Құрама Штаттарымен ұзақ мерзімді өнеркәсіптік және технологиялық серіктестік орнату мүмкіндіктерін ашады.

Толығырақ ақпарат алу үшін «Климаттың өзгеруі және төмен көміртекті даму» бөлімін қараңыз.

12. The International Air Transport Association.

Сатып алу тәжірибелері

GRI 3-3, GRI 204-1

2025 жылға арналған жылдық сатып алу жоспарының жалпы көлемі 1 299 млрд теңгені құрады, ҚҚС-сыз. ҚМГ сатып алу басымдықтары бір көзден сатып алу үлесін азайту және бәсекеге қабілетті рәсімдерді қолдануды кеңейту болып қала береді. Бәсекеге қабілетті сатып алу ашық тендерлер, баға ұсыныстарын сұрау, онлайн дүкен және тауар биржасы арқылы жүзеге асырылады.

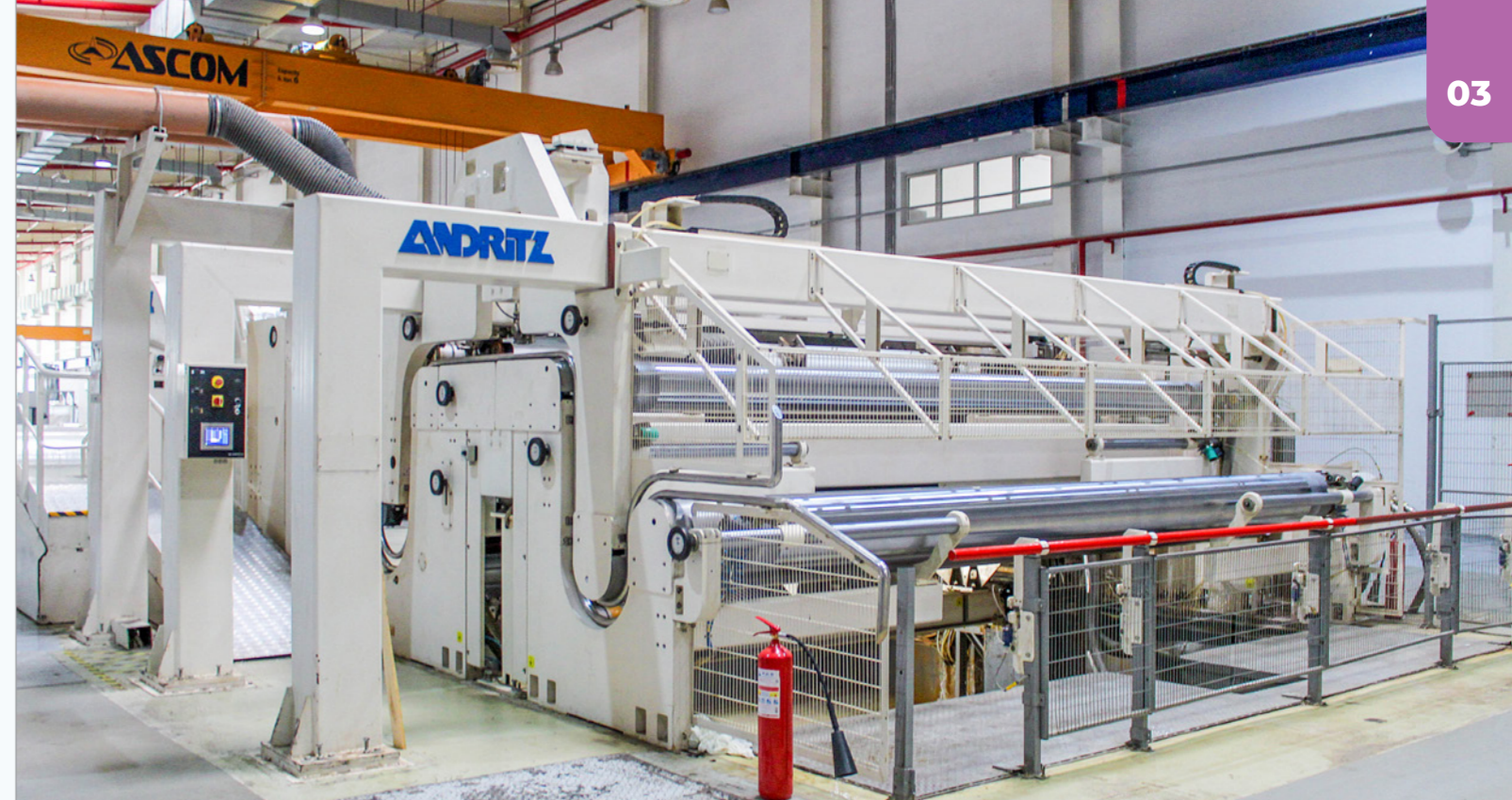
2025 жылдың соңына қарай ҚМГ компаниялар тобы бойынша бәсекеге қабілетті сатып алу көлемі 626 млрд теңгеге жетті, бұл жылдық сатып алу жоспарының 48%-ын құрайды және Компанияның әділ бәсекелестік пен тұрақты даму қағидаттарына берілгендігін көрсетеді. Бір көзден сатып алу тек бәсекеге қабілетті рәсімдерді жүзеге асыру мүмкін болмаған ерекше жағдайларда ғана қолданылады.

КЕСТЕ 5. БӘСЕКЕЛЕС САТЫП АЛУ СОМАСЫ, МЛРД ТЕҢГЕ, ҚҚС-СЫЗ¹³

Жыл	Тауарлар		Жұмыстар мен қызметтер		Барлығы	
	Қосынды	Үлесі, %	Қосынды	Үлесі, %	Қосынды	Үлесі, %
2025	285	22	341	26	626	48
2024	258	22	335	29	593	51
2023	302	25	320	26	622	51

13. Бәсекелестік сатып алуларға ашық тендерлер, баға ұсыныстарын сұрату, интернет-дүкендер және тауар биржалары арқылы сатып алу кіреді.

Әлеуетті жеткізушілерді алдын ала біліктіліктен өткізу

ҚМГ үшін сатып алу қызметін қазақстандық және халықаралық тәжірибенің талаптары мен стандарттарына сәйкес жетілдіру басымдық болып табылады. Бұл мақсатқа жетудің тиімді құралы – әлеуетті жеткізушілер үшін алдын ала біліктілік механизмін енгізу.

Алдын ала біліктілік іріктеу (АБИ)¹⁴ – бұл әлеуетті жеткізушілердің «Самұрық-Қазына» АҚ сатып алу рәсіміне сәйкес анықталған біліктілік талаптарына сәйкестігін бағалау процесі, ол сауалнамалар мен аудиттер арқылы жүзеге асырылады.

АБИ-дің негізгі мақсаттары – білікті, дұрыс таңдалған жеткізушілерді анықтау және «Самұрық-Қазына» АҚ портфельдік компанияларының қажеттіліктері үшін тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алу тиімділігін арттыру.

14. Алдын ала біліктілік іріктеу (АБИ) рәсімінен өткен әлеуетті жеткізушілер біліктілік органы комиссиясының шешімімен «Самұрық-Қазына» АҚ-ның сатып алу порталының ашық қолжетімдігінде орналастырылған біліктілігі бар әлеуетті жеткізушілер тізіліміне енгізіледі.

Санат бойынша сатып алу

Сатып алу санаттарын басқару басым санаттарға енгізілген сатып алу қызметімен және ТЖҚ пайдаланумен байланысты шығындарды төмендетуге кешенді тәсілді әзірлеу процесі болып табылады.

Санаттау сатып алу нысанасының жалпы мойындаулары және (немесе) әлеуетті өнім берушілердің бірыңғай нарығы бойынша сатып алу санатына ТЖҚ біріктіру жолымен жүзеге асырылады. Санаттар бір немесе бірнеше тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді қамтуы мүмкін. Басымдықтар ретінде шығындардың жоғары деңгейі, сыни, үнемдеу әлеуеті және басқарылуы бар категориялар анықталады.

Санатты басқару егжей-тегжейлі талдау және санатты сатып алу стратегиясын әзірлеу және бекіту арқылы үнемдеу әлеуетін арттыруға мүмкіндік береді. Бұл стратегия ұзақ және қысқа мерзімді перспективада пайданы барынша арттыруға негізделген тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алудың оңтайлы тәсілін анықтайды. Санатты сатып алу стратегияларына мақсаттар мен міндеттер, ішкі және сыртқы ортаны талдау, сатып алу санаттарын басқару тәсілдері, жеткізушілерді дамыту талаптары, пайда есептеулері және іске асыру жоспары кіруі керек.

Санатты басқару стратегиялық жоспарлау, сатып алынған тауарлар мен қызметтердің егжей-тегжейлі талдауы және меншіктің жалпы құнын есептеу, сондай-ақ әртүрлі бизнес бөлімшелерімен функционалдық ынтымақтастық арқылы тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алу және пайдалану шығындарын айтарлықтай азайтады. Бұл сатып алу әдісі тиімді, себебі ол сенімді өндірушілер мен жеткізушілермен жұмыс істеген кезде сапаның да, бағаның да ашықтығын қамтамасыз етеді.

Сатып алу санатын басқару мыналарды қамтиды:

- сатып алынған тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді санаттарға бөлу және сатып алудың басым санаттарын анықтау;
- басымдық санаттар бойынша сатып алу санаттарының стратегияларын әзірлеу (жаңарту) және бекіту;
- санат бойынша сатып алу стратегияларын енгізу;
- санат бойынша сатып алу стратегияларының іске асырылуын бақылау;
- жеткізушіні дамыту.

КЕСТЕ 6. 2023–2025 ЖЫЛДАРДАҒЫ САНАТТЫҚ САТЫП АЛУДЫҢ КӨЛЕМІ МЕН ПАЙДАСЫ, МЛН ТЕҢГЕ

Көрсеткіш	2023	2024	2025
Санат бойынша сатып алу көлемі	115 545,23	124 942,2	112 183,33
Санаттық сатып алуды басқарудың артықшылықтары	7 534,63	13 368,3	18 296,6

Импортты алмастыру және жергілікті қамту

ҚМГ сатып алудағы жергілікті қамту үлесін арттыру, ұзақ мерзімді келісімшарттар жасау және Қазақстан Республикасында жаңа өндіріс орындарын құру арқылы жергіліктілендіруді дамыту және отандық өндірушілерді қолдау саясатын дәйекті түрде жүзеге асырады.

Сатып алудағы жергілікті қамту

2025 жылдың соңына қарай сатып алудың жалпы көлемі 2 253 млрд теңгені құрады, жергілікті қамтудың үлесі 78%-ға жетті (2024 - 81%). Бұл өзгеріс 2024 жылғы 28 сәуірдегі¹⁵ жаңартылған Тауарлардың шыққан елін анықтау ережелеріне сәйкес СТ-ҚЗ сертификаттарындағы ішкі құнды есептеу әдіснамасына түзетулер енгізуге (ҚҚС және пайда есептеулерінен алып тастау) байланысты.

2026 жылдың 1 қаңтарынан бастап СТ-ҚЗ сертификаттары жойылы, олардың орнына қазақстандық өндірушілер шығарған тауарлардағы ішкі құнды үлесін көрсететін Қазақстандық өндірушілердің тізілімі енгізіледі.

КЕСТЕ 7. ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ САТЫП АЛУ ШАРТТАРЫН ҚОСА АЛҒАНДА, ЖЕТКІЗІЛГЕН ТЖҚ ЖАЛПЫ КӨЛЕМІ ЖӘНЕ ТЖҚ САТЫП АЛУДАҒЫ ЖЕРГІЛІКТІ ҚҰНДЫЛЫҚ ҮЛЕСІ

Жыл	Тауарлар		Жұмыстар мен қызметтер		Барлығы	
	Жалпы сома (млрд теңге)	Жергілікті құндылық үлесі, %	Жалпы сома (млрд теңге)	Жергілікті құндылық үлесі, %	Жалпы сома (млрд теңге)	Жергілікті құндылық үлесі, %
2025	547	46	1 706	88	2 253	78
2024	503	55	1 550	89	2 053	81
2023	606	50	1 580	88	2 186	77

Ұзақ мерзімді сатып алу шарттарын қоса алғанда, жеткізілген тауарлардың, жұмыстардың және қызметтердің жалпы көлемі ерекше тәртіпті қолдану арқылы жүргізілген сатып алуларды, сондай-ақ ҚМГ-нің қатысу үлесі 50 %-дан төмен ұйымдарды есепке алмастан есептелді.

Компания жергілікті жеткізушілерден¹⁶ сатып алу сомасының үлесін бағалайды. Компания жергілікті жеткізушілерден сатып алу үлесін 2023 жылы - 92%, 2024 жылы - 96% және 2025 жылдың соңына қарай 87%^A құрайды деп бағалайды.

15. Тауардың шығарылған елін, Еуразиялық экономикалық одақ тауарының немесе шетелдік тауардың мәртебесін айқындау, тауардың шығу тегі туралы сертификат беру және оның қолданысының күшін жою, тауардың шығарылған елін айқындау жөніндегі 28.04.2024 ж. Сертификат нысандарын белгілеу қағидаларына 5-қосымшаға өзгерістер енгізілді.

16. Жергілікті жеткізушілер – Қазақстан Республикасының резиденттері болып табылатын тауарлар мен қызметтерді жеткізушілер.

Офтейк-келісімшарттар және отандық өндірушілерді қолдау

ҚМГ 2021 жылғы 8 маусымдағы «Квазимемлекеттік сектордың жекелеген субъектілерін сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңының талаптарын басшылыққа ала отырып, сатып алуда импортты алмастыруды дамытуға белсенді жәрдемдеседі. Офтейк-келісімшарттар жасасуды көздейтін жаңа өндірістерді құруға жәрдемдесу бағдарламасы іске асырылуда.

Бағдарламаның негізгі мақсаты – «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялары сұранысқа ие жаңа өндірістерді іске қосатын және өнім шығару үшін технологиялық қайта жарақтандыруды іске асыратын жеке кәсіпкерлерді қолдау. Офтейк-келісімшарттар компанияларға өндірісі Қазақстан Республикасының аумағында ұйымдастырылатын өнімге тапсырыс алуға кепілдік береді.

2025 жылы Компания елішілік құндылықты дамыту және отандық өндірушілермен ынтымақтастықты кеңейту саясатын іске асыруды жалғастырды. Есепті жыл ішінде Компанияның еншілес және тәуелді компаниялары 16 млрд теңгеге 124 сатып алу келісімшартын жасасты.

Жаңа өндірістерді құруға жәрдемдесу бағдарламасы шеңберінде бұрын Қазақстанда болмаған 55 жаңа өндіріс (31 компания) оқшауландырылды. Инвестициялардың жалпы көлемі 27 млрд теңгені құрады, бұл ретте 1 200-ге жуық жұмыс орны құрылды.

КЕСТЕ 8. ҚМГ ОФТЕЙК-КЕЛІСІМШАРТТАРЫНЫҢ КӨЛЕМІ

Жыл	Саны, дана	Келісімшарттар сомасы, млн теңге
2025	124	16 031
2024	137	58 688
2023	64	1 687

ТӘЖІРИБЕЛІК МЫСАЛ

2025 жылдың қазан айында Жаңаөзен қаласында «Өзенмұнайгаз» АҚ үшін мұнай жабдықтарын (ҰТК құбырлары, сорғы штангалары, жылыту пештері) өндіру бойынша «Қасқор-Машзавод» ЖШС зауыты пайдалануға берілді. Осы инвестициялық жобаны іске асыру «Самұрық-Қазына» АҚ сатып алуды жүзеге асыру тәртібінің 73-бабының 14-тармақшасы шеңберінде жүзеге асырылды, ол Жаңаөзен қаласында тауарлар өндірісін оқшаулауға кепілдік беретін кәсіпорындармен тікелей атаулы шарттар жасасу тетігін көздейді. Жобаға тартылған инвестициялардың жалпы көлемі 17 млрд теңгені құрады, бұл 251 тұрақты жұмыс орнын құруды қамтамасыз етуге мүмкіндік берді

Импорттық тауарлар

Импорттық тауарлар 2025 жылы Қазақстандық сертификатсыз импорттық тауарлар мен тауарлардың үлесі 34% немесе 186 млрд теңгені құрады.

КЕСТЕ 9. САТЫП АЛУДАҒЫ ИМПОРТТЫҚ ТАУАРЛАР

Жыл	Сомасы, млрд теңге	Үлесі, %
2025	186	34
2024	112	22
2023	158	28

Контрагенттермен жұмыс істеудегі тұрақты даму принциптері

ҚМГ іскерлік процестердің заңдылығы мен ашықтығын, шарттардың талаптарын сақтауды, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті қамтитын орнықты даму қағидаттары негізінде контрагенттермен өзара іс-қимыл жасайды. Жеткізушілерді іріктеу кезінде ҚМГ негізгі факторлардың жиынтығына бағдарланады: баға мен сапаның оңтайлы арақатынасы, жеткізу шарттары, сондай-ақ контрагенттің іскерлік беделі.

Өз кезегінде, ҚМГ серіктестерге қарсы міндеттемелерді алға тартып, оларды талап етеді:

- Қолданыстағы заңнаманы сақтау
- Қызметкерлерге әділ қарауды қамтамасыз ету
- Балалар еңбегін пайдалануға тыйым салу
- Қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау
- Экологиялық стандарттарды сақтау
- Бизнесіне этикалық жүргізу қағидаттарын ұстану

Бұл талаптар ҚМГ контрагенттермен жасасатын шарттардың ажырамас бөлігі болып табылады. Оларды қосу қызметкерлердің еңбек құқықтарын қорғауға, Қазақстан Республикасының азаматтары үшін қолайлы еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге, сондай-ақ экологиялық қауіпсіздікті нығайтуға ықпал етеді.

ҚМГ бұл шараларды іске асыру серіктес компаниялар арасында заңсыз қызмет жағдайларын азайтуға ықпал ететініне және сатып алу процестеріне қатысушылардың жауапкершілік деңгейін арттыратынына сенімді.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ

GRI 2-29

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу тәсілі

ҚМГ мүдделі тараптармен жүйелі және нәтижелі өзара іс-қимылды тұрақты дамуды басқарудың ажырамас бөлігі ретінде қарастырады. Компания мемлекеттік органдармен, инвесторлармен, қызметкерлермен, іскерлік серіктестермен, жергілікті қауымдастықтармен және өзге де мүдделі тараптар топтарымен жүргізілетін сындарлы диалог стратегиялық мақсаттарға қол жеткізудің және бизнестің ұзақ мерзімді тұрақтылығын қамтамасыз етудің маңызды факторы екенін мойындайды.

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл халықаралық тәсілдер мен үздік тәжірибелерді, оның ішінде AccountAbility AA1000 Stakeholder Engagement Standard (AA1000 SES 2015) және GRI Standards талаптарын ескере отырып, сондай-ақ Компанияның ішкі регламенттері мен құралдарына, соның ішінде ҚМГ-ның мүдделі тараптар картасына, сәйкес жүзеге асырылады.

Өзара әрекеттесу принциптері

Өзара әрекеттесуді құру кезінде Компания келесі негізгі қағидаттарды басшылыққа алады:

- **Мүдделерді ескеру және ұстанымдарды құрметтеу** – басқару шешімдерін қалыптастыру кезінде мүдделі тараптардың пікірлері, күтулері мен өтініштері ескеріледі;
- **Ашықтық** – Компания тұрақты даму саласындағы қызметі, жоспарлары мен бастамалары туралы ақпаратты үнемі және сенімді түрде жария етуді қамтамасыз етеді;
- **Жауапкершілік және міндеттемелерді сақтау** – ҚМГ мүдделі тараптар алдындағы міндеттемелерін адал ниетпен орындауға тырысады;
- **Диалог және өзара әрекеттесу** – өзара әрекеттесу екі жақты ақпарат алмасу және маңызды мәселелерді талқылауға негізгі мүдделі тараптардың қатысуы негізінде құрылады;
- **Икемділік және үздіксіз жетілдіру** – өзара әрекеттесуге тәсіл тиімділікті үнемі бағалауды және құралдар мен форматтарды түзетуді қамтитын динамикалық процесс ретінде қарастырылады.

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу кезеңдері

Компанияның мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу процесі кезең-кезеңмен жүзеге асырылады және келесі негізгі қадамдарды қамтиды:

- 1. Мүдделі тараптарды және маңызды мәселелерді анықтау**
  - өзара әрекеттесу форматтары мен арналарын анықтай отырып, ҚМГ мүдделі тараптар картасын қалыптастыру және үнемі жаңартып отыру;
  - Компания қызметінде мүдделі тараптардың рөлін талдау және олардың негізгі үміттерін анықтау.
- 2. Жіктеу және басымдықтарды анықтау**
  - әртүрлі мүдделі тараптар тобының ықпал ету дәрежесі мен маңыздылығын бағалау;
  - тереңірек және жүйелі байланысты қажет ететін басым топтарды анықтау.
- 3. Өзара әрекеттесуді жоспарлау**
  - қатысу деңгейлерін ескере отырып, іс-шараларды әзірлеу (ақпарат, кеңес беру, серіктестік, шешім қабылдауға қатысу);
  - кездесулерді, сауалнамаларды, қоғамдық талқылауларды және бірлескен бастамаларды қоса алғанда, өзара әрекеттесудің жиілігі мен құралдарын анықтау.
- 4. Іс-шараларды жүзеге асыру**
  - жоспарланған коммуникациялық және кеңес беру іс-шараларын жүргізу;
  - негізгі мүдделі тараптар топтарымен үздіксіз диалог пен ақпарат алмасуды қамтамасыз ету.
- 5. Тәсілдің тиімділігін бағалау және дамыту**
  - өзара әрекеттесудің тиімділігін талдау және жинақталған тәжірибені ескеру;
  - кері байланыс механизмдерін әзірлеу және мүдделі тараптардың ұсыныстарын стратегиялық және операциялық басқару процестеріне біріктіру.

Компания мүдделі тараптармен өзара әрекеттесудің тиімділігін үнемі бағалайды және бұл процесті халықаралық тәжірибеге және қоғам мен бизнес ортасының өзгеріп отыратын күтулеріне сәйкес жетілдіреді.

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесудің нәтижелері

ҚМГ мүдделі тараптармен жүйелі өзара іс-қимылды қалыптастырады, оны бизнестің тұрақтылығын арттыру және стратегиялық басымдықтарға қол жеткізудің маңызды құралы ретінде қарастырады. Компания әртүрлі мүдделі тараптар тобының үміттерін қанағаттандыруға және олармен үнемі және мазмұнды диалог жүргізуге ұмтылады.

2025 жылы ҚМГ корпоративтік басқаруды жетілдіруге, экологиялық жауапкершілікті күшейтуге және негізгі мүдделі тараптармен әлеуметтік серіктестіктерді дамытуға баса назар аудара отырып, тұрақты даму күн тәртібін іске асыруды жалғастырды.

Акционерлер

АКЦИОНЕРЛЕРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ ЖҮЙЕСІ

Байланыс әдістері: есептерді жариялау, корпоративтік веб-сайтта ақпаратты ашу, акционерлердің жалпы жиналыстарын өткізу, ақпаратты Қазақстан қор биржасы арқылы ашу.

Мүдделер мен күтілетін нәтижелер: Компанияның қаржылық тұрақтылығы, корпоративтік басқару қағидаттарын сақтау, инвестициялардың кірістілігі мен өсуі, операциялық тиімділіктің артуы, тұрақты даму қағидаттарын стратегияға енгізу.

Біз не істейміз

ҚМГ қаржылық және операциялық көрсеткіштерін жақсарту бойынша үнемі жұмыс істеп келеді, бизнестің тұрақтылығын және акционерлік құнының ұзақ мерзімді өсуін қамтамасыз етеді. Есепті жыл ішінде Компания активтерін жаңғыртуға және операциялық тиімділікті арттыруға бағытталған стратегиялық бастамаларды іске асыруды жалғастырды.

Стратегияның маңызды элементі қоршаған ортаға әсерді азайтуға және климаттық факторларды ескере отырып бизнес-модельді түрлендіруге бағытталған 2060 - ТҚДБ одан әрі дамыту болып табылады. Сонымен қатар, ҚМГ корпоративтік басқарудың жоғары стандарттарына, ақпараттың ашықтығын қамтамасыз етуге және акционерлердің құқықтарын қорғауға берілгендігін жалғастыруда.

Инвесторлар

ИНВЕТОРЛАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ ЖҮЙЕСІ

Байланыс әдістері: road-show, тұрақты есеп беру, талдаушылармен өзара әрекеттесу, баспасөз хабарламалары және қоғамдық коммуникациялар.

Қызығушылықтар мен күтілетін нәтижелер: ESG тәжірибелерін дамыту, тәуекелдерді басқарудың ашықтығы, инвестициялық тартымдылық, халықаралық қаржылық емес есептілік стандарттарын қолдану.

Біз не істейміз

Компания инвестициялық қауымдастықпен ашық және тұрақты диалог жүргізеді, стратегиялық басымдықтар мен даму перспективалары туралы жаңартылған ақпарат береді. GRI, IFRS S2 және OGMP 2.0 бастамасын қоса алғанда, халықаралық стандарттарға сәйкес ESG ақпараттарын әзірлеуге айтарлықтай көңіл бөлінеді.

ҚМГ энергия тиімділігін арттыру және төмен көміртекті даму жобаларын жүзеге асыруды жалғастырды, бұл тұрақты инвесторлар мен халықаралық рейтинг агенттіктерінің қызығушылығын арттырды.

Мемлекеттік мекемелер

МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕЛЕРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ ЖҮЙЕСІ

Байланыс әдістері: консультациялар, жұмыс топтарына қатысу, есеп беру, кездесулер және ресми коммуникациялар.

Қызығушылықтар мен күтілетін нәтижелер: заңды талаптарды сақтау, салықтар мен міндетті төлемдерді уақтылы төлеу, әлеуметтік міндеттемелерді орындау.

Біз не істейміз

ҚМГ заңнамалық актілердің толық сақталуын қамтамасыз етеді және мұнай-газ секторы мен тұрақты даму мәселелеріне әсер ететін реттеуші бастамаларды талқылау мен әзірлеуге белсенді қатысады. Компания салық міндеттемелерін жауапкершілікпен орындайды және аймақтық даму жобаларына, әлеуметтік инфрақұрылымға және қоршаған ортаны қорғау шараларына инвестиция салуды жалғастырады, бұл тұрақты әлеуметтік-экономикалық өсуге ықпал етеді.

Жұмысшылар мен кәсіподақтар

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРМЕН ЖӘНЕ КӘСІПОДАҚТАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ ЖҮЙЕСІ

Байланыс әдістері: жұмыс күшімен басшылық кездесулері, білім беру және оқыту, ішкі коммуникация платформалары.

Қызығушылықтар мен күтілетін нәтижелер: қауіпсіз жұмыс жағдайлары, кәсіби даму мүмкіндіктері, бәсекеге қабілетті жалақы, жақсартылған жұмыс жағдайлары.

Біз не істейміз

ҚМГ еңбек қауіпсіздігі мен денсаулығына, сондай-ақ жайлы және қауіпсіз жұмыс ортасын құруға басымдық береді. Есепті кезеңде Компания жұмыс орындарын жаңғырту және еңбекті қорғау және қауіпсіздік бағдарламаларын әзірлеуді жалғастырды.

Оқыту, кәсіби даму және таланттарды дамыту жүйелері қызметкерлердің кәсіби өсуіне жағдай жасайды. Ашық кадрлық процедуралар және бәсекеге қабілетті жұмыс жағдайлары білікті мамандарды тартуға және ұстап тұруға ықпал етеді. Қызметкерлердің қатысуын арттыру үшін Компания ішкі коммуникацияларды белсенді түрде дамытады және кәсіподақтармен сындарлы диалог жүргізеді.

Жергілікті қауымдастықтар және көпшілік

ЖЕРГІЛІКТІ ҚАУЫМДАСТЫҚТАРМЕН ЖӘНЕ ЖҰРТШЫЛЫҚПЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ ЖҮЙЕСІ

Байланыс әдістері: қоғамдық талқылаулар, әлеуметтік және қайырымдылық бағдарламалары, кері байланыс механизмдері, соның ішінде сенім телефондары.

Қызығушылықтар мен күтілетін нәтижелер: жұмыс орындарын құру, әлеуметтік инвестициялар, қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарау.

Біз не істейміз

Компания өзінің әлеуметтік жауапкершілігін мойындайды және өзі жұмыс істейтін аймақтардағы өмір сүру сапасын жақсартуға үлес қосады. Есепті жыл ішінде ҚМГ білім беру, денсаулық сақтау және қоғамдастықты қолдау салаларында әлеуметтік бастамаларды жүзеге асыруды жалғастырды.

Қоршаған орта мәселелеріне, соның ішінде шығарындыларды азайтуға, су ресурстарын ұтымды пайдалануға және тозған жерлерді қалпына келтіруге ерекше назар аударылады. Корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік бағдарламаларын іске асыру аймақтық инфрақұрылымды дамытуға және тұрақты әлеуметтік ортаны құруға ықпал етеді.

Клиенттер мен серіктестер

КЛИЕНТЕРМЕН ЖӘНЕ СЕРІКТЕСТЕРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ ЖҮЙЕСІ

Байланыс әдістері: іскерлік келіссөздер, келісімшарттық қатынастар, бірлескен жобаларды жүзеге асыру.

Қызығушылықтар мен күтілетін нәтижелер: жеткізілімдердің сенімділігі, өнімдер мен қызметтердің сапасы, бизнес-процестердің ашықтығы.

Біз не істейміз

ҚМГ жоғары сапа стандарттары мен операциялық сенімділікті сақтай отырып, өнімдер мен қызметтердің тұрақты жеткізілімін қамтамасыз етеді. Компания логистикалық процестерді және жеткізу тізбегін басқару жүйесін үнемі жетілдіріп отырады. Ашық өзара әрекеттесу ережелері және әділ бәсекелестік қағидаттарын сақтау ұзақ мерзімді серіктестікті нығайтуға ықпал етеді.

Мердігерлер

МЕРДІГЕРЛЕРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ ЖҮЙЕСІ

Байланыс әдістері: тендерлік рәсімдер, мамандандырылған конференциялар, жұмыс кездесулері

Қызығушылықтар мен күтілетін нәтижелер: сатып алудың ашықтығы, ынтымақтастық үшін тең жағдайлар, нысандардағы қауіпсіздіктің жоғары деңгейі.

Біз не істейміз

Компания сандық жеткізушілерді таңдау құралдарын енгізу арқылы ашық және тиімді сатып алу рәсімдерін әзірлеуді жалғастыруда. Мердігерлерді оқыту және белгіленген стандарттарға сәйкестікті бақылауды қоса алғанда, еңбек қауіпсіздігі және денсаулық мәселелеріне ерекше назар аударылады.

Өзара сенімге негізделген серіктестіктерді дамыту қызметтердің сапасын жақсартуға және операциялық тәуекелдерді азайтуға көмектеседі.

ҚМГ барлық мүдделі тараптар топтарымен өзара іс-қимылын үнемі нығайтып келеді, ең үздік халықаралық тәжірибелерді енгізіп және корпоративтік басқару жүйесін жетілдіріп келеді. Ашық диалог, мүдделі тараптардың мүдделерін ескеру және басым тұрақты даму бастамаларын іске асыру Компанияның ұзақ мерзімді мақсаттарына және оң әлеуметтік-экономикалық және экологиялық әсеріне ықпал етеді.

ҚМГ-НЫҢ МҮШЕЛІГІ ЖӘНЕ БАСТАМАЛАР МЕН ҚАУЫМДАСТЫҚТАРҒА ҚАТЫСУЫ

GRI 2-28

ҚМГ тұрақты дамуды ілгерілетуге, қоршаған ортаны қорғауға, қоршаған ортаға әсерді азайтуға және қауіпсіздік стандарттарын жақсартуға бағытталған халықаралық және ұлттық бастамалардың белсенді қатысушысы болып табылады.

Климат және қоршаған ортаны қорғау бастамалары:

Дүниежүзілік банктің 2030 жылға қарай ілеспе газды үнемі жағуды тоқтату бастамасы – 2015 жылдан бастап ҚМГ бұл бастаманы қолдап келеді және ілеспе газды жағу көлемін үнемі азайтып келеді.

Жаһандық метан бастамасы (GMI) – 2017 жылдан бастап ҚМГ метан шығарындыларын азайту және оны кәдеге жарату жөніндегі жобаларды іске асыра отырып, бастаманың қызметіне қатысады.

CDP – ҚМГ жыл сайын ҚМГ компаниялар тобының барлық активтері бойынша парниктік газдар шығарындылары мен су ізі туралы ақпаратты жариялайды.

Caspian Environmental Protection Initiative (CEPI) – 2020 жылдан бастап Каспий аймағының қоршаған ортасын қорғауға бағытталған бастамаларға қатысу.

The Oil & Gas Methane Partnership 2.0 (UNEP) – есеп берудің ашықтығын арттыру және метан шығарындыларын азайту үшін 2023 жылы қосылды.

Oil and Gas Decarbonisation Charter – 2023 жылдан бастап мүшелік; мұнай және газ өнеркәсібінің көміртегі ізін азайтуға ықпал ету үшін COP28-де қосылды.

Әлеуметтік және кәсіби бастамалар:

«Мұнай-газ кешенінің ардагерлері» РҚБ-мен өзара іс-қимыл – 2021 жылдан бастап ҚМГ салалық ардагерлердің сараптамалық кеңесімен кәсіби тәжірибені беру және консультациялық қолдау көрсету мақсатында ынтымақтастықты жүзеге асырып келеді

Ұлттық және халықаралық қауымдастықтар:

«Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы – құқықтық реттеу және бизнес мүдделерін қорғау мәселелері бойынша өзара әрекеттесу.

KAZENERGY – комитеттер мен жұмыс топтарына белсенді қатысу, соның ішінде Экология және әлеуметтік жауапкершілік жөніндегі үйлестіру кеңесінің төрағалығы.

БҰҰ Жаһандық келісімшарты – ҚМГ бастамаға қатысушы болып табылады және тұрақты дамудағы ілгерілеушілік туралы жыл сайынғы есеп жариялайды.

IOGP (Мұнай және газ өндірушілерінің халықаралық қауымдастығы) – 2018 жылдан бері мүшелік етеді және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы халықаралық стандарттарды енгізеді.

IAOT (Мұнай тасымалдау ұйымдарының халықаралық қауымдастығы) – 2015 жылдан бері мүшелік және халықаралық ынтымақтастықты дамыту, мұнай мен мұнай өнімдерін тасымалдау және сақтау саласындағы озық тәжірибелермен алмасу.

«KazWeld» Қазақстандық дәнекерлеу қауымдастығы – халықаралық стандарттарға сәйкес дәнекерлеу технологияларын дамытуға және мамандарды даярлауға ықпал етеді.

Жаңа Қазақстан салық төлеушілер қауымдастығы – салық заңнамасын жетілдіруге және кәсіпорындардың салық сауаттылығын арттыруға қатысу.

«Қазақстан машина жасаушылар одағы» ЗТБ – машина жасау саласын қолдау және дамыту, бейіндік кәсіпорындарды шоғырландыру.

Мұнай-химия өнімдерін өндірушілер мен тұтынушылар қауымдастығы – Қазақстан Республикасының мұнай-химия саласының тұрақты дамуына ықпал етеді.

«Qazaq Green» ЖЭК қауымдастығы құзыреттіліктерді дамытады және жаңартылатын энергия жобаларын ілгерілетеді.

Ecojer – 2021 жылдан бастап аймақтық экологиялық бастамалар қауымдастығының мүшелігі.

Ақпаратты ашу

PwC Kazakhstan компаниясының корпоративтік есептердің рейтингіндегі қаржылық емес ақпаратты ашу бойынша ең үздік 50 компаниясы – Компания ESG ақпаратын ашу бойынша үздік 5 компанияның қатарына үнемі кіреді.

PwC Kazakhstan жүргізетін ESG ақпарат беру индексі – бұл қазақстандық компаниялардың тұрақтылық туралы ақпарат беру сапасы мен жан-жақтылығының жыл сайынғы талдауы. Индекс көшбасшыларды анықтау және ақпарат беру тәжірибесін жақсарту бойынша ұсыныстар беру үшін жылдық есептер мен тұрақтылық туралы есептерді, соның ішінде интеграцияланған және әлеуметтік есептерді бағалайды.

Бағалау келесі негізгі бағыттар бойынша жүргізіледі: Тұрақты даму стратегиясы, Корпоративтік басқару, Әлеуметтік саясат және адами ресурстарды басқару, Қоршаған ортаға әсер ету және басқару, Есеп беру тәжірибесі және Халықаралық стандарттарға сәйкестік. Компаниялар 76 критерий бойынша бағаланады.

Рейтингтің мақсаты – Қазақстанда ESG есептілігін дамытуды қолдау және елдегі тұрақты дамуды басқару сапасын жақсартуға үлес қосу.

ҚМГ тұрақты даму, экология және қауіпсіздік саласындағы ең үздік әлемдік тәжірибелерді біріктіруді және серіктестіктерді дамытуды жалғастыруда.

ДИПЛОМ

ЛУЧШАЯ ПРАКТИКА РАСКРЫТИЯ ESG-ИНФОРМАЦИИ

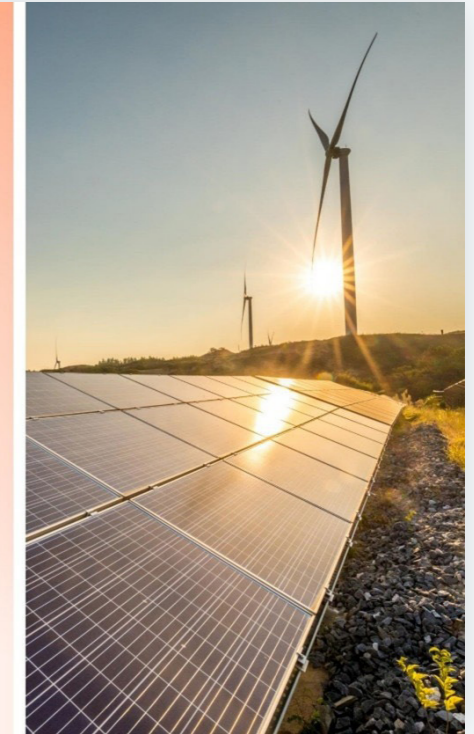
АО НК «КазМунайГаз»

Лучшее раскрытие ESG-информации
в нефтегазовом секторе
(по оценке отчетов за 2024 год)

Наталья Лим

Партнер, Руководитель Strategy&
и ESG-консалтинга в Евразии

2025 г.

ДИПЛОМ

ЛУЧШАЯ ПРАКТИКА РАСКРЫТИЯ ESG-ИНФОРМАЦИИ

АО НК «КазМунайГаз»

Годовой отчет/Отчет об устойчивом развитии
за 2024 год вошел в ТОП-10 Рейтинга раскрытия
ESG-информации PwC Kazakhstan

Наталья Лим

Партнер, Руководитель Strategy&
и ESG-консалтинга в Евразии

2025 г.

АДАМИ РЕСУРСТАРДЫ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ДАМУ

GRI 3-3, GRI 402-1

Компанияның кадр саясаты Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне және «Самұрық – Қазына» АҚ корпоративтік стандарттарына сәйкес әзірленген. Онда Компанияның өсу, құндылықтар тізбегінің тиімділігі және тұрақты даму сияқты стратегиялық мақсаттарын қолдауға бағытталған кадрлық ресурстарды басқарудың негізгі қағидаттары мен бағыттары анықталған. ҚМГ халықаралық деңгейде танылған адам құқықтарына міндеттенеді және еңбек заңнамасын қатаң сақтайды, шығу тегі, жынысы, нәсілі және діні бойынша кез келген кемсітушілікке жол бермеуге кепілдік береді. Теңдік және әлеуметтік жауапкершілік қағидаттары кадрлық саясаттың негізін құрайды, қауіпсіз және инклюзивті жұмыс ортасын құруға ықпал етеді.

ҚМГ кадр саясатының негізгі қағидаттары:

- Меритократия және әділеттілік – персоналды басқару процестерінің ашықтығын қамтамасыз ету, әлеуеті жоғары қызметкерлерді қолдау.
- Қатысу мәдениетін құру – компанияның барлық деңгейдегі стратегиялық мақсаттарымен бірлесіп жұмыс жасау.
- Әлеуметтік жауапкершілік – еңбек құқықтарын сақтау, қауіпсіз еңбек жағдайларын және қызметкерлердің әлеуметтік жағдайын қамтамасыз ету.
- Топтық жұмыс және шығармашылық – командалық рухты қалыптастыру, бастамашылықты және мәселелерді шешуге шығармашылық көзқарасты қолдау.
- Ашықтық – корпоративтік мәдениетті дамыту, сындарлы диалог пен кері байланысты қолдау.
- Біліктілікті арттыру – білім мен дағдыларды үнемі жетілдіру.
- Гендерлік теңдік және инклюзивтілік – барлық жұмысшылар үшін тең мүмкіндіктер мен жағдайлар.
- Сабақтастық – білімді, тәжірибені және құндылықтарды қызметкерлердің бір ұрпағынан екіншісіне беру.

ҚМГ еңбек және тұрақты даму саласындағы халықаралық стандарттарға, соның ішінде БҰҰ Жаһандық келісімінің қағидаттарына, БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарына және Халықаралық еңбек ұйымында (ХЕҰ) бекітілген жұмыстағы негізгі қағидаттар мен құқықтарға міндеттенеді.

ҚМГ корпоративтік құндылықтары – қауіпсіздік, тиімділік, жауапкершілік және командалық жұмыс – Компанияның дамуы мен бәсекеге қабілеттілігіне әсер ететін барлық әрекеттер мен шешімдердің негізін құрайды. Оның кадр саясаты Компанияның табиғи ресурстарды тиімді игеру және болашақ ұрпақтарды қорғай отырып, Қазақстанның энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету миссиясын қолдайды. Бизнесті әртараптандыру және көміртегі қарқындылығын төмендету сияқты стратегиялық мақсаттар Компаниядан жоғары білікті және тартылған персоналдың болуын талап етеді, бұл адами ресурстарды басқаруға жүйелі тәсілдің маңыздылығын атап көрсетеді.

Еңбек жағдайлары өзгерген кезде Компания қызметкерді күнтізбелік он бес күннен кешіктірмей жазбаша хабардар етеді. Компания қызметіндегі елеулі өзгерістерге қатысты хабарламаның ең аз кезеңі төрт аптаны құрайды.

Кадр саясатының тиімділігін бағалау еңбек өнімділігі, кадрлардың тұрақтамауы, қатысу индексі, ішкі тағайындаулар, қызметкерлерді оқыту және дамыту деңгейі, басқару органдарындағы гендерлік теңгерім және басқа көрсеткіштер бойынша жүзеге асырылады.

Компания кәсіби оқыту, кадр резервін дамыту, жас мамандарды қолдау және басқару дағдыларын дамытуды қоса алғанда, адами капиталды дамытудың жүйелі бағдарламаларын жүзеге асырады. Есепті кезеңде еңбек қауіпсіздігіне, қызметкерлердің қатысуына және тұрақты даму мәдениетін дамытуға ерекше назар аударылды.

ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

Адами ресурстарды басқару және дамыту.....123

Адам құқықтарын қамтамасыз ету тәсілдері 138

Қауымдастықтар және әлеуметтік инвестициялар 144

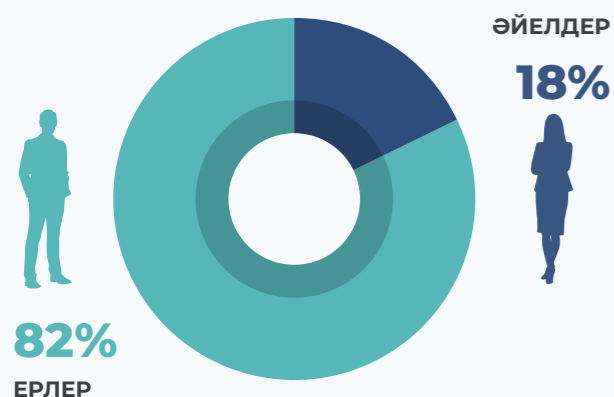
Персоналдың саны мен құрылымы

GRI 2-7, GRI 2-8, GRI 202-2, GRI 401-1, GRI 401-3, GRI 405-1

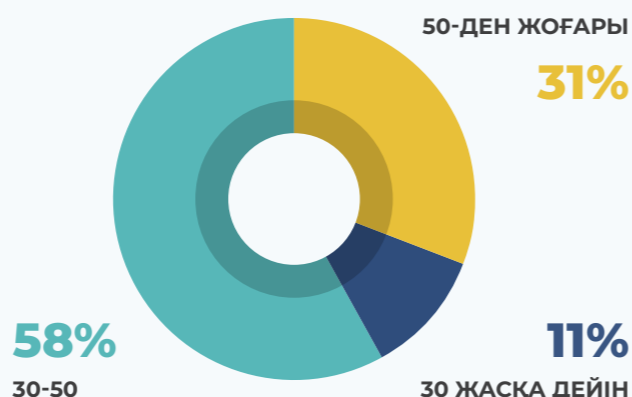
ҚМГ елдегі ең ірі жұмыс берушілердің бірі. 2025 жылдың соңындағы жағдай бойынша ҚМГ тобының қызметкерлерінің саны 48 714 адамды құрады, бұл 2024 жылғы деңгейден 1%-ға төмен. Персоналдың гендерлік құрылымында 82%-ы ерлер, ал 18%-ы әйелдер, бұл мұнай-газ секторының салалық ерекшелігіне байланысты, ол өндірістік және физикалық еңбекті көп қажет ететін мамандықтардың жоғары үлесімен сипатталады.

2025 жылдың соңында мүмкіндігі шектеулі жұмысшылар саны 569 адамды құрады, бұл жалпы жұмыс күшінің 1,2%-ына сәйкес келеді. Бұл көрсеткіш алдыңғы жылдармен салыстырғанда орташа өсімді көрсетеді: 2023 жылы 0,9% және 2024 жылы 1,1%.

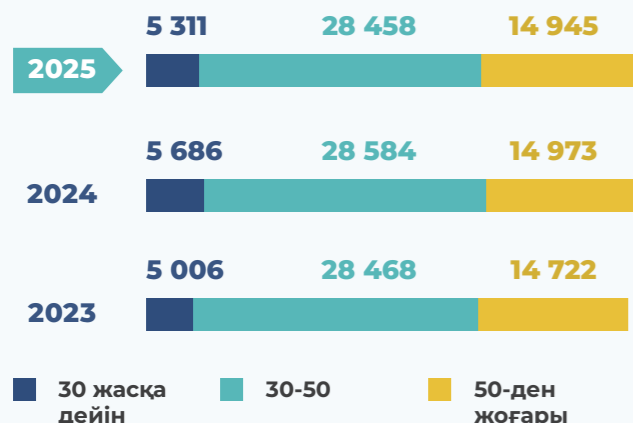
2025 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ГЕНДЕРЛІК ТОПТАР БОЙЫНША ПЕРСОНАЛ ҚҰРЫЛЫМЫ

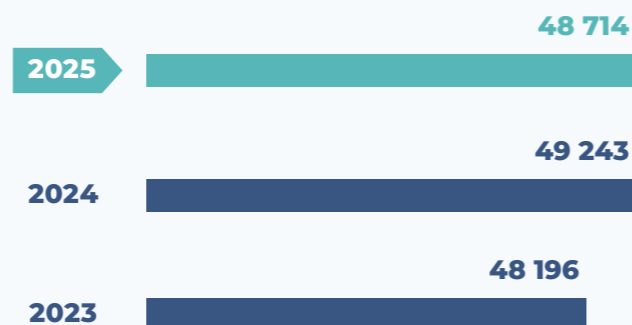
2025 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ЖАС ТОПТАРЫ БОЙЫНША ПЕРСОНАЛ ҚҰРЫЛЫМЫ

ЖАСЫ БОЙЫНША ПЕРСОНАЛ ҚҰРЫЛЫМЫ

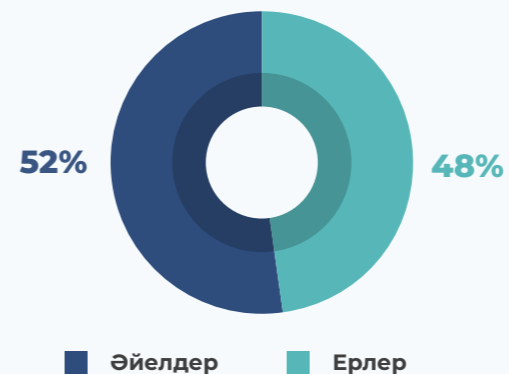

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР САНЫ

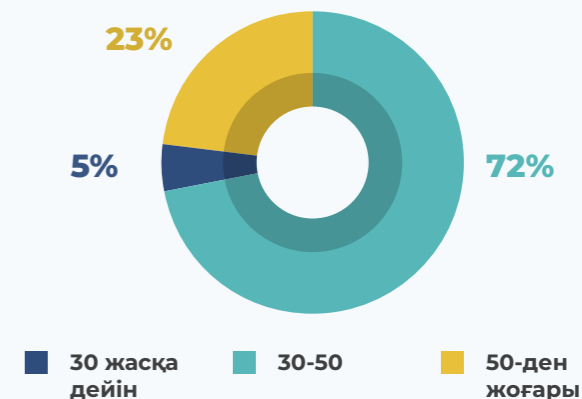

Әкімшілік-басқару персоналының (ӘБП) құрылымында 48% ер адамдар және 52% әйелдер, ал өндірістік персонал (ӨП) арасында әйелдердің үлесі айтарлықтай төмен – 15%, ал ер адамдар – 85%.

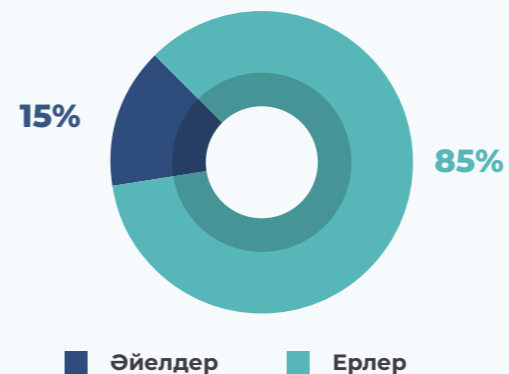
2025 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ГЕНДЕРЛІК ТОПТАР БОЙЫНША ӘБП ҚҰРЫЛЫМЫ

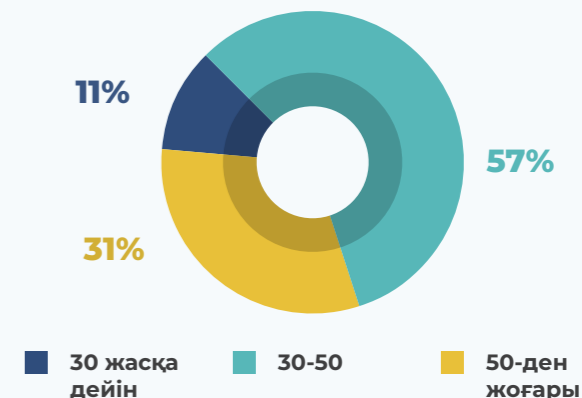
2025 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ЖАС ТОПТАРЫ БОЙЫНША ӘБП ҚҰРЫЛЫМЫ

2025 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ГЕНДЕРЛІК ТОПТАР БОЙЫНША ӨП ҚҰРЫЛЫМЫ

2025 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ЖАС ТОПТАРЫ БОЙЫНША ӨП ҚҰРЫЛЫМЫ

Қызмет жүргізу өңірінен¹⁷ жалданған жоғары¹⁸ деңгейдегі басшылардың үлесі 100%^A-ды құрайды (2024 – 90%).

Қызметкерлер саны бойынша ең ірі аймақтар Маңғыстау облысы (21 805 адам), Атырау облысы (11 181 адам), Павлодар облысы (3 205 адам) және Астана қаласы (2 126 адам). Қызметкерлердің айтарлықтай бөлігі Қазақстан Республикасынан тыс

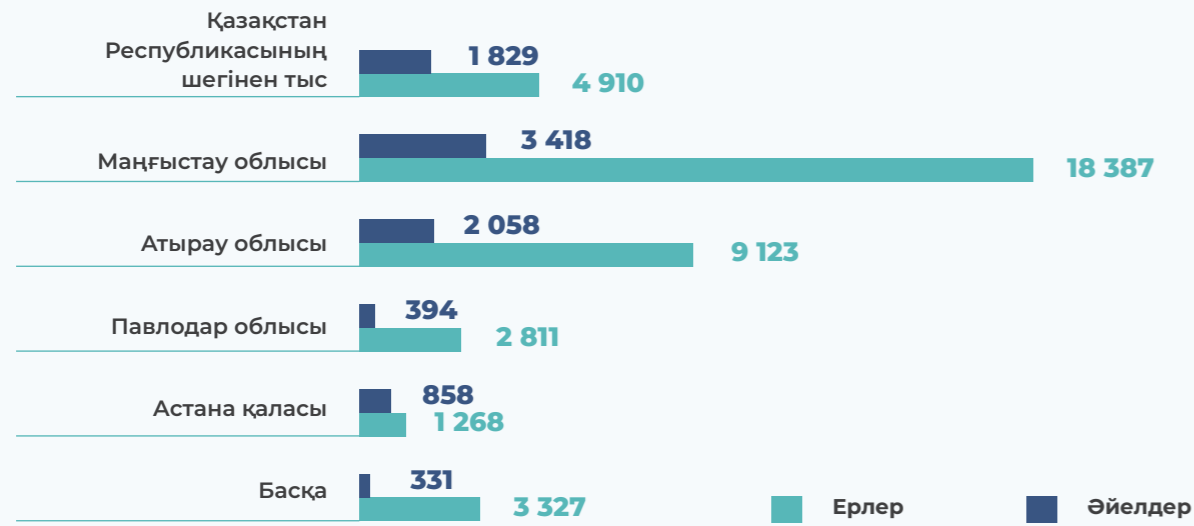
жердегі ҚМГ компанияларда да жұмыс істейді (6 739 адам).

2025 жылы аутстаффинг жағдайында 3 321 адам жұмыс істеді, бұл 2024 жылғы деңгейден 1% төмен. Азаматтық-құқықтық сипаттағы шарт талаптары бойынша 189 адам қызмет көрсеткен, бұл өткен жылғы көрсеткіштен 29%-ға аз.

17. Жоғарғы деңгейдегі басшылар - бірінші басшы және оның орынбасарлары

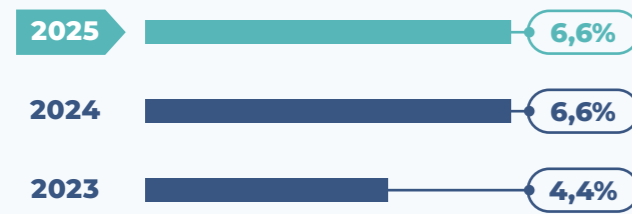
18. Қызмет жүргізу өңірі операциялық қызмет жүзеге асырылатын өңір (облыс, аудан)

2025 ЖЫЛҒЫ ӨҢІРЛЕР БОЙЫНША ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР САНЫ

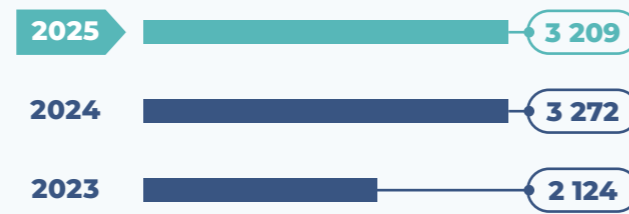

2025 жылдың соңында кадрлардың тұрақтамауы ¹⁹ 6,6%-ды құрады. 3 209 еңбек шарты бұзылды.

КАДРЛАРДЫҢ ТҰРАҚТАМАУЫ

ЕҢБЕК ШАРТТАРЫ БҰЗЫЛҒАНДАР, АДАМ

2025 жылдың соңына қарай 475 қызметкер, оның ішінде 433 әйел және 42 ер адам, декреттік демалыста болды. Барлық қызметкерлер Қазақстанның еңбек заңнамасына сәйкес декреттік демалыс алуға құқылы.

КЕСТЕ 10. БАЛА КҮТІМІ ДЕМАЛЫСЫНДАҒЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР

Жыл	Ерлер	Әйелдер	Қайтару көрсеткіші	Сақтау деңгейі
2025	42	433	97%	86%
2024	43	484	114%	51%
2023	43	537	100%	-

19. Кадрлардың тұрақтамауы = $A/B \cdot 100$, мұндағы А – есепті кезеңнің соңында өз еркімен, өзара келісім бойынша немесе қызметкердің кінәсінен жұмыстан кеткен қызметкерлер саны; В – есепті кезеңдегі қызметкерлер саны.

Жұмысқа қабылдау және жұмысқа орналастыру

GRI 401-1

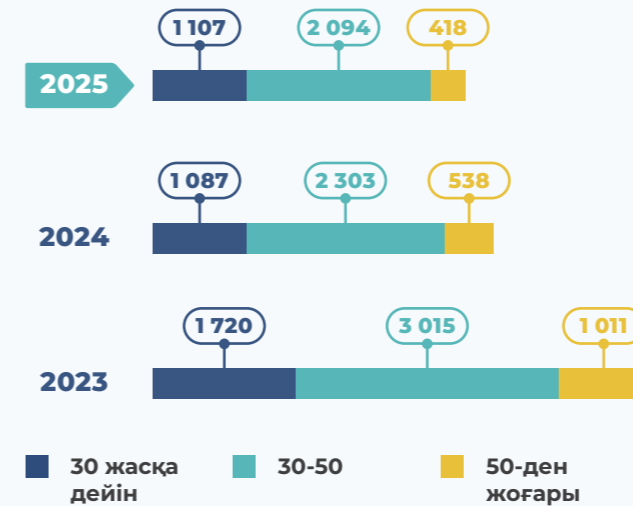
ҚМГ-дағы тиімді адами ресурстарды басқару Компанияның мұнай-химия өнеркәсібін дамыту, ҚМГ-ның ірі мұнай-газ жобаларындағы рөлін күшейту, жаңа кен орындарында өндірісті бастау, энергетикаға көшу және көміртегі ізін азайту бойынша стратегиялық жоспарларын ескере отырып, персоналға деген қажеттіліктерді жүйелі түрде болжауға негізделген. ҚМГ бизнес талаптарына сай келетін жоғары білікті мамандарды тартуға ұмтылады.

Қызметкерлерді іздеу және жалдаудың негізгі тәсілдеріне мыналар жатады:

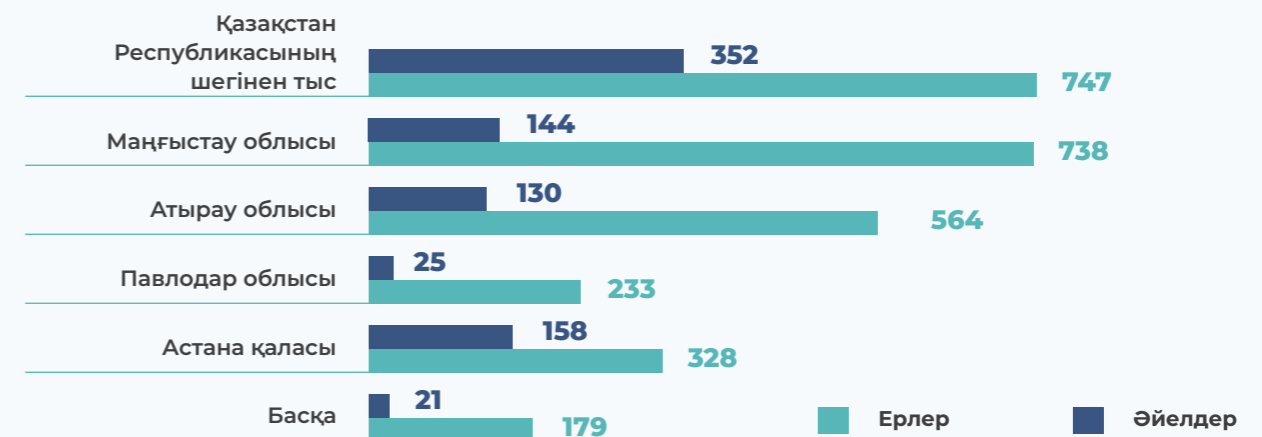
- Компанияның жұмыс беруші ретіндегі тартымдылығын арттыруға бағытталған **HR-брендті дамыту** жетекші университеттермен серіктестік орнату, салалық іс-шараларға қатысу және кәсіби бағдар беру бағдарламаларын іске асыру арқылы жүзеге асырылады.
- Персоналды цифрлық іріктеу** корпоративтік және сыртқы рекрутингтік платформаларды пайдалану арқылы қамтамасыз етіледі, бұл қамту аясын кеңейтуге және іріктеу үдерістерінің ашықтығын арттыруға мүмкіндік береді.
- Ашық конкурстық іріктеу** бос орындарды толтыру кезінде ҚМГ компаниялар тобының ішкі кадрлық резервиндегі үміткерлерге басымдықпен қарауды көздейді.
- Жұмыс берушінің тартымды құндылықтық ұсынысын (EVP)** қалыптастыру бәсекеге қабілетті сыйақыны қамтиды.

Есепті жыл ішінде Компания 3 619 адамды жұмысқа алды, бұл орташа қызметкерлер санының 7%-ын құрайды. Жынысы бойынша есепті жылда жалданған қызметкерлердің жалпы санының 23%-ын әйелдер, ал ерлер 77%-ын құрады. Жас құрылымы бойынша 30-дан 50 жасқа дейінгі жас тобында жаңа қызметкерлердің саны ең көп – 58%, ал 30 жасқа дейінгі және 50 жастан асқандар сәйкесінше 30,5% және 11,5% құрады.

ЖАС ТОПТАРЫ БОЙЫНША ЖАЛДАНҒАН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ САНЫ

2025 ЖЫЛҒА ӨҢІРЛЕР БОЙЫНША ЖАЛДАНҒАН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ САНЫ

Жаңа және ауыстырылған қызметкерлерді сәтті біріктіру үшін ҚМГ кешенді бейімделу жүйесін пайдаланады, оған мыналар кіреді:

- Корпоративтік бейімделу – компанияның тарихымен, құндылықтарымен, стратегиясымен және құрылымымен танысу.
- Әлеуметтік бейімделу – команда ішінде тиімді коммуникацияларды құру.
- Ұйымдастырушылық бейімделу – корпоративтік ережелер мен рәсімдерді үйрену.
- Техникалық бейімделу – корпоративтік ІТ жүйелерімен және жабдықтарымен жұмыс істеу бойынша оқыту.
- Кәсіби бейімделу – жұмыс процестерін және жұмыс талаптарын меңгеру.
- Психологизациялық бейімделу – жұмыс және демалыс режиміне бейімделуге көмектесу.

Оқыту және дамыту

GRI 404-1, GRI 404-2, GRI 403-5

Тұрақты кәсіби даму – ҚМГ кадр саясатының басымдықтарының бірі. Компания бизнестің стратегиялық қажеттіліктері мен заманауи технологияларға назар аудара отырып, қызметкерлерді оқытуға инвестиция салады. 2025 жылы ҚМГ кәсіби біліктілікті арттыруға және қызметкерлердің жеке, іскерлік және басқарушылық құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған кадр саясатын іске асыруды жалғастырды. Оқыту және дамыту Компанияның негізгі стратегиялық бағыттары бойынша персоналды даярлауға бағытталған.

Есепті жылы қызметкерлерді оқыту және дамытуға бағытталған инвестициялардың жалпы көлемі 5 193,2 млн теңгені құрады, оның аясында 2 818 оқыту іс-шарасы өткізілді. Бір қызметкерге шаққандағы оқыту уақытының орташа саны 34 сағатты құрады, бұл 2024 жылмен салыстырғанда 1 сағатқа төмен. Бұл ретте ер қызметкерлер орта есеппен 35 сағат, ал әйел қызметкерлер 30 сағат оқытудан өтті, бұл алдыңғы жылмен салыстырғанда 5 сағатқа жоғары көрсеткіш болып табылады және әйелдердің кәсіби даму бағдарламаларына қатысу деңгейінің артқанын көрсетеді.

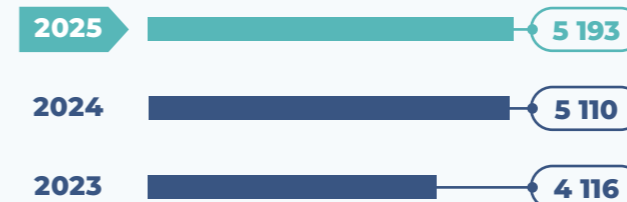
Жұмысшы мамандықтар жылы аясында 2025 жылдың ақпан айында Астанадағы EXPO халықаралық көрме орталығында «Жұмысшы мамандықтар қаласы» фестивалі өтті. Іс-шараға ҚМГ ЕТҰ жұмысшы мамандықтарының өкілдері қатысты – мұнай кәсіпшілігі жабдықтарын жөндеуші токарьлар, ақау детекторларын тексерушілер, сандық басқару машиналарының электроника техниктері, аспаптар операторлары, мұнай-газ химиясы өнеркәсібінің технологтары, мұнай-газ өндіру шеберлері, мұнай өңдеу зауытының технологиялық қондырғыларының операторлары және басқа да мамандар.

ЕТҰ қызметкерлері өздерінің өндірістік жобалары, жұмысқа орналасу перспективалары, мансаптық өсу мүмкіндіктері және жұмысшы мамандықтардың дамуы туралы ақпарат ұсынды. Презентациялар ұйымдастырылып, жабдықтар көрсетілді, сондай ақ жастармен және жұмыс іздеушілермен кездесулер өткізілді.

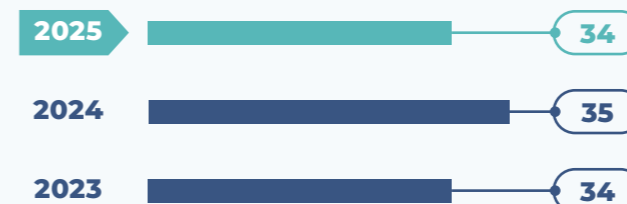
«Мұнайшылар үйіне» келушілер геологиялық тау жыныстарының, мұнай өнімдерінің және полипропиленнен жасалған дайын өнімдердің үлгілерін көре алды.

ОҚЫТУҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР, МЛН ТЕҢГЕ

БІР ҚЫЗМЕТКЕРГЕ ШАҚҚАНДАҒЫ ОРТАША ОҚУ САҒАТТАРЫНЫҢ САНЫ

Қызметкерлерді оқыту және кәсіби дамыту бағдарламаларының негізгі тақырыптары

- Тәуекелдерді басқару;
- Міндетті қауіпсіздік нұсқаулығы;
- Экономика және қаржы;
- Қауіпсіздік, еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік, энергияны басқару бойынша міндетті оқыту;
- Интеграцияланған басқару жүйелері, ISO стандарттары;
- Қауіпсіз жүргізу (RoSPA);
- Заңнама;
- Қауіпсіз жұмыс тәжірибесінің халықаралық стандарттары;
- Тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алу;
- Сертификаттау бойынша оқыту;
- Корпоративтік басқару, жобаларды басқару;
- Жұмысшы мамандарды даярлау;
- Ақпараттық технологиялар, жасанды интеллект;

- Әртүрлілік, теңдік және инклюзивтілік;
- Өндіріс (барлау және өндіру, тасымалдау, өңдеу және маркетинг, қызмет көрсету жобалары және т.б.);
- Тұрақты даму.

Кәсіби және басқарушылық құзыреттіліктерді дамыту

Есепті жыл ішінде Компания қызметкерлердің біліктілігі мен кәсіби құзыреттіліктерін арттыруды қамтамасыз ете отырып, адами капиталды стратегиялық дамытуды жалғастырды. Оқыту халықаралық сертификаттауларды, еңбек қауіпсіздігін, басқару жүйелерін, техникалық бағдарламаларды және қоршаған ортаны қорғау стандарттарын қамтыды.

- **Халықаралық кәсіби және басқарушылық біліктіліктерді 119** қызметкер алды, оның ішінде IOSH, NEBOSH, PMP, IPMA, CFA, ACCA, sPHRi, ICA, CIA және PECB ISO 31000 Risk Manager бағдарламалары бар.
- **Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі** бойынша оқытудан 1 026 адам өтті, оның ішінде Defensive Driving, RoSPA, IWCF, HAZOP/HAZID, стратегиялық тәуекел-менеджмент және ISO 31000 стандарты бойынша тәуекелдерді басқару курстары қамтылды.
- **Менеджмент жүйелері және аудит бағыттары** бойынша 149 қызметкер оқытылды, соның ішінде ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, ISO 50001, ISO 17025, HACCP, API Spec. Q2, ішкі аудиторларды даярлау және интеграцияланған менеджмент жүйелері бар.
- **Экология және орнықты даму бағыты** аясында өнімнің көміртек ізін есептеу бойынша 30 маман оқытылды.
- **Техникалық және салалық бағдарламаларға** 325 қызметкер қатысты, оның ішінде NCCER, DeltaV, семинарлар және тәуелсіз директорларды даярлау бағдарламалары бар.

2025 жылдың наурыз айында Атырауда еншілес және тәуелді компаниялард 41 маманының қатысуымен «Жұмысшыдан жұмысшыға» желілік кездесуі өтті. Кездесу барысында биіктікте қауіпсіз жұмыс істеу және дәнекерлеу технологиялары бойынша практикалық тренингтер, сондай-ақ «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» ЖШС және «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС нысандарына экскурсиялар өткізілді, бұл тәжірибе алмасуға және озық тәжірибелерді енгізуге ықпал етті.

Модульдік бағдарламалар

Қызметкерлердің кәсіби және басқарушылық құзыреттілігін арттыру үшін әйелдер мен жастарға бағытталған нақты бастамалармен модульдік бағдарламалар енгізілуде.

- «ҚМГ Кәсіп» – еншілес және тәуелді компаниялардың қызметкерлеріне арналған жалпы бағдарлама; 270 қатысушы төрт модуль бойынша оқудан өтті: ұқыпты өндіріс, еңбек қауіпсіздігі мәдениеті, көшбасшылық негіздері, қаржылық және цифрлық сауаттылық, денсаулық және әл-ауқат.
- «JanAru» – жұмыстағы әйелдерге арналған бағдарлама. 45 қатысушы модульдік оқытудан өтіп, ұқыпты ойлау жобаларын әзірледі. Жеңімпаздар жұмыс орнын жақсарту шараларын енгізіп, ұлттық деңгейде танылды.
- «Алып» – жас жұмысшыларға арналған бағдарлама: бағдарламаға 63 адам қатысты, оның ішінде ең үздік 24 ұқыпты өндіріс жобаларының авторлары Шымкенттегі жастар форумында өз бастамаларын ұсынды, бұл жұмысшылардың инновацияға белсенді қатысуын көрсетті.
- «Жеті қадам» – жас қызметкерлерге арналған көшбасшылық әлеуетті дамытуға бағытталған бағдарлама: 2024-2025 жылдардың соңына қарай үш финалист операциялық тиімділікті арттыруға бағытталған жобаларды жүзеге асырды.

Персоналдың жұмысын бағалау

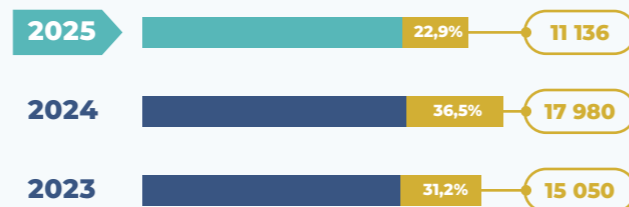
GRI 404-3

Қызметті бағалау процесі Компанияның жұмысын жақсартуға және қызметкерлердің нақты нәтижелерге қол жеткізу әлеуетін дамытуға бағытталған. Бағалау жүйесінің негізгі қағидаттарына мыналар жатады:

- Корпоративтік ҚНҚ каскадтау – қызмет салалары мен бизнес-процестер бойынша стратегиялық мақсаттар мен нақты көрсеткіштер арасындағы байланысты қамтамасыз ету.
- Ашықтық және тиімділік – бағалау процесінің ашықтығы мен объективтілігін арттыру үшін мақсаттар бойынша басқару жүйесін енгізу.
- Тәжірибе алмасу шетелдік мамандардан қазақстандық жұмысшыларға білім берудің міндетті ҚНҚ болып табылады.
- Кері байланыс – жеке даму жоспарларын (ЖДЖ) түзету үшін барлық деңгейдегі басшылар мен қызметкерлерге бағалау нәтижелерін ұсыну.
- Бағалаудың тұрақтылығы – тиімділік динамикасын бақылаудың әдіснамалық негізін сақтай отырып, жүйелі бағалау және қажет болған жағдайда жаңа құзыреттіліктердің дамуын және жаңа міндеттерді іске асыруды бақылау үшін қосымша блоктарды пайдалану.

Есепті жыл ішінде 11 136 қызметкер тұрақты түрде өнімділік және мансаптық даму бағалауынан өтті, бұл қызметкерлердің жалпы санының 22,86%-ын құрайды және Компанияның адами капиталды дамытуға жүйелі түрде ат салысатынын растайды.

ӨНІМДІЛІК ПЕН МАНСАПТЫҚ ДАМУДЫ БАҒАЛАУ

■ Өнімділік пен мансаптық дамудың тұрақты бағасын алған жұмысшылардың үлесі

Кәсіби шеберлік байқаулары

Есепті кезеңде Атыраудағы АРЕС оқу орталығында ҚМГ ЕТҰ қызметкерлері арасында «Үздік маман» және KMG-SKILLS байқаулары өткізілді. Байқауларға мұнай өндіру және тазарту операторлары, механиктер, электриктер, дәнекерлеушілер, қазандықтар мен технологиялық қондырғылардың операторлары, токарьлар, жүргізушілер, ҰЖКЖ тобы, сондай-ақ зертханалық талдау және ағынды суларды тазарту мамандары сияқты 20-дан астам мамандық түрлері қатысты. Бұл іс-шаралар ең үздік мамандарды анықтауға және өндірістік процестерге ең үздік тәжірибелерді енгізуге көмектеседі.

Қызметкерлерге берілетін марапаттар

2025 жылдың наурыз айында кәсібилік, адалдық және Компания өміріне белсенді қатысу үшін ҚМГ төсбелгілерінің жүйесі әзірленіп, бекітілді. Төменгі төсбелгі түрлері бекітілді:

- «Үздік мұнайшы»
- «Үздік мұнай-газ өндіруші»
- «Үздік тасымалдаушы»
- «Еңбек сіңірген мұнайшы»

Сондай-ақ «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ «Құрметті қызметкері» атағы белгіленді. Мұнай және газ қызметкерлері күні мен Республика күніне орай ҚМГ компаниялар тобының 263 қызметкеріне жаңа төсбелгілер табысталды.

Бұл іс-шаралар қызметкерлердің біліктілігі мен кәсіби дағдыларын арттыруға, тәжірибе алмасу мәдениетін нығайтуға және өндірістік процестерге озық тәжірибелерді енгізуге ықпал етеді.

Сабақтастық жүйесі және таланттарды басқару

Компания тұрақты және білікті басқарушы топ құруға бағытталған ішкі таланттар пулын және негізгі лауазымдарға арналған сабақтастық жүйесін белсенді түрде дамытуда. Негізгі тәсілдерге мыналар жатады:

- Басшылық лауазымдарға жоғары әлеуетті қызметкерлерді іріктеу және дайындау.
- Қызметкерлер үшін мансаптық жоспарларды және жеке даму бағдарламаларын әзірлеу.
- Шетелдік мамандардың тәжірибесін қазақстандық кадрларға беру, бұл кәсіби дамуға және озық тәжірибелерді енгізуге ықпал етеді.
- Қызметкерлерге әртүрлі салалардағы білімдері мен дағдыларын кеңейтуге мүмкіндік беретін, әртүрлі функциялар бойынша сараптама мен ішкі тәлімгерлікті дамыту.

Жас мамандардың, жаңадан жұмысқа қабылданған қызметкерлердің және резервтегілердің кәсіби дамуын қолдау үшін ҚМГ тобы ішкі жаттықтырушылар мен тәлімгерлер институтын құрды. «МАНСАП» жобасының аясында таланттар қорын құру және дамыту жұмыстары жүргізілуде.

2023-2025 жылдар аралығында тәлімгерлік бағдарламасы іске асырылды, оның аясында «А» және «Б» пулдарының мұрагерлері «С» пулына тәлімгерлік етті. 2024 жылдың соңында «Мұнай өңдеу және мұнай химия», «Барлау және өндіру», «Тасымалдау және маркетинг», сондай ақ «Мұнайсервис активтері» бағыттары бойынша өндірістік кадрлық резервке іріктеу жүргізілді. Іріктеуге ҚМГ компаниялар тобының 700 ден астам қызметкері қатысты. Есепті жылы негізгі лауазымдарға тағайындаулардың 47%-ы кадрлық резерв есебінен жүзеге асырылды.

Жас мамандармен жұмыс істеу

Компания жас мамандарды оқыту мен дамытуға басымдық береді, оларды Компанияның және тұтастай алғанда саланың тұрақты дамуын қамтамасыз етудің стратегиялық ресурсы ретінде қарастырады. Жастармен жұмыс істеу мансаптық бағдар беруді, оқытуды, корпоративтік ортаға қосуды және кәсіби құзыреттіліктерді дамытуды қамтиды.

Кадрларды даярлау және қайта даярлау

Компания жұмыссыз азаматтарды және ЕТҰ қызметкерлерін оқыту және қайта даярлаумен қатар, оқу процессі аяқталысымен жұмысқа орналасу мүмкіндіктерін ұсынады. 2025 жылы «ӨзенМұнайГаз» АҚ зейнеткерлерінің балалары мен Жаңаөзен қаласының жұмыссыз тұрғындарын қоса алғанда, 12 үміткер «Marine Bolashak» ЖШС-да оқуға кірісті, бағдарлама аяқталысымен оларды жұмысқа орналастыру жоспарланған. Сонымен қатар, Маңғыстау өңірінің 9 жұмыссыз әйелі EMPOWERMENT 2025 әйелдерді қолдау жобасы аясында білім алды.

Білім беру ұйымдарымен өзара әрекеттесу

Есепті жыл ішінде ҚМГ-ның ЕТҰ базасында бейінді оқу орындарының оқытушылары мен өндірістік оқыту шеберлеріне арналған тағылымдамалар ұйымдастырылды, соның ішінде «Торайғыров университетінің» КЕК, АРЕС колледжі, Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе аймақтық университетінің, сондай-ақ «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС, «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc» ЖШС және «Қаражанбасмұнай» АҚ өндірістік алаңдары қамтылды.

ҚМГ оқу орындары және мемлекеттік органдармен бірлескен жұмыс топтары мен отырыстар аясында кәсіби стандарттар мен білім беру бағдарламаларын әзірлеу және өзектендіру жұмыстарына қатысты.

Жастардың іс-шаралары және қатысуы

2025 жылғы сәуір айында 32 ЕТҰ дан 220 жас маманды біріктірген ҚМГ Жастар форумы өтті. Форум тәжірибе алмасуға, мансаптық даму мәселелерін талқылауға, оқыту және мотивациялық сессияларға қатысуға, сондай ақ корпоративтік байланыстарды нығайтуға арналған алаңға айналды.

Жыл бойы жас мамандар «Еңбек адамы» бастамасы аясында мұнай газ саласының ардагерлерімен кездесулерге қатысып, тәжірибе алмасуға және кәсіби құндылықтарды қалыптастыруға бағытталған іс-шараларға тартылды.

Зерттеу және кері байланыс

2025 жылғы шілде–желтоқсан айларында жас мамандар арасында онлайн зерттеу жүргізіліп, оған 372 қызметкер қатысты Зерттеу нәтижелері жас мамандардың басым назар аударатын негізгі даму бағыттарын көрсетті, соның ішінде командалық өзара іс қимылды дамыту, кәсіби даму мүмкіндіктерін кеңейту және ынталандыру жүйесін жетілдіру бар.

Мансаптық бағдар беру және практикалық оқыту

Есепті жыл ішінде бейінді оқу орындарының студенттері мен білім алушылары үшін ашық есік күндері, бос жұмыс орындары жәрмеңкелері, экскурсиялар мен дәрістер ұйымдастырылды. 50 ден астам жұмыс беруші 200 ден астам мамандықты таныстырды. Экскурсиялық және білім беру іс-шаралары «Ембімұнайгаз» АҚ, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc» ЖШС, «ҚазТрансОйл» АҚ және ҚМГ-ның басқа да ЕТҰ-дарының өндіріс объектілерінде өткізілді.

Дуальды оқыту және волонтерлік

2024–2025 оқу жылдарында 250 ден астам студент ҚМГ-ның ЕТҰ-дарында тәлімгерлер бекітіле отырып, дуальды оқыту бағдарламасы аясында білім алды. Сонымен қатар, 200-ден астам студент Компанияның корпоративтік волонтерлік бағдарламалары мен жастар бастама-ларына тартылды.

Марапаттау және мотивацияны басқару

GRI 202-1, GRI 202-2, GRI 401-2, GRI 405-2

Компания персоналды тартуға, ұстап қалуға және дамытуға, сондай-ақ қызметкерлердің белсенділігін арттыруға және Компанияның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған кешенді сыйақы және ынталандыру жүйесін іске асырады. Жүйе әділдік, ашықтық, объективтілік және тең мүмкіндіктер қағидаттарына негізделген және материалдық және материалдық емес ынталандыру тетіктерін қамтиды.

Материалдық сыйақы және еңбекақы

Компанияда ішкі әділдікті және нарықтағы бәсекеге қабілеттілікті қамтамасыз ететін еңбекақы төлеудің грейдтік жүйесі қолданылады. Сыйақы деңгейі атқарылатын функциялардың күрделілігін, қызметкерлердің біліктілігін, жауапкершілік деңгейін және жеке нәтижелілігін ескере отырып қалыптастырылады.

Сыйақыландыру жүйесі негізгі көрсеткіштерге қол жеткізуге бағытталған және өндірістік әрі басқарушылық тиімділікті арттыруды ынталандыратын бонустық тетіктерді қамтиды. Бәсекеге қабілеттілікті сақтау мақсатында еңбек нарығына тұрақты мониторинг жүргізіліп, еңбекақы деңгейлері бойынша бенчмаркинг жүзеге асырылады. Еңбекақы төлеу және сыйақыландыру қағидаттары қызметкерлерге жеткізіліп, жүйенің ашықтығы қамтамасыз етіледі.

Еңбекақы төлеудегі теңдік және кемсітушілікке жол бермеу

ҚМГ қызметкерлердің әлеуметтік және демографиялық ерекшеліктеріне қарамастан, ұқсас лауазымдар бойынша еңбекақы төлеуге бірыңғай тәсілдерді қолданады. Компания бойынша әйелдер мен ерлердің орташа сыйақысының арақатынасы 84%-ды құрады. Қызметкерлер санаттары бойынша бұл көрсеткіш әкімшілік-басқару персоналы үшін 80%-ды^A, ал өндірістік персонал арасында 91%-ды^A құрады. Еңбекақы деңгейлерінің айырмашылықтары қызметкерлердің лауазымы мен жауапкершілік деңгейі бойынша санат ішінде бөлінуіне байланысты.

Есепті жылы Компаниядағы базалық (бастапқы) еңбекақының ұлттық заңнамада белгіленген ең төменгі еңбекақы деңгейіне арақатынасы ерлер үшін 6,6, әйелдер үшін 6,0 болды. ҚМГ-ның шетелдік активтерінде аталған көрсеткіш өзгермелі сипатқа ие болып, ерлер үшін 1,0-ден 5,1-ге дейін, әйелдер үшін 1,0-ден 2,9-ға дейін аралықты қамтыды. Бұл айырмашылықтар тиісті елдердегі ұлттық еңбекақы жүйелерінің ерекшеліктері мен салалық факторларға байланысты.

ҚМГ әділ әрі тиімді сыйақы жүйесін қалыптастыруға, сондай ақ әрбір қызметкер өзін бағалы сезінетін және Компания ішінде ұзақ мерзімді жұмыс пен дамуға ынталандырылатын еңбек ортасын құруға ұмтылады.

Әлеуметтік жәрдемақылар және зейнетақы бағдарламалары

GRI 201-3

ҚМГ қызметкерлеріне қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелерін ерікті медициналық сақтандыру, мемлекеттік емес зейнетақымен қамсыздандыру, дене шынықтыру және сауықтыру іс-шаралары үшін өтемақы және қиын өмірлік жағдайларда қаржылық қолдаудың әртүрлі түрлерін қамтитын кеңейтілген әлеуметтік жеңілдіктер пакеті ұсынылады.

Ұжымдық шарттарға сәйкес, Компания жұмыс істемейтін зейнеткерлерге әлеуметтік қолдау көрсетеді, оның ішінде мемлекеттік және ұлттық мерекелерге орай материалдық көмек көрсету, мерейтойлық күндерге біржолғы төлемдер жасау және санаторий курорттық емделудің шығындарын ішінара өтеу көзделген. Сонымен қатар, зейнеткерлік жасқа таяған қызметкерлерді қолдау бағдарламасы іске асырылып, өтемақы төлемдерімен мерзімінен бұрын зейнетке шығу мүмкіндігін қарастырылған.

КЕСТЕ 11. ӘЛЕУМЕТТІК АУДАРЫМДАР ЖӘНЕ МІНДЕТТІ ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖАРНАЛАРЫ, МЛРД ТЕҢГЕ

2023	2024	2025
79	101	114

Материалдық емес мотивация және жетістіктерді тану

Материалдық марапаттаулармен қатар, ҚМГ кәсіби дағдыларды, командалық жұмысты және корпоративтік мәдениетті дамытуға бағытталған материалдық емес мотивация құралдарын белсенді түрде пайдаланады.

«Жұмысшы мамандықтар жылы» аясында 19 ЕТҰ-дан шамамен 100 қызметкер қатысқан «KMG Skills» кәсіби дағдылар чемпионаты өтті. Байқау 13 жұмысшы мамандығын қамтыды және ең үздік өндірістік тәжірибелерді насихаттады.

Командалық рухты нығайту және салауатты өмір салтын насихаттау мақсатында 30 ЕТҰ-дан 700-ден астам қызметкердің қатысуымен ҚМГ жазғы спартакиадасы, сондай-ақ «Самұрық-Қазына» компаниялар Тобының бірінші қысқы спартакиадасы өткізілді, нәтижесінде ҚМГ командасы бірінші орын алды.

Әлеуметтік жауапкершілік және корпоративтік еріктілік аясында шамамен 1 000 қатысушыны жинаған «Мұнайлы марафон-2025» қайырымдылық жүгіру іс-шарасы ұйымдастырылды. Барлық жиналған қаражат Жаңаөзендегі Балақай оңалту орталығына аударылды.

Корпоративтік бірлікті нығайтуға және қызметкерлердің белсенділігін арттыруға ҚМГ командасының «SK Эзіл Fest: Samruk Battle» эзіл сықақ фестиваліне қатысуы да ықпал етті. Фестиваль қорытындысы бойынша Компания командасы финалдық кезеңнің жеңімпазы атанды.

Әлеуметтік саясат

GRI 2-30, GRI 3-3, GRI 401-2, GRI 407-1, GRI 409-1

ҚМГ теңдік, әділдік және ашықтық қағидаттарына негізделген әлеуметтік саясатты жүзеге асырады, қызметкерлердің еңбек құқықтарының сақталуын және әлеуметтік еңбек қатынастарының тұрақтылығын қамтамасыз етеді. Компания еңбек саласында барлық қызметкерлерге құқықтары мен бостандықтарын іске асыру үшін тең мүмкіндіктер ұсынады және еңбек ұжымдарындағы әлеуметтік тұрақтылықты сақтауға басымдық береді.

Әлеуметтік тұрақтылық деңгейі

Компания әлеуметтік шиеленістердің алдын алуға және ЕТҰ-да туындайтын қақтығыстарды жедел шешуге бағытталған бірқатар алдын алу шараларын жүзеге асырады. Бұл жұмыс күшінің тұрақтылығын және өндірістік процестердің үздіксіздігін қамтамасыз етеді.

Есепті жылы ереуілдер саны 2024 жылмен салыстырғанда екі есеге, 17-ден 9-ға дейін азайды. Барлық ереуілдер тек мердігерлерде тіркелді, ал ҚМГ мердігерлер алдындағы міндеттемелерін толық орындайды.

ҚМГ-ның ЕТҰ-дағы еңбек ұжымдарындағы әлеуметтік тұрақтылық деңгейін бағалау Samruk Research Services (SRS) әдістемесін қолдана отырып, «Әлеуметтік өзара іс қимыл және коммуникациялар орталығы» ЖМ тарапынан жүзеге асырылады. ҚМГ компаниялар тобы бойынша SRS индексі 84% болды, бұл «ортадан жоғары» деңгейге сәйкес келеді және алдыңғы жылдармен салыстырғанда тұрақты оң динамиканы көрсетеді (2023 жылы – 75%, 2024 жылы – 79%).

Сонымен қатар, ҚМГ-ның барлық қызмет жүргізу өңірлерін қамтитын әлеуметтік өлшеу жүргізіледі. Есепті жылы әлеуметтік өлшеу 12 ЕТҰ-да өткізілді, оның нәтижелері бойынша анықталған тәуекелдер мен бұзушылықтарды жоюға бағытталған іс-шаралар жоспарлары әзірленді.

Жұмысшылардың әлеуметтік-тұрмыстық жағдайлары

Маңғыстау облысының ЕТҰ қызметкерлерінің жұмыс және демалыс жағдайларын жақсарту үшін 2023-2027 жылдарға арналған бес жылдық жол карталары іске асырылуда. 2025 жылы жалпы бюджеті 21 826,2 млн теңге болатын 275 әлеуметтік және тұрмыстық инфрақұрылым нысанын жөндеу жоспарланған:

- күрделі құрылыс – 32 нысан,
- күрделі жөндеу – 62 нысан,
- ағымдағы жөндеу – 71 нысан,
- арбаларды, мәдени дүңгіршектерді және т.б. сатып алу – 110 нысан.

Кәсіподақтар және ұжымдық келісімдер

Компания қызметкерлермен және олардың өкілдерімен өзара іс-қимылын әлеуметтік серіктестік, тең құқылы диалог және Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасын қатаң сақтау қағидаттарына негіздейді. ҚМГ ұжымдық шарттарды жасасу, өзгерту және толықтыру бойынша ұжымдық келіссөздерге белсенді қатысады, келіссөздердің белгіленген мерзімдерінің сақталуын, бірлескен комиссиялардың жұмысын және қажетті ақпараттың берілуін қамтамасыз етеді. Қызметкерлер өз өкілдері арқылы ұжымдық келіссөздерге қатысуға және қол қойылған ұжымдық шарттардың шарттарын қайта қарауға құқылы.

Кәсіподақтармен өзара іс-қимыл салалық, аймақтық және жергілікті деңгейлерде жүзеге асырылады. Салалық деңгейде әлеуметтік кепілдіктерді, еңбекті ұйымдастыру және еңбекақы төлеуді, жұмыспен қамтуды, гендерлік және жастар саясатын, еңбек қауіпсіздігі мен денсаулығын, сондай-ақ еңбек дауларының алдын алу және шешу тетіктерін қоса алғанда, әлеуметтік серіктестіктің негізгі параметрлері Қазақстан Республикасының мұнай-газ, мұнай өңдеу және мұнай-химия салаларындағы салалық келісімде анықталған. ҚМГ және ЕТҰ осы келісімді әзірлеуге белсенді қатысты және әлеуметтік серіктестік жөніндегі салалық комиссияның жұмысына қатысады. Компания қызметкерлердің әлеуметтік қорғалуын жақсартуға, кәсіподақтардың рөлін күшейтуге және қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге бағытталған 2023–2025 жылдарға арналған салалық келісімнің ережелерін іске асыруда.

ҚМГ компаниялар тобында 35 914-тен астам адамның мүдделерін қорғайтын 30 кәсіподақтық ұйымдар жұмыс істейді. 2025 жылғы жағдай бойынша ұжымдық шарттары қызметкерлерінің 85%^А қамтыды. Өңірлік деңгейде өзара іс қимыл әлеуметтік әріптестік жөніндегі облыстық комиссиялар арқылы жүзеге асырылады, олардың аясында жұмыспен қамту, еңбекті қорғау және ұжымдық еңбек даулары мәселелері қарастырылады. ҚМГ-ның барлық компанияларында келісу комиссиялары жұмыс істейді.

Әлеуметтік тұрақтылықты сақтау үшін ҚМГ және ЕТҰ кәсіподақ комитеттерімен ұжымдық шарттардың орындалуын, еңбек тәртібін, еңбек жағдайлары мен қауіпсіздігін, қызметкерлердің шағымдарын, әлеуметтік жеңілдіктер мен өтемақыларды беруді және басқа да әлеуметтік маңызды мәселелерді талқылау үшін үнемі кездесулер өткізеді.

ҚМГ ЕТҰ-да еңбекақы төлеу жүйесі салалық стандарттарға сәйкес келеді және разрядтар арасындағы коэффициенттердің ең төменгі деңгейлерінің, сондай ақ бірінші разрядтағы жұмысшының айлық тарифтік мөлшерлемесінің ең төменгі мөлшерінің сақталуын көздейді.

Маңғыстау, Атырау, Ақтөбе, Қызылорда және Павлодар облыстарында орналасқан ҚМГ ЕТҰ-да толық жұмыс күні режимінде еңбек ететін қызметкерлерге денсаулықты қорғауды, қаржылық қолдауды және персоналдың әртүрлі санаттары үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ететін әлеуметтік жеңілдіктер пакетін ұсынады.

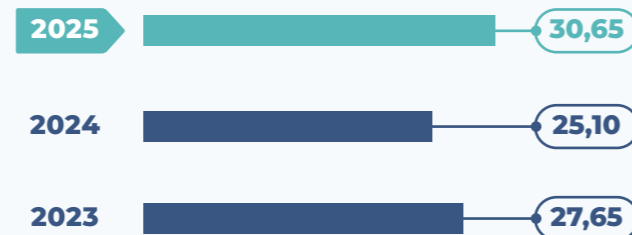
- Медициналық қамтамасыз ету және сауықтыру:** қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелерін ерікті медициналық сақтандыру, емделуге, дәрі-дәрмектерге және стоматологиялық қызметтерге жұмсалған шығындарды өтеу, санаторий-курорттық сауықтыру, профилактикалық медициналық тексерулер.
- Қаржылық қолдау:** жыл сайынғы еңбек демалысына, мерекелерге және мерейтойлық күндерге орай материалдық көмек көрсету; күрделі өмірлік жағдайларда, мүгедектікке, кәсіби ауруларға, мерзімінен бұрын зейнетке шығуға байланысты төлемдер; бір жарым

жасқа дейінгі балаларды күтуге арналған жәрдемақылар және мүмкіндігі шектеулі балаларға төлемдер; жүктілік пен босану бойынша демалыс кезеңіне төлемдер.

- Ардагерлер мен ерекше санаттағы тұлғаларды қолдау:** апаттардың салдарын жоюға қатысқан қызметкерлер (Чернобыль АЭС-і, Семей ядролық полигоны), Ауғанстан және тәжік-ауған соғыстарының ардагерлері, сондай-ақ ҰОС ардагерлеріне теңестірілген тұлғалар нысаналы әлеуметтік көмек пен төлемдер алады.
- Өзге жеңілдіктер мен бағдарламалар:** еңбекке уақытша жарамсыздық парақтары бойынша қосымша төлемдер, ұжымдық шарттарда көзделген өтемақылар және кәсіпорындардың қаржылық мүмкіндіктеріне сәйкес басқа да қолдау шаралары.

ҚМГ ұжымдық шарттарды стандарттау бойынша жұмысты жалғастырып, ерікті әлеуметтік жеңілдіктерді ұсынудың бірыңғай қағидаттарын, олардың бөлінуінің ашықтығын және міндеттемелердің толық көлемде орындалуын қамтамасыз етті. Қызметкерлер мен жұмыс істемейтін зейнеткерлерге көрсетілген әлеуметтік қолдаудың жалпы көлемі 30,65 млрд теңгені құрады.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР МЕН ЖҰМЫС ІСТЕМЕЙТІН ЗЕЙНЕТКЕРЛЕРГЕ КӨРСЕТІЛГЕН ӘЛЕУМЕТТІК ҚОЛДАУДЫҢ ЖАЛПЫ КӨЛЕМІ, МЛРД ТЕҢГЕ

Ішкі коммуникациялар

2025 жылы ҚМГ компаниялар тобында тұрақты әлеуметтік ахуалды қолдауға, қызметкерлердің белсенділігін арттыруға және корпоративтік мәдениетті нығайтуға бағытталған ішкі коммуникацияларды жүйелі дамыту жұмысы жалғастырылды. Ішкі коммуникациялар жүйесі ҚМГ-ның барлық ЕТҰ-да жұмыс істейді және еңбек ұжымдарымен басшылардың жеке қабылдаулары, цифрлық кері байланыс арналары, кәсіподақ ұйымдарымен өзара іс қимыл, сондай ақ тақырыптық кездесулер арқылы тұрақты диалогты қамтамасыз етеді.

Коммуникациялық іс-шаралар аясында 125 кездесу өткізіліп, ҚМГ компаниялар тобының 12 000-нан астам қызметкері қамтылды. Талқылаулар барысында қызметкерлер өндірістік үдерістерге, жұмысқа орналастыруға, еңбекті қорғауға және әлеуметтік қолдауға қатысты 850-ден астам сұрақ қойды. Әрбір сұрақ бойынша түсіндірмелер беріліп, тиісті шешімдер қабылданды. Жас мамандармен жұмысқа ерекше көңіл бөлінеді: 2025 жылы олардың қатысуымен 50-ден астам кездесу 2 000-нан астам жас қызметкер қамтыды.

Кездесулер барысында және қолданыстағы коммуникация арналары арқылы алынған кері байланыс басқарушылық шешімдер қабылдау кезінде және қызметкерлердің әлеуметтік тұрмыстық жағдайларын жақсартуға бағытталған іс-шараларды қалыптастыруда пайдаланылады. Өтініштерді қарау нәтижелері бойынша сұрақтардың 80%-дан астамы ЕТҰ деңгейінде шешіледі, қалғандары ҚМГ деңгейіне шығарылады немесе қосымша ведомствоаралық (кросс функционалдық) пысықтауды талап етеді.

Осылайша, қолданыстағы ішкі коммуникациялар жүйесі еңбек ұжымдарымен тұрақты диалогты қамтамасыз етіп, проблемалық мәселелерді уақтылы анықтауға және ҚМГ компаниялар тобында әлеуметтік тұрақтылықты қолдауға бағытталған басқарушылық шешімдерді қалыптастыруға ықпал етеді.

Омбудсмен

Омбудсмен – ҚМГ Директорлар кеңесіне есеп беретін тәуелсіз лауазымды тұлға. Оның жұмысы корпоративтік этика қағидаттарының сақталуын қамтамасыз етуге, Іскерлік этика кодексінің ережелерін түсіндіруге, әлеуметтік және еңбек мәселелерін шешуге ықпал етуге және қызметкерлердің құқықтарының бұзылуының алдын алуға бағытталған. Омбудсмен өз жұмысында тәуелсіздік, бейтараптық, құпиялылық және бейресмилік қағидаттарын басшылыққа алады.

2025 жылдың басында ҚМГ Директорлар кеңесі Омбудсмен қызметі әзірлеген Іскерлік этика кодексінің жаңа нұсқасын бекітті. Есепті жылы жаңартылған ережелерді енгізу және түсіндіру басым бағыттардың бірі болды. Осы жұмыс аясында ЕТҰ еңбек ұжымдарымен 19 кездесу өткізілді, оның ішінде «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Өзенмұнайсервис» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Oil Construction Company» ЖШС, «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «Мұнайтелеком» ЖШС, «KMG Security» ЖШС, «ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС, «Орал Ойл энд Газ» ЖШС және Маңғыстау облысындағы кен орындарын қоса алғанда басқа да кәсіпорындар қамтылды.

Кездесулер барысында жаңартылған Кодекстің ережелері таныстырылып, еңбек және тұрмыс жағдайлары, вахталық қалашықтардағы тамақтану мен тұру сапасы, корпоративтік мәдениет және ұжымдағы өзара қарым қатынастар мәселелері талқыланды. Қызметкерлерге өтініш беру үшін қолжетімді арналары түсіндірілді. Сонымен қатар, ҚМГ-да онлайн-таунхолл өткізілді, ал ЕТҰ сайттарында Іскерлік әдеп кодексі және омбудсменге жүгіну тәртібі туралы ақпарат орналастырылды.

2025 жылдың қаңтар айынан бастап омбудсменге, оның ішінде электрондық пошта және «Нысана» арнасы арқылы 87 өтініш келіп түсті (2024 жылы – 112). Әрбір өтініш бойынша тексерулер жүргізіліп, жұмыс кездесулері ұйымдастырылды, қажет болған жағдайда кәсіпорындарға арнайы сапарлар жүзеге асырылды. Қарастырылған өтініш нәтижелері бойынша арызданушыларға кері байланыс беріліп, ҚМГ мен ЕТҰ басшылығына тиісті ұсынымдар жолданды.

Есепті жылы іскерлік әдеп нормаларының бұзылуына, басшылардың әрекеттеріне және еңбек құқықтарының сақталуына байланысты ұжымдық және жеке өтініштер қаралды. Жекелеген жағдайлар бойынша этикалық емес мінез құлық фактілері расталып, тәртіптік шаралар қолдану жөнінде ұсыныстар енгізілді. Өтініштерді талдау барысында бірқатар жүйелі мәселелер де анықталып, олар бойынша ішкі регламенттерді жетілдіруге арналған ұсынымдар әзірленді, оның ішінде аутстаффинг жүйесі бойынша жұмысқа тартылған қызметкерлердің еңбек қатынастарын реттеу және әлеуметтік қолдау шараларын бірізді қолдануды қамтамасыз ету мәселелері қамтылды.

Компания қызметкерлері Омбудсменге «Нысана» жедел желісі, электрондық пошта немесе жеке жүгіну арқылы өтініш білдіре алады. Есепті жылы «Самұрық Қазына» АҚ Омбудсменімен ынтымақтастық жалғастырылды, оның ішінде бірлескен шығуларға қатысу және еңбек даулары мен ереуілдер туындаған жағдайда еңбек ұжымдарымен өзара іс қимыл жасауға арналған әдістемелік ұсынымдарды әзірлеу көзделді. Сонымен қатар, тәжірибе алмасу және әдіснамалық қолдау бағытында Адам құқықтары жөніндегі ұлттық орталықпен өзара іс қимыл жүзеге асырылды.

АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ТӘСІЛДЕРІ

GRI 2-23, GRI 2-24, GRI 2-25, GRI 2-26, GRI 3-3, GRI 406-1, GRI 408-1

Этика және адалдық

Компанияда 2025 жылдың басында жаңартылған Іскерлік әдеп кодексі (Кодекс) қолданылады. Кодекс ережелері Компанияның барлық қызметкерлері үшін, оның ішінде басшылық құрам үшін міндетті болып табылады және ЕТҰ-ларға, сондай ақ іскерлік серіктестер мен мердігерлерге қолданылады. Кодекс Компанияның корпоративтік мәдениетінің негізін құрайтын этикалық мінез құлықтың іргелі қағидаттарын айқындайды:

- **Этикалық мінез құлық:** жоғары моральдық және этикалық нормаларды сақтау, дәстүрлерге, мәдени ерекшеліктерге және заңнама талаптарына құрметпен қарау.
- **Кәсібилік:** құзыреттерді үздіксіз дамыту және қызметтік міндеттерді жауапкершілікпен орындау.
- **Әділдік және меритократия:** барлық қызметкерлер үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету, жұмысқа қабылдау және мансаптық ілгерілеудің ашық рәсімдері.
- **Құрмет:** әріптестермен, серіктестермен, акционерлермен және мемлекеттік органдармен өзара қарым қатынаста әдептілік таныту.

- **Ашықтық:** бизнес-процестердегі адалдық пен ашықтық, ақпаратпен еркін алмасу және сындарлы диалог.
- **Экологиялық жауапкершілік:** қоршаған ортаны қорғау стандарттарын сақтау және ресурстарды ұтымды пайдалану.
- **Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік үшін жауапкершілік:** қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету және жазатайым оқиғалар тәуекелдерін азайту.
- **Тұрақты даму қағидаттары:** Компанияның, қоғамның және болашақ ұрпақтардың ұзақ мерзімді мүдделерін ескеру.
- **Кемсітушілік пен қудалауға тыйым салу:** қысым көрсету, қорқыту немесе этикаға жат мінез құлықтың кез келген түріне жол бермеу.

Компанияда Кодекстің сақталуын мониторингтеу мақсатында Комплаенс қызметі мен Омбудсмен қызметі жұмыс істейді. Әрбір қызметкер Кодекспен танысуға және оның ережелерімен келісетінін растауға міндетті. Кодексті бұзу Компанияның ішкі нормативтік құжаттарына және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тәртіптік шаралардың қолданылуына әкеп соғуы мүмкін.

Компания Кодекстің ықтимал бұзушылықтары туралы хабарлау үшін құпия әрі қолжетімді тетіктерді қамтамасыз етеді, сондай ақ адал негізде жасалған өтініштер үшін қудалауға жол берілмейтініне кепілдік береді. ҚМГ омбудсмені Кодекс ережелерін түсіндіру және қызметкерлердің әлеуметтік еңбек мәселелері мен этикалық нормалардың бұзылуына қатысты өтініштерін қарау бағытында белсенді жұмыс жүргізеді.

Өтініштер мен шағымдарды беру тетіктері

Компания өтініштер мен шағымдарды беру тетіктерінің қолжетімділігі мен ашықтығын қамтамасыз етіп, бұзушылықтар туралы хабарлау, кеңес алу және өтініштердің қаралу мәртебесін қадағалау үшін бірнеше арнаны ұсынады.

Өтініш беруге арналған негізгі арналары

Комплаенс және этика мәселелері бойынша жедел желі (Hotline)

ҚМГ-ның комплаенс мәселелері бойынша жедел желісін КРМГ халықаралық компаниясы тәуелсіз негізде әкімшілендіреді, бұл өтініштерді қараудың объективтілігін және өтініш берушілердің қорғалуын қамтамасыз етеді. Аталған арна сыбайлас жемқорлық тәуекелдері, алаяқтық, мүдделер қақтығысы және корпоративтік стандарттардың өзге де бұзушылықтары туралы хабарлау үшін арналған.

Өтінішті қалай беруге болады:

- Сенім телефоны: 8 (800) 080-47-47
- WhatsApp: 8 (771) 191-88-16
- Электрондық пошта: mail@sk-hotline.kz
- Интернет порталы: www.sk-hotline.kz

Бұл арна келесі мәселелер бойынша сұраныстарды қабылдайды:

- Сыбайлас жемқорлыққа, алаяқтыққа және өкілеттіктерді теріс пайдалануға күмәнді жағдайлар
- ҚМГ қызметкерлері мен серіктестерінің мүдделер қақтығыстары
- Корпоративтік әдеп нормалары мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың бұзылуы
- Заңнаманың бұзылуына қатысты күдіктер

Компания құпиялылықты сақтауға және өтініш берушілердің жауап алудан қорғалуына кепілдік береді. Өтініштерді қарау іскерлік этиканың халықаралық стандарттарына қатаң сәйкестікте жүзеге асырылады.

Өтініштерді тіркеу және өңдеу үдерісі толық автоматтандырылған: жедел желі операторы қабылдаған барлық хабарламалар нақты уақыт режимінде ҚМГ компаниялар тобының комплаенс офицерлеріне жолданады.

Тоқсан сайын Комплаенс қызметі келіп түскен өтініштерді қарау нәтижелері туралы ҚМГ-ның Аудит комитеті мен Директорлар кеңесін хабардар етеді.

«Нысана» бірыңғай орталықтандырылған жедел желісі

«Нысана» жедел желісі әлеуметтік еңбек мәселелері бойынша өтініштерді қабылдау үшін құрылған. Бұл арна Компания қызметкерлеріне де, ықтимал бұзушылықтарға тап болған сыртқы мүдделі тұлғаларға да қолжетімді.

Қалай хабарласуға болады:

- Сенім телефоны: 8 (800) 080-30-30
- WhatsApp: 8 (778) 120 99 11
- Электрондық пошта: nysana@cscs.kz
- Интернет-портал: nysana.cscs.kz
- ҚМГ ішкі корпоративтік порталы арқылы кіру

Аталған арна арқылы келесі мәселелер бойынша хабарлауға болады:

- Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы бұзушылықтар
- Еңбек даулары
- Әлеуметтік еңбек қатынастарына байланысты өзге де мәселелер

Орталықтандырылған желінің жұмыс істеуі өтініштерге жедел әрекет етуді, оларды қараудың ашықтығын қамтамасыз етеді және ҚМГ компаниялар тобында қызметкерлердің құқықтарын қорғау тетіктерін нығайтуға ықпал етеді.

Жедел желі тәулік бойы жұмыс істейді және анонимді түрде жүгіну мүмкіндігін көздейді. Барлық хабарламалар құпиялылық талаптарын және өтініш берушілерді қорғау қағидаттарын сақтай отырып қаралады.

Азаматтардың өтініштеріне арналған бірыңғай ақпараттық жүйе E-Otinish

E-Otinish платформасы – Қазақстан Республикасының жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін беруіне арналған мемлекеттік цифрлық жүйесі. Платформа өтініштер мен арыздарды құрылымдалған, ашық және заңнамамен реттелген тәртіпте қарауды қамтамасыз етеді.

Өтініш беру әдістері:

- Ресми веб-сайт: <https://eotinish.gov.kz>
- E-Otinish мобильді қосымшасы (App Store-да және Google Play-де қол жетімді)
- Қазақстан Республикасының барлық аумағында жұмыс істейтін халыққа қызмет көрсету орталықтары (ХҚКО)

Жүйенің негізгі мүмкіндіктері:

- Өтінішті автоматты түрде тіркеу және бірегей сәйкестендіру нөмірін беру
- Өтініштің қаралу мәртебесін онлайн режимде қадағалау
- Заңнамада белгіленген мерзімдерде ресми жауап алу

E-Otinish платформасын пайдалану өтініштерді өңдеу үдерістерінің ашықтығын арттыруға және оларды қараудың регламенттелген мерзімдерінің сақталуын қамтамасыз етуге ықпал етеді.

Өтініштер статистикасы

Комплаенс және этика мәселелері бойынша жедел желі (Hotline)

2025 жылы комплаенс мәселелері бойынша жедел желіге 136 өтініш келіп түсті. Өтініштердің негізгі тақырыптары сыбайлас жемқорлық, еңбек даулары және сатып алу рәсімдеріне қатысты болды.

Келіп түскен хабарламалар қажетті тексерулер мен нақты жағдайларды талдау жүргізіле отырып қаралды. Қарау нәтижелері бойынша өтініш берушілерге кері байланыс беріліп, негіздер болған жағдайда түзету шаралары қабылданды.

«Нысана» бірыңғай орталықтандырылған жедел желісі

Есепті кезеңде «Нысана» байланыс арнасы арқылы 87 өтініш келіп түсті. Өтініштер қызметкерлердің еңбек құқықтарының сақталуына, еңбек және тұрмыс жағдайларына, еңбекақы төлеуге, басшылықпен өзара қарым қатынастарға, сондай ақ әлеуметтік-еңбек қатынастарының өзге де аспектілеріне қатысты болды.

Өтініштер қажетті тексерулер жүргізіле отырып және белгіленген мерзімдерде ресми түсіндірмелер беру арқылы қаралды.

Азаматтардың өтініштеріне арналған бірыңғай ақпараттық жүйе E-Otinish

2025 жылы E-Otinish платформасы арқылы Компанияның атына жеке және заңды тұлғалардан 1 115 өтініш келіп түсті.

Өтініштермен жұмыс істеу регламенті

ҚМГ-ға келіп түскен өтініштерді қарау Директорлар кеңесі 2024 жылы бекіткен Өтініштерді қарау регламентіне сәйкес жүзеге асырылады. Аталған құжат өтініштерді тіркеуге, талдауға және қарау нәтижелері бойынша шаралар қабылдауға қойылатын бірыңғай талаптарды белгілейді.

Белгіленген тәртіп шеңберінде мыналар қамтамасыз етіледі:

- E-Compliance жүйесі арқылы алынған хабарламаларды қоса алғанда, барлық сұраныстарды міндетті түрде тіркеу ;
- өтініштерді мазмұнына байланысты жіктеу (сыбайлас жемқорлық, іскерлік этика, еңбек қатынастары және басқа да бұзушылықтар мәселелері);
- жауапты тұлғаларды анықтау және қажет болған жағдайда жұмыс топтарын құру;
- белгіленген қарау мерзімдерін сақтау;
- объективтілік, талдаудың толықтығы, құпиялылық және өтініш берушілерді қудалаудан қорғау қағидаттарын сақтау;
- кері байланысты қамтамасыз ету – өтініштерді қарау барысы мен нәтижелері туралы өтініш берушілерді хабардар ету.

Бұл рәсім сұраныстарға жауап берудің ашық және әділ жүйесін құруға, сондай-ақ қызметкерлер мен басқа да мүдделі тараптар тарапынан сенімді нығайтуға бағытталған.

Адам құқықтарын қорғау

ҚМГ адам құқықтарын сақтау мен қорғаудың маңыздылығын түсіне отырып, халықаралық стандарттар мен ұлттық заңнама талаптарын басшылыққа алады. Компания құн тізбегінің барлық кезеңдерінде адам құқықтарын құрметтеуді қамтамасыз ету бойынша міндеттемелерді өзіне алады және осындай ұстанымды серіктестерінен, жеткізушілерінен және мердігерлерінен де күтеді.

ҚМГ өз қызметін келесі халықаралық стандарттар мен құжаттарда айқындалған қағидаттарға негіздейді:

- Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясы;
- Азаматтық және саяси құқықтар туралы халықаралық пакт;
- Экономикалық, әлеуметтік және мәдени құқықтар туралы халықаралық пакт;
- БҰҰ-ның Адам құқықтары аспектісіндегі кәсіпкерлік қызметтің басшылық қағидаттары;
- Халықаралық еңбек ұйымының еңбек саласындағы негізгі қағидаттар мен құқықтар туралы декларациялары;
- БҰҰ-ның жергілікті құқықтар туралы декларациясы;
- БҰҰ-ның қауіпсіздігі мен адам құқықтарына қатысты ерікті қағидаттар;
- БҰҰ-ның Жаһандық шарты

Компания Бірлестіктер бостандығы құқығын, қауіпсіз еңбек жағдайларына құқықты таниды, кемсітушілік пен пайдалану тәжірибесінің кез келген түріне жол бермейді, сондай-ақ қатысу аймақтарындағы жергілікті қауымдастықтардың мәдени ерекшеліктерін құрметтейді.

Біз балалар еңбегін пайдаланбаймыз, мәжбүрлі еңбекпен айналыспаймыз, нәсіліне, дініне және жынысына қарамастан барлық қызметкерлердің тең құқықтарын мойындаймыз.

Есепті кезеңде кемсітушілік фактілері тіркелмеген^А.

ҚМГ өз қызметінің адам құқықтарына ықтимал және нақты әсерін бағалайды және бақылайды. Компания сондай-ақ ықтимал бұзушылықтар туралы шағымдар мен хабарламалар, соның ішінде анонимді хабарлау тетіктері үшін қолжетімді арналардың жұмысын қамтамасыз етеді.

Әртүрлілік және инклюзивтілік

ҚМГ мүмкіндіктер теңдігі, инклюзивтілік және кемсітушілік пен біржақтылықтан бос жұмыс ортасын құру қағидаттарын ұстанады. Компания әртүрлі жұмыс күші мен инклюзивті корпоративтік мәдениет тиімділікті арттыруға және тұрақты дамуға ықпал ететінін мойындайды.

Гендерлік теңдік

- ҚМГ барлық басқару деңгейлерінде әйелдер мен ерлерге тең мүмкіндіктер беруді қолдайды. Әйелдерді өз қызметінің барлық аспектілеріне толық тартуға тырысады.
- Компания тең жұмыс үшін тең жалақыны қамтамасыз етеді.
- Басқарушылық лауазымдардағы әйелдердің үлесін арттыру бойынша бастамаларды, атап айтқанда, сабақтастық қорларындағы әйелдердің үлесін арттыру арқылы жүзеге асырады.
- Мұнай-газ саласындағы жұмыстың ерекшелігін ескере отырып, ҚМГ жұмыстағы әйелдер денсаулығына төнетін тәуекелдерді азайту бойынша шаралар қабылдайды.

Жергілікті кадрлар мен әлеуметтік осал топтарды қолдау

- ҚМГ қатысатын өңірлерде жергілікті кадрларды жұмысқа белсенді тартып, олардың кәсіби өсуіне жағдай жасайды.
- Мигранттар мен қандастарды (тарихи отанына оралған этникалық қазақтарды) жұмысқа орналастыруды қолдайды.

Мүмкіндігі шектеулі жандарға инклюзивтілік

- ҚМГ мүмкіндігі шектеулі адамдардың жұмысы үшін қолайлы жағдайлар жасауға ұмтылады.
- Жұмыс орындарын бейімдеу қамтамасыз етіледі, қызметкерлердің ұтқырлығын және бірлескен ғимараттың қолайлы жұмыс жағдайларын жақсарту үшін ассистивтік технологиялар мен басқа да құралдар туралы ақпарат беріледі.

Инклюзивті корпоративтік мәдениетті құру

- ҚМГ-да әрбір қызметкер өзін қабылдап, құрметтейтін жұмыс атмосферасы сақталады,
- Компания айырмашылықтарды құрметтеу мәдениетін қалыптастыруға және кемсітушіліктің алдын алуға бағытталған ішкі Білім беру бағдарламаларын дамытады.

ҚМГ әртүрлілік пен инклюзивтілік тек әлеуметтік жауапкершілік емес, сонымен қатар тиімділік пен инновацияға ықпал ететін бәсекеге қабілеттілікті арттыру факторы екенін түсінеді.

Еңбекті және қызметкерлердің құқықтарын қорғау

ҚМГ барлық қызметкерлер үшін қауіпсіз және салауатты еңбек жағдайларын қамтамасыз етеді, бұл адам құқықтарын сақтаудың ажырамас бөлігі болып табылады. Компанияда енгізілген:

- Халықаралық стандарттарға сәйкес келетін еңбекті қорғау саясаты.
- Қауіпсіздік мәселелері бойынша тұрақты оқыту бағдарламалары.
- Еңбекті қорғау және кәсіптік тәуекелдерді азайту нормаларының сақталуын бақылау жүйелері.

Компания қызметкерлердің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бірлестіктер бостандығына және Ұжымдық келіссөздер жүргізу құқығын құрметтейді.

Мәжбүрлі және балалар еңбегіне жол бермеу

ҚМГ мәжбүрлі және балалар еңбегіне абсолютті төзбеушілік саясатын қатаң ұстанады. Компания :

- ХЕҰ-ның мәжбүрлі еңбек туралы № 29 Конвенциясына сәйкес жазалау қатерімен немесе қызметкерге қарсы орындалатын кез келген жұмыс нысандарын жояды.
- Компания ішінде және оның жеткізушілері мен мердігерлері арасында еңбек нормаларының сақталуын бақылайды.
- Барлық қызметкерлердің ерікті түрде жасалған еңбек шарттары негізінде жұмыс істейтініне және заңнамаға сәйкес еңбек қатынастарын тоқтатуға құқығы бар екеніне кепілдік береді.

Өтініштерді қарау және адам құқықтарының мониторингі

ҚМГ шағымдарды қараудың көп деңгейлі жүйесін енгізді, оған мыналар кіреді:

- Сенім телефондары және анонимді хабарлау механизмдері.
- Өтініштерді бейтарап қарауды қамтамасыз ететін омбудсмен және комплаенс қызметі.

Адам құқықтары саласындағы саясатты іске асыру

Адам құқықтары саласындағы саясатты тиімді іске асыру үшін ҚМГ келесі шараларды қабылдайды:

Оқыту және хабардарлықты арттыру

- ҚМГ қызметкерлерді адам құқықтарын сақтау мәселелеріне, оның ішінде алуан түрлілік пен инклюзивтілік қағидаттарына тұрақты негізде оқытады.
- Қызметкерлерге, жеткізушілерге және мердігерлерге арналған хабардарлықты арттыру бастамалары

Тәуекелдерді бағалау және басқару

ҚМГ адам құқықтарының ықтимал бұзылуына байланысты тәуекелдерді мерзімді талдауды жүзеге асырады және ден қою бағдарламаларын әзірлейді. Адам құқықтарына қатысты тиісті тексеру қағидатын қолданады.

Ашықтық және есеп беру

- ҚМГ халықаралық стандарттарға сәйкес өзінің қаржылық емес есептерінде адам құқықтары саласындағы саясатты іске асыру туралы ақпаратты ашады.
- Адам құқықтарын сақтау жөніндегі шаралардың тиімділігін қадағалау және бұзушылықтарды анықтау кезінде түзету іс-әрекеттерін енгізу жүзеге асырылады.

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу

- Компания адам құқықтарын қорғау мәселелерінде мемлекеттік органдармен, ҰЕҰ-мен және халықаралық ұйымдармен белсенді өзара іс-қимыл жасайды.
- Жобаларды жүзеге асыру кезінде жергілікті қоғамдастықтармен қоғамдық тыңдаулар мен консультациялар өткізіледі.
- ҚМГ Адам құқықтары саласындағы саясатты іске асыруды үздік халықаралық практикаларға сәйкес тұрақты жетілдіруді талап ететін динамикалық процесс ретінде қарастырады.

ҚАУЫМДАСТЫҚТАР ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ИНВЕСТИЦИЯЛАР

GRI 3-3, GRI 413-1, GRI 413-2, GRI 203-1

ҚМГ жергілікті қауымдастықтарды қолдауға және өзі жұмыс істейтін аймақтардағы тұрғындардың өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған қайырымдылық жобалары мен әлеуметтік бастамаларға белсенді қатысады.

Аяқталған жобалар

«Daryn Joly» білім беру жобасы

Жоба аясында Жаңаөзен қаласының, Түпқараған және Қарақия аудандарының 192 мұғалімі заманауи оқыту тәсілдері дайындықтан өтті. Бағдарлама цифрлық технологияларды меңгеруді, инновациялық оқыту әдістемелерін енгізуді, сондай ақ оқушыларды пәндік олимпиадаларға даярлауды қамтыды.

Мамандандырылған күйік бөлімшесін ашу

Жаңаөзен қалалық көпбейінді ауруханасында мамандандырылған күйік бөлімшесі ашылды. Термикалық жарақат алған пациенттерге уақтылы әрі сапалы медициналық көмек көрсетуге қажетті жағдайлар жасалды.

Charity Samruk Marathon

Charity Samruk Marathon әлеуметтік жобасын өткізуге қайырымдылық көмек көрсетілді. Қаржыландырудың жалпы көлемі 15 млн теңгені құрады. Қаражат әлеуметтік маңызы бар бастамаларды қолдауға бағытталды.

«Мектепке жол» бағдарламасы

Әлеуметтік бастама аясында балаларды жаңа оқу жылына дайындау үшін демеушілік көмек көрсетілді. Атырау облысындағы аз қамтылған отбасылардан шыққан 536 оқушы мектеп сөмкелерімен және кеңсе тауарларымен қамтамасыз етілді.

Мектептерді спорттық жабдықтармен қамтамасыз ету

Атырау облысының орта мектептерін спорттық инвентармен жабдықтауға демеушілік көмек көрсетілді. Жоба бұқаралық спортты дамытуға және оқушылардың дене дамуына қолайлы жағдай жасауға бағытталған.

Орманды қалпына келтіру жобасы

Қостанай облысында экологиялық жобаны іске асыру үшін «ULAN PLUS» қоғамдық қорына қайырымдылық көмек көрсетілді. Бастама аясында 2022 жылғы орман өрттерінен зардап шеккен аумақтарға 150 000 қарағай көшеті отырғызылды.

Іске асыру сатысындағы жобалар

Орталық қалалық кітапхананың құрылысы

Жаңаөзен қаласында заманауи орталық қалалық кітапхананы салу жобасы жүзеге асырылуда. Құрылысты 2026 жылдың III тоқсанының соңына дейін аяқтау жоспарланған. Нысан мәдени ағартушылық орталыққа айналып, көру қабілеті бұзылған адамдарға арналған арнайы жағдайларды, оның ішінде Брайль аудиториясын қамтитын болады.

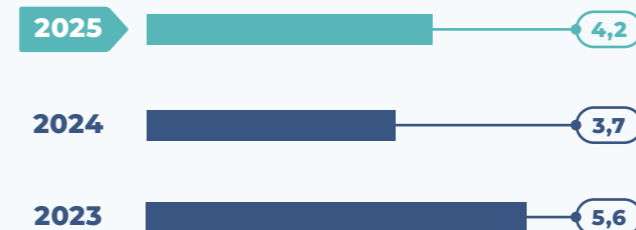
Аймақтарға инвестициялар

ҚМГ ЕТҰ-ның жер қойнауын пайдалану туралы келісімшарттарында өндірістік аймақтарды дамытуға және халықтың мұқтаж топтарына әлеуметтік көмек көрсетуге айтарлықтай қаражат бөлу көзделген.

ҚМГ қызмет жүргізу өңірлеріне жүйелі қолдау көрсетеді, әлеуметтік және экономикалық инфрақұрылымға инвестиция салады. Осы қызмет аясында Компания өңірлер үшін маңызды экономикалық инфрақұрылым объектілерінің, білім беру және спорт нысандарының құрылысын қаржыландырады, сондай ақ жергілікті қауымдастықтардың дамуына қатысады.

Есепті кезеңде Компания жергілікті билік органдарымен серіктестікте әлеуметтік бастамаларды жүзеге асыруды жалғастырды, қауымдастықтардың тұрақты дамуына және халықтың өмір сүру сапасын арттыруға басым назар аударды.

ЖЕРГІЛІКТІ АТҚАРУШЫ ОРГАНДАРҒА АУДАРЫЛҒАН ҚАРАЖАТ (ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ КЕЛІСІМШАРТ БОЙЫНША), МЛРД ТЕҢГЕ

Жергілікті атқарушы органдармен жасалған келісімдер мен меморандумдар бойынша ҚМГ ЕТҰ-ы жергілікті қауымдастықтардың қажеттіліктеріне сәйкес бөлінетін қаражатты аударады. Есепті жылы осы мақсаттарға барлығы 4,2^А млрд теңге бөлінді:

- «Қазгермұнай БК» ЖШС: Қызылорда облысының әлеуметтік-экономикалық дамуына 377 млн теңге;
- «Өзенмұнайгаз» АҚ: Жаңаөзен қаласындағы коммуналдық қызметтерді күтіп ұстау үшін «Өзенинвест» МКК 1,723 млрд теңге;
- «Ембімұнайгаз» АҚ: Мақат ауданының Доссор ауылында жаңа тұрғын үйлер салуға 884 млн теңге;
- «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ: Маңғыстау облысының әлеуметтік-экономикалық дамуына және оның инфрақұрылымына 140 млн теңге;
- «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС: жергілікті билік органдарымен жасалған меморандум шеңберінде Ақтөбе облысының әлеуметтік-экономикалық дамуы мен инфрақұрылымына 443,7 млн теңге;
- «Өріктау Оперейтинг» ЖШС: аймақтың әлеуметтік-экономикалық дамуына 59 млн теңге;
- «Қазақтүрікмұнай» ЖШС: Ақтөбе облысының әлеуметтік-экономикалық дамуына 326 млн теңге;
- «Урал Ойл энд Газ» ЖШС : Батыс Қазақстан облысының әлеуметтік-экономикалық дамуына 59 млн теңге;
- «Қаражанбасмұнай» АҚ: Маңғыстау облысының әлеуметтік-экономикалық дамуына 230 млн теңге аударды.

ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ

Өндірістік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау жүйесі	147
Өнеркәсіптік процестердің қауіпсіздігін басқару	151
Мердігерлік ұйымдармен өзара әрекеттесу	156
Өндірістік санитария және еңбек гигиенасы	158

ӨНДІРІСТІК ҚАУІПСІЗДІК, ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖҮЙЕСІ

GRI 3-3, GRI 403-3, GRI 403-8, GRI 403-9

Еңбекті қорғау (ЕҚ), өндірістік қауіпсіздік (ӨҚ) және қоршаған ортаны қорғау (ҚОҚ) басқару жүйесі Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, ISO 14001 және ISO 45001 салалық және халықаралық стандарттарына, сондай-ақ бойынша ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес әзірленді. Басқару жүйесі әлемдік мұнай-газ саласындағы озық тәжірибелер мен Халықаралық мұнай және газ өндірушілер қауымдастығының

(IOGP) ұсынымдарына негізделген және негізгі қағидаттарға негізделген 10 негізгі элементті қамтиды: мақсатқа жету, көшбасшылық, тәуекелдерді басқару және үздіксіз жетілдіру.

Өндірістік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау жүйесі

ІШКИ БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ ЖАҚСARTU

- ЕҚОҚ бойынша бағалауды басқару жүйесі
- ЕҚОҚ комитеттерінің жүйесі
- HSE Compliance and RT Audits
- ЕҚОҚ мәдениетін арттыру жөніндегі іс-шаралар кешені

МОНИТОРИНГ

- ЕҚОҚ бойынша есеп беру қағидалары
- ЕҚОҚ бойынша қозғалыс қауіпсіздігін автоматтандыру
- ЕҚОҚ бойынша ҚНҚ жүйесі
- Оқиғаларды тексеру рәсімі
- «Авариялардың себептерін тексеру» автоматтандырылған модулі
- Салыстырмалы талдау

ӨТКІЗУ

- Денсаулық сақтауды басқару жүйесі
- Көлік қауіпсіздігі бағдарламасы
- Дағдарыс жағдайларын басқару стандарттары
- Метанның ағып кетуін анықтау бағдарламасы
- Қалдықтарды басқару стандарттары
- Сумен қамтамасыз етуді басқару стандарттары
- Энергия пайдалану тиімділігінің жол картасы

ӨНДІРІСТІң ТҰТАСТЫҒЫ

- Өртке қарсы қауіпсіздікті қамтамасыз ету
- LOTO
- Өндірістік процестің қауіпсіздігін қамтамасыз ету жүйесі

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

- Тәуекелдерді басқару жүйесі
- EIA тәуекелдерді бағалау стандарты
- «Қауіпсіздіктің мінез-құлықтық қадағалау бағдарламасы»

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАР

- Мердігерлер бойынша стандарт
- Мердігерлердің есептілігі
- Көпшілік тыңдаулар

СТАНДАРТТАР

- Үздік әлемдік практикаларға негізделген ЕҚОҚ стандарттарын әзірлеу және енгізу

КУРС

- ЕҚОҚ саясаты
- Көлік саясаты
- Алкоголь саясаты
- Атмосферадағы шығарындыларды

басқару саясаты

СТРАТЕГИЯ

- Жұмыста қауіпсіздікті қамтамасыз ету
- Экологиялық жауапкершілік

МАҚСАТТАР

Нөл:

- оқыс оқиғалар;
- төгілулер;
- төгінділер;
- күнделікті жағу.

БАСШЫЛЫҚ

Басшылықтың қызығушылығы:

- Басшылар форумы, SPE
- ЕҚОҚ бойынша комитеттердің үш деңгейлі жүйесі

2006 жылдан бастап ҚМГ ISO 9001, ISO 14001 және ISO 45001 талаптарына сәйкес сапа, қоршаған ортаны қорғау, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласында интеграцияланған басқару жүйесін (ИБЖ) енгізді. Энергияны айтарлықтай тұтынатын еншілес және тәуелді ұйымдар ISO 50001 стандартына сәйкестікке сертификатталған. ИБЖ тиімділігін тәуелсіз аудиторлар үнемі растайды. Басқару жүйесін жетілдіру үшін Компания өзінің еңбекті қорғау және қауіпсіздікті басқару жүйесін ISO 45001 халықаралық стандартының талаптарына сәйкестікке сертификаттауда. 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ҚМГ-ның 24 ЕТҰ-да жарамды сәйкестік сертификаттары болды.

2025 жылдың 5-7 қарашасы аралығында ҚМГ TÜV Thüringen компаниясының алғашқы қадағалау аудитін өткізді, ол ҚМГ-ның ISO 9001, ISO 14001

және ISO 45001 халықаралық стандарттарының талаптарына сәйкестігін растады.

Басқару жүйесінің мақсаты – еңбекті қорғау, қауіпсіздік және қоршаған орта салаларындағы тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару үшін негіз жасау. Жүйенің күтілетін нәтижелері – Компания қызметкерлерінің жарақаттары мен денсаулығына келтірілетін зиянның алдын алу, сондай-ақ қауіпсіз және салауатты еңбек жағдайларын қамтамасыз ету. Тиімді алдын алу шараларын енгізу арқылы еңбекті қорғау, қауіпсіздік және қоршаған ортаға тәуекелге негізделген тәсіл Компания үшін өте маңызды.

Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны басқару процестеріне барлық деңгейдегі басшылар мен қызметкерлердің міндеттемесі мен қатысу деңгейін арттыру үшін

Компания үш деңгейлі комитет жүйесін енгізді және жұмыс істейді:

- **Бірінші деңгей** – ҚМГ Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті (ҚЕҚОҚТДК).
- **Екінші деңгей** – ҚМГ деңгейіндегі ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ комитеті.
- **Үшінші деңгей** – ЕТҰ-дағы ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ комитеттері.

Өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған орта саласындағы тәуекелдер, соның ішінде климаттың өзгеруі мен су тапшылығына

байланысты экологиялық тәуекелдер тоқсан сайын бақыланады. ҚМГ өзінің өнеркәсіптік қауіпсіздігі, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласындағы көрсеткіштерін үнемі талдайды және Халықаралық мұнай және газ өндірушілер қауымдастығының (IOGP) мүшелері болып табылатын жетекші мұнай-газ компанияларымен салыстырмалы талдау жүргізеді.

ҚМГ Өнеркәсіптік қауіпсіздік департаменті жыл сайын ҚМГ компаниялар тобының өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған орта саласындағы бас директорларының форумын өткізеді.

2025 жылдың қаңтарында Астанада ҚМГ ЕТҰ бас директорларының 9-шы жыл сайынғы «Қауіпсіздік мәдениетін дамытудағы көшбасшылық» форумы өтті. Іс-шараға ҚМГ Басқарма төрағасы Асхат Хасенов, Компанияның ЕТҰ басшылары, сондай-ақ ірі мұнай-газ компанияларының (ТСО, КРО және NSOC) өкілдері қатысты. Қатысушылар өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған орта мәселелерін талқылады.

2025 жылдың желтоқсанында ҚМГ Астанада HSE форумын өткізді, онда ҚМГ басшылығы мен оның еншілес және тәуелді компанияларының өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау қызметтерінің басшылары еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғаудың негізгі мәселелерін, жарақаттануды азайтуды және қауіпсіздік мәдениетін дамытуды талқылады. Өндірістік нысандарда жұмыс басталғанға дейін алдын алу тәсілін енгізу және қауіпсіз процестерді жоспарлау басты назарда болды.

Маңызды салалардың бірі – қауіпті жағдайларды автоматты түрде анықтайтын және ықтимал оқиғалар туралы ескертетін **TUMAR** интеллектуалды жүйесін қоса алғанда, цифрлық шешімдерді кеңінен қолдану. Мұндай жүйелер тәуекелдерді азайтуға және қауіпсіз жұмыс ортасын қалыптастыруға көмектеседі.

Форумнан кейін 2026 жылға арналған стратегиялық мақсаттар анықталды, оның ішінде апаттарды 30%-ға азайту. Бұл мақсаттарға жетуде өндіріс орындарында күн сайын болатын және оқиғалардың алдын алуда маңызды рөл атқаратын тікелей басшыларға ерекше жауапкершілік жүктелген.

ӨНЕРКӘСІПТІК ПРОЦЕСТЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІН БАСҚАРУ

Есепті жыл ішінде ҚМГ компаниялар тобы процестердің қауіпсіздігін басқару тәсілдерін әзірледі және өндірістік процестердің тұрақтылығын жақсартты. Негізгі назар Корпоративтік орталық пен оның ЕТҰ арасындағы үйлестіруді қамтамасыз ету үшін бірыңғай басқару және әдіснамалық негізді құруға, сондай-ақ процестердің тәуекелдерін бағалау мен азайту бойынша салыстырмалы тәсілдерді қолдануға аударылды.

Жұмыстың маңызды бағыты – мақсатты процестер қауіпсіздігін басқару (PSM) моделін жетілдіру және одан әрі дамыту, оның ішінде негізгі функциялар арасындағы өзара әрекеттесу қағидаттарын ресімдеу және өндірістік бөлімше деңгейінде процестерді енгізу мен қолдаудың бірыңғай стандартты тәсілдерін белгілеу. Жоспарлар өндірістік өзгерістердің басқарылуын, техникалық деректердің өзектілігін және басқару шешімдерінің ашықтығын қамтамасыз ететін негізгі элементтер ретінде өзгерістерді басқару (MOC) жүйесін үнемі нығайтуды және процестер қауіпсіздігі туралы ақпарат (PSI) дерекқорын әзірлеуді көздейді. Қайталанатын басқару құрылымдарын жасамай, олардың практикалық қолданылуын қамтамасыз ету үшін осы процестерді қолданыстағы басқару жүйелерімен және ішкі процедуралармен біріктіруге ерекше назар аударылады.

2026 жылы технологиялық қауіпсіздік бастамаларын іске асырудың ұйымдастырушылық тетіктері әзірленеді деп күтілуде, оның ішінде:

- Жобаны басқаруды жетілдіру.
- Процеске қатысушылардың рөлдері мен міндеттерін үйлестіру.
- Корпоративтік деңгей мен өндіріс орындары арасындағы өзара әрекеттесудің тұрақты арналарын құру.

Бұл тәсіл тапсырмаларды орындаудың болжамдылығын, бақылау сапасын және технологиялық тәуекелдер деңгейіне әсер ететін өзгерістер мен іс-шараларды енгізу кезінде басқарушылық шешімдердің уақыттылығын жақсартады.

Қызметкерлердің біліктілігін арттыру бөлек басымдық болып қала береді. Жыл бойы өзгерістерді басқару және қауіптерді анықтау мен талдау тәсілдерін қоса алғанда, негізгі процестер қауіпсіздігі қағидаттары мен құралдары бойынша оқытуды кеңейту жоспарлануда. Оқыту талаптарды ортақ түсінуді дамытуға, мүдделі бөлімдер арасындағы ынтымақтастықты жақсартуға және әзірленген тәсілдерді күнделікті операцияларда қолданудағы практикалық дағдыларды нығайтуға бағытталады. Сонымен қатар, біз процестерге әдіснамалық қолдау көрсетуге және енгізілген шешімдердің тұрақтылығын қамтамасыз етуге қабілетті бейіндік мамандарды дамытуды жалғастырамыз.

Ақпараттық қолдау тұрғысынан алғанда, процестердің қауіпсіздігі бойынша шешімдерді қолдау үшін пайдаланылатын техникалық және

ұйымдастырушылық ақпаратты басқару тәсілдерін одан әрі дамыту жоспарлануда. Өзгерістер кезінде дәл тәуекелдерді бағалау және шешім қабылдау үшін қажетті деректерді ұйымдастыруды, қолжетімділікті және өзектілікті жақсартуға, сондай-ақ осы ақпаратты өндірістік процестерде пайдалану тәжірибесін жетілдіруге басымдық беріледі. Бұл сала ақпаратты жүйелі түрде тіркеу мен талдауды қолдайтын негізгі дерекқорлар мен тізімдерді әзірлеуді қамтиды:

- Технологиялық тәуекелдер тізімі – бұл тәуекелдерді бағалау және жіктеу мүмкіндігі бар дерекқор.
- Оқиғаларды тіркеу жүйесі – бұл апаттардың алдын алу мақсатында оқиғаларды тіркеу және талдау жүйесі.

Жалпы алғанда, жоспарланған іс-шаралар процестер қауіпсіздігіне бірыңғай тәсілді нығайтуға, процестерді басқаруды дамытуға, негізгі тәжірибелердің жетілуін арттыруға және тұрақты құзыреттіліктерді дамытуға бағытталған. Бұл бізге процестердің күрделену ықтималдығын үнемі азайтуға және ҚМГ тобының өндірістік қызметінің сенімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

Еңбекті қорғау және өндірістік қауіпсіздігін цифрландыру

Өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау саласындағы цифрландыру жұмыстарының бөлігі ретінде Компания жер асты ұңғымаларын жөндеуді қоса алғанда, қауіпті операциялар кезіндегі оқиғалардың алдын алуға және жұмысшыларға теріс әсерді азайтуға бағытталған автоматтандырылған, интеллектуалды өнеркәсіптік қауіпсіздік жүйесін «TUMAR» әзірлеуді және енгізуді жалғастырды.

2024 жылы «Oil Services Company» ЖШС-нің Жетібай кен орнындағы ұңғымаларды күрделі жөндеу жөніндегі бригадалардың бірінде «TUMAR ПБ бойынша АЖИ» сервисі тәжірибелік-өнеркәсіптік пайдаланудан өткізілді. 2025 жылдың қаңтар айында Жетібай және Қаламқас кен орындарындағы ҚЖЖ/АЖЖ бойынша 10 бригадада жүйені пилоттық іске қосу жүзеге асырылды, оның барысында барлық үш модуль штаттық режимде жұмыс істеді.

TUMAR жүйесін кезең-кезеңімен енгізу Oil Services компаниясының Жетібай және Қаламқас кен орындарындағы 60 жөндеу/шеберлік бригадасында жалғасуда. 2026 жылы жобаны «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Өзенмұнайсервис» ЖШС, «Қаражанбасмұнай» АҚ және «Қазақтүрікмұнай» ЖШС еншілес және тәуелді компанияларына енгізу жоспарлануда.

Сонымен қатар, өнеркәсіптік қауіпсіздікті басқару процестерін цифрландыру аясында электронды жұмыс рұқсаты жүйесін енгізу жалғасуда. 2023 жылдың желтоқсан айынан бастап жүйе «Ембімұнайгаз» АҚ барлық өндірістік бөлімшелерінде коммерциялық пайдалануда. Шешімнің енгізілуін қамтамасыз ету үшін 2025 жылы «Қазгермұнай» БК» ЖШС-да жұмыстар жүргізілетін болады.

Негізгі өнімділік көрсеткіштері

GRI 403-9

Қазақстан Республикасындағы ең ірі өнеркәсіптік кәсіпорындардың бірі болып табылатын ҚМГ қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге және қызметкерлерінің, сондай-ақ өндірістік нысандары орналасқан аудандарда тұратын халықтың денсаулығын қорғауға басымдық береді. Компания өндірістік тәуекелдерді азайтуға және апаттардың алдын алуға бағытталған жоғары еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау стандарттарын үнемі енгізіп отырады. Ішкі сауалнамаларға сәйкес, қызметкерлер компания қауіпсіз жұмыс ортасын жасайтынын атап өтеді.

Есепті жылы жұмыспен байланысты жазатайым оқиғалардан жарақат алғандардың саны 2024 жылмен салыстырғанда өзгеріссіз қалды, 21 адамды құрады. Жол-көлік оқиғаларының саны өткен жылмен бірдей деңгейде қалды, 6-ны құрады. 2025 жылы өрт тіркелген жоқ.

Есепті жыл ішінде «Өзенмұнайгаз» АҚ-да бір өліммен аяқталған апат болды. Су-май эмульсиясы қыздыру пешін жөндеу кезінде жөндеуші жұмысшының үстіне оттық құлап, ауыр жарақаттар мен өлімге әкеп соқты. Марқұмның отбасына

ұжымдық келісімшарттың шарттарына сәйкес қаржылық көмек көрсетілді.

Тергеу барысында оқиға жәбірленушінің өрескел немқұрайлылығынан, қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелерін бұзуынан және жұмысты ұйымдастырудағы кемшіліктерден болғаны анықталды. Тергеуден кейін түзету шаралары қолданылды, соның ішінде:

- қосымша брифингтер мен түсіндіру жұмыстарын жүргізу,
- қауіпсіз жұмыс тәжірибелерін қоса отырып, технологиялық ережелерді қайта қарау;
- қызметкерлерді жаңартылған талаптармен міндетті түрде таныстыру.

КЕСТЕ 12. ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ САЛАСЫНДАҒЫ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР ²⁰

	2023	2024	2025
Жұмысқа байланысты жазатайым оқиғалардың жалпы саны, бірлік	28	21	20 ^A
Жұмысқа байланысты жазатайым оқиғалардан зардап шеккендердің жалпы саны, адам.	29	21	21 ^A
Оның ішінде өлім-жітім, адамдар.	2	1	1 ^A
Жол-көлік оқиғалары, бірлік	19	6	6
Өрттер, бөлімшелер	0	0	0

20. Жазатайым оқиғаларды жіктеу және есепке алу Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің талаптарына сәйкес жүзеге асырылады. 2025 жылы өндірістік қызметпен байланысты емес бір өлім жағдайы тіркелді. Тергеу нәтижелері бойынша бұл жағдай Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 186-бабына сәйкес өндірістік емес деп жіктелді.

КЕСТЕ 13. ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІКТІҢ НЕГІЗГІ КОЭФФИЦИЕНТТЕРІ

	2023	2024	2025	IOGP ²¹
Жұмыс уақытын жоғалтумен байланысты жазатайым оқиғалар коэффициенті (LTIR), 1 млн адам-сағатқа	0,30	0,22	0,21 ^A	0,21
Өлім-жітім жағдайларының коэффициенті (FAR), 100 млн адам-сағатқа	2,11	1,03	1,01 ^A	0,57
Жол-көлік оқиғаларының коэффициенті (MVCR), 1 млн жүріп өткен километрге	0,25	0,08	0,07	0,04
Жұмыс істеген адам-сағаттардың жалпы саны	95 674 570	98 413 639	99 157 257	

Көлік қауіпсіздігі**GRI 3-3, GRI 403-1, GRI 403-2, GRI 403-9**

Компания өндірістік тәуекелдерді азайту және қызметкерлерінің қауіпсіздігін қамтамасыз етудің негізгі факторы ретінде көлік қауіпсіздігіне басымдық береді.

«Сапарларды басқару» жобасының аясында мұнай кен орындарына қызмет көрсету ЕТҰ-да («Oil Services Company» ЖШС, «Oil Transport Corporation» ЖШС және «Oil Construction Company» ЖШС) негізгі тасымалдауды басқару процестерін цифрлық форматқа көшіру аяқталды. Көлік және мамандандырылған жабдықтарға арналған электрондық сұраныс модулі толықтай жұмыс істеп, қағазбастылықты толығымен жойды. Сұранысты жоспарлауды, тапсырыс жоспарларын құруды және орындауды, көлік құралдары мен жүргізушілердің бос уақытын бақылауды автоматтандыру енгізілді.

Жүйе GPS-платформаларымен біріктірілген, бұл жол қозғалысын бақылауға және жол қауіпсіздігі оқиғалары (жылдамдықты арттыру, кенеттен тежеу және үдеу) туралы онлайн хабарландыруларды алуға мүмкіндік береді. Сұраныс көлемін, олардың орындалу қарқынын, автопаркті пайдалануды және көлік құралдарын іс жүзінде пайдалануын нақты уақыт режимінде бақылауды қамтамасыз ететін негізгі аналитикалық құралдар енгізілді. «Жол құжаттары» және «Жөндеу» модульдерінің функционалдық модельдері әзірленіп, бекітілді, бұл сапарларды, жүріп өткен жолды және көлік құралдарының техникалық жағдайын

21. 2024 жылға арналған қолжетімді IOGP индикаторлары (<https://www.iogp.org/>).

толық бақылауға, кейіннен есеп жүйелеріне интеграциялауға мүмкіндік береді.

2026 жылы «Саяхаттарды басқару» жобасын «Қаражанбасмұнай» АҚ, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ және «Өзенмұнайгаз» АҚ өндірістік активтеріне енгізу, негізгі модульдерді (электрондық тасымалдау сұраныстары, тарату жоспарлары және аналитикалық басқару тақтасы) енгізу жоспарлануда.

Есепті жылы 6 жол-көлік оқиғасы тіркелді. Апат деңгейі 2024 жылмен салыстырғанда жүрілген 1 млн шақырымға шаққанда 0,004 апатқа төмендеді.

Жол қозғалысы қауіпсіздігі мәдениетін арттыру және жұмысшылардың қауіпсіздік белдіктерін тағу қажеттілігі туралы хабардарлығын арттыру үшін 2025 жылы «ҚазақОйл Ақтөбе» ЖШС және «Ембімұнайгаз» АҚ үшін екі «Конвинсер» фронтальды соқтығысу тренажері сатып алынды. Есепті кезеңдегі жағдай бойынша ҚМГ компаниялар тобы бес «Конвинсер» тренажерін («ҚазТрансОйл» АҚ, «ӨзенМұнайГаз» АҚ, «Мұнай тасымалдау корпорациясы» ЖШС, «ҚазақОйл Ақтөбе» ЖШС және «Ембімұнайгаз» АҚ) пайдалануда.

«Жол апаттарын тоқтату» науқаны аясында 2025 жылы 22 394 адамның, оның ішінде 20 073 ЕТҰ қызметкерінің және мердігерлердің 2 321 қызметкерінің қатысуымен тренажердің практикалық көрсетілімдері өткізілді.

Көлік қауіпсіздігін арттырудың маңызды құрамдас бөлігі - RoSPA халықаралық стандарттарына сәйкес Defensive Driving (қорғаныштық жүргізу) курсы бойынша оқыту болып табылады. Аталған

оқытудан 5 002 адам өтті, оның ішінде 1 592 адам - ЕТҰ қызметкерлері, сондай-ақ 3 410 адам - мердігер ұйымдардың қызметкерлері.

Өрт қауіпсіздігі**GRI 3-3, GRI 403-1, GRI 403-2, GRI 403-9**

Есепті жыл ішінде ҚМГ нысандарында өрт оқиғалары тіркелген жоқ. Компанияның ЕТҰ-дағы өрт қауіпсіздігін жақсарту үшін ҚМГ компаниялар тобында 2025–2027 жылдарға арналған өнеркәсіптік, еңбек және экологиялық қауіпсіздікті жақсарту жөніндегі жол картасы әзірленіп, бекітілді. Жол картасын іске асыру аясында есепті жыл ішінде өрттің алдын алу бойынша бірқатар шаралар жүзеге асырылды, сондай-ақ барлық ЕТҰ-да жоспарлы өрт-тактикалық жаттығулар ұйымдастырылып, өткізілді.

Әзірбайжан Республикасының Мемлекеттік мұнай компаниясы, ҚМГ, «Татнефть» ААҚ және «Өзбекмұнайгаз» АҚ арасындағы төтенше жағдайлардың алдын алу және жою саласындағы ынтымақтастық туралы төртжақты меморандумға сәйкес, 2025 жылдың 29 тамызында «Ембімұнайгаз» АҚ ұңғымасында болған өрт шығу және зардап шеккен адамға көмек көрсету бойынша оқ-жаттығуын өткізді. Жаттығуға Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің Атырау облысы Төтенше жағдайлар департаментінің Мемлекеттік өртке қарсы қызметінің күштері мен

құралдары, сондай-ақ шетелдік серіктестердің делегациялары қатысты.

Сонымен қатар, «Самұрық-Қазына» АҚ және ҚР Төтенше жағдайлар министрлігінің Маңғыстау облысының Төтенше жағдайлар департаменті өкілдерінің қатысуымен «CASPI BITUM» БК» ЖШС-да тік болат мұнай бағындағы имитациялық өртті сөндіру бойынша жаттығулар өткізілді.

Жыл ішінде ҚМГ корпоративтік орталығында персоналды эвакуациялау және ғимараттағы өртті сөндіру бойынша іс-қимылдарды жаттықтыру бойынша екі өрт сөндіру жаттығуы өткізілді.

Әдістемелік көмек көрсету және персоналдың дайындығын жақсарту мақсатында ҚМГ еншілес және тәуелді ұйымдары өрт, жылыту және мерекелік кезеңдер кезінде өрттен қорғауды күшейту шараларын жүзеге асырды, сондай-ақ өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау бойынша түсіндірме жұмыстарын жүргізді.

МЕРДІГЕРЛІК ҰЙЫМДАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ

GRI 403-7, GRI 403-9

Компания қауіпсіз жұмыс мәдениетін арттыруға, сондай-ақ жұмыстың барлық кезеңдеріндегі тәуекелдерді анықтауға, бағалауға және басқаруға бағытталған өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау (ӨҚ, ЕҚ, ҚОҚ) салаларында мердігерлермен және қосалқы мердігерлермен өзара әрекеттесу процестерін үнемі жетілдіріп отырады.

ҚМГ Өнеркәсіптік қауіпсіздікті, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны жақсартудың 2025–2027 жылдарға арналған жол картасының бөлігі ретінде мердігерлер мен қосалқы мердігерлерлік ұйымдардағы қауіпсіздік деңгейін арттыруға бағытталған бірқатар шаралар жүзеге асырылды. Бұл шаралар өндірістік тәуекел деңгейі жоғары болып саналатын «Өндіру» және «Мұнайсервис» бизнес салаларында қызмет көрсету барысында орын алған оқиғаларды талдау нәтижелерін ескере отырып әзірленді.

Мердігерлік қызметкерлерге қатысты оқиғаларды егжей-тегжейлі талдау жүргізілді, оларды жұмыс түрлері бойынша жіктеді (бұрғылау және түсіру/көтерілу операциялары, жөндеу, биіктіктегі жұмыс және жоғары қауіпті жағдайларда басқа да жұмыстар). Талдау барысында басқару мен жұмысты ұйымдастырудағы кемшіліктерге, сондай-ақ тікелей басшылар мен келісімшарт әкімшілерінің ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ талаптарын сақталуын жеткіліксіз бақылауына байланысты жүйелі сипаттағы себептер анықталды.

Міндеттерді бөлуге, өнеркәсіптік қауіпсіздіктің өлшенетін негізгі көрсеткіштерін белгілеуге және жұмыс түрлерін тәуекел деңгейі бойынша (төмен, орташа, жоғары) саралауға ерекше назар аударылады. Мердігерлер үшін ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ бойынша негізі нәтижелілік көрсеткіштер енгізілді.

Мердігерлермен өзара іс-қимылды бақылауды күшейту үшін келісімшарт әкімшілерінің, желілік менеджерлердің және мамандандырылған ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ қызметтерінің рөлін арттыру тетіктері әзірленді, оның ішінде мердігерлер мен қосалқы мердігерлерге ішкі аудит жүргізу, оқиғалар мен сәйкессіздіктердің түпкі себептерін талдау, түзету шараларын әзірлеу және олардың орындалуын бақылау.

2025 жылдың 28 қарашасында өндіріс және қызмет көрсету саласындағы мердігерлік ұйымдардың бас басшыларының, бас директорлардың және ЕТҰ келісімшарт әкімшілерінің қатысуымен HSE-форумы өтті. Форумда серіктестік тәсілін дамытуға және мердігерлердің өнеркәсіптік қауіпсіздік нәтижелері үшін жауапкершілігін арттыруға бағытталған негізгі басқарушылық және коммуникациялық бағдарлар айқындалды.

Есепті жыл ішінде ҚМГ ӨҚ департаменті 15 ЕТҰ-да мердігер ұйымдармен өзара іс-қимыл үдерістеріне аудит жүргізді. Аудит қорытындысы бойынша мердігерлерде де, ЕТҰ-да да ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ жүйелерін жетілдіруге бағытталған 613 ұсыныс

жасалды. Өндірістік нысандарда мердігерлерге қосымша 6803 өнеркәсіптік қауіпсіздік тексеру жүргізілді.

Есепті жыл ішінде Компанияның ЕТҰ-на 941 мердігер ұйым қызмет көрсетті және жұмыстар атқарды. Жалпы көлемнің ең үлкен үлесін көлік қызметтері (22,02%), жабдықтарға техникалық қызмет көрсету және жөндеу (15,73%), тазалау қызметтері (9,89%) және санитарлық қызметтер (9,44%) құрады, ал мұнайсервистік қызметтердің жалпы үлесі 26,5%-ды құрады.

Мердігерлердің 2025 жылға арналған ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ саласындағы жұмыс тиімділігін бағалау нәтижесі бойынша, ең көп оқиғалар «Ұңғымаларды бұрғылау және жөндеу» (35%), «Қызмет көрсету» (26%) және «Көлік қызметтері» (26%) бағыттарында тіркелген.

Өндірістік тәуекелдерді одан әрі азайту үшін ҚМГ өз ЕТҰ-ның корпоративтік мердігерлерді басқару талаптарына сәйкестігіне аудит жүргізуге, келісімшарт әкімшілері мен супервайзерлерінің рөлін дамытуға, міндетті жұмылдыру алдындағы аудиттерді енгізуге, цифрлық есептілікті әзірлеуге және мердігерлерді ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ

көрсеткіштеріне қарай рейтингтеуге, сондай-ақ мердігер қызметкерлерінің біліктілігі мен білім алуына қойылатын талаптарды арттыруға басымдық береді.

ӨҚ, ЕҚ және ҚОҚ тиімділігін бағалау үшін халықаралық тәжірибеге сәйкес коэффициенттер қолданылады. Ағымдағы көрсеткіштер мердігерлерді басқару тиімділігін арттыруға бағытталған жаңа стандарттарға көшу қажеттілігін растайды.

Мердігер ұйымдардың қатысуымен 1 млн адам-сағатқа шаққанда жұмыс уақытын жоғалту салдарынан жарақат алу коэффициенті (LTIR) 2025 жылы 0,45 құрады.

Мердігер ұйымдардың қатысуымен 100 млн адам-сағатқа шаққандағы өліммен аяқталған оқиға коэффициенті (FAR) 2025 жылы өндірістік нысанның 8 қызметкерінің қайтыс болуына байланысты 10,38 құрады.

Мердігер ұйымдардың қатысуымен 1 млн жүрілген шықырымға шаққандағы жол-көлік оқиғаларының коэффициенті 2025 жылы (motor vehicle crash rate) 0,07 құрады.

КЕСТЕ 14. МЕРДІГЕРЛЕР ҚАТЫСҚАН АПАТТАР, ӨЛІМ ЖӘНЕ ЖОЛ-КӨЛІК ОҚИҒАЛАРЫНЫҢ КОЭФФИЦИЕНТТЕРІ

КӨРСЕТКІШ	2023	2024	2025	IOGP
Уақыт жоғалту жарақатының деңгейі (LTIR)	0,15	0,32	0,45	0,24
Өлім-жітім деңгейі (FAR)	5,08	3,86	10,38	0,84
Автокөлік апаттарының деңгейі (MVCR)	0,28	0,05	0,07	0,03

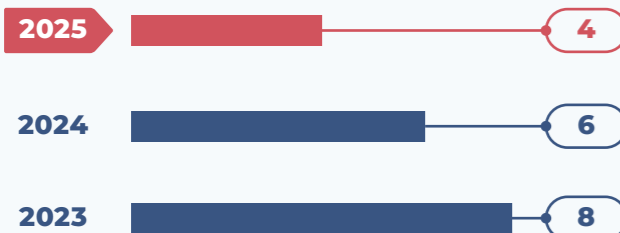
ӨНДІРІСТІК САНИТАРИЯ ЖӘНЕ ЕҢБЕК ГИГИЕНАСЫ

GRI 3-3, GRI 403-1, GRI 403-3, GRI 403-4, GRI 403-5, GRI 403-6, GRI 403-7, GRI 403-10

Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және жұмысшылардың денсаулығы, өндірістік санитария және еңбек гигиенасы саласындағы халықаралық стандарттарға сәйкес, ҚМГ қызметкерлердің денсаулығын сақтау мен нығайтуды жүйелі түрде басқарады. Компания қызметінің сипаты мен жағдайларына қарамастан, аурулардың алдын алуға және қызметкерлердің денсаулығын нығайтуға бағытталған белсенді саясатты жүзеге асырады.

Есепті жылы ЕТҰ қызметкерлері арасындағы еңбек қызметімен байланысты емес өлім саны 2024 жылмен салыстырғанда 4 жағдайға немесе 33%-ға төмендеді. Жүрек-қан тамырлары аурулары бұл өлімнің негізгі себебі болып қала берді.

ЕҢБЕК ҚЫЗМЕТІМЕН БАЙЛАНЫСТЫ ЕМЕС ӨЛІМ-ЖІТІМ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ САНЫ

Осындай оқиғалардың алдын алу үшін Компания қызметкерлердің міндетті медициналық тексерулерден уақытында өтуін қамтамасыз етеді. Персоналдың денсаулық жағдайын динамикалық («D») бақылау жүйесі жұмыс орнындағы денсаулықтың негізгі көрсеткіштерін үнемі бақылауды, мамандандырылған диеталарды таңдауды қоса алғанда, жеке ұсыныстарды әзірлеуді және қызметкерлердің денсаулығын үнемі бақылауды қамтиды.

ҚМГ компаниялар тобы өндірістік нысандарда медициналық көмек пен шұғыл медициналық көмек сапасын жақсартуға, сондай-ақ кешенді денсаулық сақтау шараларын енгізуге бағытталған 2025–2027 жылдарға арналған қызметкерлердің денсаулығын сақтау бағдарламасы бойынша іс-шаралар жоспарын іске асырды. Жоспардың негізгі бағыттарына кәсіби аурулар мен қауіп факторларының алдын алу, қызметкерлердің денсаулығын бақылау, еңбек жағдайларын жақсарту және денсаулық сақтау саласындағы білім беру кіреді.

Корпоративтік денсаулық сақтау стандарттарының сақталуын бақылау үшін кешенді аудит жүргізу үшін Корпоративтік орталықтың және ЕТҰ мамандарынан тұратын жұмыс тобы құрылды.

Есепті жыл ішінде 21 546 қызметкер алғашқы медициналық көмек көрсету бойынша оқытылды.

Өндірістік нысандарда жедел медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру туралы ережеге сәйкес, жедел медициналық көмек көрсету жоспарларының аясында, соның ішінде мердігерлердің қатысуымен 1 633 медициналық жаттығу өткізілді.

Есептік жылы медициналық тексеру автоматтандырылған жүйелерін (МТАЖ) енгізу жалғастырылды: есептік кезеңде ЕТҰ-ларда 69 аппараттық кешен орнатылды. Созылмалы аурулардың қауіп факторларын ерте анықтау және жоспардан тыс ауруханаға жатқызуларды азайту мақсатында «Ембімұнайгаз» АҚ-да денсаулық жағдайын қашықтан мониторингтеуге мүмкіндік беретін портативті медициналық құрылғыларды қолдану жобасы іске асырылуда, сондай-ақ осындай шешімдерді ауқымдаудың экономикалық тиімділігі бағалануда.

«Қазақойл Ақтөбе» ЖШС Әлібекмола кен орнында интеллектуалды медициналық кешеннің пилоттық жобасы жүзеге асырылуда, оған пупиллометрия және оттегі коктейлі дайындау жабдығы бар МТАЖ пайдалану кіреді. Жүйе автоматты өлшеулерді, қалыптан тыс көрсеткіштер үшін дабылдарды, қашықтықтан бақылауды және цифрлық

медициналық платформалармен интеграцияны қамтамасыз етеді.

Есепті жылы «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС-де тамақ қауіпсіздігі жөніндегі HACCP жүйесін енгізу бойынша пилоттық жоба аясында жұмыс тобы құрылып, кәсіпорын асханаларында тамақ қауіпсіздігін басқару жүйесін ҚР СТ ISO 22000-2019 талаптарына сәйкестендіру жөніндегі іс-шаралар жоспары әзірленді.

Біліктілікті арттыру және тәжірибе алмасу аясында 2025 жылдың 22 қыркүйегінде North Caspian Operating Company компаниясымен бірлескен іс-шара ұйымдастырылды. Іс-шара аясында Баутино ауылындағы өндірістік нысандар таныстырылып, кәсіпорында қолданылатын ішкі стандарттары мен HACCP жүйесі зерделенді. 2025 жылдың 23 қыркүйегінде өндірістік санитария және еңбек гигиенасы саласындағы 60 маманның қатысуымен 2025-2027 жылдарға арналған қызметкерлердің денсаулығын сақтау бағдарламасын енгізу бойынша семинар-кеңес өтті. Іс-шара барысында 19 ЕТҰ қызметкері халықаралық HACCP стандарты бойынша оқудан өтіп, сертификаттар алды.

ҚОРШАҒАН ОРТАҒА ЖАУАПКЕРШІЛІК

Қоршаған ортаға жауапкершілік мәселелерін басқару тәсілі ...	161
Климаттың өзгеруі және төмен көміртекті даму	167
Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі	170
Энергия тұтыну және энергия тиімділігі	188
Атмосфералық ауаны қорғау	196
Су ресурстарын басқару	200
Қалдықтарды басқару және жерді қалпына келтіру	208
Биоалуантүрлілікті қорғау	213
Заңды талаптарына сәйкестік және қоршаған ортаға келтірілген шығындар	218

ҚОРШАҒАН ОРТАҒА ЖАУАПКЕРШІЛІК МӘСЕЛЕЛЕРІН БАСҚАРУ ТӘСІЛІ

Басқару тәсілдері

GRI 3-3

Қоршаған ортаға жауапкершілік ҚМГ үшін басты басымдық болып табылады. Компания экологиялық қауіпсіздікті жақсартуға және оның қоршаған ортаға теріс әсерін біртіндеп азайтуға бағытталған кешенді шаралар кешенін жүзеге асыруда.

ҚМГ-ның экологиялық саясаты Компанияның 2022–2031 жылдарға арналған даму стратегиясының ажырамас бөлігі болып табылады және қоршаған ортаға келтірілетін залалды болдырмаудың ұзақ мерзімді мақсатына («нөлдік нәтиже» қағидасы) қол жеткізуге бағытталған. Бұл мақсатқа корпоративтік стандарттарды енгізу, заманауи технологиялық шешімдерді пайдалану, экологиялық мәдениетті дамыту және қоршаған ортаны басқару жүйесін үнемі жетілдіру арқылы қол жеткізіледі.

Компанияның қоршаған ортаны қорғау қызметінің негізгі бағыттары:

- ауаны ластайтын заттардың шығарындыларын басқару;
- шикі газды жағу көлемін азайту;
- су ресурстарын ұтымды пайдалану және қорғау;
- өнеркәсіптік қалдықтарды басқару және бұзылған жерлерді қалпына келтіру;
- биоалуантүрлілікті сақтау.

ҚМГ басшылығы және оның ЕТҰ-лары қоршаған ортаны ластауға нөлдік төзімділік қағидатын ұстанады. Компания өз қызметінде Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің талаптарын және өзінің Экологиялық саясатын басшылыққа ала отырып, экологиялық ақпаратты жүйелі түрде жинауды, талдауды және ашып көрсетуді қамтамасыз етеді.

Ең озық қолжетімді технологияларға көшу

Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасын жаңғырту жағдайында ҚМГ қолжетімді ең озық технологияларға көшу жөніндегі реформаны іске асыруға белсенді қатысуда. Осы жұмыс аясында мұнай мен газды өндіру және өңдеу салаларында қолжетімді ең озық технологияларбойынша салалық анықтамалықтар әзірленді. I санаттағы объектілерге жатқызылған кәсіпорындар кешенді экологиялық рұқсаттарды (КЭР) алу рәсімін бастады.

Осы реттеуге жататын ҚМГ тобына Атырау және Павлодар мұнай өңдеу зауыттары, «PetroKazakhstan Oil Products» ЖШС, сондай-ақ «Қазахойл Ақтөбе» АҚ кіреді. 2025 жылғы сәуірде «PetroKazakhstan Oil Products» ЖШС КЭР алды және мұнай-газ саласындағы алғашқы компания болды.

Қоршаған ортаны қорғау диалогы және мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу

ҚМГ салалық бастамаларға белсенді қатысады және мемлекеттік органдармен, салалық қауымдастықтармен және сарапшылар қауымдастығымен сындарлы диалог орнатады.

2025 жылғы 30 мамырда және 14 қарашада Астана қаласында екі дөңгелек үстел өткізілді. Олардың жұмысына Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің, Су ресурстары және ирригация министрлігінің, ҚМГ-ның ЕТҰ-ларының, сондай-ақ қоршаған ортаға теріс әсерді барынша азайту технологияларымен айналысатын шетелдік компаниялардың өкілдері қатысты. Қатысушылар қоршаған ортаны қорғау саласындағы негізгі мәселелерді, оның ішінде Қазақстан Республикасының Экологиялық және Су кодекстеріне енгізілетін өзгерістер мен толықтыруларды, ластаушы заттардың шығарындылары мен төгінділерін қысқартуға арналған озық технологияларды, сондай-ақ қалдықтарды қалпына келтіру және кәдеге жарату мәселелерін талқылады. Сонымен қатар ҚМГ-ның корпоративтік және стратегиялық мақсаттарына, Компанияның экологиялық саясатына және парниктік газдарды басқару мәселелеріне ерекше назар аударылды.

Автоматтандырылған қоршаған ортаны бақылау жүйесі

2025 жылы Компания қоршаған ортаны қорғаудың бірыңғай цифрлық ортасын құруға бағытталған Қоршаған ортаны бақылаудың автоматтандырылған ақпараттық жүйесін (ЭМААЖ) енгізу бойынша жұмысын жалғастырды. Жобаның негізгі мақсаты – қоршаған ортаны бақылаудың ашықтығын арттыру, адами қателіктердің әсерін азайту және қоршаған орта талаптарының сақталуын жедел бақылауды қамтамасыз ету.

ЭМААЖ функционалдығына мемлекеттік органдар үшін экологиялық есептілікті автоматтандыру, рұқсат беру дерекқорын жүргізу, экологиялық төлемдерді есептеу, нормативтік көрсеткіштерден ауытқуларды жедел анықтау, өндірістік экологиялық бақылаудың бөлігі ретінде экологиялық мониторинг және HSE KMG жүйесіне интеграцияланған корпоративтік есептерді жасау кіреді.

ЭМААЖ енгізу Компания қызметінің экологиялық аспектілерін басқару тиімділігін арттыруға ықпал етеді және қоршаған ортаны қорғау заңнамасының сақталуын бақылауды күшейтеді.

Жоспарланған экономикалық қызметтің экологиялық бағасы

ҚМГ өзінің бизнес қызметінің қоршаған ортаға әсерін бағалауға жүйелі тәсілді қолданады, бұл ықтимал экологиялық тәуекелдерді уақтылы анықтауды, талдауды және азайтуды қамтамасыз етеді. Осы тәсілдің бөлігі ретінде жаңа жобалардың барлық кезеңдерінде мүдделі тараптардың пікірлерімен және экожүйелерге ықтимал әсерді бағалаумен қоршаған ортаны бағалау жүргізіледі.

Экологиялық бағалау процедурасы және қоғамның қатысуы

Қоршаған ортаны бағалау жоспарланған жобалардың қоршаған ортаға ықтимал әсерін кешенді талдауды қамтиды және ықтимал теріс салдарды ерте анықтауға және алдын алуға бағытталған. Бұл процестің негізгі элементі – мүдделі тараптардың пікірін ескеру, оған келесі өзара әрекеттесу түрлері арқылы қол жеткізіледі:

- мүдделі тараптардың өкілдерімен жұмыс кездесулері мен консультациялар өткізу;
- халықтан жазбаша және ауызша өтініштерді, ұсыныстар мен пікірлерді жинау;
- ашық кездесулер мен қоғамдық тыңдаулар ұйымдастыру.

Қоршаған ортаға айтарлықтай әсер ететін барлық жобалар мемлекеттік органдардың, үкіметтік емес ұйымдардың, жергілікті қауымдастықтардың және басқа да мүдделі тараптардың өкілдерімен міндетті түрде қоғамдық тыңдаулардан өтеді. Қоғамдық тыңдаулар ашық өткізіледі және олардың нәтижелері ашық дереккөздерде тіркеліп, жариялануы тиіс.

2025 жылы ҚМГ қоғам өкілдерімен 34 кездесу өткізіп, 96 қоғамдық тыңдау ұйымдастырды.

ТӘЖІРИБЕДЕН АЛЫНҒАН МЫСАЛДАР

2025 жылғы қарашада «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС-на облыстық мәслихат депутаттары, саяси партиялар мен жұртшылық өкілдері барды. Сапар барысында қонақтар зауыт мамандарымен кәсіпорынның экологиялық қызметінің негізгі бағыттарын және болашақ жобаларды талқылады.

2025 жылғы 20 қыркүйекте «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің Экология және табиғатты пайдалану мәселелері жөніндегі комитетінің көшпелі отырысы өткен алаң болды. Отырыста Павлодар облысындағы экологиялық қауіпсіздік мәселелері қаралды. Бұл сапар экологиялық қауіпсіздік мәселелері бойынша ашық диалог жүргізу үшін маңызды алаңға айналып, кәсіпорын қызметінің ашықтығын және зауыттың жауапты табиғатты пайдалануға бейілділігін растады.

2025 жылы ішкі корпоративтік құжаттарды жаңарту

2025 жылы ҚМГ ішкі нормативтік құжаттарында келесі құжаттар бекітілді:

- 2025 жылға арналған қоршаған ортаға әсерді азайту бойынша анықталған экологиялық аспектілердің, экологиялық тәуекелдер мен мүмкіндіктердің және шаралардың тізімі;
- ҚМГ компаниялар тобының өнеркәсіптік қауіпсіздігін, еңбекті қорғауды және қоршаған ортаны жақсарту жөніндегі 2025–2027 жылдарға арналған жол картасы;
- ҚМГ компаниялар тобында экологиялық бағалау жүргізу стандарты.

«Жасыл кеңсе» қағидаттарын енгізу

ҚМГ табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға, қалдықтардың пайда болуын азайтуға және қызметкерлердің экологиялық жауапкершілігін арттыруға бағытталған «жасыл кеңсе» қағидаттарын енгізуде. Бұл тәсіл кеңсе қызметінің қоршаған ортаға әсерін азайту және корпоративтік ортада тұрақты мінез-құлық үлгілерін қалыптастыру бойынша бірқатар шараларды қамтиды. 2025 жылы бұл саладағы күш-жігер «Таза Қазақстан» экологиялық бастамасы арқылы одан әрі күшейтілді.

Кеңсе кеңістігін экологизациялауы

Қалдықтарды бөлек жинау жүйесін әзірлеу аясында ҚМГ ғимаратында пластикалық бөтелкелерге, алюминий банкаларға және шыны ыдыстарға арналған кері сату автоматы жұмыс істейді. Есепті жыл ішінде 18 934-тен астам пластикалық бөтелкелер және шамамен 3 548 алюминий банка қайта өңделді. 2025 жылы жиналған контейнерлердің жалпы көлемі 22 482 бірлікті құрады.

Компанияның орталық кеңсесі қағазды, пластикті, шыныны, металды және пайдаланылған батареяларды бөлек жинауға арналған экологиялық таза қоқыс жәшіктері мен контейнерлермен жабдықталған. Сонымен қатар, люминесцентті шамдарды қауіпсіз сақтау және қайта өңдеу үшін арнайы шкафтар орнатылды.

Ресурстарды тұтынуды азайту мақсатында бірқатар қосымша шаралар жүзеге асырылуда, соның ішінде:

- жұмыс күнінің соңында қызметкерлерге кеңсе жабдықтарын өшіру туралы автоматтандырылған еске салулар;
- баспа көлемін азайтуға және орман ресурстарын сақтауға бағытталған ақпараттық материалдар;
- қағазды пайдалануды азайту үшін электрондық құжат айналымын дамыту;
- Кеңсе кеңістігін көгалдандыру, соның ішінде әріптестеріне туған күндері дәстүрлі гүл шоқтарының орнына бөлме өсімдіктерін сыйлау бойынша корпоративтік бастама арқылы.

Экологиялық таза көлік түрлерін қолдау үшін ҚМГ ғимараттары велосипед тұрақтарымен жабдықталған.

Қоршаған ортаны қорғау бастамалары және қызметкерлердің қатысуы

ҚМГ өз қызметкерлерін қоршаған ортаны қорғау бастамаларына тартуға ерекше назар аударады. Компания кофеханаларда, асханаларда және кеңсе асханаларында қайта пайдалануға болатын ыдыстарды пайдаланатын қызметкерлерге жеңілдіктер ұсынатын «Өзіңіздің ыдыс-аяқтарыңызды әкеліңіз» науқанын өткізеді.

Сонымен қатар, 2023 жылдан бастап ҚМГ ғимаратында электромобильдерді зарядтау станциялары пилоттық негізде жұмыс істей бастады.

2025 жылғы 5 маусымда Дүниежүзілік қоршаған ортаны қорғау күні аясында ҚМГ-да «Тұрақты даму» Жер қорының және «Жер елшілері» қозғалысының қолдауымен қызметкерлер мен олардың балаларына арналған «Болашақ бүгіннен басталады» атты шеберлік сабағы өткізілді.

2025 жылдың 11 желтоқсанында ҚМГ қолдауымен Астанада қызметкерлердің балалары үшін 12 жасар автор және шығармашылық иесі Платон Нечаев жасаған «Платонның сиқырлы әлемдері» экологиялық ертегілер сериясының тұсаукесері өтті. Іс-шараның мақсаты – балалар мен жасөспірімдер арасында экологиялық хабардарлықты арттыру және ҚМГ тобының «Таза Қазақстан» экологиялық науқаны аясындағы негізгі экологиялық білім беру бастамаларын қолдау болды. Іс-шара жылы Жаңа жылдық атмосферада өтті және қатысушылардың кең ауқымын біріктірді: балалар, ата-аналар, мемлекеттік органдардың, бизнестің, халықаралық ұйымдардың өкілдері және шығармашылық қауымдастық.

Балаларға табиғатқа қамқорлықпен қарауды және экология туралы практикалық білімді дамытуға бағытталған эко-викторина ұйымдастырылды. Бағдарлама PLATON 5D шығармашылық шеберлік сабағымен аяқталды, онда жас қатысушылар өздерінің эко-қаһармандарын жасап, қоршаған ортаға қатысты миссияларын анықтап, жұмыстарын ұсынды.

ҚМГ және оның еншілес және тәуелді компаниялары дәстүрлі түрде халықаралық «Жер сағаты» бастамасын қолдайды, жыл сайын бір сағатқа шамдар мен тұрмыстық техниканы өшіреді. 2025 жылы Компания энергия тұтынуды азайту және қоршаған ортаны қорғау бойынша жаһандық күш-жігерге берілгендігін растап, бастамаға қайтадан қатысты.

ҚМГ-ның көгалдандыру және көгалдандыру саласындағы жүйелі қызметі қоршаған орта жағдайын жақсартуға және Компания жұмыс істейтін аймақтарда жасыл аймақтар құруға бағытталған.

ТӘЖІРИБЕЛІК МЫСАЛ

«Таза Қазақстан» науқаны

«Таза Қазақстан» ұлттық экологиялық науқаны аясында 2025 жылдың 26 наурызында ҚМГ компаниялар тобында науқанды іске асыру бойынша 2025 жылға арналған іс-шаралар жоспары бекітілді, оған экологиялық бастамаларды енгізуге, қызметкерлер арасында экологиялық мәдениетті дамытуға және көгалдандыру көлемін арттыруға бағытталған 13 іс-шара кіреді.

Бекітілген кестеге сәйкес, 2025 жылы ҚМГ компаниялар тобы 9 287 адамның қатысуымен 282 сенбілік өткізді, оның барысында 5 900-ден астам қап қалдық жиналды.

ҚМГ ауқымды экологиялық көгалдандыру бастамасына қатысуын жалғастырды. ҚМГ тобының 2025 жылға арналған ағаш отырғызу жоспары 109 000 ағашты құрады, жыл соңына дейін 113 700 ағаш отырғызылды. Сонымен қатар, 2025 жылдың қазан айында ҚМГ қаржылық қолдауымен Қостанай облысында 150 000 қарағай көшеті отырғызылды. ҚМГ тобы үшін 2025 жылы ағаш отырғызудың жалпы көлемі 263 700 ағашты құрады.

2025 жылдың 18 қазанында Астанадағы ҚМГ саябағы ресми түрде ашылды, онда 1 320 ағаш отырғызылды. Жыл бойы Компания мен оның еншілес және тәуелді компанияларының қызметкерлері экологиялық науқандарға, ағаш отырғызуға және көгалдандыру іс-шараларына белсенді қатысты.

КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІ ЖӘНЕ ТӨМЕН КӨМІРТЕКТІ ДАМУ

Компания климаттың өзгеруін өз бизнесінің ұзақ мерзімді тұрақтылығына, стратегиялық басымдықтарына, инвестициялық тартымдылығына және жұмыс істейтін аймақтарының әлеуметтік-экономикалық дамуына әсер етуі мүмкін негізгі фактор ретінде қарастырады. Климаттық реттеуді күшейту, көміртегі бағасын белгілеу тетіктерін әзірлеу, көмірсутектерге деген сұраныс құрылымдарының өзгеруі және климаттық ақпаратты ашудың ашықтығына қатысты инвесторлардың күтулерінің артуы Компания үшін тәуекелдерді (реттеушілік, нарықтық, технологиялық, физикалық және өтпелі) және мүмкіндіктерді (энергия тиімділігін арттыру, төмен көміртекті өнімдерді әзірлеу және жаңа бизнес бағыттары) тудырады.

Климаттық факторлар стратегиялық және инвестициялық жоспарлауға, бюджеттеуге, активтерді басқаруға және корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесіне біріктірілген, бұл басқарушылық шешімдер қабылдау кезінде ықтимал қаржылық әсерлердің ескерілуін қамтамасыз етеді.

Климаттық күн тәртібі корпоративтік басқарудың ажырамас бөлігі болып табылады, ал климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару Директорлар кеңесі/Комитет және Басқарма деңгейлерінде шешім қабылдауға біріктірілген.

Компанияның климаттың өзгеруін басқаруға көзқарасы келесіге негізделген:

- 2060 жылға қарай көміртегі бейтараптығына қол жеткізу мақсатын қоса алғанда, климаттың өзгеруі саласындағы Қазақстан Республикасының ұлттық және халықаралық міндеттемелерін сақтау;
- салалық ерекшеліктерді, технологиялық жетілуді және шешімдердің қолжетімділігін ескере отырып, қызметтің көміртегі қарқындылығын біртіндеп және экономикалық тұрғыдан негізделген төмендету.

Тәсілдің негізгі элементтері:

- климаттық күн тәртібін корпоративтік және инвестициялық басқару процестеріне стратегиялық интеграциялау;
- корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесіндегі климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді жүйелі түрде анықтау және бағалау;
- өндірістік және энергетикалық инфрақұрылымның тұрақтылығын арттыруды қоса алғанда, физикалық және өтпелі климаттық тәуекелдерге бейімделу механизмдерін әзірлеу;
- халықаралық озық тәжірибелерге (IFRS S2, GRI, CDP, ISO 14064) сәйкес климаттық ақпаратты ашудың ашықтығын, мониторингін және сапасын жақсарту

Климаттық стратегия және мақсаттар

Компанияның климаттық стратегиясы 2060 жылға дейінгі ТҚДБ-да бекітілген және ол 2025 есептік жылы үшін өзекті болып табылады. ТҚДБ парниктік газдар шығарындыларын азайтуға, энергия тиімділігін және энергия үнемдеуді арттыруға, төмен көміртекті технологияларды дамытуға, соның ішінде жаңартылатын энергия көздерін, метан шығарындыларын басқаруды (OGMP), CCUS, сутекті энергетика, тұрақты авиациялық отын (SAF) және офсет жобалары бойынша инновациялық бастамаларды іске асыруға бағытталған. Стратегия капиталдық жоспарлауға, активтерді басқаруға және КТБЖ-ға интеграцияланған.

Экологиялық білім беру және білім беру ұйымдарымен өзара іс-қимыл іс-шаралары

ҚМГ қызметкерлерінің арасында қоршаған ортаны қорғау туралы хабардарлықты және түсінікті арттыру мақсатында бірқатар білім беру және ақпараттық-түсіндіру бастамаларын үнемі жүзеге асырып келеді. 2025 жылы Компанияның еншілес және тәуелді ұйымдары қызметкерлер, сондай-ақ мектеп оқушылары мен студенттер арасында экологиялық білім беруді және олардың қатысуын дамытуға бағытталған бірқатар іс-шараларды жүзеге асырды:

- ауа сапасы, қалдықтарды басқару, су ресурстары, көміртегі ізі және өнеркәсіптік қызметтің экологиялық аспектілері мәселелері бойынша мектептер мен университеттерге арналған ашық сабақтар мен семинарлар;
- ҚМГ және оның еншілес және тәуелді компаниялары өкілдерінің өндіріске инновациялық және экологиялық шешімдерді енгізуге арналған кездесулер мен ғылыми-практикалық іс-шараларға қатысуы;

- мамандандырылған жоғары оқу орындарының студенттеріне арналған ақпараттық-білім беру семинарларын өткізу;
- Компания қызметкерлерінің балалары арасында экологиялық байқаулар мен шығармашылық іс-шаралар ұйымдастыру;
- тақырыптық экологиялық іс-шараларды өткізу («Қағазсыз күн», «Пластиксіз күн», пайдаланылған батареялар мен қақпақтарды кейіннен қайта өңдеу үшін жинау);
- қоршаған ортаны қорғау және тұрақты даму мәселелері бойынша ішкі коммуникациялық іс-шараларды, соның ішінде «Жасыл кеңсе» тұжырымдамасы бойынша ақпараттық бюллетеньдер мен материалдарды енгізу.

Барлық іс-шаралар ҚМГ ішкі және сыртқы байланыс арналары арқылы жарияланды.

Парниктік газдар шығарындыларын азайту саласындағы мақсаттар

ТҚДБ-2060 шеңберінде Компания парниктік газдар шығарындыларын азайту және төмен көміртекті шешімдерді дамыту бойынша сандық және сапалық мақсаттар қояды. Бұл мақсаттар ұлттық климаттық бағдарлар, халықаралық міндеттемелер және энергетикалық ауысу сценарийлерін ескере отырып айқындалған.

Шығарындылар динамикасын бағалау үшін базалық жыл ретінде COVID-19 пандемиясына дейінгі Компанияның типтік операциялық қызметін көрсететін 2019 жыл қабылданды.

ҚМГ инвестициялық жобаларды бағалау және сценарийлік талдау барысында ішкі көміртек бағасын пайдаланады. Ішкі көміртектің бағалау параметрлері жыл сайын жаңартылып, инвестициялық шешімдерді стресс-тестілеуде қолданылады.

ҚМГ операциялары квоталар саудасының ұлттық жүйесінің (Kazakhstan ETS) қолданылу аясына жатады; жекелеген активтер үшін EU ETS-те қолданылады (оның ішінде downstream-периметрде). Компания талаптарға сәйкестікті қамтамасыз ету стратегиясын іске асырады: реттеуші талаптардағы өзгерістерге мониторинг жүргізу, энергия тиімділігі бағдарламалары, ЖЭК-ті дамыту, «Мониторинг, есептілік және верификация» жүйесін (бұдан әрі – MRV) нығайту, метан/көміртек бойынша кеңейтілген реттеуге және автоматтандырылған мониторинг жүйесін (бұдан әрі – АМЖ) пайдалануға дайындық.

2031 жыл мақсаттары

- тікелей (1-ауқым) және жанама (2-ауқым) шығарындыларды 2019 жылғы деңгеймен салыстырғанда 15%-ға азайту;
- метан шығарындыларын 32%-ға азайту;
- көміртегі қарқындылығын 15%-ға төмендету;
- электр энергиясын тұтыну балансында жаңартылатын энергия көздерінің үлесінің кемінде 15%-ына қол жеткізу;
- газды тұрақты факельдік жағудан толық бас тарту;
- 1 600 гектар аумақта орман климатының өзгеруін жою жобасын іске асыру.

2060 жыл мақсаттары

- декарбонизация шараларын және өтемақы механизмдерін пайдалануды ескере отырып, тікелей (1-ауқым) және жанама (2-ауқым) шығарындыларды 64%-ға төмендету;
- Метан шығарындыларын 96%-ға азайту;
- Көміртегі қарқындылығының 60%-ға төмендету;
- электр энергиясын тұтыну балансында жаңартылатын энергия көздерінің үлесін 50% жеткізу;
- 11 600 гектарға дейінгі аумақта орман климатының өзгеруін өтеу жобаларын іске асыру;
- CCUS жобалары аясында 421 мың тоннаға дейін CO₂ айдау ;
- 1,4 млн тоннаға дейін тұрақты авиациялық отын (SAF) өндіру (портфель мақсаты нарыққа/ реттеуші органдардың дайындығына байланысты);
- CDP климаттық рейтингінде «А» рейтингіне қол жеткізу.

Осы мақсаттарды іске асыру көміртегі ізін төмендетудің ұзақ мерзімді траекториясын қалыптастырады және төмен көміртекті даму моделіне кезең-кезеңімен көшуді қолдайды. Бұл бағдарлар мен сценарийлер (реалистік / «жасыл» / терең декарбонизациялау) ТҚДБ-2060-та, оның ішінде орман-климаттық жобалар, OGMP/LDAR және CCUS/сутек/SAF бойынша бекітілген.

«Әсердің елеулілігін» бағалау және шешімдерді қолдау үшін ҚМГ сандық және сапалық тәсілдерді, оның ішінде EBITDA-ға бағдарланған бағалауды, сондай-ақ Value-at-Risk (VaR) және Cash-flow-at-Risk (CFaR) әдістемелерін қолданады.

Климаттық және ESG-көрсеткіштерді басшылықты ынталандыру жүйесіне интеграциялау

Тұрақты даму қағидаттары мен ТҚДБ-2060 бағдарламасының іске асырылуын қамтамасыз ету мақсатында климаттық және экологиялық аспектілер Компания басшылығының қызметтің негізгі көрсеткіштері (ҚНК) жүйесіне интеграцияланған.

Басқарма мүшелері мен функционалдық бағыттар басшыларының сыйақысы ішінара климаттық және экологиялық тәуекелдерді басқаруға, декарбонизациялау жобаларын іске асыруға және ақпаратты ашудың ашықтығын арттыруға байланысты көрсеткіштерге қол жеткізуге тәуелді.

Есепті жылы мотивация жүйесіне, басқарармен қатар, келесі көрсеткіштер кірді:

Басқарма төрағасы деңгейінде (корпоративтік ҚНК):

- инвестициялық жобаларды, оның ішінде тұрақты даму жобаларын және қуаты 247 МВт гибриді электр станциясының құрылысын іске асыру;
- өндірістік қауіпсіздік бойынша кешенді көрсеткіш.

Басқарма төрағасының орынбасарлары мен функционалдық басшылар деңгейінде:

- инвестициялық және экологиялық жобаларды іске асыру;
- қоршаған ортаны қорғау бағдарламаларын бекіту және іске асыру;
- ЕТҰ-да энергия тиімділігін арттыру және электр энергиясын тұтынуды оңтайландыру жөніндегі іс-шараларды орындау;
- CDP және ESG халықаралық рейтингтерінің нысаналы деңгейлеріне қол жеткізу.

Осылайша, басқарушылық өнімділікті бағалау және сыйақының айнымалы бөлігін қалыптастыру кезінде климаттық және қоршаған орта факторлары тікелей ескеріледі, бұл тұрақты даму қағидаттарын Компанияның операциялық және инвестициялық қызметіне енгізуге ықпал етеді.

КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР МЕН МҮМКІНДІКТЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

ТҚДБ-2060 шеңберінде климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару

GRI 3-3, GRI 201-2

Компания корпоративтік басқару қағидаттарына және IFRS S2 стандартының талаптарына сүйене отырып, климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқаруға жүйелі және дәйекті тәсілді іске асырады. Компания климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді операциялық қызметке, инвестициялық шешімдерге, қаржылық тұрақтылыққа және Компанияның ұзақ мерзімді кезеңде құн қалыптастыру қабілетіне әсер етуі мүмкін факторлар ретінде қарастырады.

Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқарудағы басқару органдарының рөлі

ҚМГ Директорлар кеңесі климаттың өзгеруіне байланысты мәселелерді, соның ішінде мыналарды бақылаудың ең жоғары деңгейін жүзеге асырады:

- төмен көміртекті даму саласындағы стратегиялық құжаттарды, оның ішінде ТҚДБ-2060-ты бекіту;
- климаттық аспектілердің Компанияның даму стратегиясына интеграциялануының бақылау;
- негізгі климаттық бастамалар мен нысаналы бағдарларды іске асырудағы прогресті мониторингтеу.

Атқарушы басшылықтың рөлі

Компанияның Басқармасы климаттық аспектілерді стратегиялық және ағымдағы басқаруға операциялық тұрғыдан іске асыруды және интеграциялауды қамтамасыз етеді. Басқару құрылымы шеңберінде жауапты лауазымды тұлғалар айқындалған, оның ішінде:

- Климаттық күн тәртібін іске асыруды үйлестіретін Басқарма төрағасының орынбасары;
- парниктік газдар шығарындыларын бақылауға, көміртегі активтерін басқаруға және төмен көміртекті шешімдерді енгізуге жауапты тиісті департаменттердің басшылары.

Климаттық стратегияны іске асырудағы орталық үйлестіруші рөлді Декарбонизация және экология басқармасы (бұрынғы Төмен көміртекті даму департаменті) орындайды, ол:

- ТҚДБ-2060-ты және оны іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлейді және олардың іске асырылуына мониторинг жүргізеді;
- ҚМГ компаниялар тобы деңгейінде парниктік газдар шығарындылары бойынша мониторинг және есептілік процестеріне әдіснамалық қолдау көрсетеді;

- ЕТҰ-мен өзара іс-қимылды үйлестіреді;
- жаңартылатын энергетика, метанды басқару, CCUS, сутек энергетикасы, офсеттік жобалар салаларындағы жобаларды сүйемелдейді.

Экология, климат және тұрақты даму мәселелерін егжей-тегжейлі қарау үшін корпоративтік басқару құрылымында «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі комитеті (ҚЕҚОҚТДК) жұмыс істейді.

Комитет тұрақты негізде:

- климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктер туралы ақпаратты қарастырады;
- Компания қызметінің бекітілген климаттық стратегияға сәйкестігін талдайды;
- климаттық саясатты және ішкі ережелерді жетілдіру бойынша ұсыныстарды қарастырады.

Климаттық және ESG-көрсеткіштер басшылардың ҚНҚ жүйесіне интеграцияланған ²²: сыйақының ауыспалы бөлігі бекітілген мақсаттарға қол жеткізуге, сондай-ақ сыртқы бағалаулар мен рейтингтердің (ESG, CDP-рейтингтер) нәтижелеріне байланысты.

Саясаттар, рәсімдер және ішкі ережелер

Есепті кезеңде Компания климаттық аспектілерді басқару жүйесін нығайтуға бағытталған ішкі нормативтік құжаттарды қолдануды және дамытуды жалғастырды, оның ішінде:

- парниктік газдар шығарындылары бойынша мониторинг және есептілік әдістемесі;
- метан шығарындыларын басқару жөніндегі нұсқаулық;
- MRV корпоративтік рәсімдері және I санаттағы объектілерде АМЖ пайдалану регламенттері.

Бұл құжаттар ҚМГ компаниялар тобының барлық аумағында климаттық мәселелерді басқаруға бірыңғай және салыстырмалы тәсілді қалыптастырады және климаттық ақпаратты ашу үшін әдіснамалық негіз болып табылады.

22. ҚНҚ орындау үшін сыйақы үлесі (%) туралы сандық деректер құпия ақпарат болып табылады.

Климаттық тәуекелдерді тәуекелдерді басқаруға біріктіру

Климаттық тәуекелдер ҚМГ-ның Корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесіне интеграцияланған, бұл оларды басқа стратегиялық және операциялық тәуекелдермен қатар сәйкестендіруді, бағалауды және мониторингтеуді қамтамасыз етеді.

Осы тәсіл шеңберінде Компания:

- климаттың өзгеру сценарийлерін ескере отырып, физикалық және өтпелі климаттық тәуекелдерді анықтайды;
- теріс әсерлерді бейімдеу және азайту шараларын қоса алғанда, тәуекел карталары мен іс-шара жоспарларын жасайды;
- климаттық тәуекелдерді үнемі бақылап отырады және оларды Тәуекелдер тізілімі мен картасында, сондай-ақ корпоративтік есепте көрсетеді.

Анықталған тәуекелдерді басқару үшін бейімделу және азайту шаралары жүзеге асырылуда, соның ішінде:

- активтердің энергия тиімділігін арттыру;
- жаңартылатын энергия көздерін дамыту;
- CCUS технологияларын енгізу;
- сутегі энергиясын дамыту;
- метан шығарындыларын азайту.

Ақпараттың ашықтығы және жариялылығы

Ашықтық пен ақпаратты жариялау сапасы ҚМГ-ның климаттық тәуекелдерді басқаруға қатысты корпоративтік тәсілінің маңызды элементтері болып табылады. Компания тұрақты негізде IFRS S2, GRI, CDP және ISO 14064 қоса алғанда, қолданылатын халықаралық стандарттар мен бастамаларға сәйкес климаттық тәуекелдер, парниктік газдар шығарындылары және оларды төмендету жөніндегі шаралар туралы ақпаратты ашады.

Климаттық аспектілерді корпоративтік басқару және тәуекелдерді басқару жүйесіне интеграциялау Компания тарапынан бизнестің тұрақтылығын арттырудың және орта және ұзақ мерзімді перспективада энергетикалық ауысу жағдайларына бейімделудің негізгі факторы ретінде қарастырылады.

ТҚДБ-2060 шеңберінде климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару

Компания есепті кезең үшін өзекті болып табылатын 2060 жылға дейінгі ТҚДБ-ны іске асырады, ол Компанияның климаттық стратегиясының негізін қалыптастырады және қызметтің көміртек сыйымдылығын төмендетуге бағытталған негізгі басымдықтарды, бағыттар мен құралдарды айқындайды.

ТҚДБ-2060 климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді жүйелі басқаруға бағытталған және Компанияның стратегиялық, инвестициялық және операциялық басқару процестеріне, оның ішінде күрделі шығындарды жоспарлауға, активтерді басқаруға және корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесіне интеграцияланған.

ТҚДБ-2060 мұнай-газ секторының салалық ерекшелігін, Қазақстан Республикасының ұлттық климаттық міндеттемелерін және 2060 жылға қарай көміртегі бейтараптығына қол жеткізу мақсаттарын қоса алғанда, жаһандық энергетикалық ауысу сценарийлерін ескере отырып әзірленген.

ТҚДБ-2060-тың негізгі элементтері мыналарды қамтиды:

- климаттық күн тәртібін инвестициялық жоспарлауды, өндірістік қызметті және тәуекелдерді басқару жүйесін қоса алғанда, негізгі бизнес-процестерге интеграциялау;
- тексерілген және перспективалы технологияларды қолдана отырып, парниктік газдар шығарындыларын кезең-кезеңімен қысқарту және төмен көміртекті даму моделіне көшу;
- жаңартылатын энергия көздерін дамыту, энергия тиімді шешімдерді енгізу және LDAR бағдарламасын қоса алғанда, метан шығарындыларын төмендету жөніндегі іс-шараларды іске асыру;
- CCUS технологияларын қолдану, сутек энергетикасын дамыту, сондай-ақ орман-климаттық офсеттік жобаларды іске асыру;
- халықаралық стандарттарға сәйкес тұрақты мониторингті, прогресті бағалауды және ақпаратты ашуды қамтамасыз ету.

ТҚДБ-2060-ты іске асыру өтпелі де, физикалық та климаттық тәуекелдерді төмендетуге, сондай-ақ Компанияның ұзақ мерзімді перспективадағы орнықты даму мүмкіндіктерін қалыптастыруға бағдарланған.

Уақыт шеңберлерін жоспарлау

Компания климаттық факторларды ескере отырып, өз қызметін жоспарлау үшін үш уақыт көкжиегін айқындады:

- **Қысқа мерзімді көкжиек (0–1 жыл)** – жыл сайынғы бюджетті қалыптастыруды, операциялық жоспарлауды және ағымдағы климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқаруды, оның ішінде мониторинг пен есептілік жөніндегі міндеттемелерді орындауды қамтиды;
- **Орта мерзімді көкжиек (1–10 жыл)** – ҚМГ компаниялар тобының Даму жоспарына және ЕТҰ-ның бизнес-жоспарларына сәйкес келеді, оның ішінде ТҚДБ-2060-тың 2031 жылға арналған нысаналы көрсеткіштеріне қол жеткізуді, сондай-ақ Қазақстан Республикасының ұлттық деңгейде айқындалатын үлестерін (ҰДАУ) ескеруді қамтиды;
- **Ұзақ мерзімді көкжиек (10–35 жыл)** – Компанияның стратегиялық мақсаттарын, оның ішінде ТҚДБ-2060-ты іске асыруды, төмен көміртекті жобаларды (ЖЭК, CCUS, SAF) дамытуды, активтерді физикалық климаттық тәуекелдерге бейімдеуді және қызметті Қазақстанның 2060 жылға дейінгі ұзақ мерзімді климаттық мақсаттарына сәйкестендіруді қамтиды.

Декарбонизация сценарийлері

Климаттық стратегия шеңберінде Компания климаттық, реттеуші және технологиялық ортадағы белгісіздік жағдайында ҚМГ стратегиясы мен бизнес-моделінің орнықтылығын бағалауға мүмкіндік беретін сценарийлік тәсілді (IPCC РТК және NGFS сценарийлері) қолданады. Сценарийлер климаттық тәуекелдердің ықтимал әсерін бағалау және басым ден қою шараларын айқындау үшін пайдаланылады.

ТҚДБ-2060-та қолданылатын сценарийлер:

1. Шынайы сценарий

Ол көміртегі ізін біртіндеп азайтуды қамтиды:

- өндірістік объектілерде энергия тиімділігін арттыру және энергия үнемдеу жөніндегі іс-шараларды іске асыру;
- Маңғыстау (гибридті электр станциясы) және Жамбыл облыстарында жалпы белгіленген қуаты шамамен 1,3 ГВт ЖЭК жобаларын іске асыру.

2. «Жасыл даму» сценарийі

ТҚДБ-2060-тың нысаналы көрсеткіштеріне қол жеткізуге бағдарланған және мыналарды көздейді:

- энергия тиімділігін арттыру жөніндегі іс-шараларды кеңейту;
- декарбонизациялау жөніндегі нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізу үшін қажетті деңгейге дейін энергия теңгеріміндегі ЖЭК үлесін ұлғайту;
- парниктік газдар шығарындыларының бір бөлігін өтеу үшін орман-климаттық офсеттік жобаны іске асыру.

Осы сценарий шеңберінде Компания мыналарды іске асырады:

- **шығарындыларды органикалық қысқарту** – операциялық тиімділікті арттыру және өндіріс көлемдерінің ықтимал өзгерістерін ескере отырып, өндірістік қуаттарды жаңғырту есебінен;
- **шығарындыларды бейорганикалық қысқарту** – корпоративтік деңгейде жаңа технологиялық шешімдерді енгізу есебінен, оның ішінде ЖЭК объектілерін салу және өндірістік қажеттіліктер үшін кейіннен ҚМГ компаниялар тобы ішінде бөле отырып, жаңартылатын электр энергиясын сатып алу арқылы.

3. Терең декарбонизация сценарийі

Сценарий келесі себептерге байланысты парниктік газдар шығарындыларын **2019 жылғы деңгеймен салыстырғанда 64%-ға төмендетуді көздейді:**

- CCUS технологияларын ауқымды енгізу;
- орман-климаттық жобаларды іске асыруды және сутек энергетикасын дамытуды қоса алғанда, белсенді өтемдік саясат;
- сутек энергетикасын дамыту және тұрақты авиациялық отын (SAF) өндіру.

ТҚДБ-2060 шеңберінде бұл сценарий ұзақ мерзімді дамудың нысаналы бағдары ретінде қарастырылады, бұл ретте жекелеген технологияларды енгізу реттеуші және экономикалық алғышарттар болған жағдайда пилоттық апробацияны және кезең-кезеңімен ауқымдауды болжайды. Көрсетілген бағыттарды пилоттық апробациялау нәтижелері бойынша Компания 2030 жылға қарай көміртегі бейтараптығына қол жеткізу жөніндегі нысаналы бағдарларды айқындауды жоспарлап отыр.

Климаттық стратегияның тұрақтылығы

Жүргізілген сценарийлік талдау негізінде Компания ТҚДБ-2060-ты кезең-кезеңімен іске асыру және инвестициялық шешімдерді өзгеріп отыратын климаттық және реттеуші жағдайларға бейімдеу шартымен өзінің климаттық стратегиясын ұзақ мерзімді перспективада орнықты деп бағалайды.

Сонымен қатар, Компания келесілермен байланысты елеулі белгісіздіктің бар екенін мойындайды:

- жаһандық климаттық реттеудің жылдамдығы мен қатаңдығы;
- CCUS, сутек және SAF технологияларының қолжетімділігі мен коммерциялық жетілуі;
- көміртек бірліктері нарықтарының және офсеттік тетіктердің дамуы.

Аталған факторлар ТҚДБ-2060, инвестициялық басымдықтарды және климаттық сценарийлерді тұрақты қайта қарау кезінде ескеріледі.

Климаттық тәуекелді бағалау

Климаттық тәуекелдерді бағалау және сценарийлерді талдау тәсілі

Климаттық тәуекелдерді анықтау және бағалау үшін Компания сценарийлік тәсілді (RCP/NGFS) пайдаланады, бұл оған климаттық, реттеуші және нарықтық факторлардың белгісіздігін ескеруге және олардың әртүрлі уақыт аралығында Компания қызметіне ықтимал әсерін бағалауға мүмкіндік береді.

Осы тәсіл аясында ҚМГ климаттық тәуекелдердің екі негізгі түрін қарастырады:

- **физикалық климаттық тәуекелдер**, климаттық жағдайлардың өзгеруімен және төтенше табиғи құбылыстармен байланысты, олар Компанияның өндірістік активтеріне, инфрақұрылымына және операциялық орнықтылығына тікелей әсер етуі мүмкін; ҚМГ үшін мыналар бөлінеді: созылмалы жылу, су стресі, жел жүктемелері, өндірістің үздіксіздігіне, шығындарға және қауіпсіздікке әсер ететін өткір құбылыстар (су тасқындары/дауылдар). Бейімделу шаралары (инфрақұрылымды нығайту, су үнемдеу,

авариялық ден қою) және осал су бассейндерін (оның ішінде Жайық, Каспий) басымдыққа шығару көзделген; 2025 жылы «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС-дағы «Тазалық» жобасының негізгі кезеңі аяқталды, су ресурстарына арналған корпоративтік стандарт жаңартылды және Су ресурстарын басқару бағдарламасының жобасы әзірленді.

- **өтпелі климаттық тәуекелдер**, жаһандық энергетикалық ауысу процесіне байланысты, оның ішінде көміртекті реттеудегі өзгерістерді (KazETS/EU ETS), технологиялық дамуды, сұраныс құрылымын және инвесторлар мен басқа да мүдделі тараптардың күтулерін қамтиды. Есепті кезеңде I санаттағы объектілерде АМЖ деректерін онлайн беру жөніндегі талаптар күшейтілді; бірқатар активтер бойынша әкімшілік айыппұлдар және/немесе даулар көрсетілді, бұл реттеуші тәуекелдің елеулілігін және LDAR, MRV жүйелерін одан әрі күшейту қажеттілігін растайды.

Физикалық климаттық тәуекелді бағалау

Физикалық климаттық тәуекелдерді талдау үшін Компания Климаттың өзгеруі жөніндегі үкіметаралық сарапшылар тобы (IPCC) әзірлеген, климаттық саясаттың және шығарындылар қарқындылығының әртүрлі деңгейлерін көрсететін парниктік газдар концентрациясының репрезентативтік траекторияларын (Representative Concentration Pathways, RCP) пайдаланады:

- **RCP 2.6** – қатаң климаттық саясатты енгізуді және жаһандық температураның өсуін тұрақтандыруды болжайтын төмен шығарындылар сценарийі;
- **RCP 4.5** – парниктік газдар шығарындыларын азайту бойынша орташа шараларды көрсететін аралық сценарий;
- **RCP 8.5** – бұл оларды шектеу үшін ешқандай маңызды шаралар қабылданбайтын жоғары шығарындылар сценарийі.

Бірнеше климаттық траекторияларды пайдалану Компанияға активтер мен операцияларға ықтимал физикалық әсерлердің ауқымын бағалауға, сондай-ақ бейімделу шараларының осалдықтары мен басымдықтарын анықтауға мүмкіндік береді.

Климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдерді бағалау

Өтпелі тәуекелдерді бағалау үшін Компания **Қаржы жүйесін жасылдандыру желісі (NGFS) әзірлеген сценарийлерді қолданады**, олар халықаралық тәжірибеде кеңінен қолданылады және климаттық саясат, макроэкономикалық параметрлер және энергетикалық нарықтардың дамуы арасындағы байланысты ескереді:

- **Қазақстанның ұлттық деңгейде анықталған үлесіне (ҰДАУ) негізделген сценарий** – барлық қабылданған және жарияланған климаттық саясат шараларын, соның ішінде іске асырылу үстіндегі шараларды ескереді;
- **2°C-тан төмен сценарий** – жаһандық температураның өсуін 2°C-тан төмен шектеу мақсатында климаттық саясатты біртіндеп күшейтуді болжайды;
- **«Кейінге қалдырылған өтпелі кезең» сценарийі** – 2030 жылға дейін климаттық шаралардың баяу енгізілуімен, содан кейін күрт және қымбат өзгерістердің қажеттілігімен сипатталады;
- **2050 жылға қарай таза нөлдік шығарындылар сценарийі** – климаттық саясатты жедел күшейтуді, жаңа технологияларды кең көлемде енгізуді және көміртегі бейтараптығына қол жеткізуді көздейтін ауқымды траектория.

Сценарийлік талдау нәтижелерін қолдану

Көрсетілген сценарийлер негізінде Компания климаттық тәуекелдерді корпоративтік деңгейде және жекелеген активтер деңгейінде бағалайды, бұл мыналарға мүмкіндік береді:

- климаттық факторлардың ықтимал қаржылық және операциялық әсерлерін анықтау;
- стратегиялық және инвестициялық жоспарлауда климаттық тәуекелдерді ескеру;
- орта және ұзақ мерзімді перспективада бейімделу және тәуекелдерді басқару шараларын әзірлеу және түзету.

Сценарийлік талдауды қолдану басқарушылық шешімдерді неғұрлым негізді қабылдауды қамтамасыз етеді және энергетикалық ауысу мен өзгеріп отыратын климаттық күн тәртібі жағдайында Компания бизнесінің тұрақтылығын арттырады.

Ағымдағы және күтілетін қаржылық әсерлер

Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесін кезең-кезеңімен дамыту аясында Компания оларды айқындау, бағалау және ашып көрсету тәсілдерін қалыптастырып, жетілдіруде. Қазіргі кезеңде климаттық тәуекелдер мен оларды басқару тетіктерін сапалық тұрғыдан ашып көрсетуге басымдық беріліп отыр, бұл қолданыстағы климаттық стратегияның жетілу деңгейіне сәйкес келеді. Тұрақты даму саласындағы жаңа халықаралық талаптарға көшу ескеріле отырып, Компания алдағы есептік кезеңдерде ашып көрсетілетін ақпарат аясын кеңейтуді, оның ішінде климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктердің ағымдағы және күтілетін қаржылық әсерлерін қамтитын сандық көрсеткіштерді кезең-кезеңімен енгізуді және оларды IFRS S2 стандарттарына сәйкес есептілікте ашып көрсетуді жоспарлап отыр.

Ағымдағы кезең

- Көміртекті реттеу талаптарын сақтауға арналған шығындар (ETS). Жекелеген ЕТҰ деңгейінде квоталар саудасы жүйелерінің талаптарын орындауға байланысты шығыстардың әсері байқалады. Бұл әсерлер энергия тиімділігі жөніндегі іс-шаралармен, LDAR бағдарламаларымен және «жасыл» электр энергиясы үлесінің өсуімен (өз генерациясы/ сатып алу) ішінара жұмсартылады.
- Физикалық тәуекелдер/сақтандыру жамылғысы. Осал жерлерде алдын алу шаралары енгізілуде және сақтандыру жамылғысы жаңартылуда. Бұл кезеңде әсерді бағалау негізінен сапалық болып табылады.
- Реттеуші әсерлер: активтердің бір бөлігі бойынша 2025 жылдың I-II тоқсандарында атмосфералық ауаны қорғау талаптарын (оның ішінде АМЖ/эмиссиялар) орындауға байланысты әкімшілік айыппұлдар/даулар көрсетілді; ЕТҰ бойынша АМЖ көрсеткіштері мен проблематикасына апта сайынғы мәртебелік мониторинг жүргізілуде.

Келесі кезеңдегі елеулі түзету тәуекелі

Әдіснамалық айқындылықтың ағымдағы дәрежесін ескере отырып, тәуекелдердің бір бөлігі бойынша пайда мен залал туралы есептіліктің, қаржылық жағдай туралы есептіліктің және ақша қаражаты қозғалысы туралы есептіліктің нақты баптарына сандық байланыстыру шектеулі; баланстық көрсеткіштерді елеулі түзету тәуекелі сапалық

түрде бағаланады және деректер мен жорамалдар жетілдірілген сайын, сондай-ақ ЭЭ/LDAR/AMЖ бағдарламаларының нәтижелілігіне, реттеудің серпініне және нарықтық жағдайларға қарай нақтыланатын болады.

Күтілетін әсерлер:

- **Қысқа мерзімді (0–1 жыл).** Көміртегі сәйкестігі мен «жылдам» тиімділік шараларының пайда/ақша ағыны көрсеткіштеріне шектеулі әсері; басымдық-сәйкестік және ұйымдастырушылық жетілдірулер.
- **Орта мерзімді (1–10 жыл).** «Жасыл» электр энергиясы үлесінің өсуі (оның ішінде JV генерациясы және/немесе келісімшарттар есебінен), тұрақты факельдік жағудың нөлдік деңгейіне қол жеткізу және метан шығындарын төмендету – операциялық шығындар бейінін жұмсартатын факторлар. Сонымен бір мезгілде энергия тиімділігіне, ЖЭК-ке, метан жөніндегі бағдарламаларға және бейімделуге арналған нысаналы күрделі салымдар (CAPEX) көзделеді.
- **Ұзақ мерзімді (10–35 жыл).** Тиісті нарықтар мен реттеуші құрылымдар дамыған сайын CCUS, сутегі ерітінділері және SAF-тарды кеңейту шығындар құрылымын өзгертіп, активтердің көміртегі қалдықтарын азайтады.

«Елеулі әсерді» анықтау әдістемесі.

Компания сандық және сапалық критерийлердің үйлесімін қолданады (оның ішінде EBITDA-ға бағдарланған метрикалар, жиілік/ықтималдық және уақыт бойынша бейін) және көміртекке, энергияға және физикалық тәуекелдерге баға сезімталдығын бағалау үшін Value at Risk және Cash flow at Risk тәуекел метрикаларын пайдаланады.

Өтпелі жоспар, мақсаттар және ресурстар

ТҚДБ-2060 шеңберіндегі өту жоспары төрт негізгі бағытты қамтиды:

1. Энергия тиімділігі/ресурстарды үнемдеу,
2. метан шығарындыларын басқару (OGMP/LDAR және күнделікті алау жұмыстарынан толық бас тарту),
3. ЖЭК/гибридті генерация және «жасыл» электр энергиясын сатып алу,
4. CCUS пилоттық жобасын іске асыру, сутегі энергиясын дамыту, SAF өндірісі және өтемақы бастамаларына қатысу (1 600 гектар орман

климаты жобасы – Мемлекеттік экологиялық сараптаманың оң қорытындысы және мақұлдаулары алынды).

Нысаналы бағдарлар: 2031 жылға қарай 1-қамту + 2-қамту шығарындыларын 15%-ға (2019 жылға қарай) және 2060 жылға қарай 64%-ға төмендету, метан шығарындыларын 2031 жылға қарай 32%-ға және 2060 жылға қарай 96%-ға төмендету, электр тұтынудағы ЖЭК үлесі – 2031 жылға қарай кемінде 15% және 2060 жылға қарай 50%. Мониторинг – жыл сайынғы ақпаратты ашумен және тәуелсіз тексерумен бірге MRV бойынша. Операциялық және инвестициялық модельдерде көміртектің ішкі «көлеңкелі» бағасы пайдаланылады.

Климаттық сценарийді талдау

Сәйкестендіру, бағалау және басқару процестері тікелей операциялар мен жеткізу тізбегін қамтиды, тәуекелдерді корпоративтік басқаруға (ERM), ISO 31000/ISO 14001 стандарттарына, ҚОӘБ рәсімдеріне, сондай-ақ жергілікті тәуекелдерді аспаптық бағалауға (мысалы, WRI Aqueduct) сүйенеді. Қайта қарау кезеңділігі – келісілген шеңберлерді (қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді) қолдана отырып, жылына бір реттен артық.

Климаттық стратегия ТҚДБ-ны кезең-кезеңімен іске асыру және инвестициялық басымдықтарды реттеудің, нарықтардың және технологиялық жетілудің серпініне қарай түзету жағдайында ұзақ мерзімді перспективада орнықтылығын сақтайды. Белгісіздік аймақтары – реттеудің қарқыны мен қатаңдығы, CCUS/сутек/SAF ауқымдалуы және көміртек бірліктері нарықтарының эволюциясы.

Климаттық стратегия шеңберіндегі негізгі жобалар (ТҚДБ-2060)

Компания екінші жыл қатарынан CDP «В» рейтингін алды, бұл халықаралық стандарттарға сәйкес келетін декарбонизация және климатты басқару тәжірибелерінің тұрақтылығын растайды.

1. Энергия тиімділігі, пайдалану кезіндегі көміртегіден тазарту және энергияны үнемдеу

Мақсат: PPA келісімшарттары бойынша жасыл электр энергиясын сатып алу арқылы энергия тиімділігін арттыру, энергияны басқаруды автоматтандыру және жанама шығарындыларға қосымша әсер ете отырып (2-ауқым) тікелей шығарындыларды азайту (1-ауқым).

ТҚДБ бағдарламасын 2031 жылға дейін іске асыру аясында еншілес және тәуелді компанияларда энергия тиімділігі мен энергияны үнемдеу саласында шамамен 250 шараны іске асыру жоспарлануда, бұл отын-энергетикалық ресурстардың 548 мың тонна баламалы отын үнемдеуге және шамамен 931 мың тонна CO₂-экв. азайтуға мүмкіндік береді.

Есепті жылда атқарылған жұмыстар:

- Өндіру және өңдеу активтерінде энергия тиімділігі шаралары портфелін енгізу (режимдерді оңтайландыру, жаңғырту, автоматтандыру) жалғасуда, MRV процедуралары және I санаттағы нысандардағы АМЖ бойынша апта сайынғы жағдай туралы есептер арқылы операциялық бақылау күшейтілді.
  - 2025 жылы технологиялық жабдықты жаңғырту бойынша **87** шара²³ жүзеге асырылды, оның ішінде пештердегі газ оттықтарын ауыстыру, энергия үнемдейтін технологияларды енгізу, жылу өндіру мен тұтынуды оңтайландыру, жарықтандыру жүйелерін жаңарту және т.б. Бұл шаралар жыл сайын 1 935,5 мың ГДж отын мен энергия ресурстарын үнемдеуге және парниктік газдар шығарындыларын 128,3 мың тонна CO₂-қа азайтуға мүмкіндік берді.
  - Энергия үнемдеу шараларына технологиялық пештер мен қазандықтарды жаңғырту, сорғыларға айнымалы жиілік жетектерін орнату, технологиялық ағындарды термиялық интеграциялау және энергия үнемдейтін жарықтандыруға көшу кіреді.
  - Шығарындылар саудасы жүйелеріне (KazETS/EU ETS) сәйкестік шығындары ЭЭ/LDAR әсерлерімен және PPA бойынша жасыл электр энергиясының үлесінің артуымен ішінара етеледі.
- ЕТҰ-да келесі іс-шаралар өткізілді:**
- **«Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС – Prime G** орнатылды. Н-701, Н-703, Н-702, Н-704 пештерінде «отын/ауа» арақатынасын автоматтандырылған реттеу жүйесі және Prime D орнатылды. Н-2001, Н-2002, Н-2003 пештерінде «отын/ауа» арақатынасын автоматтандырылған

реттеу жүйесі орнатылды, бұл 0,406 мың тонна табиғи газ тұтынуды үнемдеуге және шығарындыларды 0,8 мың тонна CO₂-ге қысқартуға мүмкіндік берді. Әсері: 18,5 мың ГДж.

- **«ПетроКазахстан Ойл Продактс» ЖШС –** жапқыш арматураға, фланецті қосылыстарға, құбыржолдарға, люктерге терможапқыштар орнатылды, бұл 0,8 мың тонна мазутты үнемдеуге мүмкіндік берді. CO₂ шығарындыларын есептік қысқарту 2,5 мың тоннаны құрайды (32,2 мың ГДж). С-700 изомеризациялау қондырғысының Х-718 ауа қыздырғышы қалпына келтірілді, бұл 0,98 мың тонна мұнай зауыты газын үнемдеуге және CO₂ шығарындыларын 2,4 мың тоннаға қысқартуға мүмкіндік берді (43,1 мың ГДж), 137 дана конденсат бұрғыш ауыстырылды, бұл 4,107 мың Гкал жылу энергиясын үнемдеуге және CO₂ шығарындыларын 1,3 мың тоннаға қысқартуға мүмкіндік берді (17,2 мың ГДж). Әсері: 92,5 мың ГДж.
- **«Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС-де** КТ-1 қондырғысының 001 секциясына келіп түсетін мазут температурасы көтерілді, бұл мазутты 1 074 тоннаға азайтуға және CO₂ шығарындыларын 3,4 мың тоннаға қысқартуға мүмкіндік берді (43,2 мың ГДж); ПППН С-400 секциясының; ПППН С-200 секциясының желдеткіш жабдығына енгізілді (4,2 мың ГДж); Н-1 жиілік түрлендіргіштері енгізілді (ӨЛТК СКЖ сорғы станциясы) (0,3 мың ГДж) және А-710-UK-101 А/В, А-710-FA-301 ПСиОЗХ ауа үрлегіштерінде электр энергиясы шығыны оңтайландырылды (1,5 мың ГДж), бұл электр энергиясын тұтынуды 1 677,8 МВт-сағ-қа азайтуға және CO₂ шығарындыларын 1,3 мың тоннаға қысқартуға мүмкіндік берді. Іс-шаралардың әсері: 49,2 мың ГДж.
- **«CASPI BITUM» БК» ЖШС-де** ТЖГЖ учаскесінде ақаулы конденсат бұрғыштар ауыстырылды және F-1101 атмосфералық пешінің және F-1102 вакуумдық пешінің оттығы ауыстырылды, бұл 17,100 мың Гкал үнемдеуге және CO₂ шығарындыларын 5,3 мың тоннаға қысқартуға мүмкіндік берді. Әсері – 71,6 мың ГДж.
- **«Қаражанбасмұнай» АҚ-да** бу-газ қондырғысының (БГК) пайдалы әсер

23. 2022 ж – 49 шара, отын-энергетикалық ресурстардың есептік жылдық үнемделуі 2,057 млн ГДж құрады, заттай мәнде - 33 448 мың кВт э/э, 1 531 Гкал жылу энергиясы, 25 292 т қазандық-пеш отыны және 21 732 мың м³ табиғи газ, бұл шығарындыларды 136,7 мың тонна CO₂ төмендетуге тең.

2023 ж. – 60 шара (оның ішінде жобалау-сметалық құжаттаманы дайындау жөніндегі 8 іс-шара, сондай-ақ ЭЭ 52 іс-шарасы), отын-энергетикалық ресурстарының жылдық есептік үнемделуі 0,716 млн ГДж, заттай мәнде – 13 287 мың кВт э/э, 10 776 Гкал жылу энергиясы, 2 489 т қазандық-пеш отыны және 13 149 мың м³ табиғи газ, бұл шығарындыларды 45 мың тонна CO₂ төмендетуге тең.

2024 ж-70 шара, отын-энергетикалық ресурстардың есептік жылдық үнемделуі 2,4 млн ГДж құрады, заттай мәнде: 48 114 мың кВт е/е, 22 334 Гкал жылу энергиясы, 21 188 тонна пеш отыны және 29 003 мың м³ табиғи газ, бұл ПГ шығарындыларын 174,9-ға төмендетуге тең мың тонна CO₂.

коэффициенті (ПЭК) бу турбинасының пайдаланылған газдарынан шығатын жылуды рекуперациялау есебінен арттырылды және бу құбырлары мен бу айдау ұңғымаларының сағалары жылу оқшаулаумен қамтамасыз етілді, бұл 23,4 млн м³ табиғи газды үнемдеуге және CO₂ шығарындыларын 53,1 мың тоннаға қысқартуға мүмкіндік берді. Әсері – 959,8 мың ГДж.

- «Өзенмұнайгаз» АҚ – мұнайды қыздыру пештерінің оттықтарында отын газының тұтынылуын төмендету жөніндегі іс-шаралар жүргізілді, атап айтқанда ПП-0,63 типті пештерде қолданыстағы газ оттықтарын жаңғыртылған оттықтарға ауыстыру есебінен (16 бірлік), күтілетін әсері 143,2 мың ГДж, УН-0,2 м³ типті пештерде қолданыстағы газ оттықтарын жаңғыртылған оттықтарға ауыстыру есебінен (33 бірлік), күтілетін әсері 107,1 мың ГДж, бұл 5,8 млн м³ тұрақтандырылған газ тұтынуды азайтуға және CO₂ шығарындыларын 11,0 мың тоннаға қысқартуға мүмкіндік берді.
- «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-да МӨГБ-1,2,3-тің ПП-0,63 және ПН-70 пештеріндегі оттықтар 26 бірлік мөлшерінде ауыстырылды, бұл 1,1 млн м³ ІМГ тұтынуды азайтуға және CO₂ шығарындыларын 2,6 мың тоннаға қысқартуға мүмкіндік береді. Әсері: 38,2 мың ГДж.
- «ҚазТрансОйл» АҚ ыстық мұнай құбырының жұмысы оңтайландырылды, соның есебінен 8,9 млн м³ табиғи газ үнемделіп, CO₂ 24,4 мың тоннаға қысқарды. Әсері: 303,8 мың ГДж.

Әсері. Энергияның меншікті тұтынуын және шығарындылардың қарқындылығын азайту пайдалану шығындарын азайтады және энергия құнының құбылмалылығын және ETS сәйкестігін төмендетеді.

Келесі қадамдар: ЭЭ-нің үздік практикаларын ауқымдау, ЭЭ/көміртек сыйымдылығы бойынша ҚНҚ жоспарлар мен бюджеттерге интеграциялау, MRV талдамасын дамыту.

2. Жаңартылатын энергия/гибридті энергия (ЖЭК) өндіру және жасыл энергиямен жабдықтау келісімшарттарын әзірлеу (PPA)

Мақсат. 2031 жылға қарай «жасыл» электр энергиясының 15% үлесіне және 2060 жылға қарай 50% үлесіне қол жеткізу (ЖЭК портфелі және PPA бойынша сатып алу), сондай-ақ аса маңызды активтердің энергиямен жабдықталуының тұрақтылығы мен сенімділігін қамтамасыз ету, оның ішінде өндірістік алаңдардың сыртқы желілерге және энергия құнының құбылмалылығына тәуелділігін төмендету.

Есепті жылда атқарылған жұмыстар:

- Кен орындары үшін гибридті шешімдер (жаңартылатын энергия көздері мен газбен жұмыс істейтін маневрлік қуаттардың үйлесімі) енгізілуде, бұл сыртқы энергия көздеріне тәуелділікті азайтады, кен орындарының энергетикалық тәуелсіздігін арттырады және тоқтап қалу уақытын қысқартады.
- Жаңартылатын энергия көздері портфелін (жел электр станциялары/қоймасы бар күн электр станциялары) ілгерілеуде: құрылыс-монтаж жұмыстарының алғашқы кезеңдері аяқталды және бірқатар нысандарда негізгі жеткізілімдерге келісімшарттар жасалуда.
- Маңғыстау облысында Жаңаөзен қаласында Eni S.p.A.-мен бірлесіп (51% Eni, 49% ҚМГ) қуаты 247 МВт ірі гибридті электр станциясын салу жобасы іске асырылуда, оған жел (77 МВт), күн (50 МВт) генерациясы және газ электр станциясы (ГазЭС – 120 МВт) кіреді. Күн станциясы 2025 жылғы қыркүйекте пайдалануға берілді, газ және жел станцияларын енгізу 2026 жылдың соңына жоспарланған.
- 2024 жылы ГазЭС пен күн станциясына EPC-келісімшарт жасалды. 2025 жылғы қыркүйекте күн электр станциясын іске қосу аяқталды; ГазЭС бойынша құрылыс-монтаж жұмыстары жалғасуда. Гибридті формат тұрақты өндірімді қамтамасыз етеді және ЖЭК-тің айнымалы генерациясын газдың маневрлік қуаттарымен өтеуге мүмкіндік береді, бұл өндіруші активтердің электрмен жабдықталуындағы үзілістер тәуекелін төмендетеді.
- Жамбыл облысында «KMG Green Energy» ЖШС (20%) Qazaq Green Power PLC (20%) және Total Energies Renewables SAS (60%) компанияларымен бірлесіп, елдегі ең ірі жобаны – 600 МВт-сағ энергия сақтау жүйесі бар 1 ГВт жел электр станциясы «Мирный» жел электр станциясын іске асыруда. Негізгі жобалау 2025 жылы аяқталды, ал егжей-тегжейлі жобалау шамамен 81%-ға аяқталды. Жоба Envision Energy және SANY Renewable Energy компаниялары жеткізетін 150 құрлықтағы жел электр станциясын (әрқайсысы 6,5–7,7 МВт) орнатуды көздейді. Жоба жылына 2 млн тоннадан астам CO₂ азайтуға және оңтүстік аймақтардағы электр энергиясының тапшылығын жабуға мүмкіндік береді деп күтілуде, бұл компания активтерінің тұрақтылығы үшін өте маңызды.
- ҚМГ портфелінде батыс және оңтүстік аймақтардағы қосымша күн және жел энергетикасы жобалары кіреді, олардың техникалық әзірлемесі «ESG жобалары» инвестициялық портфелінің бөлігі ретінде

жүргізілуде (991 млрд теңге, ҚМГ үлесі 363 млрд теңге). Бұл жобалар 2031 жылға қарай 15% жасыл электр энергиясын өндіруге бағытталған корпоративтік мақсатпен синергияны қамтамасыз етеді.

- Тұрақты энергиямен жабдықтаудың өндірістік базасын жаңғырту аясында Жаңаөзен қаласында жаңа газ өңдеу зауытын салу үшін инфрақұрылым кеңейтілуде, бұл гибридті шешімдерге (ГазЭС және ЖЭК үйлесімі) қосымша мүмкіндіктер туғызуда.
- Компания сонымен қатар өзінің электр энергиясын өндіруді және жаңартылатын энергия көздерін белсенді түрде дамытуда. 2025 жылы жаңартылатын энергия көздерінен (ЖЭК) электр энергиясын тұтыну 37 230,9 мың кВт-сағ құрады.
- 10 000 I-Res сертификаты сатып алынды.

Әсері: Көміртекті электр энергиясын ауыстыру ETS шығындарын азайтады және шығындар профилін тұрақтандырады; кейінгі операциялар үшін бұл өндірістің көміртегі қарқындылығын жақсартады.

3. Zero Routine Flaring: алау жағу

Мақсат. 2031 жылға қарай күнделікті алауларда жағуды толығымен тоқтату және IOGP әдіснамаларына сәйкес мақсатты қарқындылық деңгейін сақтау.

Есепті жылда атқарылған жұмыстар:

- ҚМГ тобының 2025 жылдың 2-ші тоқсанындағы шикі газды жағу жылдамдығы өндірілген көмірсутектердің 1 000 тоннасына шамамен 1,00 тоннаны құрайды (IOGP әдіснамасы); еншілес және тәуелді компаниялар үшін жағуды азайту бойынша іс-шаралар карталары әзірленді және басымдыққа ие болды.
- Дүниежүзілік банктің «Нөлдік тұрақты алау жағу» («Zero Routine Flaring») бастамасы бойынша жылдық есеп беру аяқталды; 2017 жылдан бастап тұрақты алау жағу көлемі айтарлықтай азайды (мақсатты: ~89%).

Әсері. Айыппұлдар мен алымдар қаупі азаяды, ETS профилі теңестіріледі және көмірсутектердің шығындары азаяды (маржаға оң әсер етеді).

Келесі қадамдар. ІМГ кәдеге жарату бағдарламаларын газ өңдеуді дамытумен және кәсіпшіліктерде энергиямен жабдықтаудың жергілікті/гибридті көздерін енгізумен синхрондау; PPA/ЖЭК енгізу кестелерімен байланыстыру.

4. Метан шығарындыларын азайту (OGMP 2.0 / LDAR)

Мақсат. Метан шығарындыларын 2031 жылға қарай 32%-ға және 2060 жылға қарай 96%-ға азайту; OGMP 2.0 талаптарына сәйкестікті жақсарту

Есепті кезеңдегі жағдай:

- ҚМГ мұнай-газ компаниялары деңгейінде метан шығарындылары туралы есептілік жөніндегі OGMP 2.0 (The Oil & Gas Methane Partnership) бастамасына қосылды. OGMP 2.0 талаптарына сәйкес компаниялар жыл сайын UNEP-ке 1-деңгейден 5-деңгейдегі «алтын» стандартқа дейінгі градацияға қарай метан шығарындылары туралы есепті ұсынуға міндетті. ҚМГ метан шығарындылары бойынша екі есепті (2023 және 2024 жылдар үшін) тапсырды (3-деңгейде).
- ЕТҰ-да метан шығарындыларының базалық деңгейін айқындау жөніндегі жұмыс жалғасуда. Халықаралық компаниялар мен консультанттардың қолдауымен «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «Ембімұнайгаз» АҚ және «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-да жабдықтың (LDAR – Leak Detection and Repair) көмегімен метан шығарындылары мен шығындарына аспаптық өлшеулер жүргізілді.
- 2025 жылғы күзде OGCI (Oil and Gas Climate Initiative) қолдауымен метан шығындарына ішінара әуеден (ұшақпен) мониторинг жүргізілді, ірі шығындардың координаттары бар деректер оларды жою үшін ЕТҰ-ға жіберілді.
- OGCI және IMEO UNEP қолдауымен ЕТҰ объектілерінде метан шығарындыларына спутниктік мониторинг жалғасуда (2023 жылдан бастап).
- ҚМГ-де 2024 жылы ҚМГ мен оның ЕТҰ-да метан шығындарын басқару жөніндегі Жұмыс нұсқаулығы бекітілді. 2025 жылы ҚМГ компаниялар тобы үшін метан шығарындыларын басқару жөніндегі Корпоративтік стандарттың жобасы әзірленді.
- 2025 жылы ҚР ЭТРМ және халықаралық консультанттармен ынтымақтастықта метан шығарындыларын мемлекеттік реттеу жүйесін енгізу бойынша ұсыныстар пакеті дайындалды.
- ЕТҰ мамандары үшін метан шығарындыларын басқару бойынша, оның ішінде метан шығарындыларына сандық баға беру, газды кәдеге жарату және шығындардың негізгі көздерін анықтау, сондай-ақ оларды жою

тәсілдері бойынша бірқатар тренингтер мен семинарлар өткізілді.

- Метан шығарындыларын қысқарту мақсатында Vema Carbon компаниясымен бірлесіп «Ембімұнайгаз» АҚ-да метан шығындарын қысқарту жөніндегі пилоттық жоба кейіннен ерікті нарықта көміртек бірліктерін ала отырып іске асырылуда.

Әсері. Ағып кетулерді азайту шикізат/отын шығынын және пайдалану шығындарын (OPEX) тікелей азайтады; жанама түрде реттеуші тәуекелдерді және ықтимал ETS жүктемесін азайтады.

Келесі қадамдар. LDAR қамтуын және өлшеу жиілігін кеңейту, аспаптық өлшеулердің дәлдігін арттыру (OGI/спутниктік/мобильді платформалар) және метанға қатысты ұлттық ережелердің күшейтілуіне дайындық.

5. Көміртекті ұстау, пайдалану және сақтау (CCUS)

Мақсат. Басым алаңдарда CCUS технологияларын пилоттау және 2040 жылдан кейін ауқымдауға дайындық; портфельдік бағдар – 2060 жылға қарай 421 мың т CO₂ дейін айдау.

Есепті жылда атқарылған жұмыстар:

- Атырау және Маңғыстау облыстарында CO₂ көздерін іріктеу аяқталды; Прорвинск газ тазарту қондырғысында пилоттық жобаның (жылына 10 000–20 000 т) техникалық-экономикалық негіздемесіне (ТЭН) техникалық тапсырма (ТТ) дайындалды; инфрақұрылым мен ықтимал геологиялық тұзақтарды алдын ала бағалау жүргізілді.
- «Татнефть» компаниясымен төртжақты келісім шеңберінде лицензиялау, CO₂ айдау жөніндегі мониторинг пен есептілікті ұйымдастыру бойынша тәжірибе алмасу басталды. «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС CCUS жобасын кешенді техникалық-экономикалық пысықтауды жүргізді, Baker Hughes компаниясымен бірлесіп кен орындарын іріктеу, CO₂ айдауды модельдеу және жерасты сақтау әлеуетін бағалау орындалды. Жобаның есептік құны жылына 21,5 мың тоннаға дейін жерлеу әсерімен шамамен 11,5 млн АҚШ долларын құрайды; ағымдағы конфигурацияда жоба шығынды;
- Сонымен қатар, нормативтік базаны қалыптастыру және стандарттауды жүргізу жұмысы қатар жүріп жатыр. CCUS-ті шығарындыларды қысқарту технологиясы ретінде тану және CO₂-ні геологиялық сақтауын

мониторинг пен қауіпсіздік саласындағы ISO/TC 265 халықаралық стандарттарына байланыстыра отырып, лицензияланатын қызметтің жеке түрі ретінде бекіту үшін Экологиялық кодекс пен Жер қойнауы туралы кодекске өзгерістер енгізу жөнінде ұсыныстар дайындалды. CO₂-ні ұстау, тасымалдау және сақтау технологияларын ҚДТ анықтамалықтарына енгізу және «жасыл» қаржыландыруға қолжетімділікті қамтамасыз ету үшін «жасыл» жобалар таксономиясын кеңейту бастамасы көтерілді.

Әсері. Ұзақ мерзімді перспективада – активтердің «көміртекті қалдығын» азайту және геологиялық және экономикалық тұрғыдан негізделген жерлерде қабаттың мұнай беруін арттыру әдістерін (Enhanced Oil Recovery, EOR) қолдану мүмкіндігі.

Қысқа мерзімді – пилотты дайындауға арналған F3TKЖ және күрделі шығындар, пайда мен залал туралы есепке (P&L) дереу әсер етпейді (әсер өнеркәсіптік пайдалану/монетизация сатысына шыққан сайын күтіледі).

Келесі қадамдар.

- Техникалық-экономикалық негіздемелерді және негізгі жобалауды жүргізу (алдыңғы қатардағы инженерлік жобалау, FEED);
- Процесс схемасын және лицензия берушіні таңдау;
- Салалық мемлекеттік органдармен бірлесіп ТҚДБ-2060 логикасында реттеушілік негіздемені пысықтау (CO₂ есебі, рұқсат беру рәсімдері, инфрақұрылым, ықтимал ынталандырулар).

6. Сутегі энергиясын және төмен көміртекті химияны (сутегі, аммиак, метанол) дамыту

Мақсат. ҚМГ CCUS және ЖЭК-пен интеграцияны ескере отырып, «көк» және «жасыл» сутек, сондай-ақ төмен көміртекті туынды өнімдер (аммиак/метанол) саласында құзыреттер мен жобалар портфелін кезең-кезеңімен қалыптастырады. Компания болашақтағы сұраныс пен экспорттық мүмкіндіктер үшін технологиялық және инфрақұрылымдық базаны дайындауға ниетті.

Есепті жылда атқарылған жұмыстар:

- Қазақстанның батыс, орталық және солтүстік өңірлерінде «жасыл» сутек өндіру әлеуетін бағалау үшін Су ресурстары атласының өзектендірілген нұсқасы дайындалып, қолданылды, экологиялық тұрғыдан қауіпсіз су алу нүктелері айқындалды, су ресурстары мен ЖЭК туралы деректер жүйелендіру аяқталды. Суға қолжетімділік пен ЖЭК әлеуетін

ескере отырып, «жасыл» сутек өндіру әлеуетін есептеуге арналған қолданбалы калькулятор әзірленді. Зияткерлік меншік құқықтарын рәсімдеу бойынша жұмыс жүргізілуде.

- Сутек сақтау материалдарын әзірледі, сутек өндіру әлеуетін бағалау үшін цифрлық құралдар жасауды, пилоттық жобаларды іске асыруды және әртүрлі сутек түрлерінің перспективаларын зерттеуді қамтитын сутек технологияларын дамыту бойынша ғылыми-зерттеу және қолданбалы жұмыстар кешені жүзеге асырылды. Пилоттық шешімдер бойынша логистикалық тізбек гипотезалары қалыптастырылды.
- Green Spark (Италия) компаниясымен бірлесіп «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС Атырау филиалында жаңартылатын энергияны (күн генерациясын) пайдалана отырып, жасыл сутек өндіру бойынша алғашқы пилоттық жоба іске асырылуда. Қуаты 200 кВт күн электр станциясы 2025 жылғы маусымның соңында пайдалануға берілді. 6 айдағы генерация – 115 МВт-сағат. Екінші кезең бойынша жобалау жұмыстары, оның ішінде алаңды айқындау және электролизер контейнерінің желдету жүйесін егжей-тегжейлі есептеу аяқталды. 2025 жылғы желтоқсанның соңында электролизер орнатылып, құрылыс-монтаж жұмыстарына дайындық жүргізілуде, оны іске қосу энергия шығындарын үнемдеуді қамтамасыз етеді және ЖЭК негізінде сутек өндірудің тұйық циклін құрады. Бұл ретте шешімді ҚМГ-ның басқа ЕТҰ-ларына ауқымдау жоспарлануда. Қуаты 1,4 МВт «Ембімұнайгаз» АҚ үшін шағын ЖЭК орнату жобасына алдын ала бағалау аяқталды.
- 2025 жылғы мамырда мемлекеттік органдардың, халықаралық ұйымдар мен ғылыми институттардың қатысуымен сутек энергетикасы жөніндегі үшінші жыл сайынғы семинар өткізілді.
- «Көк» сутегі мен оның туындыларын өндірудің техникалық-экономикалық негіздемесі де аяқталды. Бұл зерттеу CCUS технологияларын қолдана отырып, Прорва газ тазарту қондырғысынан алынған газды пайдаланып, төмен көміртекті сутегі, аммиак және метанол өндіруді көздейді. Casale S.A. компаниясының қатысуымен жүзеге асырылған жобаның жобалық қуаты жылына 20 500 тоннаға дейін «көк» сутегі, 105 000 тонна аммиак және 50 000 тонна метанолды құрайды, болжамды құны шамамен 140 млн долларды құрайды. Жоба газ-химия өнеркәсібін әртараптандыруға бағытталған. ҚМГ еншілес және тәуелді

компаниялары техникалық-экономикалық негіздеме нәтижелерімен танысты, сондай-ақ еншілес және тәуелді компаниялардың бірінде «көк» сутегін өндіру бойынша пилоттық жобаны іске асыру мүмкіндігі зерттелуде.

- Табиғи «ақ» сутегінің әлеуеті бағалануда: АҚШ-тағы, Қытайдағы және Африкадағы өндірістік жобалар талданды және Terra-A компаниясымен құпия келісім жасасу бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Күтілетін әсер: Технологиялық дайындықты нығайту және болашақ кірістерді әртараптандыру; 2025 жылға дейін, ең алдымен, талдау және инженерлік шығындар; пилоттық жобалар коммерциялық кезеңге өткен сайын қаржылық әсерлер болжануда.

Келесі қадамдар: сутек сақтау материалдарын әзірлеу, ғылыми жарияланымдар дайындау және технологиялардың тиімділігі мен тұрақтылығын арттыруға бағытталған зерттеулер жүргізу. Пилоттарды басымдыққа шығару, CCUS/ЖЭК жобаларымен байланыстыру (электролиз/CO₂ кәдеге жарату), FEED дайындау, әлеуетті тұтынушылармен логистиканы және off-take модельдерін нақтылау.

7. Тұрақты авиациялық отын (SAF)

Мақсаты. Компания технологиялық серіктестермен бірлесіп, авиация саласының және экспорттық нарықтардың өсіп келе жатқан сұранысына назар аудара отырып, жергілікті SAF өндірісі үшін жағдай жасауда.

2025 жылы аяқталған жұмыстар:

- Аяқталған Feasibility Study шеңберінде болашақ зауыттың бағдарлық қуаты айқындалды: жылына 100 мың тонна биоэтанолды қайта өңдеп, 54 мың тонна SAF және 6 мың тонна RD шығару. Негізгі шикізат ретінде отандық BioOperations өндірушісінің биоэтанолы қарастырылуда. 2025 жылы Pre-FEED және FEED кезеңдеріне өту жөніндегі шекті келісімге қол қойылды, бірлескен кәсіпорын қалыптастыру және жобаны іске асырудың келесі кезеңіне дайындық жүргізілуде.

Күтілетін әсер: жаңа төмен көміртекті өнімді жасау және болашақ кіріс; қысқа мерзімді перспективада – FEED-ті аяқтау, шикізат базасын және серіктестік моделін қалыптастыру.

Келесі қадамдар: FEED жүргізу, технологиялық платформаны таңдау (HEFA/ATJ және т.б.), шикізатты (биоэтанолды/баламаларды қоса алғанда) қамтамасыз ету, қаржылық модель және әлеуетті сатып алушылармен келісімдер.

8. Табиғи шешімдер және офсеттер (орман климаты жобалары)

Мақсат. Орман климаты жобалары қалдық шығарындыларды өтеу және климаттық стратегияның тұрақтылығын арттыру үшін табиғи шешімдер портфелінің бөлігі ретінде пайдаланылады. Бастапқы жоба 1 600 гектарды құрайды (Павлодар облысы); 2060 жылғы ТҚДБ көкжиегіне қарай портфелі алты жобаға дейін өседі деп күтілуде.

2025 жылы аяқталған жұмыстар:

- Мемлекеттік сараптама агенттігінің оң қорытындысы және 1 600 гектарлық жоба бойынша қажетті келісімдер алынды; қатысушылар арасында үнемі консультациялар жүргізіліп, іске асыру кезеңіне дайындық жұмыстары жүргізілуде.
- Жобаның барлық дайындық кезеңдері (топырақты зерттеу және талдау) аяқталды, оның ішінде жұмыс жобасын әзірлеу және мемлекеттік экологиялық сараптамадан өту.
- 2025 жылдың қыркүйегінде Экология және табиғи ресурстар министрлігі Көміртегінің орнын толтыруды бекіту ережелеріне түзетулер енгізді, бұл жобаның қазіргі іске асырылуын экономикалық тұрғыдан тиімсіз етті. ҚМГ мен Chevron қазіргі нормативтік талаптарды ескере отырып, Павлодар облысында орман климаты бастамаларын одан әрі іске асырудың ықтимал нұсқаларын талдауды жалғастырады.

Күтілетін әсер: 2031/2060 жылдарға арналған мақсаттарды қолдау үшін жоғары сапалы көміртекті қондырғыларды өндіру; реттеудің күшею сценарийлері жағдайында стратегияның тұрақтылығын арттыру.

Келесі қадамдар: жұмысты мердігерлікпен тапсыру, сіңіруді бақылауды/есепке алуды орнату, танылған жүйелерде бірліктерді тіркеуге және тексеруге дайындық.

9. Су және физикалық тәуекелдерге орнықтылық

Мақсат – созылмалы ыстыққа, су тапшылығына және су тасқынына осалдығын азайту; және корпоративтік суды басқару бағдарламасы аясында сандық су мақсаттарын белгілеу.

2025 жылы аяқталған жұмыстар:

- «Тазалық» жобасы («Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС): тазарту қондырғыларын қайта құрудың негізгі кезеңі аяқталды.
- Су бағдарламасы: жаңа Су кодексін көрсету үшін жаңартылған құжат; Бағдарламаны бекіту 2026 жылдың соңына дейін жоспарланып отыр.
- Су балансын/қарқындылығын ашу – Тұрақты даму туралы есепте және CDP-де.

Күтілетін әсер: айыппұлдар/тоқтатулар және онымен байланысты қаржылық шығындар ықтималдығының төмендеуі; осал жерлерде операциялық үздіксіздік пен сақтандырудың тұрақтылығының артуы.

Келесі қадамдар: «Kazakhstan Petrochemical industries Inc.» ЖШС Суды тұтыну/ағызу, қайта пайдалануды/тұзсыздандыруды кеңейту, су жобаларын CAPEX бейімдеу портфеліне қосу бойынша құру.

10. Реттеуші дайындық: АМЖ, ҚДТ, КЭР

Мақсаты – эмиссияларды сенімді онлайн мониторингтеуді, үздік қолжетімді технологияларды енгізуді және кешенді экологиялық рұқсаттар алуды қамтамасыз ете отырып, санкциялар мен тоқтаулар ықтималдығын азайту.

2025 жылы аяқталған жұмыстар:

- АМЖ: I санаттағы объектілерде – енгізу/қосу, пайдалану регламенттері, апта сайынғы мәртебелік кеңестер;
- ҚДТ: жұмыс топтарына қатысу; МӨЗ өндірістік паспорттары шығындар мен «жағуды» азайтуды ескере отырып жаңартылды;
- КЭР: пакеттерді беру/өзектендіру; 2025 жылдың I–II тоқсандарында әкімшілік айыппұлдар/даулар тіркелді – реттеушілік тәуекелдің елеулілігі расталды.

Күтілетін нәтиже: тікелей сәйкестік – нәтижесі (айыппұлдар/тоқтату ықтималдығының төмендеуі) және MRV сенімділігінің артуы.

Келесі қадамдар: өлшеу/деректерді берудегі кедергілерді жабу, жоспарланған алдын алу жаңартулары және жаңа талаптар мен салалық әдіснамаларға дайындық.

Парниктік газдар шығарындылары

GRI 3-3

Нормативтік және әдіснамалық негіз

ҚМГ-дағы парниктік газдар шығарындыларын есепке алу және басқару жүйесі халықаралық стандарттар мен ұлттық реттеу талаптарының негізінде құрылған. Компания парниктік газдар шығарындыларын мониторингтеуге, есепке алуға және верификациялауға бірыңғай тәсілді қолданады, бұл деректердің салыстырмалылығын, процестердің ашықтығын және ашылатын ақпараттың анықтығын қамтамасыз етеді.

ҚМГ өз қызметінде келесі стандарттар мен нормативтік құжаттарды басшылыққа алады:

- ISO 14064 – парниктік газдар шығарындыларын сандық бағалау және тексеру стандарты;
- GHG Protocol – 1-ауқым, 2-ауқым және 3-ауқым үшін шығарындыларды есептеу әдістемесі;
- Парниктік газдардың ұлттық түгендеуіне арналған IPCC нұсқаулары;
- Біріккен Ұлттар Ұйымының Климаттың өзгеруі туралы негіздемілік конвенциясы (БҰҰ КӨНК);
- Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрінің 2023 жылғы 17 қаңтардағы № 9 бұйрығы – ұлттық нұсқаулар.

Сонымен қатар, ҚМГ компаниялар тобы бүкіл ҚМГ компаниялар тобы бойынша есепке алу және есеп беру процестерін біріктіруге бағытталған парниктік газдар шығарындыларын бақылау және есеп беру әдіснамасын әзірлеп, бекітті.

Парниктік газдар шығарындыларын есептеу тәсілі

ҚМГ парниктік газдар шығарындыларын есептеу үшін кешенді тәсілді қолданады, ол сәйкестендірудің, сандық бағалаудың және тексерудің толық циклін қамтиды. Компания өз қызметінің көміртегі ізінің тұтас көрінісін жасау үшін тікелей және жанама шығарындылар көздерін, сондай-ақ басқа да маңызды санаттарды жүйелі түрде талдайды.

Шығарындыларды есептеу халықаралық озық тәжірибелерге сәйкес жүргізіледі, бұл уақыт өте келе деректерді салыстыруды қамтамасыз етеді және мүдделі тараптардың сенімін арттырады.

Парниктік газдар шығарындыларын түгендеу

ҚМГ климаттық стратегиясын іске асыру шеңберінде парниктік газдар шығарындыларының түгендеуін тұрақты негізде жүзеге асырады, негізгі әсер ету көздерін кешенді қамтуды және ҚМГ компаниялар тобы деңгейінде деректердің салыстырмалылығын қамтамасыз етеді.

Шығарындыларды түгендеу келесі қамту аймақтарында жүргізіледі:

- 1-ауқым** – Компанияның өндірістік нысандарында отынның жануынан туындайтын тікелей шығарындылар, соның ішінде көмірсутек шикізатын өндіру, өңдеу және тасымалдау процестері;
- 2-ауқым** – үшінші тарап жеткізушілерінен сатып алынған және Компанияның өндірістік қызметінде пайдаланылатын электр және жылу энергиясын тұтынумен байланысты жанама шығарындылар;
- 3-ауқым** – сатылған өнімдерді пайдалануға, логистикалық операцияларға, іссапарларға және басқа да тиісті көздерге байланысты әсерлерді ескере отырып, құндылық тізбегі бойынша басқа жанама шығарындылар.

2023 жылдан бастап Компания 3-ауқымдағы шығарындыларды есептеу көлемін біртіндеп кеңейтіп, жалпы көміртегі ізіне әсері тұрғысынан

ең маңызды санаттарға назар аударады. Бұл тәсіл бойынша есептеуге келесі негізгі санаттар кіреді:

- энергия тұтынумен байланысты жанама шығарындылар, соның ішінде электр энергиясын беру кезіндегі шығындар;
- қызметкерлердің іссапарларынан туындайтын шығарындылар;
- жұмысшылардың жұмысқа күнделікті барып-келуімен байланысты шығарындылар;
- дайын өнімді тасымалдау және жеткізу кезінде шығарындылар;
- сатылған тауарлар мен қызметтерді пайдаланумен байланысты шығарындылар.

3-ауқым бойынша түгендеу көлемін кеңейту Компанияға өз қызметінің құндылықтар тізбегіндегі әсерін толығырақ бағалауға және алынған деректерді басқару шешімдерін және климаттық бастамаларды қалыптастыруда пайдалануға мүмкіндік береді.

Ішкі көміртегі бағасын енгізу

Климаттық факторларды басқару және инвестициялық жоспарлау процестеріне біріктіру үшін ҚМГ біртіндеп Ішкі көміртегі бағасын белгілеу (Internal Carbon Pricing, ICP) механизмін енгізуде. Бұл құрал климаттық тәуекелдердің қаржылық көрсеткіштерге ықтимал әсерін бағалау және басқару шешімдерінің негізділігін арттыру үшін қолданылады.

Ішкі көміртегі бағасын пайдалану Компанияға мыналарға мүмкіндік береді:

- көміртегі ережелерін қатаңдатудың ықтималдығымен байланысты қаржылық тәуекелдерді ескеру;
- инвестициялық басымдықтарды төмен көміртекті және энергия үнемдейтін жобалардың пайдасына қайта бөлу;
- инвестициялық бастамалардың тұрақтылығын бағалау кезінде CO₂ шығарындыларының болжамды («көлеңкелі») құнын анықтау.

Инвестициялық шешімдерге көміртекті интеграциялау

2022 жылдан бастап көміртегі ізін есептеу және онымен байланысты қаржылық аспектілер жаңа капиталдық жобалардың техникалық-экономикалық негіздемелерінің міндетті элементтері ретінде енгізілетін болады. Бұл тәсіл климаттық факторлардың инвестициялық шешімдер қабылдаудың басында ескерілуін қамтамасыз етеді және энергетикалық ауысу жағдайында Компанияның жобалық портфелінің тұрақтылығына ықпал етеді.

Ақпараттың ашықтығы және жариялылығы

ҚМГ парниктік газдар шығарындылары мен климаттық тәуекелдерді ашу тәжірибесін үнемі дамытып отырады, есеп беру деректерінің ашықтығы мен салыстырмалылығын қамтамасыз етеді. Компания халықаралық есеп беру бастамалары мен стандарттарына сәйкес тиісті ақпаратты үнемі жариялап отырады, соның ішінде:

- **CDP** – Климаттық шығарындылар мен тәуекелдерді ашу;
- **GRI** – Тұрақты даму туралы есеп беру стандарттары;
- **IFRS S2 (Халықаралық қаржылық есептілік стандарты S2 – Климатқа байланысты ақпараттарды ашу)** – климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктер туралы ақпаратты ашу.

Парниктік газдар шығарындыларын есептеу және жариялау үшін қолданатын тәсілдеріміз есеп берудің сенімділігі мен дәлдігін қамтамасыз етеді, бұл Компанияға көміртегі ізін тиімді басқаруға және климатты реттеудің өзгермелі талаптарына бейімделуге мүмкіндік береді.

Парниктік газдар шығарындыларының көлемі

GRI 305-1, GRI 305-2, GRI 305-3, GRI 305-4, GRI 305-5

Климатқа әсерді бақылау аясында ҚМГ GRI 305: Emissions 2016 талаптарына сәйкес барлық тиісті қамту аймақтары үшін парниктік газдар шығарындылары туралы ақпаратты есептейді және жария етеді.

2025 жылдың қорытындысы бойынша ҚМГ компаниялар тобы бойынша парниктік газдардың тікелей шығарындыларының көлемі (1-ауқым)

8,0 млн тонна CO₂ және 9,4 млн тонна CO₂-экв. құрады.

Көрсеткіштерді есептеу бекітілген әдіснамалық тәсілдерге сәйкес жүзеге асырылды және деректердің уақыт бойынша салыстырмалылығын, сондай-ақ мүдделі тараптар үшін ақпараттың ашықтығын қамтамасыз етеді.

КЕСТЕ 15. ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ ²⁴

Парниктік газдар шығарындыларының көрсеткіштері		2023	2024	2025
1-ауқым. Тікелей шығарындылар	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	7,44 / 8,57	7,7 / 9,06	8,0 / 9,4 ^A
Қызмет салалары бойынша бөлу				
Өндіру	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	2,33 / 3,44	2,64 / 3,98	2,57 / 3,9
Өңдеу	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	5,01 / 5,03	4,92 / 4,94	5,25 / 5,3
Тасымалдау	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	0,1 / 0,1	0,14 / 0,14	0,2 / 0,2
Ел бойынша бөлу				
Қазақстан	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	6,55 / 7,68	6,99 / 8,35	7,1 / 8,4
Румыния	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	0,88 / 0,88	0,69 / 0,69	0,97 / 0,97
Грузия	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	0,02 / 0,02	0,02 / 0,02	0,02 / 0,02
Парниктік газ түрлері бойынша шығарындылардың бөлінуі				
CO ₂	млн тонна CO ₂	7,44	7,7	8,0 ^A
CH ₄	млн тонна CO ₂ -экв.	1,11	1,34	1,34 ^A
N ₂ O	млн тонна CO ₂ -экв.	0,1	0,02	0,02 ^A

24. Есептеуге көмірқышқыл газы (CO₂), метан (CH₄), азот оксиді (N₂O) кіреді. CO₂ эквивалентіндегі шығарындыларды бағалау шығарындылар коэффициенттерін және әртүрлі газдарды CO₂ эквивалентіне түрлендіру коэффициенттерін таңдауда ғылыми және әдістемелік болжамдарды пайдаланумен байланысты сөзсіз белгісіздікпен байланысты. Шығарындыларды бірыңғай базаға келтіру үшін IPCC fifth Assessment Report (метан-28, азот оксиді – 265) жаһандық жылыну потенциалының коэффициенті (GWP) қолданылды. Парниктік газдардың тікелей шығарындылары бойынша деректер операциялық бақылау әдісі бойынша шоғырландырылады және әрбір ЕТҰ бойынша тәуелсіз аккредиттелген ұйымдардың қорытындыларымен расталады.

2-ауқым. Жанама шығарындылар ²⁵				
2 ауқым Жанама шығарындылар (нарықтық әдіс)	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	3,4 / 3,4	3,3 / 3,3	3,37 / 3,37 ^A
2 ауқым Жанама шығарындылар (географиялық әдіс)	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	3,5 / 3,5	3,4 / 3,4	3,45 / 3,45 ^A
3-ауқым. Өзге де жанама шығарындылар	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	55,22 / 55,4	59,63 / 59,82	62,39 / 62,58 ^A
3-санат – Энергия тұтырудан туындайтын басқа жанама шығарындылар	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	0,274 / 0,274	0,232 / 0,232	0,227 / 0,227
6-санат – Қызметтік іссапарлар	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	0,002 / 0,002	0,004 / 0,005	0,005 / 0,005
7-санат – Қызметкерлердің жұмысқа қатынауы	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	0,015 / 0,015	0,012 / 0,013	0,032 / 0,032
9-санат – Дайын өнімді тасымалдау және жеткізу	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	0,356 / 0,362	0,320 / 0,323	0,364 / 0,371
11-санат – Сатылған өнімдерді пайдалану	млн тонна CO ₂ / млн тонна CO ₂ -экв.	54,57 / 54,75	59,06 / 59,25	61,76 / 61,95

25. 2- ауқым бойынша шығарындыларды есептеу тек CO₂ шығарындыларын қамтиды және Қазақстан Республикасында орналасқан ЕТҮ үшін географиялық әдіс бойынша орындалады, бұл 2023 жылғы 1 шілдеден бастап электр энергиясын бірыңғай сатып алушының тетігін енгізуге байланысты. Есептеулерде ұлттық Әдістемеге негізделген және электр энергиясын өндірудің нақты құрылымын көрсететін аралас үлес коэффициенті қолданылады. Басқа аумақтарда орналасқан ЕТҮ үшін есептеудің екі әдісі де қолданылады – нарықтық және географиялық.

КЕСТЕ 16. ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫНЫҢ ҚАРҚЫНДЫЛЫҒЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Парниктік газдардың үлестік шығарындылары. 1-Ауқым		2023	2024	2025
Қызмет бағыттары бойынша бөлу ²⁶				
Өндіру	тонна CO ₂ -экв. / өндірілген КСШ тоннасы	0,1676	0,1767	0,1751 ^A
Қайта өңдеу	тонна CO ₂ -экв. / қайта өңделген КСШ тоннасы	0,2320	0,2233	0,2190 ^A
Тасымалдау	тонна CO ₂ -экв. / тонна	0,0023	0,0030	0,0043 ^A
Парниктік газдардың үлестік шығарындылары. 2-Ауқым (географиялық әдіс)				
Қызмет бағыттары бойынша бөлу				
Өндіру	тонна CO ₂ -экв. / өндірілген КСШ тоннасы	0,0672	0,0548	0,0550 ^A
Қайта өңдеу	тонна CO ₂ -экв. / қайта өңделген КСШ тоннасы	0,0834	0,0891	0,0840 ^A
Тасымалдау	тонна CO ₂ -экв. / тонна	0,0052	0,0045	0,0046 ^A

26. 2025 жылы Компания қызмет бағыттары бойынша парниктік газдардың үлестік шығарындыларының көрсеткішін есептеу әдістемесін қайта қарады: қарқындылық қазір өндірудің, өңдеудің және тасымалдаудың физикалық көлеміне қатысты есептеледі, бұл көрсеткіштің салыстырмалылығын арттырады және оның операциялық тиімділікпен байланысын күшейтеді.

ЭНЕРГИЯ ТҰТЫНУ ЖӘНЕ ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІ

Энергияны басқаруға жүйелік тәсіл

ҚМГ энергия тиімділігін операциялық тұрақтылықтың, бәсекеге қабілеттіліктің және климаттық әсерді азайтудың негізгі факторы ретінде қарастыра отырып, энергияны басқару жүйесін үнемі дамытып келеді. ҚМГ тобында энергияны үнемдеу өндіріс және басқару процестеріне біріктірілген және жүйелік тәсіл мен бірыңғай әдіснамалық қағидаттарды қолдана отырып жүзеге асырылады.

ISO 50001 «Энергияны басқару жүйелері» халықаралық стандарты негізгі құрылым ретінде пайдаланылады, ол құрылымдық энергияны басқаруды, процестің ашықтығын арттыруды және шешім қабылдауда сенімді өлшенетін деректерді пайдалануды қамтамасыз етеді.

Осы қағидаттарды іске асыру үшін Компания еншілес және тәуелді компанияларына қолданылатын ҚМГ энергетикалық саясаты мен ҚМГ тобындағы энергия үнемдеу және энергия тиімділігін басқару туралы ережені қамтитын нормативтік базаны әзірледі. Бұл тәсіл компаниялардың салалық және технологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, талаптардың біркелкілігін қамтамасыз етеді.

Стратегиялық бастамалар

2024 жылы ҚМГ энергия тиімділігін арттыруды және энергия ресурстарын ұтымды пайдалануды негізгі ұзақ мерзімді басымдықтар ретінде анықтайтын ТҚДБ-2060 бекітті. Компания бұл басымдықтарды іске асыруды операциялық тұрақтылықты арттыру, көміртегі ізін азайту және энергетикалық ауысу жағдайында бизнестің бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етудің маңызды құралы ретінде қарастырады.

Энергия тиімділігінің басымдықтары салалық ерекшеліктерді және кәсіпорындардың технологиялық процестеріндегі айырмашылықтарды ескере отырып, ҚМГ компаниялар тобының барлық көлемінде энергия тұтынуды басқаруға жүйелі және бірізді тәсілді әзірлеуге бағытталған.

ТҚДБ-2060 стратегиялық бастамаларын іске асырудың негізгі бағыттары

Ұзақ мерзімді жоспарлау

ҚМГ ағымдағы операциялық процестерді де, болашақ даму жобаларын да қамтитын кешенді энергия тиімділігін арттыру жоспарларын үнемі әзірлейді. Ұзақ мерзімді жоспарлау энергия тұтыну үлгілеріндегі, технологиялық үрдістердегі және климаттық талаптардағы күтілетін өзгерістерді ескеруге, сондай-ақ ҚМГ тобы бойынша қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Тиімді энергияны басқару

Компания сенімді және салыстырмалы деректерді пайдалануға негізделген ашық және басқарылатын энергияны басқару қағидаттарын енгізуде. Бұл шешім қабылдау процестерін энергия ресурстарының ағындары туралы объективті ақпаратқа негіздеуге, ауытқуларды анықтауға және өндірістік нысандарда энергия тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

Орталықтандырылған мониторинг және бақылау

Басымдықтардың бірі – энергия тиімділігі саласындағы операциялық процестерді бақылау мен басқаруға бірыңғай тәсілді қамтамасыз ететін орталықтандырылған энергия тұтынуды бақылау құралдарын әзірлеу. Бұл тәсіл басқаруды жақсартуға, тиімсіздіктерді уақтылы анықтауға және ҚМГ тобында озық тәжірибелерді таратуға ықпал етеді.

Мемлекеттік органдармен өзара әрекеттесу

ҚМГ энергия үнемдеу және энергия тиімділігі мәселелері бойынша мемлекеттік органдармен үздіксіз өзара іс-қимылды қолдайды, реттеуші бастамаларды талқылауға қатысады және ұлттық реттеуші талаптарды орындайды. Бұл саладағы ынтымақтастық үйлестірілген іс-қимылдарды ілгерілетеді және корпоративтік бағдарламаларды іске асыру кезінде үкіметтің басымдықтарын ескеруді қамтамасыз етеді.

Ең үздік тәжірибелерді көшіру

Компания энергия үнемдеу және тиімділік саласындағы табысты тәжірибелерді анықтауға және таратуға ерекше назар аударады. ҚМГ тобының компанияларында дәлелденген шешімдерді көшіру тиімді технологиялар мен басқару тәсілдерін енгізуді жеделдетеді және жүргізіліп жатқан бастамалардың жалпы тиімділігін арттырады.

Шығындарды оңтайландыру және ресурстарды тиімді пайдалану

ТҚДБ-2060 стратегиялық бастамалары аясында ҚМГ өндірістік емес энергия шығындарын жүйелі түрде анықтап, жояды, жабдықтардың жұмыс режимдерін оңтайландырады және ресурстарды пайдалану тиімділігін арттырады. Бұл тәсіл шығындарды төмендетуге және операциялық қызметтің тұрақтылығын арттыруға бағытталған.

Табыстылық пен тиімділікті арттыру

Отын-энергетикалық ресурстардың шығынын азайту және тиімсіз шығындарды азайту өндірістік процестердің пайдалылығын арттыруға ықпал етеді. Компания энергия тиімділігін арттыруды қаржылық көрсеткіштерді жақсарту мен бизнестің тұрақтылығын арттырудың негізгі қозғаушы күші ретінде қарастырады.

Қаржылық көрсеткіштерді жақсарту

Энергия тұтынуды төмендетуден алынатын экономикалық әсер Компания қызметінің экономикалық тиімділігін арттыруда көрініс табады. Энергия ресурстарына жұмсалатын шығындарды қысқарту қаржылық ресурстарды дамытуға, жаңғыртуға және стратегиялық бастамаларды іске асыруға қайта бөлуге мүмкіндік береді.

Аталған ТҚДБ-2060 стратегиялық бастамаларын іске асыру ҚМГ-ға энергия шығындарын тұрақты түрде төмендетуді, операциялық тиімділікті арттыруды және декарбонизация мақсаттарына қол жеткізу жолында жүйелі ілгерілеуді қамтамасыз етеді.

Энергия тұтыну

GRI 302-1

2025 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша отын-энергетикалық ресурстарды (ОЭР) жиынтық тұтыну 124,9 млн ГДж²⁷ құрады, бұл 2024 жылғы деңгейден (129,4 млн ГДж) шамамен 3,5%-ға төмен. Отын-энергетикалық ресурстарды жиынтық тұтынудың төмендеуі негізгі энергия сыйымдылығы жоғары операцияларда отынды пайдалану көлемдерінің қысқаруымен байланысты. Ең алдымен, мұнай

мен газды барлау және өндіру кезінде тұтыну азайды, сондай-ақ электр энергиясын тұтыну көлемі төмендеді. Аталған санаттар ОЭР жалпы құрылымында ең жоғары үлеске ие болғандықтан, олардың қысқаруы 2025 жылы жиынтық көрсеткіштің жалпы төмендеуіне айқындаушы әсер етті.

Энергия тұтыну көрсеткіштері

GRI 302-1, GRI 302-4

КЕСТЕ 17²⁸

Көрсеткіш, мың ГДж	2023	2024	2025
Жаңартылмаған көздерден отын тұтыну			
Сұйық отындар, оның ішінде:	1 578	1 805	1 785
● Бензин	58	93	97
● Дизель отыны	1 520	1 712	1 689
Қазандық және пеш отыны, оның ішінде:	17 846	5 221	3 398
● Пеш отыны	14 157	2 500	1 824
● Мұнай	1 169	1 184	632
● Жанармай мазуты	2 520	1 537	942
● Мұнай өңдеу зауытының газы	28 223	35 995	36 351
● Ілеспе-мұнай газы	12 933	13 809	12 737
Газ, оның ішінде:	46 794	53 509	52 067
● Табиғи газ	30 264	34 725	32 873
● Бензин алынған газ	16 461	18 718	16 324
● Сұйытылған газ	69	65	35
● Суық секциядағы қалдық газдар	-	-	1 989
● Деэтанализатордың қалдық газдары	-	-	846
Барлығы:	107 373	110 339	106 337^A

27. Құрамына технологиялық процестің қосалқы өнімдеріне жататын суық секциядағы қалдық газдарды жағу нәтижесінде өндірілетін энергия, сондай-ақ «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» ЖШС деэтанализаторының қалдық газдары кіреді.

28. Энергия ресурстарының әртүрлі түрлерін бірыңғай энергетикалық өлшем бірлігіне келтіру үшін Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 31 наурыздағы № 387 Бұйрығымен белгіленген бекітілген қайта есептеу коэффициенттері қолданылады.

Электр және жылу энергиясын тұтыну

ЖЭК энергиясы	14	40	134
Электр энергиясы, оның ішінде:	15 583	17 736	17 442
● Сатып алынған	12 919	15 081	14 746
● Компанияның ішкі өндірісі	2 663	2 655	2 696
Жылу энергиясы, оның ішінде:	20 348	26 722	21 384
● Сатып алынған	3 818	3 943	3 694
● Компанияның ішкі өндірісі	16 529	22 779	17 690
Барлығы:	35 931	44 458	38 826^A
ЖАЛПЫ ЭНЕРГИЯ ТҰТЫНУ	124 125	129 403	124 911^A

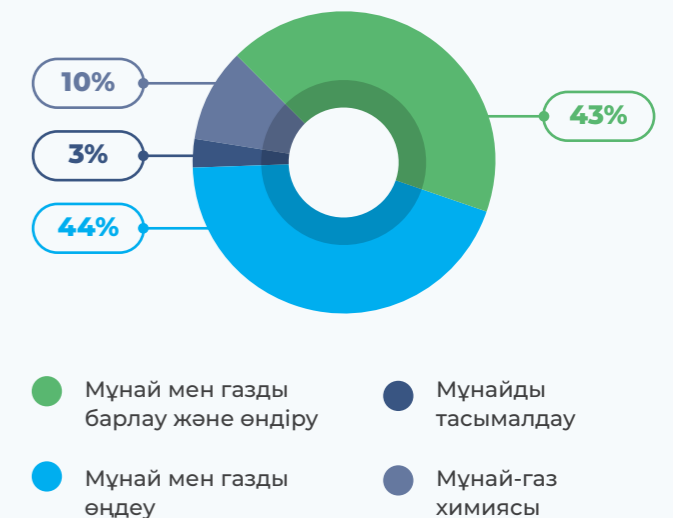
Отын-энергетикалық ресурстарды тұтыну құрылымы

ҚМГ компаниялар тобының энергия тұтынуы Компанияның өндірістік қызметінің ерекшелігін көрсететін бірнеше негізгі ресурс түрлерінің есебінен қалыптасады. 2025 жылы ОЭР тұтыну құрылымында басым үлесті:

- Электр энергиясы – 14,7 млн ГДж;
- Жылу энергиясы – 3,7 млн ГДж;
- Мотор отыны²⁹ – 1,8 млн ГДж;
- Қазандық және пеш отыны³⁰ – 104,6 млн ГДж.

2025 жылы ҚМГ компаниялар тобының меншікті өндіріс көлемі 748,9 млн кВт·сағ электр энергиясын және 4 225,2 мың Гкал жылу энергиясын құрады.

СЕГМЕНТ БОЙЫНША ЭНЕРГИЯ ТҰТЫНУ

29. бензин, дизель отыны

30. жылыту мазуты, мұнай, мазут, мұнай өңдеу зауытының газы, ілеспе мұнай газы, табиғи газ, тазартылған газ, сұйытылған газ

КЕСТЕ 18.

Сегмент бойынша энергия тұтыну, мың ГДж	2023	2024	2025
Мұнай мен газды барлау және өндіру	55 083	57 285	53 166
Мұнай және газ өңдеу	64 423	59 492	54 483
Мұнай тасымалдау	4 619	4 229	4 183
Мұнай-газ химиясы		8 397	13 079

Жаңартылатын энергия көздерін (ЖЭК) дамыту жобаларын іске асыру аясында ҚМГ Серіктестермен бірлесіп Жаңаөзен қаласында қуаты 247 МВт болатын гибриді электр станциясының құрылысын жалғастыруда. Аталған жоба шеңберінде қуаты 50 МВт болатын күн электр станциясы 2025 жылғы қыркүйекте пайдалануға берілді, ал жел және газ генерациясын (тиісінше 77 және 120 МВт) іске қосу 2026 жылдың соңына жоспарланған. Сонымен қатар, энергияны жинақтау жүйесі бар қуаты 1 ГВт болатын «Мирный» жобасы бойынша егжей-тегжейлі жобалау жұмыстары жалғасуда. 2025 жылы ЖЭК-тен алынған электр энергиясын тұтыну көлемі 37 230,9 мың кВт-сағ құрады, сондай-ақ 10 000 I-Res сертификаты сатып алынды.

Энергия тұтынуды азайту

GRI 302-4, GRI 305-5

ҚМГ энергия тиімділігін арттыруға, энергия ресурстарын тұтынуды оңтайландыруға және көміртек ізін азайтуға бағытталған шараларды жүйелі түрде енгізіп келеді. 2025 жылы технологиялық жабдықтарды жаңғырту бойынша 87 іс-шара іске асырылды, олардың қатарына пештердің газ жанарғыларын ауыстыру, энергия үнемдейтін технологияларды енгізу, жылу энергиясын өндіру мен тұтынуды оңтайландыру, жарықтандыру жүйелерін жаңғырту және өзге де жұмыстар кірді. Жүргізілген іс-шаралар нәтижесінде жылына 1 935,5 мың ГДж отын-энергетикалық ресурстар үнемделіп, парниктік газдар шығарындылары 128,3 мың тонна CO₂-ға қысқартылды.

Отын мен энергия тұтыну құрылымы

Энергия үнемдеу шаралары сондай-ақ технологиялық пештер мен қазандықтарды жаңғыртуды, сорғыларға жиілікпен реттелетін жетектерді орнатуды, технологиялық ағындарды жылулық интеграциялауды және энергия тиімді жарықтандыру жүйелеріне көшуді қамтыды, бұл энергия тұтынуды төмендету және өндірістік үдерістердің тиімділігін арттыру бөлігінде қосымша тұрақты әсерді қамтамасыз етті.

Экономикалық және экологиялық әсері:

- Жылдық энергия үнемдеу: 1 935 мың ГДж
- Парниктік газдар шығарындыларының баламалы төмендеуі 128,3 мың тонна CO₂ құрайды

КЕСТЕ 19. ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫН ІСКЕ АСЫРУДАН АЛЫНҒАН ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ, МЫҢ ГДЖ

Көрсеткіш	2023	2024	2025
Энергия үнемдеу бағдарламаларын іске асырудан алынған энергия үнемдеу, мың ГДж ³¹	717	2 361	1 935 ^A
Энергия үнемдеу бойынша бағдарламаны іске асырудан қол жеткізілген парниктік газдар шығарындыларын азайтудың баламасы (1 және 2 ауқым), мың тонна CO ₂ ³²	45,1	174,9	128,3 ^A

Тұтынудың азайған көлемі:

- Электр энергиясы – 22 468 мың кВт-сағ (81 мың ГДж)
- Жылу энергиясы – 21 208 Гкал (89 мың ГДж)
- Қазандық және пеш отыны³³ – 2 855 тонна (118 мың ГДж)
- Құрғақ тазартылған газ – 5 807 мың м³ (250 мың ГДж)
- Табиғи газ – 37 935 мың м³ (1 282 мың ГДж)
- Дизель отыны – 65 тонна (3 мың ГДж)
- Ілеспе мұнай газы – 3 310 мың м³ (112 мың ГДж)

2025 жылы энергия тиімділігі шараларын енгізуге жұмсалған жалпы шығындар 6 172,89 млн теңгені құрады.

Қабылданған шаралар энергия тұтынуды азайтып қана қоймай, сонымен қатар пайдалану тиімділігін арттырды, шығындарды азайтты және қоршаған ортаға әсерді азайтты.

31. Энергия ресурстарын үнемдеу энергия тиімділігін арттыру бойынша іске асырылған іс-шараларды бағалауды қоса алғанда, энергия аудиттерінің нәтижелері негізінде есептік әдіспен айқындалады

32. Есептеу тек CO₂ шығарындыларын азайтуды қамтиды және басқа газдарды қамтымайды. Үнемделген энергия ресурстарының көлемін парниктік газдар шығарындыларын қысқарту баламасына қайта есептеу үшін 1-ауқымды және 2-ауқымды есептеу әдістемесі шеңберінде айқындалған шығарындылардың үлес коэффициенттері қолданылады.

33. Отын мазуты, мұнай өңдеу зауытының газы

Энергия қарқындылығы

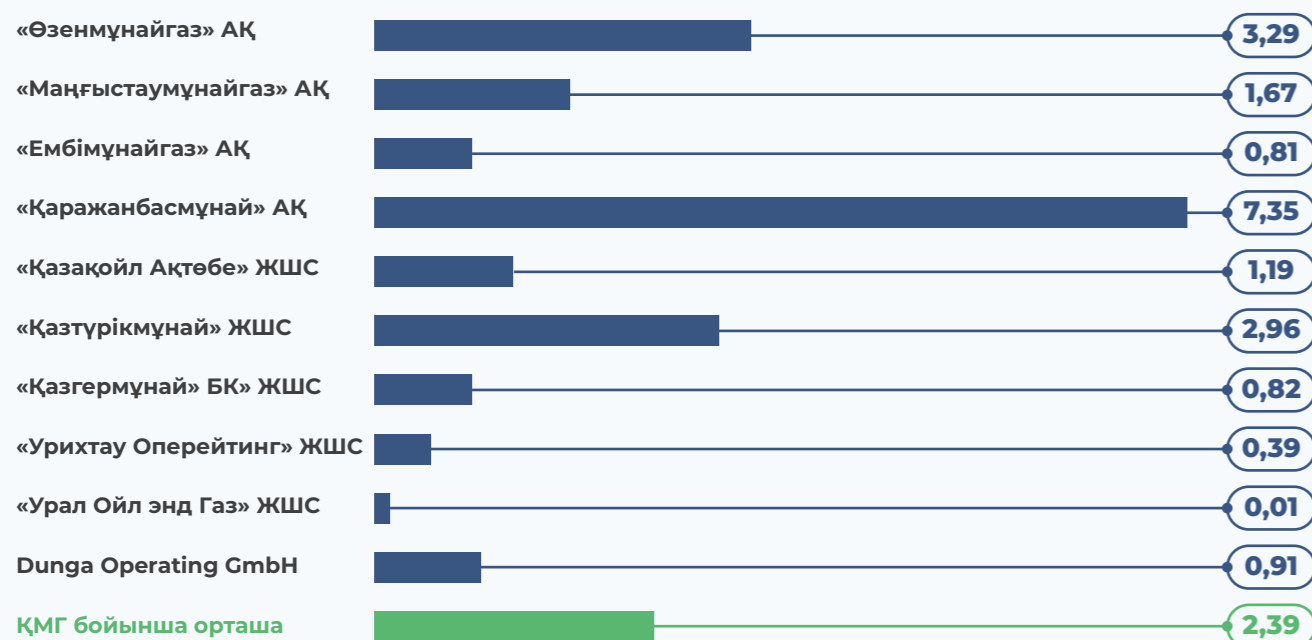
GRI 302-3

2025 жылы ҚМГ тобының көмірсутек өндіру секторындағы меншікті энергия тұтынуы өндірілген көмірсутектердің бір тоннасына (КСШ) 2,39 ГДж құрады, бұл IOGP әлемдік орташа көрсеткішінен 1,5 ГДж/т 59%-ға жоғары. Дегенмен, ҚМГ тобының орташа көрсеткіші жеке кәсіпорындардың энергия сыйымдылығындағы айтарлықтай айырмашылықтарға байланысты репрезентативті емес. «Өзенмұнайгаз» АҚ және «Қаражанбасмұнай» АҚ айтарлықтай әсер етеді, олардың меншікті энергия тұтынуы салалық стандарттардан айтарлықтай асады.

«Қаражанбасмұнай» АҚ энергияны IOGP әлемдік орташа көрсеткішінен 5 есе көп тұтынады. Бұл Қаражанбас кен орнындағы мұнай бу және ыстық суды ығыстыру арқылы өндірілетін ерекше өндіріс жағдайларына байланысты. Бұл әдіс парафиннің жоғары құрамына және мұнайдың ерекше реологиялық қасиеттеріне байланысты қажет, оларды тек қыста ғана емес, жазда да қыздыру қажет.

«Өзенмұнайгаз» АҚ өндіріске жұмсалатын энергия шығынын салалық стандарттан екі еседен астам көрсетеді. 2024 жылы компания ыстық мұнай ұңғымаларын өңдеу технологиясын енгізді, бұл энергия шығынын да арттырды.

1 ТОННА КӨМІРСУТЕКТЕРДІ ӨНДІРУГЕ ЖҰМСАЛАТЫН МЕНШІКТІ ЭНЕРГИЯ ШЫҒЫНЫ, ГДЖ/Т

КЕСТЕ 20. МЕНШІКТІ ЭНЕРГИЯ ТҰТЫНУЫ (СЕГМЕНТ БОЙЫНША) ³⁴

GRI 302-3. Меншікті энергия тұтынуы (сегмент бойынша)	Өлшем бірлігі	2025
Мұнай мен газды барлау және өндіру	ГДж/ өндірілген КСШ тоннасына	2,39 ^A
Өңдеу	ГДж/қайта өңделген КСШ тоннасына	3,00 ^A
Тасымалдау	ГДж/тонна	0,09 ^A
Мұнай-газ химиясы	ГДж/м ³	0,01

ҚМГ энергетикалық ресурстарды тұтыну есебін тек ұйым шеңберінде жүргізеді, осыған байланысты ұйымнан тыс энергия тұтыну көлемі осы Есепте көрсетілмеген.

34. Энергия сыйымдылығы көрсеткішін есептеуде 17-кестеде ашылған энергия мен энергия ресурстарының түрлері ескерілген.

АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАНЫ ҚОРҒАУ

GRI 3-3, 305-7

ҚМГ атмосфералық ауаны қорғауды халық денсаулығына және қоршаған ортаның жай-күйіне ластану деңгейінің тікелей әсерін ескере отырып, өзінің экологиялық қызметінің басым бағыттарының бірі ретінде қарастырады. Экологиялық саясат шеңберінде Компания ластаушы заттар шығарындыларын төмендету жөніндегі жүйелі шараларды іске асырады, заманауи технологиялық шешімдер мен экологиялық мониторингтің автоматтандырылған жүйелерін енгізеді, сондай-ақ газды факельдік жағу көлемін дәйекті түрде қысқартады.

Шығарындыларды басқару және жабдықтарды жаңарту

Атмосфераға шығарындыларды азайту ҚМГ-ның экологиялық басымдықтарының бірі болып табылады. Компания жабдықтарды жаңғыртуға, экологиялық тиімді технологияларды енгізуге және өндірістік процестердің энергия тиімділігін арттыруға бағытталған бірқатар шараларды жүзеге асыруда.

Бұл жұмыс технологиялық жабдықты мазуттан табиғи газға кезең-кезеңімен ауыстыруды, жаңа буын қоспаларын пайдалануды, қыздырғыш жүйелерін жаңғыртуды, жұмыс режимдерін оңтайландыруды және жабдықтың жұмыс уақытын қысқартуды қамтиды. Сонымен қатар, пайдаланылған газдарды тазарту, газ өңдеу қуатын кеңейту және тиісті нысандарды салу бойынша шаралар жүзеге асырылуда, осылайша ауаның ластануын азайтады. Өндірісті үнемі бақылау ықтимал ағып кетулерді уақтылы анықтауды және жоюды қамтамасыз етеді.

Ұшқыш органикалық қосылыстардың шығарындыларын азайту үшін ҚМГ мұнай және мұнай өнімдерін сақтау цистерналарын бос газ кеңістігін жою арқылы ұшқыш фракциялардың пайда болуын азайтатын қалқымалы шатырлармен және понтондармен жабдықтайды.

Өндірістік нысандарды жаңғырту

Атырау мұнай өңдеу зауытында резервуар паркін ішкі қалқымалы шатырлармен кезең-кезеңімен жабдықтау (60 понтон, тиімділігі – көмірсутектердің булану кезіндегі шығындарын қысқарту, ҰОҚ-ты 80–90%-ға дейін төмендету); ЭТҚ АТ-2 қондырғыларында оттық жабдығын жаңғырту (36 оттық ауыстырылды) (2024 ж.); ЭТҚ-АВТ-3-те отын тұтынуды 30%-ға дейін қысқарта отырып, қосымша жылу алмастыру контурларын енгізу; «Тазалық» жобасы шеңберінде РЕКС мұнай ұстағышын бөлшектеу және механикалық тазарту құрылыстарының ашық бассейндерін жабу сияқты іс-шаралар іске асырылды, бұл ұйымдастырылмаған шығарындыларды қысқартуға және иіс көздерін жоюға мүмкіндік берді.

Резервуар паркін жаңғыртуды, технологиялық жабдықты жаңартуды және жинақталған экологиялық залал объектілерін жоюды қамтитын іске асырылып жатқан іс-шаралардың кешенді және жүйелі сипаты эмиссиялардың төмендеуінің орнықты үрдісін қамтамасыз етті. Нәтижесінде, 2021–2025 жылдар аралығында «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС-де ластаушы заттар шығарындылары көлемінің дәйекті түрде азаюы тіркелді, бұл таңдалған экологиялық стратегияның тиімділігін және кәсіпорын қызметінің тұрақты даму қағидаттарына сәйкестігін растайды.

2025 жылы «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС 12 жылу алмастырғыш түтік шоғырын ауыстырды, бұл технологиялық сұйықтықтың ағып кетуінен болатын шығарындылар қаупін азайтты. Он сегіз жаңа пеш оттығы орнатылды, бұл азот оксиді мен көміртегі тотығы шығарындыларын азайтты. Қызып кету және шөгінділердің жиналуына байланысты кездейсоқ шығарындылар қаупін жою үшін катушкалар мен тасымалдау желілерін гидромеханикалық және гидродинамикалық тазалау жүргізілді. Қазандықтың қаптамасын жөндеу, соның ішінде түгін газын қалпына келтіру бу қазандығында да жүргізілді. Нәтижесінде жабдықтың тұтастығы жақсартылды, жылу шығыны азайды және атмосфераға рұқсатсыз шығарындылардың алдын алынды.

Шығарындыларды бақылау және автоматтандырылған басқару жүйелері

ҚМГ ауа сапасын, су ресурстарын және топырақ жамылғысын қамтитын кешенді экологиялық мониторинг жүргізеді. Өндірістік қоршаған орта мониторингі тұрақты негізде жүргізіледі, ал өлшеу нәтижелері тоқсан сайын мемлекеттік реттеуші органдарға ұсынылады.

Өнеркәсіптік нысандар орналасқан аумақтардағы ауа сапасын бақылауға, соның ішінде санитарлық-қорғау аймақтарының шекараларында тұрақты бақылау бекеттерін пайдалануға ерекше назар аударылады. Бұл ластану деңгейінің өзгеруіне жедел ден қоюға және түзету шараларын енгізуге мүмкіндік береді.

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап I санаттағы объектілерде нақты уақыт режимінде шығарындыларды үздіксіз бақылауды және деректерді мемлекеттік органдарға беруді қамтамасыз ететін автоматтандырылған мониторинг жүйелері (АМЖ) енгізілуде. АМЖ «Қазақойл Ақтөбе» ЖШС, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС және «ПетроКазахстан Ойл Продактс» ЖШС кәсіпорындарында жұмыс істейді; «Kazakhstan Petrochemical Industries» ЖШС-де іске қосу-реттеу жұмыстары аяқталу сатысында. Жүйелер күкірт диоксидінің, азот оксидтерінің, күйенің және көміртек оксидінің концентрацияларын тіркейді, бұл ретте деректер әр 20 минут сайын жаңартылып отырады.

Автоматтандырылған мониторинг жүйелерін енгізу эмиссиялар деңгейін бақылауға ғана емес, сонымен қатар қоршаған ортаға теріс әсерді одан әрі төмендету үшін жабдықтың технологиялық параметрлерін жедел түзетуге мүмкіндік береді.

Атмосфераға ластаушы заттардың шығарындылары

GRI 305-7

2025 жылы ҚМГ атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларын азайтуға бағытталған қоршаған ортаны қорғау шараларын жүзеге асыруды жалғастырды. Жалпы шығарындылар 112,5 мың тоннаны құрады, бұл 2024 жылғы деңгейден 3,7%-ға төмен.

- азот оксидтерінің (NO_x) шығарындылары 14,844 мың тоннаны құрады және алдыңғы жылмен салыстырғанда қысқарды;
- күкірт диоксидінің (SO_x) шығарындылары 20,113 мың тоннаға дейін ұлғайды, бұл жекелеген өндірістік қондырғылардың жұмыс режимдерінің өзгеруіне байланысты;
- көміртек оксидінің (CO) шығарындылары технологиялық процестерді оңтайландыру есебінен 20%-ға төмендеп, 17,243 мың тоннаны құрады;

- өзге ластаушы заттардың көлемі 60,320 мың тоннаны құрап, табиғат қорғау іс-шараларын іске асыру нәтижесінде орнықты төмендеуді көрсетті.

2025 жылы ҚМГ тобы бойынша орташа меншікті азот оксидінің (NO_x) шығарындылары өндірілген 1000 тонна көмірсутек шикі мұнай эквивалентіне 0,36 тоннаны құрады, ал IOGP орташа көрсеткіші 0,34 болды. Сондықтан, 2025 жылғы деректер 2024 жылмен салыстырғанда шығарындылар қарқындылығының төмендегенін көрсетеді, бұл NO_x шығарындыларының жақсарғанын көрсетеді.

2025 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша күкірт диоксиді (SO_x) шығарындыларының орташа меншікті көрсеткіші өткен жылмен салыстырғанда төмендеп, көмірсутек шикізатын мұнай баламасында өндірудің әрбір 1 мың тоннасына шаққанда 0,18 тоннаны құрады. Бұл ретте IOGP бойынша орташа мән 0,59 деңгейінде қалыптасты.

КЕСТЕ 21. АТМОСФЕРАҒА ШЫҒАРЫЛАТЫН ЛАСТАУШЫ ЗАТТАРДЫҢ КӨЛЕМІ, МЫҢ ТОННА ³⁵

Атмосфераға шығарылатын ластаушы заттардың көлемі, мың тонна	2023	2024	2025
азот оксидтері (NO _x)	15,27	15,22	14,84 ^A
күкірт диоксиді (SO _x)	10,99	11,69	20,11 ^A
көміртегі тотығы (CO)	22,96	21,50	17,24 ^A
қатты бөлшектер (PM)	1,31	1,97	1,75 ^A
басқа	68,93	66,38	58,57 ^A

КЕСТЕ 22. ЛАСТАУШЫ ЗАТТАРДЫҢ НАҚТЫ ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ

Көрсеткіш	2023	2024	2025
Көмірсутектерді өндіру, т/өндірілген көмірсутектер 1000 т.м.б.	2,2	2,2	2,1
Мұнайды өңдеу, т/қайта өңделген мұнайдың 1000 тоннасына	3,0	2,9	2,5
Мұнай тасымалдау, т/тасымалданған мұнайдың 1000 тоннасына	0,4	0,4	0,4

35. Компания өз қызметінде тұрақты органикалық ластаушы заттар шығармайды.

Шикі газды тиімді пайдалану

ҚМГ және оның ЕТҰ-лары ластаушы заттар мен парниктік газдар шығарындыларын басқаруға жүйелі тәсілді іске асыра отырып, экологиялық жауапкершілік қағидаттарына сәйкес қызмет жүргізеді. Компанияның негізгі басымдықтарының бірі ҚМГ-ның Экологиялық саясатына және тұрақты даму саласындағы халықаралық тәсілдерге сәйкес шикі газды факельдік жағу көлемін қысқарту болып табылады.

Шикі газды жағуды азайту стратегиясының бөлігі ретінде ҚМГ оны кәдеге жарату және тиімді пайдалану жобаларын үнемі әзірлеп келеді. 2025 жылдың соңына қарай шикі газды кәдеге жарату деңгейі 98,8%-ға жетті. Алауда жағу деңгейі өндірілген көмірсутектердің 1000 тоннасына 1,7 тоннаны құрады.

ҚМГ тобының алауда жағу деңгейі IOGP салалық орташа көрсеткіші 10,0-ден 83%-ға төмен болып қалуда, бұл жүзеге асырылып жатқан шаралардың жоғары тиімділігін көрсетеді.

2025 жылы алдыңғы кезеңмен салыстырғанда факельдік жағу көлемінің ұлғаюы Атырау облысындағы ұңғымаларды сынау және газды кешенді дайындау қондырғысын тоқтатып жөндеу жөніндегі жұмыстарға байланысты болды. Бұл ретте Компания газды жағу көлемін одан әрі қысқартуға бағытталған іс-шараларды, оның ішінде оны өңдеу инфрақұрылымын дамытуды және тиімді пайдалануға арналған мүмкіндіктерді кеңейтуді жалғастыруда.

КЕСТЕ 23. 2023–2025 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН АЛАУДАҒЫ ШИКІ ГАЗДЫ ЖАҒУ КӨЛЕМІ

Алаудағы шикі газды жағу көлемі	2023	2024	2025
Алаудағы шикі газды жағудың жалпы көлемі, млн м ³	33,35	35,2	43,94
Шикі газдың тиімділік деңгейі, %	98,9	98,9	98,8
Шикі газдың жану қарқындылығы, тонна 1000 өндірілген КСШ-на	1,4	1,45	1,7

ҚМГ газды факельдік жағуды қысқартуға бағытталған халықаралық бастамаларға қатысады. 2015 жылдан бастап Компания Дүниежүзілік банктің «Zero Routine Flaring by 2030» бағдарламасының қатысушысы болып табылады, оның мақсаты – ілеспе мұнай газын тұрақты жағудан кезең-кезеңімен бас тарту және көмірсутек ресурстарын пайдалану тиімділігін арттыру. Осы бастама шеңберінде ҚМГ жыл сайын Қазақстан Республикасындағы Дүниежүзілік банк өкілдігіне шикі газды факельдік жағу көлемдері бойынша есептілік ұсынады.

Компания бір мезгілде мұнай газын өңдеу және өндіріс процестеріне біріктіру жобаларын, соның ішінде оны жылу және электр энергиясын өндіру үшін пайдалануды жүзеге асыруда. Бұл жобалар ластаушы заттар мен парниктік газдар шығарындыларын азайтады және өндірістік нысандардың энергия тиімділігін арттырады.

СУ РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ

Басқару тәсілі

GRI 3-3, GRI 303-1, GRI 303-2

Климаттың өзгеруі жағдайында су ресурстары барған сайын осал болып барады, бұл экожүйелерге, әлеуметтік-экономикалық дамуға және қоғамдық денсаулық сақтауға айтарлықтай әсер етеді. ҚМГ су ресурстарын ұтымды пайдалану үшін өз жауапкершілігін мойындайды және өндірістік қызметінің су экожүйелеріне теріс әсерін азайтуға бағытталған жүйелі шараларды жүзеге асыруда.

Су ресурстарын басқаруға стратегиялық тәсіл

ҚМГ-ның су ресурстарын басқаруға көзқарасы тұрақты дамудың халықаралық қағидаттарына негізделген және БҰҰ-ның 6-шы Тұрақты даму мақсатына, «Таза су және санитарияға» сәйкес келеді. Компания суды ұтымды және жауапты пайдалануға және судың ластануын азайтуға ұмтылады.

ҚМГ және оның еншілес және тәуелді компаниялары қоршаған ортаны қорғау саясатына сәйкес су ресурстарын қорғауды және су ортасына теріс әсердің алдын алуды өздерінің негізгі экологиялық басымдықтарының бірі деп санайды. Компания суды үнемдеу жобаларын енгізуді, суды қайта өңдеу жүйелерін кеңейтуді және су тапшылығы тәуекелдерін басқаруды қоса алғанда, суды басқару процестерін үнемі жетілдіріп отырады.

Осы саладағы қызметті жүйелеу үшін ҚМГ 10 жылдық су ресурстарын басқару бағдарламасын әзірледі. Бағдарлама су тапшылығының алдын алуға, су экожүйелерін қорғауға және қоршаған ортаға әсерді азайтуға, сондай-ақ Компания ішінде тиімді суды басқару жүйесін дамытуға бағытталған.

Бағдарлама ҚМГ-ның негізгі операциялық еншілес және тәуелді компанияларын қамтиды және суды пайдалану тұрғысынан инвестициялық жобаларды бағалауды қамтиды. Оны іске асыру аясында Компанияның су ізі талданды, негізгі су тәуекелдері анықталды және оларды азайту бойынша ұсыныстар әзірленді.

Су ресурстарын қорғау және суды ұтымды пайдалану

ҚМГ тұщы суды тұтынуды азайтуға және тазартылған ағынды суларды қайта өңдеу мен қайта пайдалану үлесін арттыруға бағытталған. Су ресурстарын басқару тәсілдерін біріктіру үшін 2018 жылы сегіз су қағидатына негізделген Корпоративтік су ресурстарын басқару стандарты бекітілді. Бұл құжат еншілес және тәуелді компаниялардың суды пайдалану саласындағы қызметін реттейді және

басқару мен қызметкерлердің суды үнемдеуге қатысуын арттырады.

Корпоративтік стандартты Су ресурстарын басқару бағдарламасының жаңа мақсаттары мен басымдықтарын ескере отырып, 2026 жылы жаңарту жоспарлануда.

ҚМГ су қағидаттары

Су – тіршіліктің негізі, барша жаратылыстың қайнар көзі. Таза тұщы су қорының молдығы мемлекеттің тұрақтылығы мен қауіпсіздігін айқындайды, ал суға деген жауапты әрі ұқыпты көзқарас бизнестің табыстылығы мен орнықты дамуының негізі болып табылады. Осы қағидаттар Компанияның су ресурстарын адамдардың игілігі, табиғатты қорғау және еліміздің қазіргі әрі келешек ұрпақтарының әл-ауқаты үшін сақтау жөніндегі ұстанымын білдіреді.

Біз суды күнделікті қажеттіліктерден бастап мұнай өндіру мен өңдеуге дейін тұрақты түрде пайдаланамыз. Сонымен қатар, күнделікті жұмыстар барысында судың баға жетпес ресурс екенін ұмытпауымыз қажет. Компанияның әрбір қызметкері суды сақтауға өз үлесін қоса алады және қосуға тиіс.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма Төрағасы

ҚМГ халықаралық стандарттарға және Қазақстан Республикасының экологиялық және су заңнамасының талаптарына сәйкес жұмыс істейді. Компания рұқсат етілген ластаушы заттардың шығарындылары стандарттарын әзірлеу, әсер ету көрсеткіштерін есептеу және қоршаған ортаға рұқсаттарды, соның ішінде шығарындылар мен суды пайдалануға рұқсаттарды алу процестерін белгіледі және енгізді.

Суды пайдалануды бақылау және бағалау

ҚМГ акционерлерге, мемлекеттік органдарға және жұртшылыққа экологиялық ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ету арқылы қоршаған ортаны қорғау қызметінің ашықтығын қамтамасыз етеді.

2020 жылдан бастап Компания су ізін есептеп, жыл сайын CDP платформасында суды пайдалану туралы деректерді Су қауіпсіздігі сауалнамасының бөлігі ретінде жариялап келеді. 2025 жылы жарияланған 2024 жылғы есептілікке сүйене отырып, ҚМГ суды басқару жүйесі хабардарлық деңгейіне сәйкес келетін «С» рейтингін алды, бұл хабардарлық деңгейіне сәйкес келеді (Awareness level). Бұл деңгей Компанияның ақпаратты ашу және су тәуекелдерін бағалау процестерін көрсетеді және оның суды басқару жүйесінің жетілуін одан әрі дамыту мен жақсарту үшін негіз болып табылады.

ҚМГ су үнемдеу технологияларын әзірлеу және су ресурстарын пайдалануды оңтайландыру бойынша шараларды жүзеге асыруды жалғастыруда, бұл салаларды тұрақты дамудың негізгі қағидаттарының бірі ретінде қарастырады.

Суды пайдалану саласындағы экологиялық және әлеуметтік жобалар

ҚМГ және оның еншілес және тәуелді компаниялары суды пайдалану тиімділігін арттыруға және су экожүйелеріне әсерді азайтуға бағытталған бірқатар экологиялық және әлеуметтік жобаларды жүзеге асыруда. Негізгі назар аударарлық салаларға ағынды суларды тазарту қондырғыларын жаңғырту, олар жұмыс істейтін аймақтарда сумен жабдықтау инфрақұрылымын дамыту және суды тұщыландыру шешімдерін қоса алғанда, инновациялық технологияларды енгізу жатады.

«Тазалық» жобасы: «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС тазарту қондырғыларын жаңғырту зауыт

Ең маңызды экологиялық жобалардың бірі – «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС жүзеге асыратын «Тазалық» жобасы. Жоба механикалық және биологиялық тазарту қондырғыларын, булану алаңдарын қайта құруды және ағынды суларды үшінші реттік тазарту қондырғысын салуды қоса алғанда, ағынды суларды тазарту жүйесін кешенді жаңғыртуға бағытталған.

Жобаны іске асыру келесі экологиялық әсерлерді қамтамасыз етеді:

- ағынды суларды тазарту сапасын жақсарту;
- ашық резервуарлардан зиянды түтіндерді жою;
- булану кен орындарын пайдаланумен байланысты қоршаған ортаға теріс әсерді азайту.

Жоба механикалық ағынды суларды тазарту қондырғыларының өнімділігін арттырды. Негізгі жетістіктерге мыналар жатады:

- механикалық тазарту қондырғыларын қайта құрудың екі кезеңін пайдалануға беру (I кезең – 2023 жыл, II кезең – 2024 жылдың мамыр айы);
- өнімділікті сағатына 1 000 м³-ге дейін және мұнай шламын өңдеу көлемін айына 12 мың м³-ге дейін арттыру;
- көмірсутектердің булануын айтарлықтай азайтуға мүмкіндік беретін ашық бассейндерді жою.

Сонымен қатар, булану алқаптарын қалпына келтіру бойынша шаралар жүзеге асырылуда, соның ішінде аумақтарды дренаждау, өсімдіктерді жою, биопрепараттарды қолдана отырып, топырақты терең өңдеу және кезең-кезеңмен қалпына келтіру.

Қатысатын аймақтарда су инфрақұрылымын дамыту

ҚМГ өзі жұмыс істейтін аймақтарда су инфрақұрылымын дамытуға басымдық береді, халықты жоғары сапалы сумен қамтамасыз етуді әлеуметтік жауапкершілік пен тұрақты дамудың маңызды элементі ретінде қарастырады. Бұл салада екі негізгі инфрақұрылымдық жоба жүзеге асырылуда: Астрахань – Маңғышлақ магистральдық су құбырын қайта құру және Кендірліде тұщыландыру зауытын салу.

Астрахань – Маңғышлақ магистральдық су құбырын қайта жаңарту аяқталды. Жоба оның өткізу қабілетін тәулігіне 110 000 м³-ден 170 000 м³/тәулігіне дейін арттыруға бағытталған, бұл Атырау және Маңғыстау облыстарындағы тұрғындарды, ауыл шаруашылығы нысандарын, өнеркәсіпті және мұнай-газ өндіру кәсіпорындарын тұрақты сумен жабдықтауды қамтамасыз етеді. Құбыр Атырау облысындағы бірнеше аудандар, сондай-ақ Жаңаөзен қаласы және Маңғыстау облысының жекелеген аудандары үшін жалғыз орталықтандырылған сумен жабдықтау көзі болып табылады. Халықтың су тұтынуының жыл сайынғы өсуі 4-5%-ды құрайтындықтан, жобаны іске асыру аймақтың су қауіпсіздігін нығайтуда маңызды рөл атқарады.

2025 жылы ҚМГ Жаңаөзен маңында орналасқан, жобалық қуаты тәулігіне 50 000 м³-ге дейін ауыз суды құрайтын Кендірлі теңіз суын тұщыландыру қондырғысының құрылысын аяқтады. Жоба аймақ халқын тұрақты сумен жабдықтауды қамтамасыз етуге, Астрахань – Маңғышлақ магистральдық су құбырына түсетін жүктемені азайтуға және Маңғыстау облысының инфрақұрылымының сенімділігін арттыруға бағытталған. Жоба 91 тұрақты жұмыс орнын құрды, ал құрылыс кезінде 650-ге дейін адам жұмыспен қамтылды.

Суды тазарту және тұзсыздандырудың инновациялық технологиялары

ҚМГ және оның еншілес және тәуелді компаниялары тұщы суды тұтынуды азайтуға және су тиімділігін арттыруға бағытталған суды тазарту және тұщыландыру саласында инновациялық шешімдерді енгізуде.

«Қаражанбасмұнай» АҚ Маңғыстау облысындағы Қаражанбас кен орнында өндірілген суды тұщыландыру қондырғысын салу жобасын аяқтады. Зауыт толық іске қосылғаннан кейін тәулігіне 42 500 м³ дейін өндірілген суды өңдеп, 17 000 м³ дейін тұщыландырылған су өндіреді, осылайша тұщы суды алуды азайтады.

Жобаны іске асыру нәтижесінде қол жеткізілген нәтижелер:

- 2023 жылы су алу көлемі 2,6 млн м³-ге азайды;
- 2024 жылы – 2022 жылғы 6,3 млн м³-мен салыстырғанда 4,07 млн м³-ге;
- 2025 жылы – 2022 жылғы 6,3 млн м³-мен салыстырғанда 4,41 млн м³-ге.

Суды тазарту және қызметкерлердің жұмыс жағдайларын жақсарту

«ҚазТрансОйл» АҚ «Қаламқас» БМАС және «Қаражанбас» МАС нысандарында суды тазартудың мобильді станцияларын орнату жобасын аяқтады. Жоба жұмыскерлерді сапалы ауыз сумен қамтамасыз етуге, еңбек жағдайларын жақсартуға және өндірістік объектілердің Әлеуметтік және экологиялық тұрақтылығын арттыруға бағытталған.

Заманауи тазарту қондырғыларын енгізу Еділ суын Қазақстан Республикасының санитарлық талаптарына сәйкес ауыз су сапасына дейін жақсартты. Бұл орталықтандырылған ауыз сумен жабдықтау құнын төмендетіп, нысандардың экологиялық қауіпсіздігі мен тұрақтылығын арттырды.

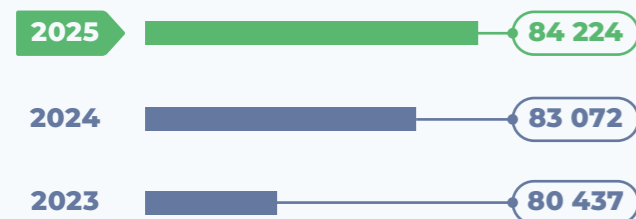
Су ізі

Су алу

GRI 303-3

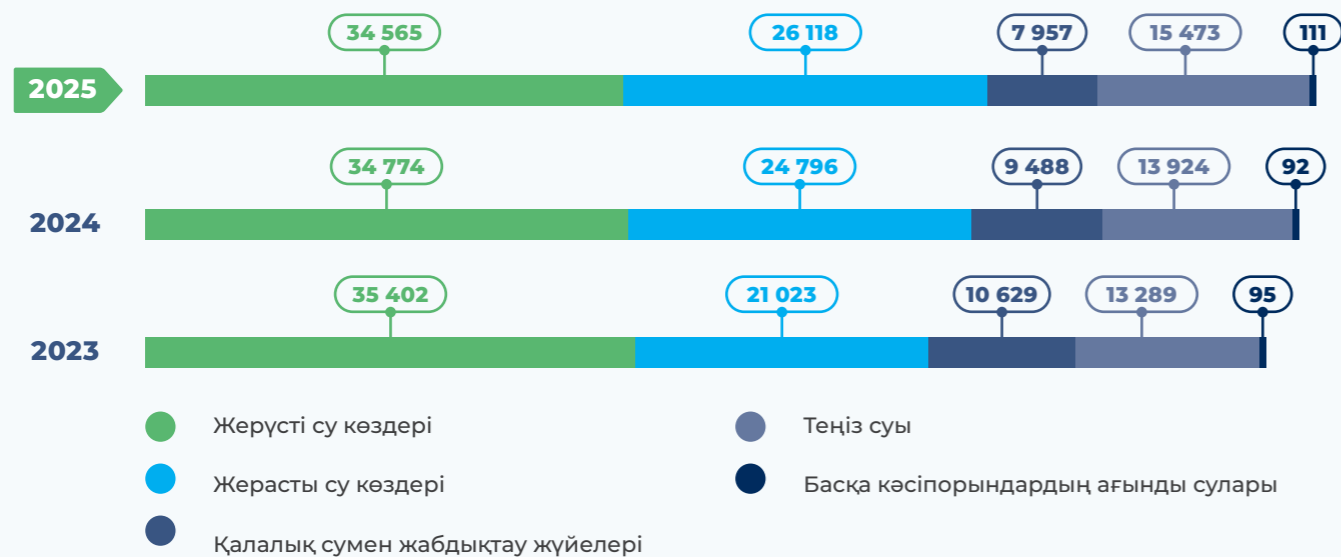
2025 жылы ҚМГ бойынша жалпы су алу көлемі 84,2 млн м³-ті құрады. Сумен жабдықтаудың негізгі көздері ретінде 34,5 млн м³ көлеміндегі жерүсті сулары, 26,1 млн м³ жерасты су көздері, 15,4 млн м³ теңіз суы, сондай-ақ 7,9 млн м³ қалалық сумен жабдықтау жүйелері және 0,1 млн м³ басқа кәсіпорындардың ағынды сулары пайдаланылды. Жалпы су алу көлемі қабаттық суларды есепке алмай көрсетілгенін атап өткен жөн. Қабаттық суларды қоса алғандағы су алу көлемі туралы толығырақ ақпарат Е қосымшасында берілген.

АЛЫНҒАН СУ КӨЛЕМІ³⁶, МЫҢ М³

2025 ЖЫЛДАҒЫ СУ АЛУ КӨЗДЕРІ БОЙЫНША ҚҰРЫЛЫМЫ, МЫҢ М³

ҚМГ компаниялар тобы бойынша су алу көздері бойынша бөліністе, 84 224 мың м³

2025 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН КӨЗДЕР БОЙЫНША СУ АЛУ ҚҰРЫЛЫМЫ, %

36. Қабаттық суларды есепке алмағанда, алынған судың жалпы көлемі

World Resources Institute (WRI) деректеріне сәйкес, Қазақстан Республикасы су тапшылығының критикалық деңгейі байқалатын өңірлер қатарына жатады, әрі алдағы 15–20 жылдық кезеңде су стрессінің жоғары деңгейі сақталады деп болжануда.

Ықтимал тәуекелдерді бағалау мақсатында ҚМГ WRI Aqueduct әдіснамасына сәйкес су стрессінің деңгейі жоғары өңірлерде орналасқан алты ЕТҰ-да су пайдалануға талдау жүргізеді. Бұл өңірлерге Каспий теңізі алабы, Сырдария және Жайық өзендерінің бассейндері кіреді. 2025 жылы аталған өңірлер бойынша су алудың жиынтық көлемі 20,118 млн м³-ті құрады.

Су ресурстары тапшылығына байланысты тәуекелдерді азайту үшін ҚМГ тұщы суды тұтынуды қысқартуға, айналымдық сумен жабдықтау жүйелерін кеңейтуге және су пайдалануды мониторингілеуді күшейтуге бағытталған шаралар кешенін іске асыруда. Сонымен қатар Компания су ресурстарына қолжетімділік өндірістік қызметтің орнықтылығын қамтамасыз етудегі аса маңызды фактор екенін ескереді.

Ағынды суларды ағызу және қайта пайдалану

GRI 303-4

2025 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша ағызылған ағынды сулардың³⁷ жалпы көлемі 10,2 млн м³-ті құрады. Тазартылған ағынды сулар арнайы қабылдау нысандарына, оның ішінде жинақтаушы тоғандарға, булану алаңдарына, сүзу алаңдарына және кәдеге жарату мақсатында айдауға жіберілді. Ағынды суларды жерүсті су объектілеріне немесе жер бедеріне тікелей ағызу жүзеге асырылған жоқ.

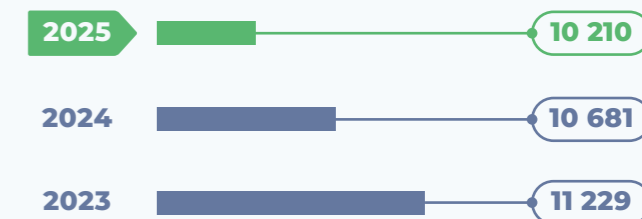
Өзінің жинақтаушы құрылыстары жоқ кәсіпорындар ағынды суларды тазалау үшін мамандандырылған ұйымдарға береді. 2025 жылы сыртқы тазалауға берілген ағынды сулардың көлемі 0,8 млн м³-ті құрады, бұл ретте берілген судың барлығы 1 000 мг/л-ден жоғары минералдану деңгейімен сипатталды.

Жалпы су алу көлеміне сондай-ақ Атырау және Маңғыстау облыстарының тұтынушыларын техникалық тұщы сумен қамтамасыз ету қызметін көрсететін ЕТҰ-ның көлемі де енгізілген, ол 2025 жылы 27,999 млн м³-ті құрады. Оның ішінде 21,995 млн м³ көлемі Компанияның өз шаруашылық-ауызсу және өндірістік қажеттіліктері үшін пайдаланылмай, үшінші тұлғаларға тұтыну үшін берілді.

37. Қабаттық суларды есепке алмағанда су төгінділерінің көлемі

Осылайша, 2025 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша су бұру және пайдаланусыз үшінші тұлғаларға берілген судың жиынтық көлемі 32,205 млн м³-ті құрады. Жалпы су бұру көлемі қабаттық суларды есепке алмай көрсетілгенін атап өткен жөн. Қабаттық суларды қоса алғандағы су бұру көлемі туралы толығырақ ақпарат Е қосымшасында келтірілген.

СУ АҒЫНДЫЛАРЫНЫҢ КӨЛЕМІ, МЫҢ М³

2025 жылы су тапшылығы байқалатын өңірлерде орналасқан ҚМГ кәсіпорындары бойынша ағызылған ағынды сулардың көлемі 3,05 млн м³-ті құрады, оның ішінде 0,029 млн м³ мамандандырылған ұйымдарға тазалауға берілді.

ҚМГ ағынды суларды тек қалдық ретінде ғана емес, әрі қарай пайдалануға болатын әлеуетті ресурс ретінде де қарастырады. Кәсіпорындардың тазарту құрылыстары мұнай өнімдері мен қалқыма заттарды жоюға арналған заманауи технологиялармен жабдықталған. Атап айтқанда, мұнай өңдеу зауыттарында ағынды сулар көпсатылы тазартудан өтеді, оған механикалық және физика-химиялық өңдеу (құмұстағыштарда, мұнай ұстағыштарда, радиалды тұндырғыштарда және флотациялық қондырғыларда), сондай-ақ кейінгі биологиялық тазалау кезеңдері кіреді.

ҚМГ-ның су саясатының басым бағыттарының бірі – тазартылған ағынды суларды қайта пайдалану көлемін кеңейту. Тазартылған су технологиялық процестерде, жасыл желектерді суаруда, құрылыс алаңдары мен автомобиль жолдарында шаң басуда, келік жууда, сондай-ақ өртке қарсы жүйелерді толықтыру үшін қолданылады.

2025 жылы қайта пайдаланылған тазартылған ағынды судың көлемі 9,7 млн м³-ті құрады. Осы көлемнің едәуір бөлігі мұнай өңдеу зауыттарында пайдаланылды – 5,2 млн м³, бұл аталған кәсіпорындардың жалпы су алу көлемінің шамамен 38%-ына сәйкес келеді.

Су тұтыну

GRI 303-5

2025 жылы ҚМГ бойынша қайтарымсыз су тұтынудың жалпы көлемі **56,397 млн м³** құрады. 2025 жылы Атырау және Маңғыстау облыстарында су жеткізуші еншілес ұйымның үшінші тараптарына берілген су көлемін алып тастау бөлігінде су тұтынуды есептеу тәсілі нақтыланды.

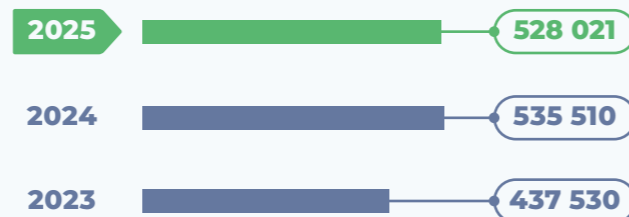
Қабаттық суларды есепке ала отырып су тұтыну көлемі көрсетілген толығырақ ақпарат **Е қосымшасында** берілген.

КЕСТЕ 24. ҚАБАТ СУЫН ҚОСПАҒАНДА, ЖАЛПЫ СУ ШЫҒЫНЫ

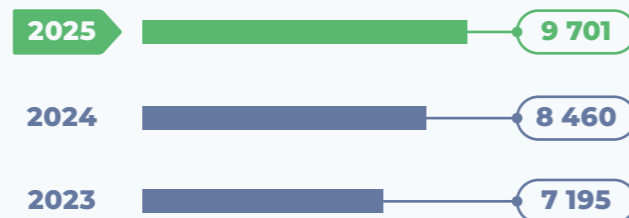
	2023	2024	2025
Су шығыны, млн м ³	80,437	83,072	56,397

Сонымен қатар есепті кезеңде ҚМГ-ның мұнай өңдеу зауыттарының айналымдық сумен жабдықтау жүйелерінде 528,02 млн м³ су айналымда болды, бұл тұйық су циклдерінің жоғары тиімділігін және тұщы су ресурстарын алуға деген қажеттіліктің төмендегенін көрсетеді.

АЙНАЛЫМДАҒЫ СУ КӨЛЕМІ, МЫҢ М³

ҚАЙТА ПАЙДАЛАНЫЛҒАН СУ КӨЛЕМІ (ТАЗАРТЫЛҒАННАН KEЙІН), МЫҢ М³

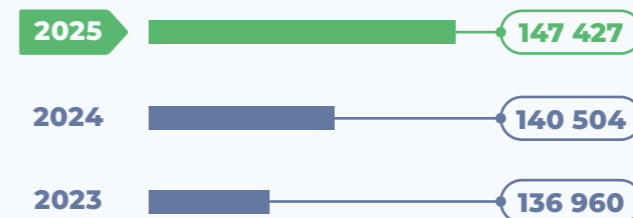

Мұнай өндіру процесінде ілеспе-қабаттық суларды басқару

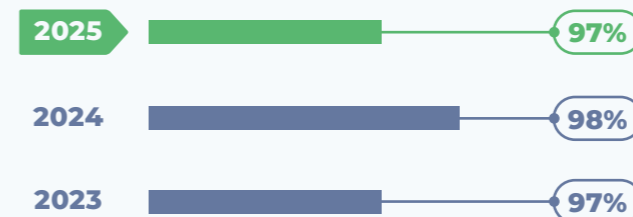
Мұнай өндіру процесінде су-мұнай эмульсиясының құрамында мұнаймен бірге жер бетіне шығарылатын елеулі көлемдегі ілеспе-қабаттық сулар түзіледі. Өндірістік нысандарда эмульсия гравитациялық жолмен бөлінуден өтеді, содан кейін тазартылған су қабаттық қысымды ұстап тұру мақсатында қайтадан қабатқа айдалады.

2025 жылы ҚМГ компаниялар тобы бойынша өндірілген ілеспе-қабаттық сулардың жалпы көлемі 147,4 млн м³-ті құрады, оның ішінде осы көлемнің 97%-ы (143 млн м³) қайтадан қабатқа айдалды. Қол жеткізілген кәдеге жарату деңгейі ілеспе-қабаттық суларды басқару жүйесінің тиімділігін көрсетеді және жерүсті мен жерасты су ресурстарына түсетін әсерді барынша азайтуға мүмкіндік береді.

ӨНДІРІЛГЕН ІЛЕСПЕ-ҚАБАТ СУЫНЫҢ КӨЛЕМІ, МЫҢ М³

ҚАБАТҚА ҚАЙТА АЙДАЛҒАН ІЛЕСПЕ-ҚАБАТТЫҚ СУДЫҢ ҮЛЕСІ, %

Су айдындарын қорғау және қоршаған ортаны бақылау

ҚМГ өндірістік қызметі Қазақстан Республикасының батыс аймағындағы су айдындарына, соның ішінде Орал және Қиғаш өзендеріне, сондай-ақ бірегей Көкжиде құм экожүйесіне ең үлкен экологиялық әсер етеді. Бұл аумақтардың экологиялық, экономикалық және мәдени маңызы зор.

Сезімтал экожүйелерге теріс әсер етудің алдын алу үшін ҚМГ қоршаған ортаны үнемі бақылауды және су сапасын бақылауды қамтитын кешенді қоршаған ортаны бақылау жүйесін енгізеді. Компанияның осы саладағы қызметі Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасының талаптарына және суды тұрақты пайдаланудың халықаралық қағидаттарына сәйкес келеді.

ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ЖЕРДІ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ

GRI 3-3, 306-1, GRI 306-2

ҚМГ өндірістік қызметі бұрғылау және мұнай құрамдас қалдықтарды, пайдаланылған катализаторлар мен химиялық реагенттер, құрылыс қалдықтарын, пайдаланылған майларды және майлы шүберектерді қоса алғанда, әртүрлі қалдықтарды тудырады. Мемлекеттік экологиялық саясатқа және ҚМГ экологиялық саясатына сәйкес, Компания қалдықтардың пайда болуын азайтуға, қауіпсіз өңдеуді қамтамасыз етуге және экологиялық таза технологияларды енгізуге бағытталған қалдықтарды басқаруға жүйелі тәсілді енгізеді.

2024 жылы еншілес және тәуелді компаниялардың жауапты бөлімшелері үшін бірыңғай талаптар мен кезең-кезеңімен рәсімдерді белгілейтін қалдықтарды басқару стандарты бекітілді. Құжат ҚМГ кәсіпорындарының қызметін Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасының талаптарына сәйкестендіру, сондай-ақ қалдықтарды басқару жүйесінің тиімділігі мен ашықтығын арттыру мақсатында әзірленді. 2025 жылы Стандарт еншілес және тәуелді компаниялардың өндірістік нысандарында міндетті ішкі нормативтік құжат ретінде енгізіліп, қолданылды.

Қалдықтарды есепке алу және басқару жүйесі

GRI 306-3, 306-4, 306-5

ҚМГ қалдықтардың пайда болуынан бастап жинақталуы мен кәдеге жаратылуына дейінгі барлық кезеңдерде олармен жұмыс істеуді бақылауды жүзеге асырады. Компанияда қалдықтардың физика-химиялық қасиеттері мен түзілу көлемдерін ескере отырып, оларды бөлек жинау жүйесі енгізілген. Қалдықтарды есепке алу деректері қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті мемлекеттік органдарға жолданады, сондай-ақ HSE KMG корпоративтік ақпараттық жүйесінде көрсетіледі.

Қалдықтармен жұмыс істеу процестері қалдықтарды жинақтауды, көмуін, кәдеге жаратуды немесе қайта өңдеуге лицензиялары мен қолданыстағы экологиялық рұқсаттары бар мамандандырылған ұйымдарға беруді қамтиды. Қалдықтарды тасымалдаумен байланысты экологиялық тәуекелдерді азайту мақсатында ҚМГ-ның ЕТҰ-лары оларды тасымалдау қашықтығын қысқарту немесе қалдықтарды тікелей өндірістік алаңдарда қайта өңдеу бойынша шаралар қабылдайды.

Мамандандырылған ұйымдар орындайтын қалдықтарды кәдеге жарату және қалпына

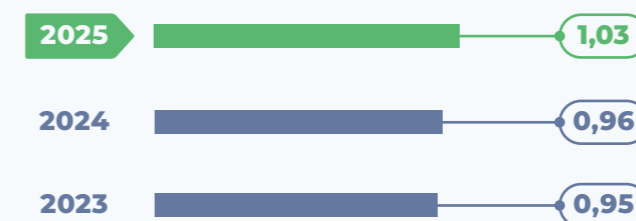
келтіру жұмыстары ҚМГ тарапынан шарттардың талаптарына, жобалық шешімдерге және техникалық талаптарға сәйкестігі тұрғысынан бақылауға алынады. Қажет болған жағдайда қалпына келтірілген материалдардың сапасын бақылау мақсатында зертханалық талдаулар жүргізіледі.

2025 жылы ҚМГ мұнай қалдықтарын қалпына келтіруге жұмсаған шығындары 9,7 млрд теңгені құрады, оның 3,8 млрд теңгесі тарихи қалдықтарға жұмсалды.

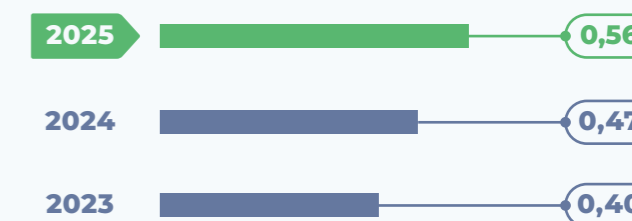
КЕСТЕ 25. ТҮРІ БОЙЫНША ПАЙДА БОЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР, МЫҢ ТОННА ³⁸

Қалдық түрі	2023	2024	2025
Қауіпті қалдықтар	383,1	358,0	370,4 ^A
Қауіпсіз қалдықтар	52,8	79,7	78,7 ^A
☉ Күл және қож қалдықтары	-	-	-
☉ Артық жыныстар	-	-	-
☉ Басқалары	52,8	79,7	78,7
Барлығы:	435,9	437,7	449,1 ^A

КӘДЕГЕ ЖАРАТЫЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР САНЫНЫҢ ЖАҢАДАН ПАЙДА БОЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР САНЫНА ҚАТЫНАСЫ, Т/Т

КӘДЕГЕ ЖАРАТЫЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР САНЫНЫҢ ЖИНАҚТАЛҒАН ЖӘНЕ ЖАҢАДАН ПАЙДА БОЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР САНЫНА ҚАТЫНАСЫ, Т/Т

38. Қалдықтар қалдықтар жіктеуішіне сәйкес қауіпті және қауіпті емес болып жіктеледі – ҚР экология, геология және табиғи ресурстар министрінің м.а. 06.08.2021 жылғы № 314 бұйрығымен бекітілген.

Тарихи ластануды жою және жерді қалпына келтіру

ҚМГ «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ және «ҚазТрансОйл» АҚ нысандарында тарихи жинақталған мұнай құрамдас қалдықтарды жою және ластанған жерлерді қалпына келтіру бағдарламаларын іске асыруды жалғастыруда.

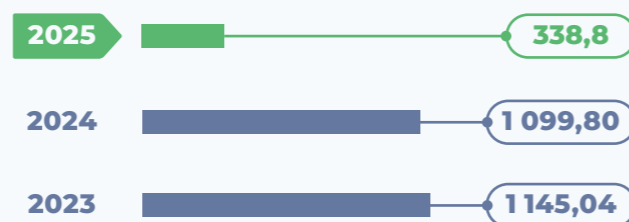
2025 жылы, шамамен 338,8 мың тонна тарихи қалдықтар кәдеге жаратылды, олар орналасқан аумақтар кәдеге жаратылды және құрамында мұнай бар қалдықтардың қалдық көлемін анықтау жұмыстары басталды. Қалпына келтірілген бұзылған жерлердің жалпы ауданы 54,26 гектарды құрады.

«Ембімұнайгаз» АҚ келісімшарттық аумақтар шекарасындағы тарихи ластанған жерлерді тазарту жұмыстарын аяқтады және бекітілген қалпына келтіру жобасына және Мемлекеттік экологиялық сараптаманың оң қорытындысына сәйкес олардың шекарасынан тыс жерлерде ластануды жоюды жалғастыруда.

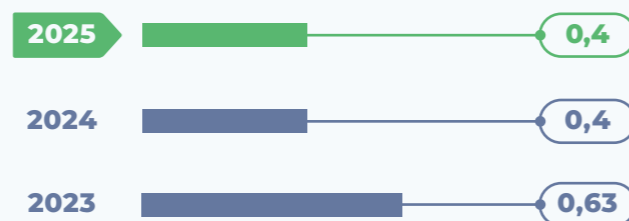
Бұл шараларды іске асыру ҚМГ-ның қалдықтарды басқаруға және жерлерді қалпына келтіруге жүйелі тәсілінің бөлігі болып табылады және жинақталған қоршаған ортаға келтірілген залалды азайтуға, қалдықтарды қайта өңдеу үлесін арттыруға және қоршаған ортаға әсерді азайтуға бағытталған.

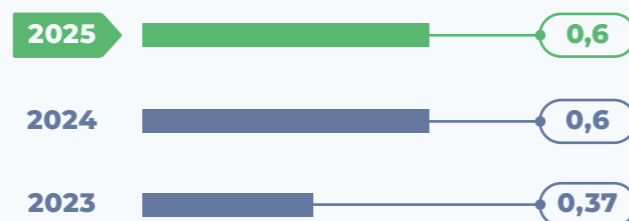
ҚАЙТА ӨНДЕЛГЕН ТАРИХИ ҚАЛДЫҚТАР, МЫҢ ТОННА

ЖЫЛ СОҢЫНДАҒЫ ЛАСТАНҒАН ЖЕРЛЕР АЛАҒЫНЫҢ ЖЫЛ БАСЫНА ҚАТЫНАСЫ, ГА/ГА

ЖЫЛ ІШІНДЕ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРІЛГЕН ЖЕРЛЕР АЛАҒЫНЫҢ ЖЫЛ ІШІНДЕ ЛАСТАНҒАН ЖЕРЛЕР АЛАҒЫНА ҚАТЫНАСЫ, ГА/ГА

Жұмыс орындарын жабу және қалпына келтіру

Қазақстан Республикасының заңнамасының талаптарына және келісімшарттар шарттарына сәйкес ҚМГ өндірістік активтерді бөлшектеу және жоюға, сондай-ақ барлық кен орындарында жер учаскелерін қалпына келтіруге қатысты заңды міндеттемелерді өз мойнына алады. Аталған міндеттемелерге өнімсіз ұңғымаларды кезең-кезеңімен жабу, құбыржолдар мен өндірістік ғимараттарды бөлшектеу, келісімшарттық аумақтарды рекультивациялау және қоршаған ортаның ластану салдарын жою шаралары кіреді.

Активтерді есептен шығару жөніндегі міндеттемелерді бағалау Компания тарапынан әрбір келісімшарт бойынша жеке-жеке жүзеге асырылады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚМГ компаниялар тобының мұнай-газ активтерін жою жөніндегі міндеттемелерге арналған резервінің баланстық құны 142 314 миллион теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 142 009 миллион теңге).

Келісімшарттық аумақтарды жою және рекультивациялау рәсімдері Қазақстан Республикасының «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» кодексімен реттеледі және заңнамада көзделген сараптамалардың оң қорытындыларын алған бекітілген жобалық шешімдер негізінде жүзеге асырылады. Жер қойнауы учаскелері мен технологиялық объектілерді консервациялау да бекітілген жобаларға сәйкес жүргізіледі, арнайы талаптар қолданылатын ұңғымалардың жекелеген санаттарын қоспағанда. Ұңғымаларды жою мен консервациялауға қойылатын талаптар Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2018 жылғы 22 мамырдағы № 200 бұйрығымен бекітілген қағидаларда айқындалған.

Магистральдық мұнай және газ құбыржолдарына қатысты Қазақстан Республикасының «Магистральдық құбыржол туралы» заңына сәйкес «ҚазТрансОйл» АҚ пайдалану мерзімі аяқталғаннан кейін құбыржолдарды жою және қоршаған ортаны қалпына келтіру, оның ішінде жерлерді рекультивациялау жөніндегі міндеттемелерді атқарады. Аталған міндеттемелер бойынша резерв тиісті жұмыстарды жүргізуге арналған шығындарды бағалау негізінде қалыптастырылады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚМГ компаниялар тобының құбыржолдарды жою және жерлерді рекультивациялау жөніндегі міндеттемелерге арналған резервінің баланстық

құны 24 053 миллион теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсанда: 37 405 миллион теңге).

ҚМГ өндірістік объектілерді жабу және рекультивациялау кезінде нормативтік талаптардың сақталуын және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған іс-шараларды іске асыруды жалғастырып, өз қызметінің қоршаған ортаға ықтимал әсерін жүйелі түрде төмендетуде.

Теңіз ұңғымаларын басқару

2025 жылы Каспий теңізінің қазақстандық секторында бірде-бір ұңғыма бұрғылау жұмыстары жүргізілген жоқ.

Бұған дейін Жеңіс және Абай жер қойнауын пайдалану учаскелерінде бірлескен барлау жұмыстары стратегиялық серіктестер Eni және «ЛУКОЙЛ» ААҚ компанияларымен бірлесіп жүргізілген болатын. Қазіргі уақытта «ЛУКОЙЛ» ААҚ компаниясымен қатысушыларды жобадан бірлесіп шығару және «Әл-Фараби» учаскесінде келісімшартты аяқтау туралы келіссөздер жүргізілуде.

2025 жылы Каспий теңізінің Қазақстан секторында ішінара орналасқан «Жылыой» және «Болашақ» блоктары бойынша жер қойнауын пайдалану келісімшарттарына қол қойылды. Бұл келісімшарттардың шарттары қол қойылған күннен бастап алты жыл ішінде барлау ұңғымаларын бұрғылауды көздейді. Теңізде барлаудың жоғары құнын ескере отырып, ҚМГ барлау тәуекелдерін халықаралық серіктестермен бөлісуге тырысады. Жер қойнауын пайдалану келісімшарттары мен бірлескен пайдалану туралы келісімдерге сәйкес, теңіздегі ұңғымаларды басқарудың барлық міндеттері арнайы құрылған бірлескен кәсіпорындарға жүктеледі.

Бірлескен кәсіпорындарда ұңғымаларды бұрғылау және теңіздегі сейсмикалық барлауға қатысты басқарушылық шешімдерді ҚМГ және оның серіктестері Бақылау кеңестері, Операциялық комитеттер және олардың кіші комитеттері (қаржылық, техникалық, денсаулық сақтау, қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау, сондай-ақ сатып алу) арқылы халықаралық стандарттарға және Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына толық сәйкестікте қабылдайды. Теңіздегі ұңғымаларды басқаруға қатысты барлық міндеттер Операциялық комитет туралы ережеде және Бірлескен қызмет туралы келісімде егжей-тегжейлі сипатталған.

Мұнай төгілуінің алдын алу және жою

ҚМГ экологиялық қауіпсіздіктің негізгі басымдықтарының бірі ретінде мұнайдың авариялық төгілуін жоюға (МАТЖ) тұрақты әзірлікті қарайды. Каспий теңізі акваториясындағы теңіз операцияларына ерекше назар аударылады, оның экожүйесі су айдынының жабылуына байланысты жоғары осалдықпен сипатталады.

Теңізде мұнай-газ операцияларын жүргізу кезінде Компания жұмыс басталғанға дейін бастапқы экологиялық зерттеулер жүргізуді, қоршаған ортаға және әлеуметтік әсерлердің ықтималдығын бағалауды, сондай-ақ барлық кезеңдерде – жұмыс басталғанға дейін, жұмыс барысында және одан кейін – шығарындыларды, әсерлерді және төтенше жағдайларды бақылауды қоса алғанда, күшейтілген экологиялық талаптарды қолданады.

Теңізде бұрғылау басталар алдында ҚМГ мұнайдың ықтимал авариялық төгілуін жою үшін күштер мен құралдардың толық дайындығын қамтамасыз етеді. Аяқталғаннан кейін, тасталған ұңғымалардың үздіксіз экологиялық мониторингі жүргізіледі, оның ішінде ауа сапасы, теңіз суы және түбіндегі шөгінділердің жағдайы, Биоалуантүрлілікті бақылау, зертханалық үлгілерді талдау және ұңғыма сағаларын фото және бейнебақылау жүргізіледі.

Теңіз операцияларын жүргізу кезінде ҚМГ келесі қағидаттарды қатаң ұстанады:

- бекітілген жобалау шешімдері мен қоршаған ортаны қорғау стандарттарын қатаң сақтау;
- барлық қалдықтар мен ағынды суларды жағаға шығаруды талап ететін «нөлдік ағызу» қағидаты;
- кемелерді балықтарды қорғау құрылғыларымен жабдықтау және ағынды суларды ағызуға толық тыйым салу;
- су биологиялық ресурстарының уылдырық шашу кезеңінде (1 сәуірден 15 шілдеге дейін) жұмысқа тыйым салу;
- мұнай-газ операциялары аймағында өндірістік кемелерден балық аулауға тыйым салу;
- ұңғымаларды сынауды және түнде көмірсутектерді жағуды шектеу;
- теңіз келісімшарттық аумақтарында табиғатты пайдаланудың арнайы режимін сақтау.

2025 жылы құрлықта мұнайдың төгілуіне байланысты 587 жағдай тіркелді, төгілген мұнайдың жалпы көлемі 622,7 тоннаны құрады. Көлемі мен маңыздылығына қарамастан, төгілудің барлық жағдайлары ескерілгенін атап өтеміз. Оқиғалардың негізгі себептері мұнай құбырларының коррозиялық зақымдануы, болат құбырлардың тозуы және көмірсутектерді өндіру және тасымалдау процесінде коллекторлардың қысымының төмендеуі болды. Бұл ретте есепті жылы теңіз қайраңында мұнайдың ағуы тіркелген жоқ.

ҚМГ кеніш құбырларындағы апаттар мен жарылыстар санын азайтуға бағытталған кешенді шаралар кешенін жүзеге асыруда, оның ішінде тұрақты диагностика, жабдықтарды жаңарту және ауыстыру, коррозия ингибиторларын пайдалану және құбырларды тазалау бар. Бұл шаралар құбыр инфрақұрылымының сенімділігі мен тұтастығын жақсартуға ықпал етеді.

«ҚазТрансОйл» АҚ құқық қорғау органдарымен бірлесіп, магистральдық мұнай құбырларына заңсыз қосылуларды толығымен жойды. 2019 жылы осындай екі оқиға тіркеліп, 6,4 млн теңге шығын келтірілген болса, 2020 және 2025 жылдар аралығында мұндай оқиғалар болған жоқ. Бұл нәтижеге GPS бақылауын пайдаланатын мобильді топтардың бақылауын күшейту, құбыр жолдарын үнемі патрульдеу және Optosense мониторинг жүйесін енгізу арқылы қол жеткізілді.

ҚМГ мұнай төгілуінің алдын алу және оған ден қою жүйелерін жетілдіруді жалғастыруда, бұл саланы басымдық ретінде және өз қызметінің экологиялық қауіпсіздігі мен тұрақтылығын қамтамасыз етудегі негізгі элемент ретінде қарастырады.

БИОАЛУАНТҮРЛІЛІКТІ ҚОРҒАУ

Басқару тәсілі

GRI 3-3, 101-2, 101-5, 101-6

ҚМГ өзінің экологиялық саясатының бөлігі ретінде биоалуантүрлілікті сақтауға және экожүйелерге әсерін азайтуға міндеттенеді. ҚМГ жауапты қоршаған ортаны басқару қағидаттарын басшылыққа алады және өз қызметінің теріс қоршаған ортаға әсерін болдырмауға, азайтуға және азайтуға бағытталған шараларды жүзеге асырады.

КЕСТЕ 26. БИОРЕСУРСТАРДЫ ӨТЕУ ЖӘНЕ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ ШАРАЛАРЫ

ЕТҮ	Жобалар	Шығындар сомасы, мың теңге
«Kalamkas-Khazar Operating» ЖШС	Жайық өзенін балықпен толтыру	106 737
«Магистральды Су құбыры» ЖШС	Қиғаш өзенін балықпен толтыру	57 740
«Isatay Operating Company» ЖШС	балық шаруашылығы ресурстарын молайту кешенінің инфрақұрылымын салу немесе қайта құру	35 408

ҚМГ қағидаттары мен міндеттемелері

Биоалуантүрлілікті сақтау саласында Компания келесі негізгі қағидаттарды ұстанады:

- сирек кездесетін және жойылып бара жатқан түрлердің мекендеу ортасы үшін маңызды ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда қызметті жүзеге асырудан бас тарту; экологиялық тұрғыдан сезімтал аумақтарда жұмыстарды жоспарлау кезінде алдын ала тәуекелді бағалау жүргізіледі;
- ықтимал елеулі әсерлердің алдын алуды, азайтуды, қалпына келтіруді және өтемақы төлеуді қоса алғанда, әсерлерді басқару үшін шаралар иерархиясын қолдану;
- қоршаған ортаны қорғау және биоалуантүрлілікті сақтау саласындағы инновациялық шешімдерді әзірлеуге және енгізуге бағытталған ғылыми-зерттеу бағдарламаларына және салалық серіктестіктерге қатысу;
- Келісімшарттық аумақтарда Компания қызметкерлері мен мердігерлерінің заңсыз аң аулауына, балық аулауына және табиғи ресурстарды рұқсатсыз пайдаланудың басқа да түрлеріне қатаң тыйым салу.

2025 жылы ҚМГ компаниялар тобының барлық кәсіпорындарын қамтитын және экожүйелерді қорғауға және орнықты басқаруға кешенді тәсілді көздейтін биоалуантүрлілікті сақтау жөніндегі ұзақ мерзімді бағдарламаның жобасын әзірледі. 2026 жылы аталған құжатты бекіту жоспарлануда.

Экожүйелерге әсерді бақылау және бағалау

Солтүстік Каспий теңізі мемлекеттік табиғи қорығында орналасқан учаскелерде бастапқы экологиялық зерттеулер, сондай-ақ ұңғымаларды бұрғылау және сынау жүргізілді. Осы бақылауларға сүйене отырып, антропогендік әсердің қазіргі деңгейі елеусіз деп бағаланады және жануарлар мен құстардың көші-қон жолдарына айтарлықтай әсер етпейді.

Теңіз операциялары кезіндегі негізгі әсер ету факторларына мыналар жатады:

- құрылыс жұмыстары кезінде судағы қалқымалы қатты заттардың концентрациясының уақытша жоғарылауы;
- кеме қатынасы белсенділігіне байланысты түбіндегі шөгінділердің сипаттамаларының өзгеруі;

- бұрғылау және нысандарды пайдалану кезіндегі шудың әсері.

Қоршаған орта жағдайын бақылау үшін ҚМГ өндірістік қоршаған ортаны бақылауды, соның ішінде тасталған ұңғымаларды бақылауды, сондай-ақ гидрология, гидрохимия, гидробиология және ихтиология салаларында зерттеулер жүргізуді жүргізеді. Бұл зерттеулер су биоресурстарына сөзсіз әсерді азайтуға бағытталған кешенді өтемақы шараларының бөлігі болып табылады.

ТӘЖІРИБЕЛІК МЫСАЛ

«Магистральды Су құбыры» ЖШС Қиғаш өзеніне 52,167 бекіре балығын құйып, Каспий теңізі мен оның жағалау аймағының биоалуантүрлілігін сақтап қалды.

Осы мақсатта, 2025 жылы «Kalamkas-Khazar Operating» ЖШС өтемақы шаралары аясында Жайық өзеніне 183,3 мың шабақ балық жіберді.

«Isatay Operating Company» ЖШС балық ресурстарына және басқа да су жануарларына зиянды өсімін молайту кешенінің инфрақұрылымын салу үшін өтемақы сомасын немесе балық ресурстарын молайту жөніндегі қолданыстағы кешеннің құрылымын 35 408,112 мың теңге мөлшерінде аударуды көздейтін іс-шараларды орындау арқылы өтеді.

КЕСТЕ 27. ҚҰРЛЫҚТАҒЫ ЖӘНЕ ТЕҢІЗДЕГІ ОПЕРАЦИЯЛАР АРҚЫЛЫ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ БАҒАЛАУ, БИОАЛУАНТҮРЛІЛІКПЕН ЖӘНЕ МОНИТОРИНГПЕН ҚАМТУ

Көрсеткіш	Жер операциялары			Әскери-теңіз операциялары		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Биоалуантүрлілік ҚОӘБ немесе осыған ұқсас құжатпен қамтылған аумақтар (%)	100	100	100	100	100	100
Қоршаған ортаны бақылау тұрақты түрде жүргізілетін аумақтар (%)	100	100	100	100	100	100
Тастанды ұңғымаларды үнемі бақылау жүргізілетін тастанды ұңғымалары бар аумақтар (%)	100	100	100	100	100	100

Электр желілерінің орнитофаунаға әсері

Өнеркәсіптік қызметпен байланысты экологиялық аспектілердің бірі – электр желілеріне соқтығысу және электр тогының соғуы салдарынан құстардың өлім қаупі. Бұл мәселе әсіресе далалық және жартылай шөлейт аймақтарда кең таралған, онда ағаштардың шектеулі жамылғысы құстарды, соның ішінде жыртқыш құстарды электр желілерінің бағаналарын демалу және ұя салу орны ретінде пайдалануға итермелейді.

ҚМГ орнитофаунаға әсер ету қаупі жоғары аумақтарды бақылайды, соның ішінде арнайы зерттеулер мен өндірістік қоршаған ортаны бақылау арқылы ықтимал қауіпті аймақтарды анықтайды. Теріс әсерді азайту үшін Компания бірқатар алдын алу шараларын жүзеге асыруда, соның ішінде электр желілеріне визуалды белгілер орнату және құстарды қорғауға бағытталған басқа да техникалық шешімдерді пайдалану.

Биоалуантүрлілікті сақтауға стратегиялық тәсіл

ҚМГ ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың ішінде де, одан тыс жерлерде де биоалуантүрлілікті сақтау шараларын жүзеге асырады. Компанияның бұл саладағы тәсілі мыналарды қамтиды:

- жануарлардың мекендеу ортасын және миграция жолдарын сақтау және күтіп ұстау;
- экожүйелерге келтірілуі мүмкін залалды азайту және өтемақы төлеу;
- қалпына келтіру және рекультивациялау шаралары арқылы бұзылған жерлердің ауданын азайту.

Биоалуантүрлілікке әсерін азайту үшін ҚМГ мұнай өндіру және тасымалдау нысандарындағы өндірістік процестердің ұзақтығын, қарқындылығын және әсер ету деңгейін оңтайландыру шараларын да жүзеге асыруда.

Компания биоалуантүрлілікті қорғау саласындағы өзара іс-қимылға және әріптестікті дамытуға ашық және мүдделі тараптарды ұсыныстар мен бастамаларды мына мекенжайға жіберуге шақырады: hse@kmg.kz.

ҚМГ қатысу аймақтардағы қорғалатын табиғи аумақтар және биоалуантүрлілік

Солтүстік Каспий экожүйесі және оны қорғау шаралары

Солтүстік Каспий теңізінің ең өнімді бөлігі болып табылады және сіз шырынды биологиялық құндылыққа ие. Аймақта балықтың 25-ке жуық түрі, соның ішінде бекіре тұқымдас балықтар мекендейді, олардың үлесіне Каспий бассейніндегі әлемдік қорлардың 70-80%-ы тиесілі. Солтүстік Каспийдің шығыс бөлігі, сондай-ақ Еділ, Орал және Ембі өзендерінің атыраулары ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың құрамына кіреді және Еуразияның биоалуантүрлілігін сақтау үшін шешуші мәнге ие.

Солтүстік Каспий теңізі Сібір-Қара теңіз-Жерорта теңізі ұшу жолында орналасқан және 70-тен астам құс түрлерінің, соның ішінде Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген сирек кездесетін түрлердің ұя салу, көші-қон және қыстау орны болып табылады. Аймақтың құрлықтық экожүйелерінде қорғалатын құс түрлері анықталған, олардың ішіндегі ең көп тарағаны – дала бүркіті.

Каспий итбалығы Каспий теңізіне тән және аймақтағы жалғыз ірі теңіз сүтқоректісі. Оның тіршілік циклі Солтүстік Каспийдің таяз суларымен тығыз байланысты, онда көбею және маусымдық көші-қон жүреді.

Қорғалатын аумақтар және қоршаған ортаны бақылау

ҚМГ келісімшарттық учаскелерде кешенді экологиялық мониторинг жүргізеді, оның ішінде флора мен фаунаың жағдайын, теңіз суының сапасын, түбіндегі шөгінділерді және атмосфералық ауаны бақылау бар. Каспий теңізіндегі ерекше қорғалатын табиғи аумақтар мен қорықтардың жанында орналасқан Исатай, Абай және Әл-Фараби учаскелерінде жұмыстар жүргізілуде.

Қатысатын аймақтардың қорғалатын аумақтары

Маңғыстау облысында Үстірт мемлекеттік табиғи қорығы, Кендірлі-Қаясан табиғи қорығы, сондай-ақ жабайы табиғат қорықтары және аймақтық табиғи саябақ орналасқан. Бұл аумақтар сирек кездесетін және осал жануарлар мен құс түрлерін, соның ішінде дуадақ пен сақ сұңқарды сақтау үшін құрылған.

Ақтөбе облысында орналасқан Көкжиде-Құмжарған мемлекеттік табиғи қорығы ұлттық және халықаралық маңызы бар бірегей геологиялық нысандарды қамтиды.

Мұнай өндіру аймақтарындағы қоршаған ортаны бақылау

ҚМГ қорғалатын табиғи аумақтардың жанында орналасқан мұнай өндіру нысандарында қатаң экологиялық бақылауды жүзеге асырады. Өріқтау, Әлібекмола және Қожасай кен орындарында қоршаған орта мен жер асты суларының мониторингі жалғасуда. Қаражанбас кен орнында өндірістік экологиялық мониторинг аясында флора мен фаунаы үнемі бақылау жүргізіледі.

ЗАҢДЫ ТАЛАПТАРЫНА СӘЙКЕСТІК ЖӘНЕ ҚОРШАҒАН ОРТАҒА КЕЛТІРІЛГЕН ШЫҒЫНДАР

Қоршаған ортаны қорғау шығыстары

ҚМГ-ның экологиялық шығындарына қоршаған орта талаптарының сақталуын қамтамасыз етумен және өндірістік қызметтің қоршаған ортаға әсерін азайтумен байланысты шығындар кіреді, соның ішінде:

- реттеуші шығарындылар үшін қоршаған ортаға ақы төлеу;
- қоршаған ортаны қорғау шараларын қаржыландыру;
- қоршаған орта тәуекелдерін сақтандыру;
- қоршаған ортаны қорғау саласындағы өтемақы шараларын енгізу;
- қоршаған ортаға теріс әсердің алдын алуға және азайтуға бағытталған инвестициялар.

Атап айтқанда, құрамында мұнай бар қалдықтарды

қайта өңдеуге салынған инвестициялар көлемі 2015 жылдан бастап үш есеге ұлғайды, бұл компанияның қалдықтарды басқару саласындағы күш-жігерінің дәйекті өсуін көрсетеді.

2025 жылы ҚМГ-ның қоршаған ортаны қорғауға арналған жиынтық шығындары 26,4 млрд теңгені құрады. Қаржыландырудың негізгі бағыттарына мыналар кірді:

- қалдықтарды қалпына келтіру (қайта пайдалануға, қайта өңдеуге және жоюға дайындау), сондай-ақ тарихи ластануды жою;
- мұнаймен ластанған жерлерді қалпына келтіру;
- теңіз суларындағы мониторингті қоса алғанда, өндірістік қоршаған орта мониторингін жүргізу;
- ластаушы заттардың шығарындылары мен төгінділерін азайту мақсатында тазарту құрылыстарын жаңғырту;
- ағынды суларды тазарту қондырғыларын жөндеу және техникалық қызмет көрсету;
- шығарындыларды азайту бойынша техникалық және ұйымдастырушылық шараларды жүзеге асыру, соның ішінде қыздырғыштар мен сүзгілерді ауыстыру және орнату, катализаторлар мен басқа да технологиялық шешімдерді пайдалану.

Қоршаған ортаны қорғау туралы заңнаманы сақтау

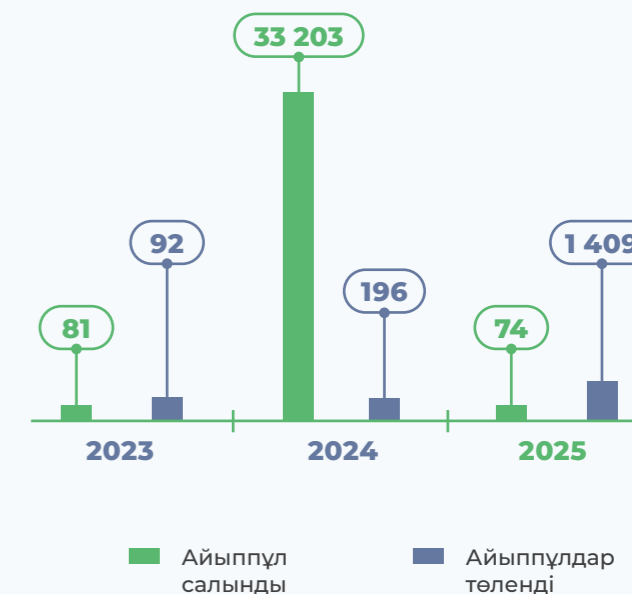
GRI 2-27

ҚМГ Компанияның барлық өндірістік нысандарында Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасының сақталуын жүйелі түрде бақылайды. Бұған ықтимал сәйкессіздіктерді анықтау және талдау, экологиялық тәуекелдерді бағалау және экологиялық талаптардың бұзылуының алдын алу шараларын енгізу кіреді.

2025 жылы Компанияға жалпы сомасы 74,01 млн теңге айыппұл салынды, оның ішінде 1 409,245 млн теңге төленді*. Сонымен қатар, ақшалай емес санкциялардың екі жағдайы тіркелді, бұл қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнаманы сақтаудың маңыздылығын көрсетеді.

Компания қоршаған ортаға әсерді азайту үшін қоршаған орта талаптарының сақталуын қамтамасыз ету, экологиялық тәуекелдерді азайту және ең жақсы қолжетімді әдістерді енгізу бойынша жұмысын жалғастыруда.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АЙЫППҰЛДАР, МЛН ТЕҢГЕ

* 2025 жылдың 30 қаңтарында «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ 2024 жылы салынған 30 939,488 млн теңге айыппұлды төледі. 2025 жылдың 10 қазанында Маңғыстау облыстық сотының әкімшілік істер жөніндегі сот алқасының шешімімен әкімшілік құқық бұзушылық құрамының болмауына байланысты бұрын төленген сома «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ бюджетіне қайтарылды.

ҚОСЫМШАЛАР

А қосымшасы: Есеп туралы	221
В қосымшасы : GRI мазмұн индексі	228
С қосымшасы: SASB салалық көрсеткіштері	240
D қосымшасы : IFRS S2 негізінде ақпаратты ашып көрсету	243
E қосымшасы : Қосымша ақпарат	246
F қосымшасы: Тәуелсіз тексеру туралы есеп	260
G қосымшасы : Глоссарий.....	266

А ҚОСЫМШАСЫ: ЕСЕП ТУРАЛЫ

GRI 2-3, 2-4, 2-5, 2-14, 3-1

ҚМГ 2008 жылдан бері жыл сайын тұрақты даму туралы есептерді дайындап және жариялап келеді. 2012 жылдан бастап есептілік Жаһандық есептілік бастамасы (GRI) стандарттарына сәйкес дайындалып келеді, бұл Компанияның қызметі туралы ақпаратты ашудың жүйелі, бірізді және салыстырмалы тәсілін қамтамасыз етеді.

Бұл Есеп GRI 11: Мұнай және газ 2021 стандарттарын қоса алғанда, GRI стандарттарына сәйкес дайындалды және ҚМГ қызметінің маңызды экономикалық, экологиялық және әлеуметтік аспектілерін көрсетеді. Дайындау процесінде SASB мұнай-газ саласы стандарттарының талаптары, сондай-ақ IFRS S1 «Тұрақтылыққа қатысты ақпараттарды ашудың жалпы талаптары» және IFRS S2 «Климатқа қатысты ақпараттарды ашу» ережелері ескерілді, бұл халықаралық ESG және климаттық есеп беру тәжірибелеріне сәйкестікті қамтамасыз етеді.

Есепті кезең 2025 күнтізбелік жылды – 2025 жылдың 1 қаңтарынан 31 желтоқсанына дейінгі кезеңді қамтиды. Трендтердің салыстырмалылығын және талдауын қамтамасыз ету үшін алдыңғы бірнеше жылдардағы негізгі көрсеткіштер ұсынылған. Қаржылық және операциялық нәтижелер ҚМГ компаниялар тобының шоғырландырылған деректері негізінде ұсынылған. Бұл есеп басқарушылық есептердің деректері мен ҚМГ-ның аудиттелген шоғырландырылған қаржылық есептіліктерін пайдалану арқылы дайындалды, олар Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындалды және жыл сайын жарияланады.

Есептіліктің шекараларына Компания тікелей немесе жанама түрде дауыс беретін акциялардың (қатысу үлестерінің) 50%-ы және одан да көп бөлігін иеленетін ҚМГ және оның ЕТҰ-ы, сондай-ақ ҚМГ бақылауындағы заңды тұлғалар жатады. Шоғырландыру периметрінің егжей-тегжейлі сипаттамасы және жеке көрсеткіштер бойынша ақпаратты ашу туралы мәліметтер Есептің тиісті бөлімдері мен қосымшаларында келтірілген.

Есепті әзірлеу процесі GRI қағидаттарына негізделген, оның ішінде Компанияның экономикалық, экологиялық және әлеуметтік әсеріне негізделген маңызды тақырыптарды анықтау және олардың мүдделі тараптар үшін маңыздылығын бағалау бар. Дайындау процесіне маңызды тақырыптар тізімін жаңарту, тәуекелдер

мен мүмкіндіктерді талдау және мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу кірді. Тұрақтылықты басқару процесі және мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу тәсілдері туралы толығырақ ақпарат Есептің арнайы бөлімінде берілген.

Ашылған деректердің дәлдігі мен сенімділігін растау үшін Есептегі таңдалған көрсеткіштер тәуелсіз сыртқы растаудан өтеді. «А» белгісімен белгіленген көрсеткіштер 3000 СҚХТС (қайта қаралған) стандартына сәйкес шектеулі растаумен тәуелсіз сыртқы растаудан өтті. Кепілдік берушіні таңдау «Самұрық-Қазына» АҚ сатып алу рәсімдеріне сәйкес бәсекелестік процесі арқылы жүзеге асырылады. Тәуелсіз растау нәтижелері туралы есеп осы Есептің бөлігі ретінде ұсынылған.

Тұрақты даму туралы есеп ҚМГ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітіледі және мүдделі тараптарға ресми корпоративтік веб-сайтта жариялау және баспа нұсқасын тарату арқылы жеткізіледі. Есептің электрондық және интерактивті нұсқалары Компанияның ресми веб-сайтында қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде қолжетімді.

Осы Есепті дайындау ҚМГ қызметінің ашықтығын қамтамасыз етуге, ESG тәуекелдері мен мүмкіндіктерін басқару тәсілдерін ашуға және мүдделі тараптарды Компанияның тұрақты даму және ұзақ мерзімді құндылықтарды құру саласындағы стратегиялық басымдықтары мен нәтижелері туралы хабардар етуге бағытталған.

Есеп беру шекаралары

GRI 2-2

ҚМГ есеп беру шекаралары Компания тікелей немесе жанама түрде дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) 50% және одан астамына иелік ететін еншілес және тәуелді ұйымдарды, сондай-ақ қызметін Компания қолданыстағы нормативтік талаптар мен корпоративтік келісімдерге сәйкес бақылауға құқылы заңды тұлғаларды қамтиды.

2025 жылы есептілік периметріндегі өзгерістер корпоративтік қайта құрылымдауға байланысты болды: «ҚазМұнайГаз» Барлау және өндіру» АҚ заңды тұлғаның таратылуына байланысты есептілік периметрінен шығарылды, сондай-ақ ҚМГ-ның қатысу үлесінің 40%-ға дейін төмендеуіне байланысты «Полимер Продакшн» ЖШС де есептілік периметрінен алынып тасталды. Есепті жылы холдингтік инвестициялық қызметті жүзеге асыратын Соöperatieve KMG EP U.A. компаниясы есептілік шекарасына енгізілді. Есептілік периметріне енгізілген ЕТҰ-лардың жалпы саны 63 ЕТҰ-ны құрады.

Консолидацияланған қаржылық есептілік

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ҚМГ-ның шоғырландырылған қаржылық есептілігіне келесі негізгі ұйымдар енгізілген:

- «ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС
- «Қазақтүрікмұнай» ЖШС
- KMG Kashagan B.V.
- «Өзенмұнайгаз» АҚ
- «Ембімұнайгаз» АҚ
- Dunga Operating GmbH
- «ҚазТрансОйл» АҚ
- «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТҚҚ» ЖШС
- Cooperative KazMunayGas PKI U.A.
- «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС
- «Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС
- KMG International N.V.
- «KMG Drilling&Services» ЖШС

Тұрақты даму туралы есеп беру шекараларына Компанияның операциялық қызметін бақылауға құқығы бар және ҚМГ-ның шоғырландырылған қаржылық есептілігінде ХҚЕС-ке сәйкес үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын 15 бірлескен кәсіпорын кіреді.

Қаржылық емес көрсеткіштерді біріктіру тәсілі

Қаржылық емес көрсеткіштерді біріктіру тәсілі операциялық бақылау қағидатына негізделген. Тиісті бөлімдер мен көрсеткіштер бойынша есеп беру периметріне енгізілген ұйымдар үшін деректер акциялар бойынша пропорционалды бөлусіз толық көлемде (100%) есепке алынады.

Шетелдік ЕТҰ бойынша есептілік шекаралары

Тұрақты даму жөніндегі есептің шекараларын қалыптастыру кезінде Қазақстан Республикасының ұлттық заңнамасының талаптары, сондай-ақ Компанияның қолданыстағы ішкі нормативтік құжаттары ескерілді. Осыған байланысты тұрақты дамудың жекелеген бағыттары бойынша көрсеткіштер негізінен Қазақстан Республикасының аумағында қызмет жүзеге асыратын ұйымдар бойынша шоғырландырылады. Өзге юрисдикцияларда жұмыс істейтін және өзге де реттеу күшіне енетін, сондай-ақ компания саясатынан өзгеше өзінің ішкі нормативтік құжаттарын қолданатын топтардың шетелдік компаниялары парниктік газдар шығарындыларын қоспағанда, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау көрсеткіштерін, сатып алу практикасын және экологиялық көрсеткіштерді қоса алғанда, жекелеген көрсеткіштер бойынша шоғырландыру периметріне енгізілмейді. Барлық көрсеткіштер бойынша есептіліктің егжей-тегжейлі шекаралары «Есептіліктің шекаралары» 28-кестесінде келтірілген.

Компанияның негізгі шетелдік активі – Еуропада қызметін жүзеге асыратын және Румыниядағы қайта өңдеу активтерін Rompetrol Rafinare S.A. арқылы басқаратын KMG International N.V. болып табылады. KMG International N.V. және Rompetrol Rafinare S.A. жеке-жеке тұрақты даму саласындағы еуропалық реттеу талаптарына (ESRS/CSRD) сәйкес өз есептерін жариялайды, есептер мына сілтеме бойынша қолжетімді: <https://www.rompetrol.com/group-reports>.

Компания барлық еншілес ұйымдар бойынша қаржылық емес деректерді жинау және

шоғырландыру процестерін жүйелі түрде жетілдіріп келнеді. Компанияның бағалауына сәйкес, шетелдік ЕТҰ бойынша консолидация үшін қажетті көрсеткіштер алдағы үш жыл ішінде салыстырмалы негізде қолжетімді болады.

KMG International N.V. компаниясын қоспағанда, ҚМГ-ның негізгі өндірістік қызметінің бөлігі ретінде мұнай мен газ өндіретін немесе өңдейтін басқа шетелдік еншілес және тәуелді компаниялары жоқ.

Бөлімдер мен көрсеткіштер бойынша есеп беру шекаралары

Қаржылық емес есептіліктің бөлімдері ҚМГ компаниялар тобының нақты қызмет түрлерін ескере отырып қалыптастырылады және келесі қамту салаларын қамтиды:

- **Корпоративтік басқару** – қатысу үлесіне қарамастан, Компанияның барлық еншілес және тәуелді ұйымдарын қамтиды.
- **Қаржылық және операциялық нәтижелер Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (IFRS) сәйкес дайындалған шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде ұсынылады.**
- **Персоналды басқару** – Компанияның кадр және HR процестеріне сәйкес ҚМГ компаниялар тобының ұйымдарын қамтиды.
- **Қауымдастықтар және әлеуметтік инвестициялар** – әлеуметтік бағдарламаларды іске асыруға қатысатын негізгі еншілес және тәуелді компанияларға қолданылады.
- **Өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау** – негізгі өндірістік компанияларды қамтиды.
- **Су ресурстарын қорғау** – суды айтарлықтай пайдаланатын кәсіпорындарды қамтиды.
- **Парниктік газдар шығарындылары** – мұнай мен газ өндіру және өңдеу, сондай-ақ мұнай тасымалдау саласында жұмыс істейтін ірі ұйымдарды қамтиды.
- **Атмосфералық ауаны қорғау** – ластаушы заттар шығарындыларының ең көп көлемі бар ұйымдарды қамтиды.
- **Шикі газды ұтымды пайдалану** – шикі газдың ең көп көлемі бар компанияларға қолданылады.
- **Энергия ресурстарын пайдалану және энергия тиімділігін арттыру** – энергияны ең көп қажет ететін салаларды қамтиды.

- **Қалдықтарды басқару** – мұнай мен газ өндіру және өңдеу, сондай-ақ мұнай тасымалдау саласында жұмыс істейтін ірі ұйымдарды қамтиды.
- **Биоалуантүрлілік** – ақпаратты ашу Компанияның биоалуантүрлілікке әсерін басқару тәсілдерін, ең маңызды әсер ететін учаскелердің орналасқан жері мен экологиялық жағдайын сипаттауды және Компанияның қызметі экожүйелерге әсер етуі мүмкін тікелей факторлардың сапалық сипаттамасын қамтиды.

В ҚОСЫМШАСЫ: GRI МАЗМҰН ИНДЕКСІ

«Content Index-Advanced Service» қызметіне қатысты GRI Services қызметі GRI мазмұнының индексі GRI Стандарттарының есеп беру талаптарына сәйкес ұсынылғанын және индекстегі ақпарат нақты ұсынылғанын, және де мүдделі тараптарға қолжетімді екенін қарастырды.

Қызмет Есептің ағылшын тілі нұсқасында орындалды.

Стандартты қолдану туралы мәлімдеме	«Қазмұнайгаз» ҰК АҚ 2025 жылдың 1 қаңтары мен 31 желтоқсаны аралығындағы GRI Стандарттарына сәйкес есеп берді.
Қолданылған GRI 1	GRI 1: 2021 жылғы негізгі ережелер
Қолданылатын GRI салалық стандарты	GRI 11: Мұнай-газ секторы 2021

GRI стандарты	Көрсеткіштің атауы	Бет нөмірі	Әрекетсіздік / әрекетсіздік себебі және / немесе тікелей жауаптар	GRI Салалық стандарт нөмірі
GRI 2: Жалпы ақпарат 2021	1. Ұйым және оның есеп беру тәжірибесі			
	2-1 Ұйым туралы мәліметтер	21		
	2-2 Тұрақты даму туралы есепке енгізілген ұйымдар	222		
	2-3 Есеп беру кезеңі, жиілігі және байланыс тұлғасы	221		
	2-4 Ақпаратты қайта қарау	221		
	2-5 Есепті сыртқы куәландыру	221, 261		
	2. Іс-шаралар және қызметкерлер			
	2-6 Қызмет аясы, құн құру тізбегі және басқа да іскерлік қатынастар	28		
	2-7 Қызметкерлер	124, 247, 248		
	2-8 Қызметкерлер болып табылмайтын жұмыскерлер	124, 147		
	3. Корпоративтік басқару			
	2-9 Басқару органының құрылымы мен құрамы	79		
	2-10 Ең жоғары басқару органын тағайындау және сайлау	82		
	2-11 Жоғарғы басқару органының төрағасы	82, 83		
	2-12 Әсерді басқаруды қадағалаудағы ең жоғары басқару органының рөлі	46, 84		
	2-13 Әсерді басқару бойынша жауапкершілікті беру	46, 84		
	2-14 Тұрақты даму туралы есеп берудегі ең жоғары басқару органының рөлі	46, 221		
	2-15 Мүдделер қарама-қайшылығы	87, 96		
	2-16 Маңызды мәселелерді хабарлау	88		
	2-17 Жоғарғы басқару органының ұжымдық білімі	90		
2-18 Жоғарғы басқару органының тиімділігін бағалау	91			
2-19 Сыйақы саясаты	91			
2-20 Сыйақыны анықтау процесі	91			

	2-21 Жылдық жалпы сыйақы коэффициенті	-	Сыйақы туралы ақпарат Директорлар кеңесі ҚМГ веб-сайтындағы ҚМГ-ның 2024 жылға арналған жылдық есебінде көрсетілген: https://www.kmg.kz/ru/investors/reporting/	
	4. Стратегия, саясат және тәжірибе			
	2-22 Тұрақты даму стратегиясы туралы мәлімдеме	6, 8, 33, 44		
	2-23 Саяси міндеттемелер	138		
	2-24 Саяси міндеттемелерді кіріктіру	138		
	2-25 Теріс әсерлерді жою процестері	94, 138		
	2-26 Кеңес беру және алаңдаушылықты білдіру тетіктері	94, 138		
	2-27 Заңдар мен нормативтік ережелерді сақтау	95, 259	Ақпараттың қолжетімсіздігі/толық еместігі: әкімшілік айыппұлдар туралы ақпарат қазіргі уақытта қолжетімсіз немесе толық көлемде ұсынылмаған, бұл ҚМГ тобы деңгейінде мониторингтің орталықтандырылған механизмі болмауына байланысты, соның салдарынан ұйымдардың толық әрі салыстырмалы деректерді жинау мүмкіндігі шектеледі. Экологиялық айыппұлдар туралы мәліметтер ашып көрсетілгенімен, шетелдік еншілес ұйымдарға қатысты деректер реттеуші талаптардың және ішкі саясаттардың айырмашылықтарына байланысты толық емес күйінде қалып отыр, бұл ұйымдар арасындағы салыстырмалылықтың шектеулі болуына әкеледі. Ұйым деректерді жинау және мониторинг жүргізу процестерін жетілдіру бойынша шаралар қабылдауда; алдағы есепті кезеңдерде деректердің толықтығы мен салыстырмалылығы жақсарыды деп күтіледі.	
	2-28 Қауымдастықтарға мүшелік	118		
	5. Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу			
	2-29 Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу	114		
	2:30 Ұжымдық шарттар	135		
GRI 3: маңызды тақырыптар 2021	3-1 Маңызды тақырыптарды анықтау процесі	48		
	3-2 Маңызды тақырыптар тізімі	50		

Парниктік газдар және шығарындылары

GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	183		11.1
GRI 302: Энергия 2016	302-1 Ұйым ішіндегі энергия тұтынуы	190	Қолданылатын реттеу мен ішкі саясаттағы айырмашылықтар салдарынан салыстырмалы деректердің болмауына байланысты шетелдік ЕТҰ көрсеткіштерге енгізілмеген	11.1.2
	302-2 Ұйымнан тыс энергия тұтынуы	-	Ақпарат Қолжетімді емес. Тұтынуды өлшеу ұйымнан тыс энергия тасымалданбайды	11.1.3
	302-3 Энергия сыйымдылығы	194	Қолданылатын реттеу мен ішкі саясаттағы айырмашылықтар салдарынан салыстырмалы деректердің болмауына байланысты шетелдік ЕТҰ көрсеткіштерге енгізілмеген	11.1.4
	302-4 Энергия тұтынуды азайту	190, 192		
GRI 305: шығарындылар 2016	305-1 Парниктік газдардың тікелей шығарындылары (1-ауқым)	185		11.1.5
	305-2 Парниктік газдардың энергия тұтынудан болатын жанама шығарындылары (2-ауқым)	185		11.1.6
	305-3 Парниктік газдардың өзге де жанама шығарындылары (3-ауқым)	185		11.1.7
	305-4 Парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы	185		11.1.8

Климатқа бейімделу, тұрақтылық және өтпелі кезең

GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	170		11.2.1
GRI 201: Экономикалық белсенділік 2016	201-2 Климаттың өзгеруімен байланысты қаржылық салдарлар және басқа да тәуекелдер мен мүмкіндіктер	170	Климаттық тәуекелдерді сәйкестендіру жүргізіледі, бірақ қазіргі уақытта қаржылық әсерді бағалау жүргізіліп жатқан жоқ. Компания озон қабатын бұзатын газдар шығармайды.	11.2.2
GRI 305: Шығарынды 2016	305-5 Парниктік газдар шығарындыларын азайту	185, 192	Қолданылатын реттеу мен ішкі саясаттағы айырмашылықтар салдарынан салыстырмалы деректердің болмауына байланысты шетелдік ЕТҰ көрсеткіштерге енгізілмеген	11.2.3

Атмосфераға шығарындылар				
GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	196		11.3.1
GRI 305: Шығарындылар 2016	305-6 Озон қабатын бұзатын заттардың (ОБЗ) шығарындылары	-	Қолданылмайды; Компания озон қабатын бұзатын заттар шығармайды	
	305-7 Атмосфераға азот оксидтерінің (NOx), күкірт оксидтерінің (SOx) және басқа да маңызды ластаушы заттардың шығарындылары	196, 198	Шетелдік ЕТҰ қолданылатын реттеу талаптары мен ішкі саясаттардағы айырмашылықтарға байланысты салыстырмалы деректердің болмауына орай көрсеткішке енгізілген жоқ	11.3.2
GRI 416: Тұтынушылардың еңбек қауіпсіздігі және денсаулығы 2016	416-1 Өнім мен қызмет санаттарының тұтынушының денсаулығы мен қауіпсіздігіне әсерін бағалау	-	Қолданылмайды; Компания бұл әсерді зерттеу бойынша ешқандай зерттеулер жүргізген жоқ	11.3.3
Қалдық				
GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	208		11.5.1
GRI 306: Қалдықтар 2020	306-1 Қалдықтардың пайда болуы және қалдықтардың елеулі әсерлері	208		11.5.2
	306-2 Қалдықтардың елеулі әсерін басқару	208		11.5.3
	306-3 Пайда болған қалдықтар	208, 256	Қолданылатын реттеу мен ішкі саясаттағы айырмашылықтар	11.5.4
	306-4 Қайта өңдеуге жіберілген қалдықтар	208, 256	салдарынан салыстырмалы деректердің болмауына байланысты шетелдік ЕТҰ	11.5.5
	306-5 Көмуге жіберілген қалдықтар	208, 256	көрсеткіштерге енгізілмеген	11.5.6
Су және ағынды сулар				
GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	200		11.6.1
GRI 303: Су және ағынды сулар 2018	303-1 Сумен ортақ ресурс ретінде өзара әрекеттесу	200		11.6.2
	303-2 Ағынды суларды төгуге байланысты әсерлерді басқару	200		11.6.3
	303-3 Суды бұру	204, 254	Қолданылатын реттеу мен ішкі саясаттағы айырмашылықтар салдарынан салыстырмалы деректердің болмауына байланысты шетелдік ЕТҰ көрсеткіштерге енгізілмеген	11.6.4
	303-4 Су ағызу	205, 254		11.6.5
	303-5 Су тұтыну	206, 254		11.6.6

Жабылу және қалпына келтіру				
GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	123		11.7.1
GRI 402: Еңбек қатынастары және басқару 201	402-1 Операциялық өзгерістер туралы жедел ескерту мерзімдері	123		11.7.2
GRI 404: Оқыту және білім беру 2016	404-2 Қызметкерлерді дамыту және ауысуға көмек көрсету бағдарламалары	128		11.7.3
GRI 11: Мұнай және газ 2021	Ұйымның жабылу және қалпына келтіру үшін құрған қаржы резервтерінің жалпы ақшалай құны	211		11.7.6
Активтердің тұтастығы және маңызды оқиғаларды басқару				
GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	208		11.8.1
GRI 306: Ағынды сулар және қалдықтар 2016	306-3 Ауқымды төгілулер	212		11.8.2
Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау				
GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	147		11.9.1
GRI 403: Жұмыс орнындағы денсаулық және қауіпсіздік 2018	403-1 Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғауды басқару жүйесі	154, 155, 158		11.9.2
	403-2 Қауіпті анықтау, тәуекелді бағалау және оқиғаны тергеу	154,155		11.9.3
	403-3 Еңбекті қорғау және өндірістік қауіпсіздік қызметі	147, 158		11.9.4
	403-4 Жұмыс орнындағы еңбекті қорғау және қауіпсіздік мәселелері бойынша қызметкерлердің қатысуы, консультациялар мен коммуникациялар	158		11.9.5
	403-5 Жұмыс орнында еңбекті қорғау және қауіпсіздік мәселелері бойынша қызметкерлерді даярлау	128, 158		11.9.6
	403-6 Қызметкерлердің денсаулығын нығайту бағдарламалары	158		11.9.7
	403-7 Іскерлік қарым-қатынастармен байланысты еңбек қауіпсіздігі мен денсаулығына әсер етудің алдын алу және азайту	156, 158		11.9.8
	403-8 Еңбек қауіпсіздігі менеджменті жүйесімен қамтылған қызметкерлер	147, 253	Қолданылатын реттеу мен ішкі саясаттағы айырмашылықтар салдарынан салыстырмалы деректердің болмауына байланысты шетелдік ЕТҰ көрсеткіштерге енгізілмеген	11.9.9
	403-9 Өндірістік жарақаттанудың түрлері мен деңгейі	147, 153, 154, 155, 156		11.9.10
	403-10 Кәсіби аурулар	158		11.9.11

Жұмыспен қамту тәжірибесі				
GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	123		11.10.1
GRI 401: Жұмыспен қамту 2016	401-1 Жаңа қызметкерлерді жұмысқа қабылдау және кадрлардың тұрақтамауы	124, 127, 251		11.10.2
	401-2 Толық уақытты қызметкерлерге берілетін, бірақ уақытша немесе жартылай уақытты қызметкерлерге берілмейтін жеңілдіктер	133, 135		11.10.3
	401-3 Бала күтіміне байланысты демалыс	124, 252		11.10.4
GRI 404: Оқыту және білім беру 2016	404-1 Бір қызметкерге жылына орташа оқу сағатының саны	128, 252		11.10.6
	404-3 Тұрақты нәтижелер мен мансаптық өсу туралы шолуларды алатын қызметкерлердің пайызы	130, 252		
GRI 414: Жеткізушіні бағалау әлеуметтік критерийлер бойынша 2016	414-1 Әлеуметтік критерийлер бойынша тексеруден өткен жаңа жеткізушілер	-	Ақпараттың қолжетімсіздігі/ толық еместігі: сатып алулар туралы ақпарат қазіргі уақытта қолжетімсіз, себебі сатып алу қызметіне қатысты деректер «Самұрық-Қазына» АҚ тарапынан орталықтандырылған түрде басқарылып, жекелеген ұйымдар деңгейінде толық көлемде қолжетімді емес. Осыған байланысты ұйым есепті кезең үшін толық ақпаратты аша алмайды. Ұйым қажетті деректерді алу мақсатында сатып алудың орталық функциясымен өзара әрекеттесуде; аталған ақпараттың бір бөлігі келесі есепті кезеңдерде қолжетімді болады деп күтіледі.	11.10.8
	414-2 Жеткізу тізбегіндегі теріс әлеуметтік әсерлер және қолданылған шаралар	-	Ақпараттың қолжетімсіздігі/ толық еместігі: сатып алулар туралы ақпарат қазіргі уақытта қолжетімсіз, себебі сатып алу қызметіне қатысты деректер «Самұрық-Қазына» АҚ тарапынан орталықтандырылған түрде басқарылып, жекелеген ұйымдар деңгейінде толық көлемде қолжетімді емес. Осыған байланысты ұйым есепті кезең үшін толық ақпаратты ашып көрсету мүмкіндігіне ие емес. Ұйым қажетті деректерді алу мақсатында сатып алудың орталық функциясымен өзара әрекеттесуде; аталған ақпараттың бір бөлігі алдағы есепті кезеңдерде қолжетімді болады деп күтіледі.	11.10.9
Кемсітушілікке жол бермеу және тең мүмкіндіктер				
GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	123		11.11.1
GRI 202: Нарықтағы қатысуы 2016	202-1 Жалақының базалық деңгейінің жыныс және жергілікті ең төменгі жалақы деңгейіне қатынасы	133		
	202-2 Жергілікті қауымнан жұмысқа алынған жоғары басшылық өкілдерінің үлесі	124, 133		11.11.2

GRI 405: Әртүрлілік және тең мүмкіндіктер 2016	405-1 Басқару органдары мен қызметкерлердің әртүрлілігі	124, 247, 249, 250		11.11.5
	405-2 Әйелдер мен ерлердің базалық жалақысы мен еңбекақысының арақатынасы	133	Қолданылатын реттеу мен ішкі саясаттағы айырмашылықтар салдарынан салыстырмалы деректердің болмауына байланысты шетелдік ЕТҰ көрсеткіштерге енгізілмеген	11.11.6
GRI 406: Кемсітушілікке жол бермеу 2016	406-1 Кемсітушілік жағдайлары және қабылданған түзету шаралары	138		11.11.7
GRI 408: Балалар еңбегі 2016	408-1 Балалар еңбегін пайдалану қаупі бар мердігерлер. Дәл осындай проблема туындауы мүмкін мердігерлер	138		
Экономикалық әсерлер				
GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	99		11.14.1
GRI 201: Экономикалық белсенділік 2016	201-1 Құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн	99	Ел бойынша бөлініс берілмеген, себебі Топтың маңызды экономикалық қызметі Қазақстан Республикасында жүзеге асырылады.	11.14.2
	201-3 Белгіленген жеңілдіктермен зейнетақы жоспарларына байланысты ұйымның міндеттемелерін қамтамасыз ету	134		
GRI 203: Жанама экономикалық әсерлер 2016	203-1 Инфрақұрылымға және қосалқы қызметтерге инвестициялар	101, 144	Қолданылатын реттеу мен ішкі саясаттағы айырмашылықтар салдарынан салыстырмалы деректердің болмауына байланысты шетелдік ЕТҰ көрсеткіштерге енгізілмеген	11.14.4
	203-2 Маңызды жанама экономикалық әсерлер	101	Ақпараттың қолжетімсіздігі/ толық еместігі: жанама экономикалық әсерлер туралы ақпарат қазіргі уақытта толық емес, себебі Компания әлі де сыртқы бағдарлы көрсеткіштерге, мүдделі тараптардың басымдықтарына, сондай-ақ тиісті ұлттық және халықаралық стандарттарға, хаттамаларға және стратегиялық күн тәртібіне сәйкестендірілген формалданған бағалау әдістемесін енгізбеген. Осыған байланысты ұйым есепті кезең үшін толық әрі жан-жақты ақпаратты ашып көрсету мүмкіндігіне ие емес. Компания тиісті бағалау әдістемелері мен рәсімдерін әзірлеу процесінде; алдағы есепті кезеңдерде ақпаратты ашып көрсету көлемі кеңейтіліп, өзектендіріледі деп күтіледі.	11.14.5
GRI 204: Сатып алу тәжірибелері 2016	204-1 Жергілікті мердігерлерге жұмсалған шығындардың үлесі	108	Қолданылатын реттеу мен ішкі саясаттағы айырмашылықтар салдарынан салыстырмалы деректердің болмауына байланысты шетелдік ЕТҰ көрсеткіштерге енгізілмеген	11.14.6

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес				
GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	96		11.20.1
GRI 205: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл 2016	205-1 Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бағаланған транзакциялар	96	Ақпараттың қолжетімсіздігі/ толық еместігі: сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау және тиісті оқыту туралы ақпарат қазіргі уақытта толық емес, бұл кешенді деректерге қолжетімділіктің шектеулі болуына байланысты, сондай-ақ деректер бойынша есептілік жүйесінің қолданыстағы кемшіліктерін көрсетеді. Осыған байланысты ұйым есепті кезең үшін толық ақпаратты ашып көрсету мүмкіндігіне ие емес. Компания аталған олқылықтарды жою үшін деректер бойынша есептілік жүйесін жетілдіру шараларын іске асыруда; деректердің толық қолжетімділігі алдағы үш жыл ішінде қамтамасыз етіледі деп күтіледі.	11.20.2
	205-2 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдер бойынша коммуникация және оқыту	96	Ақпараттың қолжетімсіздігі/ толық еместігі: есепті кезең ішінде кешенді деректерге қолжетімділіктің шектеулі болуына байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау және тиісті оқыту туралы ақпарат қазіргі уақытта толық емес, бұл деректерді жинау процестеріндегі кемшіліктерді көрсетеді. Сонымен қатар, қолданылатын реттеуші талаптар мен ішкі саясаттардағы айырмашылықтарға байланысты шетелдік еншілес ұйымдар бойынша деректер жоқ немесе өзара салыстырмалы емес. Компания деректерді жинау және мониторинг жүйелерін жетілдіру бойынша шаралар қабылдауда; тиісті жақсартуларды алдағы үш жыл ішінде енгізу жоспарлануда. Алдағы есепті кезеңдерде деректердің толықтығы мен салыстырмалылығы едәуір жақсарады деп күтіледі.	11.20.3
	205-3 Сыбайлас жемқорлықтың расталған жағдайлары және қабылданған шаралар	96	Қолданылатын реттеу мен ішкі саясаттағы айырмашылықтар салдарынан салыстырмалы деректердің болмауына байланысты шетелдік ЕТҰ көрсеткіштерге енгізілмеген	11.20.4

Биоалуантүрлілік				
GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	213		11.4.1
GRI 101: Биоалуантүрлілік 2024	101-1 Биоалуантүрліліктің жоғалуын тоқтату және қалпына келтіру саясаты	-	Қолданылмайды. Есепті кезеңде Компания Куньмин-Монреаль Биоалуантүрлілік шеңберінің 2030 және 2050 жылдарға арналған мақсаттарына тікелей қатысты ешқандай жеке мемлекеттік міндеттемелер қабылдаған жоқ.	11.4.2
	101-2 Биоалуантүрлілікке әсерді басқару	213		11.4.3
	101-3 Генетикалық ресурстарға қол жеткізу және жеңілдіктерді әділ және тең бөлу	-	Қолданылмайды. Компанияның қызметі генетикалық ресурстарды немесе қолжетімділік пен пайданы бөлісу тетіктерін пайдалануды қамтымайды.	
	101-4 Биоалуантүрлілікке әсерді анықтау	-	Есепті күнге дейін жеткізу тізбегін ескере отырып, ең маңызды әсерлерді анықтаудың ресми әдіснамасы енгізілген жоқ.	11.4.4
	101-5 Биоалуантүрлілікке әсер ететін нысандар	213, 258	Ақпараттың қолжетімсіздігі/ толық еместігі: объектілердің орналасуы, ауданы және экологиялық мәртебесі туралы ақпарат ашып көрсетіледі, алайда қазіргі уақытта бірқатар міндетті элементтер жоқ. Атап айтқанда, объектілердің сезімтал аумақтарға жақын орналасуы және оларды GRI 101 талаптарына сәйкес жіктеу туралы деректер жоқ. Сонымен қатар, биоалуантүрлілікке ең жоғары әсер ететін құн жасау тізбегі шеңберіндегі өнімдер мен қызметтер туралы, сондай-ақ әсерді азайту жөніндегі тиісті шаралар туралы ақпарат есептілік деңгейінде агрегатталмаған. Осыған байланысты ұйым есепті кезең үшін толық ақпаратты ашып көрсету мүмкіндігіне ие емес. Компания деректерді агрегаттау процестерін жетілдіру және оларды GRI талаптарына сәйкестендіру бойынша жұмыс жүргізуде; алдағы есепті кезеңдерде ақпаратты ашып көрсету сапасы мен толықтығы жақсарады деп күтіледі.	11.4.5

	101-6 Биоалуантүрліліктің жоғалуының тікелей себептері	213	Ақпараттың қолжетімсіздігі/ толық еместігі: объектілердің орналасуы, ауданы және экологиялық мәртебесі туралы ақпарат ашып көрсетіледі; алайда қазіргі уақытта бірқатар міндетті элементтер жоқ немесе толық көлемде ұсынылмаған. Атап айтқанда, объектілердің сезімтал аумақтарға жақын орналасуы және оларды GRI 101 талаптарына сәйкес жіктеу туралы деректер жоқ. Сонымен қатар, биоалуантүрлілікке елеулі әсер ететін құн жасау тізбегі шеңберіндегі өнімдер мен қызметтер, сондай-ақ тиісті қызмет жүзеге асырылатын елдер мен юрисдикциялар туралы ақпарат есептілік деңгейінде агрегатталмаған. Осыған байланысты ұйым есепті кезең үшін толық ақпаратты ашып көрсету мүмкіндігіне ие емес. Компания деректерді жинау және агрегаттау процестерін жетілдіру бойынша шаралар қабылдауда; алдағы есепті кезеңдерде деректердің толықтығы мен олардың GRI талаптарына сәйкестігін арттыру қамтамасыз етіледі деп күтіледі.	11.4.6
	101-7 Биоалуантүрлілік жағдайындағы өзгерістер	-	Есепті кезеңде GRI 101-7 талаптары форматындағы экожүйелердің негізгі жай-күйі мен өзгеру динамикасы туралы жүйеленген деректер жинақталған жоқ.	11.4.7
	101-8 Экожүйелік қызметтер	-	Компания GRI 101-8 әдіснамасына сәйкес экожүйелік қызметтер мен олардың бенефициарларына ресми бағалау жүргізген жоқ.	11.4.8

Жергілікті қауымдастықтар

GRI 3: маңызды тақырыптары 2021	3-3 Маңызды тақырыптарды басқару	144		11.15.1
GRI 413: Жергілікті қауымдастықтар 2016	413-1 Жергілікті тұрғындардың қатысуымен өткізілетін іс-шаралар, әсерді бағалау және дамыту бағдарламалары	144		11.15.2
	413-2 Жергілікті тұрғындарға айтарлықтай нақты және ықтимал теріс әсер ететін бөлімшелердің пайызы	144		11.15.3

Тиісті GRI салалық стандарттарында анықталған және маңызды емес деп саналатын тақырыптар	
Тақырып	Түсіндірме
GRI 11: Мұнай-газ секторы 2021	
11.12-тақырып Мәжбүрлі еңбек және қазіргі заманғы құлдық	Мәжбүрлі еңбек қаупі салыстырмалы түрде төмен деп саналды
11.13-тақырып Бірлестік бостандығы және ұжымдық келіссөздер	Тақырып маңызды болып таңдалмаса да, ҚМГ ұжымдық келісімдер және кәсіподақтармен жұмыс туралы егжей-тегжейлі ақпарат береді. «Адам ресурстарын басқару және дамыту» бөлімін («Кәсіподақтар және ұжымдық келісімдер» кіші бөлімі) қараңыз
11.16-тақырып Жер мен ресурстарға құқықтар	Жер ресурстарымен өзара әрекеттесу кезінде жергілікті халықтың құқықтарының бұзылу тәуекелдері салыстырмалы түрде төмен деп бағаланады
11.17-тақырып Байырғы халықтардың құқықтары	Компания жұмыс істейтін аймақтар байырғы халықтардың құқықтарының бұзылу қаупінің төмендігімен сипатталады
11.18-тақырып Қақтығыстар және қауіпсіздік	Компания қақтығыс аймақтарында жұмыс істемейді
11.19-тақырып Бәсекелестікке қарсы мінез-құлық	Бәсекелестіктің бұрмалануына байланысты әсерлер салыстырмалы түрде төмен деп саналды
11.21-тақырып Мемлекетке төлемдер	Компания Қазақстан Республикасы салық заңнамасының және халықаралық ашықтық стандарттарының талаптарын қатаң сақтайды. Осыған байланысты Компания жыл сайын GRI 207 «Салық есептілігі» ережелеріне сәйкес, сондай-ақ OECD BEPS Action 13 (Country-by-Country Reporting) қағидаттарын ескере отырып, тұрақты даму туралы есепте және ресми корпоративтік сайтта салық төлемдері туралы толық ақпаратты жариялайды. Бұл есеп беру жүйелі болғандықтан, «мемлекетке төлемдер» тақырыбы маңыздылықты бағалау процесінде басымдық ретінде қосымша бөлінбеді. «Корпоративтік басқару жүйесі» бөлімін қараңыз («салық саясаты және мемлекет пайдасына төлемдер» кіші бөлімі)
11.22-тақырып Қоғамдық саясат	Компания саяси мақсаттар үшін жарналар немесе басқа да салымдар жасамайды

С ҚОСЫМШАСЫ: SASB САЛАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Тақырып	Код	Көрсеткіш	Ақпаратты ашу	Түсініктеме
Парниктік газдар шығарындылары	EM-EP-110a.1	1-ауқым бойынша жиынтық тікелей шығарындылар, метанның үлесі, реттеуші шектеулермен қамтылған үлес	185	
	EM-EP-110a.2	1-ауқым бойынша жиынтық жаһандық шығарындылар көлемі, оның ішінде: (1) факелдерде көмірсутектерді жағу нәтижесінде; (2) өзге жану процестерінен; (3) технологиялық шығарындылардан; (4) өзге желдету шығарындыларынан; (5) ағып кетулерден	185	
	EM-EP-110a.3	1-ауқым шығарындыларын басқару жөніндегі ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді стратегияны немесе жоспарды сипаттау, шығарындыларды қысқарту бойынша мақсатты көрсеткіштер және осы мақсаттарға қол жеткізу барысын талдау	168	
Ауа сапасы	EM-EP-120a.1	Келесі ластанушы заттардың шығарындылары: (1) NOx (N ₂ O-ны қоспағанда), (2) SOx, (3) ұшпа органикалық қосылыстар (ҰОҚ), (4) қатты бөлшектер (PM10)	198	
Су ресурстарын басқару	EM-EP-140a.1	(1) алынған судың көлемі, (2) тұтынылған судың көлемі, олардың әрқайсысының жоғары немесе аса жоғары су тапшылығы бар өңірлердегі үлесі	204	
	EM-EP-140a.2	Түзілген судың және қайтарымды сулардың көлемі; оның ішінде үлесі: (1) төгілген, (2) қайта айдалған, (3) қайта өңделген; төгілген судағы көмірсутектердің құрамы	205	
	EM-EP-140a.3	Гидрожарылу ұңғымаларының үлесі, олар бойынша пайдаланылатын барлық химиялық заттар туралы ақпарат		
	EM-EP-140a.4	Базалық деңгеймен салыстырғанда жер асты немесе жер үсті суларының сапасы нашарлаған гидрожарылу учаскелерінің үлесі		
Биоалуантүрлілікке әсері	EM-EP-160a.1	Белсенді учаскелер үшін экологиялық басқару саясаты мен тәжірибелерін сипаттау	161	
	EM-EP-160a.2	(1) көмірсутектердің төгілу саны және (2) жиынтық көлемі, (3) Арктика аймағындағы көлем, (4) ESI 8–10 индекстері бар жағалау сызықтарына әсер ететін көлем, (5) төгілуден кейін жиналған көлем	212	
	EM-EP-160a.3	(1) дәлелденген қорлардың үлесі және (2) қорғалатын табиғи аумақтарға немесе жойылып бара жатқан түрлердің тіршілік ету ортасына жақын орналасқан ықтимал қорлардың үлесі	-	

Тақырып	Код	Көрсеткіш	Ақпаратты ашу	Түсініктеме
Қауіпсіздік, адам құқықтары және байырғы халықтардың құқықтары	EM-EP-210a.1	Қақтығыс аймақтарына жақын орналасқан (1) дәлелденген және (2) ықтимал қорлардың үлесі	-	Компания қақтығыс аймақтарына жақын аумақтарда қызмет жүргізбейді
	EM-EP-210a.2	Байырғы халықтардың жерлеріне жақын орналасқан (1) дәлелденген және (2) ықтимал қорлардың үлесі	-	Компания байырғы халықтардың жерлеріне жақын аумақтарда қызмет жүргізбейді
	EM-EP-210a.3	Адам құқықтарына, байырғы халықтардың құқықтарына әсерді және қақтығыс аймақтарындағы қызметті кешенді бағалау мен өзара іс-қимыл процестерін сипаттау	141	
Жергілікті қауымдастықтармен өзара қарым-қатынастар	EM-EP-210b.1	Жергілікті қауымдастықтардың құқықтары мен мүдделеріне байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару процесін сипаттау	141	
	EM-EP-210b.2	(1) техникалық емес кідірістердің саны және (2) ұзақтығы		
Жұмысшылардың денсаулығы мен қауіпсіздігі	EM-EP-320a.1	(1) тіркелетін оқиғалардың жалпы коэффициенті (TRIR), (2) өліммен аяқталған оқиғалар коэффициенті, (3) жазатайым оқиғалардың алдын алу коэффициенті (NMFR), (4) денсаулықты сақтау, еңбек қауіпсіздігі және төтенше жағдайларға ден қою бойынша орташа оқу сағаттарының саны: (а) штаттық қызметкерлер үшін және (б) мердігер ұйымдардың қызметкерлері үшін	153	
	EM-EP-320a.2	Барлау және өндірудің барлық өмірлік цикл кезеңдерінде қауіпсіздік мәдениетін қалыптастыруға бағытталған басқару жүйелерін сипаттау	148	

Тақырып	Код	Көрсеткіш	Ақпаратты ашу	Түсініктеме
Қорларды бағалау және капиталдық шығындар	EM-EP-420a.1	Көмірсутек қорлары деңгейлерінің көміртек шығарындыларының құнын ескеретін баға сценарийлеріне сезімталдығы	-	Қазіргі уақытта мұндай зерттеулер жүргізілмейді
	EM-EP-420a.2	Дәлелденген көмірсутек қорларындағы көмірқышқыл газының бағалау шығарындылары	-	Қазіргі уақытта мұндай зерттеулер жүргізілмейді
	EM-EP-420a.3	Жаңартылатын энергияға салынған инвестициялар көлемі, жаңартылатын энергияны сатудан түскен кіріс		
	EM-EP-420a.4	Көмірсутектерге баға мен сұраныстың, сондай-ақ климатты реттеудің барлау, сатып алу және активтерді дамыту стратегиясына әсерін талқылау	-	Қазіргі уақытта мұндай зерттеулер жүргізілмейді
Іскерлік этика және ашықтық	EM-EP-510a.1	Transparency International ұйымының сыбайлас жемқорлықты қабылдау индексында ең төменгі 20 орынға кіретін елдерде орналасқан (1) дәлелденген және (2) ықтимал қорлардың үлесі	-	Қазіргі уақытта мұндай зерттеулер жүргізілмейді
	EM-EP-510a.2	Ұйымның барлық қызмет бағыттары бойынша сыбайлас жемқорлық пен парақорлықтың алдын алу жүйесін сипаттау	96	
Құқықтық және нормативтік ортаны басқару	EM-EP-530a.1	Салаға әсер ететін экологиялық және әлеуметтік факторларға қатысты мемлекеттік нормативтік құқықтық актілерді немесе ұсыныстарды қалыптастырудағы корпоративтік ұстанымдарды талқылау	47	
Критикалық инциденттер тәуекелдерін басқару	EM-EP-540a.1	Негізгі герметикалық контурдың жоғалуына (LOPC) байланысты, маңыздылығы жоғары оқиғалар (1-деңгей) үшін процестік қауіпсіздік бойынша оқиғалар коэффициенті (PSE)		
	EM-EP-540a.2	Апаттық және төтенше тәуекелдерді анықтау және оларды төмендету үшін қолданылатын басқару жүйелерін сипаттау	151	
Жұмыс көрсеткіштері	EM-EP-000.A	Өндіру: (1) мұнай, (2) табиғи газ, (3) синтетикалық мұнай, (4) синтетикалық газ	2, 248	
	EM-EP-000.B	Теңіздегі кен орындарының саны	249	
	EM-EP-000.C	Құрлықтағы кен орындарының саны	249	

D ҚОСЫМШАСЫ: IFRS S2 НЕГІЗІНДЕ АҚПАРАТТЫ АШЫП КӨРСЕТУ

Компонент	IFRS S2 талаптары	Ақпаратты ашу талабы	Есепте ашылатын ақпарат	Есеп бөлімі / кіші бөлім
Басқару	S2.6(a)(i-v)	Директорлар кеңесі мен комитеттердің климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді қадағалаудағы рөлі, қарау жиілігі, күн тәртібі, менеджменттің есептілігі, оның ішінде тиімділік көрсеткіштерінің сыйақы саясатына енгізілуі	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктер бойынша Директорлар кеңесінің қадағалауы, төмен көміртектегі даму бағдарламасын (ТҚДБ) 2060 жылға дейін бекіту, мақсаттар мен инвестициялық басымдықтарды айқындау	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Басқару			Климаттық мәселелерді профильдік комитет — қауіпсіздік, еңбекті және қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі комитетте (ҚЕҚОҚТДК) қарау, бақылаудың жүйелілігі, менеджменттің есептері, көрсеткіштерді мониторингтеу	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Басқару			Климаттық және ESG-ҚНҚ-інің басшылықтың сыйақы жүйесіне интеграциялау	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Басқару	S2.6(b)(i-ii)	Атқарушы басшылықтың рөлі, өкілеттіктері және басқару процестері	Басқарма мен атқарушы басшылықтың Төмен көміртектегі даму бағдарламасын (ТҚДБ-2060) іске асырудағы рөлі, жауапкершіліктерді бөлу	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Стратегия	S2.10 (c-d)	Уақыт шеңберлерін айқындау (қысқа, орта және ұзақ мерзімді)	Қысқа, орта және ұзақ мерзімді жоспарлау шеңберлерін айқындау	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Стратегия	S2.10(a-b)	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді сәйкестендіру	Физикалық және өтпелі климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді сәйкестендіру	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Стратегия	S2.13(a-b)	Тәуекелдер мен мүмкіндіктердің бизнес-модельге, стратегияға және қаржылық жоспарлауға әсері	Климаттық факторлардың бизнес-модель мен стратегияға әсері	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Стратегия	S2.16(c-d)	Қаржылық және инвестициялық жоспарлауға, оның ішінде капиталдық шығындарға (CAPEX) әсері	Қаржылық және инвестициялық жоспарлауға, оның ішінде капиталдық шығындарға (CAPEX) әсері	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі

Компонент	IFRS S2 талаптары	Ақпаратты ашу талабы	Есепте ашылатын ақпарат	Есеп бөлімі / кіші бөлім
Стратегия	S2.14(a)(i-v)	Өтпелі жоспар және декарбонизациялау жөніндегі шаралар	Өтпелі жоспар (ТҚДБ-2060), декарбонизациялау бағыттары және негізгі іс-шаралар	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Стратегия	S2.14(b)	Негізгі іс-шаралар мен жобаларды іске асыру	Энергия тиімділігі, жаңартылатын энергия көздері (ЖЭК), метан, CCUS, сутегі, SAF, офсеттер және су ресурстары бойынша жобаларды іске асыру	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі;
Стратегия	S2.15(a, b)	Климаттық факторлардың ағымдағы және күтілетін қаржылық әсерлері	Климаттық тәуекелдердің ағымдағы және күтілетін қаржылық әсерлері және реттеу шаралары (ETS, айыппұлдар, сақтандыру)	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Стратегия	S2.16(a,c,d)	Уақыт шеңбері бойынша күтілетін қаржылық салдарлар	Қысқа, орта және ұзақ мерзімді күтілетін қаржылық салдарлар	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Стратегия	S2.16(b)	Келесі кезеңде баланстық көрсеткіштердің елеулі түзетілу тәуекелі	Реттеуші өзгерістерге сезімталдықтың сапалық бағасы	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Стратегия	S2.22(a-b)	Сценарийлік талдау және стратегияның тұрақтылығы	ТҚДБ-2060 шеңберіндегі сценарийлік талдау (RCP/NGFS), стратегияның дамуы және активтер портфелінің тұрақтылығы	Система управления климатическими рисками и возможностями
Тәуекелдерді басқару	S2.25(a)	Климаттық тәуекелдерді сәйкестендіру, бағалау және басымдықтарын айқындау процестері	Корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесіне (КТБЖ) интеграциялау; дереккөздер, ықпал ету ықтималдығының критерийлері, тәуекелдер тізілімін жаңарту	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Тәуекелдерді басқару	S2.25(b)	Климаттық мүмкіндіктерді сәйкестендіру, бағалау, басымдықтарын айқындау және бақылау процестері	Тәуекелдерді төмендету шаралары (энергия тиімділігі, ЖЭК, LDAR, CCUS, инфрақұрылымды бейімдеу)	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі

Компонент	IFRS S2 талаптары	Ақпаратты ашу талабы	Есепте ашылатын ақпарат	Есеп бөлімі / кіші бөлім
Тәуекелдерді басқару	S2.25(c)	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді сәйкестендіру, бағалау, басымдықтарын айқындау және мониторингтеу процестерін ұйымның жалпы тәуекелдерді басқару процесіне интеграциялау дәрежесі мен тәсілі	Бақылау және қадағалау, MRV, ACM, басқарушылық есептілік	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Тәуекелдерді басқару	S2.25(c)	Процестерді тәуекелдерді басқарудың жалпы жүйесіне интеграциялау	Климаттық тәуекелдерді ERM жүйесіне, бюджеттеу және инвестициялық процестерге интеграциялау	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Метрикалар мен мақсаттар	S2.29(a)(i-vi)	Парниктік газдар шығарындылары; қамту ауқымы (1, 2, 3-ауқымдар), шекаралар және қолданылатын әдістемелер	1-ауқым, 2-ауқым, 3-ауқым; шоғырландыру шекаралары; есептеу әдістемелері; MRV (өлшеу, есепке алу және верификация)	Парниктік газдар шығарындылары
Метрикалар мен мақсаттар	S2.29(b)	Физикалық тәуекелдерге ұшыраған активтер/қызмет	Физикалық климаттық тәуекелдерге ұшыраған активтер/операциялар туралы сапалық ақпарат (сандық үлестерсіз)	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Метрикалар мен мақсаттар	S2.29(c)	Өтпелі тәуекелдерге ұшырау деңгейі	Реттеуші және нарықтық өзгерістерге ұшыраған активтер/операциялар (көміртекті реттеу, ETS талаптары, ACM)	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі
Метрикалар мен мақсаттар	S2.29(d-e)	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқаруға бағытталған CAPEX/OPEX	Декарбонизацияға, бейімделуге және төмен көміртекті технологияларға салынған инвестициялар	Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару жүйесі;
Метрикалар мен мақсаттар	S2.29(f)(i-ii)	Көміртекке ішкі баға (түрі, деңгейі, қамту ауқымы, қайта қарау)	Инвестициялық жобаларды бағалау кезінде көміртекке ішкі бағаны пайдалану	Парниктік газдар шығарындыларын қысқарту саласындағы мақсаттар
Метрикалар мен мақсаттар	S2.29 (g)(i)	Басшылықтың сыйақысын айқындау кезінде климатқа байланысты факторлардың ескерілуі	Климаттық және ESG-ҚНҚ көрсеткіштерін басшылықтың сыйақы жүйесіне интеграциялау	Климаттың өзгеруі және төмен көміртекті даму
Метрикалар мен мақсаттар	S2.33-S2.35	Парниктік газдар шығарындыларын қысқарту жөніндегі мақсаттар және ілгерілеу көрсеткіштері	Парниктік газдар шығарындыларын қысқарту бойынша сандық мақсаттар (2031/2060), базалық жыл, мониторинг және ілгерілеуді бағалау	Парниктік газдар шығарындыларын қысқарту саласындағы мақсаттар
Метрикалар мен мақсаттар	S2.36(e)	Көміртек кредиттері мен офсеттерді пайдалану	Көміртек кредиттері мен офсеттік жобаларды қолдану тәсілдері	Климаттық стратегия шеңберіндегі негізгі жобалар

Е ҚОСЫМШАСЫ: ҚОСЫМША АҚПАРАТ

Өндірістік көрсеткіштер

КЕСТЕ 29. НЕГІЗГІ ӨНДІРІСТІК КӨРСЕТКІШТЕР

Негізгі өнімділік көрсеткіштер	Өлшем бірліктері	2023	2024	2025
Мұнай-газ секторы				
Мұнай және газ конденсатын өндіру	мың т/жылына	23 532	23 837	26 211
Мұнай және газ конденсатын өндіру (тәулігіне)	мың т/тәулік	64,471	65,128	71,811
Табиғи және ілеспе газды өндіру	млн м ³ /жыл	9 459	9 554	11 450
Табиғи және ілеспе газ өндіру (тәулігіне)	мың м ³ /тәулік	25 915	26 125	31 370
Бұрғылау алаңдарының саны (үлесі 50%-дан астам)	дана	66	67	71
Мұнай және газ өңдеу	мың тонна	19 593	19 158	20 980
Мұнай өнімдерін өндіру, соның ішінде	мың тонна	18 183	17 949	19 708
⊙ Бензин	мың тонна	5 628	5 566	6 264
⊙ Мазут	мың тонна	2 011	1 697	1 278
⊙ Вакуумдық газойль (ВГО)	мың тонна	179	258	0
⊙ Параксилол	мың тонна	26	108	60
⊙ Дизель отыны	мың тонна	6 460	6 446	7 615
⊙ Бензол	мың тонна	23	28	36
⊙ Кокс	мың тонна	630	630	692
⊙ Сұйытылған газ	мың тонна	878	883	1 107
⊙ Күкірт	мың тонна	108	102	126
⊙ Авиациялық отын	мың тонна	792	985	1 131
⊙ Пеш отыны	мың тонна	38	18	0
⊙ Битум	мың тонна	574	557	772
⊙ Коммерциялық мұнай	мың тонна	242	201	203
⊙ Техникалық көміртек өндірісіне арналған шикізат	мың тонна	9,542	0	0
⊙ Жеңіл нафта	мың тонна	1	1	4

⊙ Пропилен	мың тонна	117	83	82
⊙ Басқа	мың тонна	468	388	338
⊙ Қайта өңдеу қондырғыларының орнатылған қуаты	мың тонна/тәулігіне	75,8	75,8	76,5
Мұнайды тасымалдау, соның ішінде	мың тонна	80 359	83 478	83 330
⊙ магистральдық құбырлар арқылы	мың тонна	69 581	70 309	72 629
⊙ теңіз арқылы (танкерлер)	мың тонна	10 778	13 169	10 701

КЕСТЕ 30. КЕН ОРЫНДАРЫНЫҢ САНЫ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Көрсеткіштер	2023	2024	2025
Кен орындарының саны (үлесі 50%-дан жоғары), бірлік	66	67	71
Құрлықтағы кен орындарының саны, бірлік	66	67	71
Теңіздегі кен орындарының саны, бірлік	0	0	0

Әлеуметтік көрсеткіштер

КЕСТЕ 31. ЕСЕПТІ ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДАҒЫ ПЕРСОНАЛДЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН САНЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ, GRI 2-7, GRI 2-8, GRI 405-1

Көрсеткіш	2023		2024		2025	
	Ерлер	Әйелдер	Ерлер	Әйелдер	Ерлер	Әйелдер
Персоналдың тізімдік саны	48 196		49 243		48 714^A	
Жұмыс санаттары бойынша	ӘБП	1 954	1 886	1 816	1 986	1 874 ^A
	ӨП	37 264	7 092	38 304	7 137	37 952 ^A
Аутстаффинг	3 209		3 357		3 321 ^A	
Азаматтық-құқықтық шарт бойынша	153		264		189 ^A	

А КЕСТЕ 32. КЕЛІСІМШАРТ ТҮРІ ЖӘНЕ ЖҰМЫС УАҚЫТЫ БОЙЫНША ПЕРСОНАЛДЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН САНЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ, GRI 2-7

2025 жылғы көрсеткіш	Барлығы	Келісімшарт түрі бойынша		Жұмыс уақыты бойынша		
		Тұрақты қызметкерлер	Уақытша жұмысшылар	Қалыпты уақыт ұзақтығы	Толық емес жұмыс уақыты	
Барлығы	48 714	47 776	938	48 622	92	
Гендерлік топтар бойынша	Ерлер	39 826	39 127	699	39 761	65
	Әйелдер	8 888	8 649	239	8 861	27
Абай облысы	0	0	0	0	0	
Ақмола облысы	0	0	0	0	0	
Ақтөбе облысы	876	863	13	876	0	
Алматы облысы	0	0	0	0	0	
Атырау облысы	11 181	11 019	162	11 163	18	
Батыс Қазақстан облысы	349	319	30	349	0	
Жамбыл облысы	0	0	0	0	0	
Жетісу облысы	607	602	5	607	0	
Қарағанды облысы	638	636	2	636	2	
Қостанай облысы	0	0	0	0	0	
Қызылорда облысы	161	146	15	161	0	
Маңғыстау облысы	21 805	21 413	392	21 783	22	
Павлодар облысы	3 205	3 176	29	3 201	4	
Солтүстік Қазақстан облысы	0	0	0	0	0	
Түркістан облысы	0	0	0	0	0	
Ұлытау облысы	462	460	2	461	1	
Шығыс Қазақстан облысы	0	0	0	0	0	
Астана қаласы	2 126	2 069	57	2 118	0	
Алматы қаласы	0	0	0	0	0	
Шымкент қаласы	565	547	18	562	3	
Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде	6 739	6 526	213	6 705	34	

КЕСТЕ 33. МҮМКІНДІГІ ШЕКТЕУЛІ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР САНЫ, GRI 405-1

Көрсеткіш	2023			2024			2025		
	Ерлер	Әйелдер	Барлығы	Ерлер	Әйелдер	Барлығы	Ерлер	Әйелдер	Барлығы
Мүмкіндігі шектеулі қызметкерлер саны	360	50	410	459	102	561	466	103	569 ^A
Қазақстан Республикасы	355	47	402	428	95	523	431	90	521
Абай облысы	1		1	1	0	1	0	0	0
Ақмола облысы	-		-	0	0	0	0	0	0
Ақтөбе облысы	5	3	8	6	4	10	4	3	7
Алматы облысы	-		-	0	0	0	0	0	0
Атырау облысы	91	12	103	107	20	127	111	25	136
Батыс Қазақстан облысы	1		1	2	0	2	1	0	1
Жамбыл облысы	-		-	0	1	1	0	0	0
Жетісу облысы	2		2	4	0	4	8	1	9
Қарағанды облысы	9		9	4	1	5	4	1	5
Қостанай облысы	-	-	-	0	0	0	0	0	0
Қызылорда облысы	-	-	-	3	1	4	1	0	1
Маңғыстау облысы	223	29	252	263	51	314	274	43	317
Павлодар облысы	7		7	15	6	21	13	6	19
Солтүстік Қазақстан облысы	-	-	-	0	0	0	0	0	0
Түркістан облысы	-	-	-	3	0	3	0	0	0
Ұлытау облысы	1	1	2	5	2	7	2	1	3
Шығыс Қазақстан облысы	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Астана қаласы	12	2	14	15	8	23	13	10	23
Алматы қаласы	1	-	1	0	0	0	0	0	0
Шымкент қаласы	2	-	2	0	1	1	0	0	0
Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде	5	3	8	31	7	38	35	13	48

А КЕСТЕ 34. ЖҰМЫС САНАТТАРЫ БОЙынША ПЕРСОНАЛДЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН САНЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ, GRI 405-1

Көрсеткіш		2025		
		ӘБП	ӘП	
Жұмыс санаттары бойынша қызметкерлер саны		адам	3 871	44 843
Жыныс топтары бойынша	Ерлер	чел:	1 871	37 952
		%	48	85
	Әйелдер	адам:	1 997	6 891
		%	52	15
Жас тобы бойынша	30 жасқа дейін	чел:	200	5 111
		%	5	11,4
	30-50	адам:	2 788	25 670
		%	72	57,2
	50-ден жоғары	адам:	884	14 062
		%	23	31,4

А КЕСТЕ 35. БАСҚАРМА МҮШЕЛЕРІНІҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН САНЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Көрсеткіш		2025	
		Ерлер	Әйелдер
Басқарма мүшелерінің құрылымы		8	1
Жас тобы бойынша	30 жасқа дейін	-	-
	30-50	6	1
	50-ден жоғары	2	
Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылатын басқарма мүшелерінің саны		Саны	9
		Үлесі,%	100

А КЕСТЕ 36. ЖҰМЫСҚА ҚАБЫЛДАУ ЖӘНЕ КАДРЛАРДЫҢ ТҰРАҚТАМАУЫ КӨРСЕТКІШТЕРІ, GRI 401-1

2025 жылғы көрсеткіш	Жұмысқа алынған адамдар саны	Еңбек шарттары бұзылған, адамдар саны	Кадрлардың тұрақтамауы, %
Барлығы	3 619	3 209	6,59
Жас тобы бойынша			
30 жасқа дейін	1 107	547	1,12
30-50	2 094	1 388	2,85
50-ден жоғары	418	1 274	2,62
Жыныс топтары бойынша			
Ерлер	2 789	2 541	6,4
Әйелдер	830	668	7,5
Аймақ бойынша			
Қазақстан Республикасы	2 520	2 335	4,79
Абай облысы	0	0	0,00
Ақмола облысы	0	0	0,00
Ақтөбе облысы	47	59	0,12
Алматы облысы	0	0	0,00
Атырау облысы	694	551	1,13
Батыс Қазақстан облысы	18	46	0,09
Жамбыл облысы	0	0	0,00
Жетісу облысы	25	28	0,06
Қарағанды облысы	42	98	0,20
Қостанай облысы	0	0	0,00
Қызылорда облысы	22	31	0,06
Маңғыстау облысы	882	839	1,72
Павлодар облысы	258	222	0,46
Солтүстік Қазақстан облысы	0	0	0,00
Түркістан облысы	0	0	0,00
Ұлытау облысы	16	16	0,03
Шығыс Қазақстан облысы	0	0	0,00
Астана қаласы	486	385	0,79
Алматы қаласы	0	0	0,00
Шымкент қаласы	30	60	0,12
Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде	1 099	874	1,79

КЕСТЕ 37. ДЕКРЕТТІК ДЕМАЛЫС, GRI 401-3

Көрсеткіш	2025			
	Ерлер	Әйелдер	Барлығы	
Декреттік демалыс				
Жүктілік және бала күтімі бойынша демалыс алуға құқығы бар қызметкерлер саны (ҚР Еңбек кодексіне сәйкес)	адам	39 823	8 891	48 714
Декреттік және бала күтімі бойынша демалыс алған қызметкерлер саны	адам	42	433	475
Жүктілік/әкелік демалыстан кейін жұмысқа оралған қызметкерлер саны	адам	17	270	287
Жүктілік/әкелік демалысынан кейін алдыңғы жылы жұмысқа оралған және 12 айдан кейін жұмысын жалғастырған қызметкерлер саны	адам	21	225	246
Есепті жылда жүктілік/әкелік демалыстан кейін жұмысқа оралуға міндетті болған қызметкерлер саны *	адам	22	274	296
Қайтару көрсеткіші	%	77	99	97
Сақтау деңгейі	%	124	83	86

КЕСТЕ 38. ОҚУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ КӨРСЕТКІШТЕРІ, GRI 404-1, GRI 404-3

Көрсеткіш		2023	2024	2025	
Оқытуға инвестициялар	млн теңге	4 115,7	5 109,7	5 193,2	
Оқу сағаттарының жалпы саны	Сағат	1 658 649	1 730 860	1 654 306	
Бір қызметкерге жылына орташа оқу сағаттарының саны	Сағат	18	35	34 ^A	
Гендерлік топтар бойынша	Ерлер	Сағат	16	37,5	35 ^A
	Әйелдер	Сағат	27	24,5	30 ^A
Жұмыс санаты бойынша	ӘБП	Сағат	17	43	34 ^A
	ӨП	Сағат	18	34,5	34 ^A
Тұрақты түрде өнімділік және мансаптық дамуды бағалаудан (өнімділікті бағалаудан) өткен қызметкерлер саны	адам	15 050	17 980	11 136	
Гендерлік топтар бойынша	Ерлер	адам	11 809	15 381	8 940
	Әйелдер	адам	3 241	2 599	2 196
Жұмыс санаты бойынша	ӘБП	адам	1 269	1 570	1 220
	ӨП	адам	13 781	16 411	9 916
GRI 404-3. Үнемі өнімділік және мансаптық даму бойынша шолулар алған қызметкерлердің үлесі	%	32%	36,5%	23%	

КЕСТЕ 39. ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ДЕНСАУЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ , GRI 403-8

Көрсеткіш	2023	2024	2025
Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғауды басқару жүйесі			
ISO 45001-2018 сәйкестік сертификаттары бар және еңбекті қорғау және қауіпсіздікті басқару жүйелері ішкі аудит рәсімінен өткен ЕТҰ (бас компанияны қоса алғанда) саны	27	29	24
Компанияның еңбекті қорғау және қауіпсіздікті басқару жүйесімен қамтылған Компаниядағы қызметкерлер саны және жалпы қызметкерлер санының пайызы (толық уақытты қызметкерлер) ³⁹	38 176	40 354	40 722 ^A
	79%	82%	84% ^A
Компанияның еңбекті қорғау және қауіпсіздікті басқару жүйесімен қамтылған Компаниядағы қызметкерлер саны және жалпы қызметкерлер санының пайызы (штаттан тыс жұмысшылар)	қолданылмайды	қолданылмайды	3 126 ^A
	қолданылмайды	қолданылмайды	89% ^A

КЕСТЕ 40. ӨНЕРКӘСІПТІК ҚАУІПСІЗДІК ТАЛАПТАРЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУГЕ ЖҰМСАЛҒАН ҚАРАЖАТ КӨЛЕМІ, МЛРД ТЕҢГЕ

	2023	2024	2025
Өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптарының сақталуын қамтамасыз етуге жұмсалған қаражат көлемі, оның ішінде келесі бағыттар бойынша:	29,9	23,45	32,01
Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау	14	7,2	13,63
Өрт қауіпсіздігі	9,5	4,1	11,19
Өнеркәсіптік қауіпсіздік	3,7	10,1	5,7
Білім беру	0,9	1,79	1,42
Басқа	1,8	0,26	0,07

39. 2025 жылдан бастап көрсеткішті есептеу әдістемесі нақтыланды: ISO 45001 бойынша еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік (ЕҚЖӨК) басқару жүйесі аясында сертификатталған еншілес және тәуелді ұйымдардың (ЕТҰ) қызметкерлерінің саны пайдаланылады. Алдыңғы есепті кезеңдерде көрсеткіш Компания қызметкерлерінің тізімдік саны бойынша айқындалды (GRI 2-7). Осыған байланысты салыстырмалылықты қамтамасыз ету мақсатында 2023 және 2024 жылдарға арналған деректер қайта есептелді.

Қоршаған орта көрсеткіштері

Су ресурстарын басқару көрсеткіштері

GRI 303-3, GRI 303-4, GRI 303-5

КЕСТЕ 41.

Көрсеткіш	2023	2024	2025
Қабат суын есептегенде алынған судың жалпы көлемі, мың м ³	80 437	83 072	84 224
Қабат суын ескере отырып алынатын судың жалпы көлемі, мың м ³	217 397	223 557	231 651
Қабат суын есептегенде су ағындарының жалпы көлемі, мың м ³	10 457	10 512	32 205 ⁴⁰
Қабат суын ескере отырып су ағындарының жалпы көлемі, мың м ³	144 080	148 375	175 254
Су шығыны, мың м ³	80 437	83 072	56 397

КЕСТЕ 42.

2025 жылдың соңындағы суды қабылдау, ағызу және пайдалану құрылымы, мың м ³	Барлық аймақтар	Су тапшылығы бар аймақтар
Жалпы алынған су көлемі, мың м ³	231 651 ^A	20 118 ^A
Дереккөздерге сүйенсек:		
жер үсті көздері	34 565	8
жер асты бұлақтары	26 118	15 637
теңіз	15 473	1 017
қалалық сумен жабдықтау жүйелері	7 957	3 441
қабат сулары	147 427	-
үшінші тарап ұйымдарынан алынған су	111	15
Су түрі бойынша		
Тұщы су	36 282	5 398
Басқа су	195 368	14 720
Су ағындарының жалпы көлемі, мың м³	175 254 ^A	3 049 ^A

40. 2025 жылы Атырау және Маңғыстау облыстарында су жеткізуші еншілес ұйым үшінші тараптарға берген су көлемін алып тастау бөлігінде су тұтынуды есептеу тәсілі нақтыланды. Су тұтынуды есептеу кезінде 21,995 млн м³ көлемі алынып тасталды және су бұру көрсеткіштерінде көрсетілді.

Дереккөздерге бойынша:		
жер үсті сулары	-	
жер асты сулары (жүктеу)	143 049	
жасанды су айдындары (буландыру тоғандары, сақтау тоғандары және сүзу алаңдары)	9 402	
тазалау үшін басқа тараптарға берілді	808	
пайдалану үшін басқа тараптарға берілді	21 995	
Су түрі бойынша		
Тұщы су	21 995	-
Басқа су	153 259	3 049
Су шығыны, мың м³ ⁴¹	56 397 ^A	17 069 ^A

КЕСТЕ 43.

Қосымша көрсеткіштер	2023	2024	2025
Қайта пайдаланылған су көлемі (тазартылғаннан кейін), мың м ³	7 195	8 460	9 701
Қайта өңделген су көлемі, мың м ³	437 530	535 510	528 021
Өндірілген су көлемі, мың м ³	136 960	140 504	147 427
Қабатқа айдалған өндірілген судың үлесі	97%	98%	97%

41. Суды тұтыну есептеу әдісімен су алу көлемі (GRI 303-3) мен су бұру көлемі (GRI 303-4) арасындағы айырмашылық ретінде анықталады.

Қалдықтарды басқару

GRI 306-3, GRI 306-4, GRI 306-5

КЕСТЕ 44. ҚАЙТА ПАЙДАЛАНУҒА, ҚАЙТА ӨНДЕУГЕ НЕМЕСЕ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУГЕ АРНАЛҒАН ҚАЛДЫҚТАР ⁴²

Қайта өңдеуге, қайта өңдеуге немесе қалпына келтіруге жіберілген қалдықтар, тонна	2023			2024			2025		
	Компания аумағында	Компаниядан тыс	Барлығы	Компания аумағында	Компаниядан тыс	Барлығы	Компания аумағында	Компаниядан тыс	Барлығы
Қауіпті қалдықтар	-	-	-	-	-	-	20 734	104 752	125 486 ^A
Қайта пайдалануға дайындық	-	-	-	-	-	-	0	22	22
Қайта өңдеу	-	-	-	-	-	-	20 685	28 769	49 454
Басқа қалпына келтіру операциялары	-	-	-	-	-	-	49	75 961	76 010
Қауіпсіз қалдықтар	-	-	-	-	-	-	30 462	40 476	70 938 ^A
Қайта пайдалануға дайындық	-	-	-	-	-	-	1 588	974	2 562
Қайта өңдеу	-	-	-	-	-	-	0	3 723	3 723
Басқа қалпына келтіру операциялары	-	-	-	-	-	-	28 874	35 779	64 653

42. 2025 жылы ҚМГ қалдықтарды қайта пайдалану, қайта өңдеу және қалпына келтіру / кәдеге жаратуға жіберілетін көлемдерді есепке алудың әдіснамалық тәсілін оңтайландырып, қайта қарады, аталған санаттар бойынша дербес есеп жүргізуді енгізді. Сонымен қатар жіктеу сапасын және деректердің ашықтығын арттыру мақсатында қалдықтардың санаттары нақтыланды. Алдыңғы кезеңдерде бөлек есеп жүргізілмегендіктен, өткен жылдардың көрсеткіштерімен салыстыру жүргізілмейді.

КЕСТЕ 45. КӘДЕГЕ ЖАРАТУҒА ЖІБЕРІЛЕТІН ҚАЛДЫҚТАР ⁴³

Кәдеге жаратуға жіберілетін қалдықтар, тонна	2023			2024			2025		
	Компания аумағында	Компаниядан тыс	Барлығы	Компания аумағында	Компаниядан тыс	Барлығы	Компания аумағында	Компаниядан тыс	Барлығы
Қауіпті қалдықтар	-	-	-	-	-	-	0	244 969,1	244 969,1 ^A
Жағу (энергияны рекуперациялау арқылы)	-	-	-	-	-	-	0	0	0
Өртеу (энергияны қалпына келтірмей)	-	-	-	-	-	-	0	63 250,3	63 250,3
Жерлеу	-	-	-	-	-	-	0	26,4	26,4
Басқа да жою операциялары (қайта өңдеу)	-	-	-	-	-	-	0	181 692,4	181 692,4
Қауіпсіз қалдықтар	-	-	-	-	-	-	1 347,8	20 964,7	22 312,5 ^A
Өртеу (энергияны қалпына келтірумен)	-	-	-	-	-	-	0	0	0
Өртеу (энергияны қалпына келтірмей)	-	-	-	-	-	-	0	13,8	13,8
Жерлеу	-	-	-	-	-	-	0	11 348,7	11 348,7
Басқа да жою операциялары (қайта өңдеу)	-	-	-	-	-	-	1 347,8	9 602,2	10 950

43. 2025 жылы ҚМГ қайта пайдалану, қайта өңдеу және қалпына келтіру / кәдеге жаратуға бағытталатын қалдықтарды есепке алудың әдіснамалық тәсілін оңтайландырып, қайта қарады, аталған санаттар бойынша дербес есеп жүргізуді енгізді. Сонымен қатар жіктеу сапасын арттыру және деректердің ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында қалдықтардың санаттары нақтыланды. Алдыңғы кезеңдерде бөлек есеп жүргізілмегендіктен, өткен жылдардағы көрсеткіштермен салыстыру жүргізілмейді.

2025 жылдан бастап есепке алу периметрінен алдыңғы кезеңдерде түзілген тарихи қалдықтар алынып тасталды, ал көрсеткіштер тек есепті кезеңде түзілген қалдықтар бойынша қалыптастырылады. Бұрынғы кезеңдерде түзілген және бұзылған жерлерді рекультивациялау, сондай-ақ өзге де қалпына келтіру іс-шаралары аясында есепке алынатын тарихи қалдықтардың көлемдері туралы ақпарат «Тарихи ластануларды жою және жерлерді рекультивациялау» бөлімінде ашып көрсетілген.

Биоалуантүрлілікті қорғау саласындағы көрсеткіштер

КЕСТЕ 46. БИОАЛУАНТҮРЛІЛІКТІҢ НЕГІЗГІ АЙМАҚТАРЫНА ҚАТЫСТЫ ӨНДІРІСТІК ҚЫЗМЕТТІҢ ОРНАЛАСУЫ МЕН АУҚЫМЫ

Учаске	Орналасқан жері	Биоалуантүрліліктің негізгі аймақтары (БНА)	БНА-ға қатысты орналасуы	Келісімшарттық аумақтың ауданы (шаршы км)	Әсерді төмендету жөніндегі жоспар км
Өріктау	Ақтөбе облысы Мұғалжар ауданы	Жергілікті маңызы бар мемлекеттік табиғи кешенді қорық-заказник «Көкжиде-Құмжарған» «Көкжиде-Құмжарған» «Көкжиде-Құмжарған»	Аумақтың бір бөлігін қамтиды	240	Гидрогеологиялық мониторинг
Әлібекмола және Қожасай	Ақтөбе облысы, Мұғалжар ауданы	Көкжиде құмдары; Көкжидедегі жер асты сулары	Жақын орналасқан	157	Гидрогеологиялық мониторинг
Исатай	Каспий маңы ойпатының орталық бөлігі, Маңғыстау облысы	Каспий маңы ойпатының ерекше экологиялық сезімтал аймағы	Қорғалатын аймақта орналасқан	1 060	Маусымдық фондық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг
Абай	Каспий маңы ойпатының солтүстік-батыс бөлігі, Атырау ауданы	Каспий маңы ойпатының ерекше экологиялық сезімтал аймағы	Қорғалатын аймақта орналасқан	1 234	Маусымдық фондық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг
Әл-Фараби	Каспий маңы ойпатының оңтүстік бөлігі, Маңғыстау облысы	Каспий маңы ойпатының экологиялық сезімтал аймағы	БНА-ға әсер етпейді	6 047	Маусымдық фондық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг
Kalamkas-Khazar	Каспий теңізінің солтүстік-батыс бөлігі	Каспий маңы ойпатының ерекше экологиялық сезімтал аймағы	Қорғалатын аймақта орналасқан	1 707	Маусымдық фондық экологиялық зерттеулер, тұрақты экологиялық мониторинг

Заңдар мен ережелерді сақтау

GRI 2-27

КЕСТЕ 47.

Заңдар мен ережелерді сақтау	Өлшем бірлігі	2023	2024	2025
Қоршаған ортаны қорғау заңнамасын бұзу істерінің жалпы саны, оның ішінде:	бірлік	40	51	32^A
айыппұл салу жағдайлары	бірлік	40	51	30 ^A
ақшалай емес санкцияларды қолдану жағдайлары	бірлік	0	0	2 ^A
Айыппұлдар төленген қоршаған ортаны қорғау заңнамасын бұзу жағдайларының жалпы саны	бірлік	40	51	30^A
есепті жылда ұсынылған	бірлік	39	50	28 ^A
алдыңғы есепті кезеңдерінде ұсынылған	бірлік	1	1	2 ^A
Қоршаған ортаны қорғау туралы заңнаманы бұзғаны үшін төленген айыппұлдардың жалпы сомасы	мың теңге	91 563	196 306	1 409 245^A
есепті жылда ұсынылған	мың теңге	85 937	195 118	74 007 ^A
алдыңғы есепті кезеңдерінде ұсынылған	мың теңге	5 626	1 188	1 335 238 ^A

КЕСТЕ 48. ІС-ШАРА ТҮРЛЕРІ БОЙЫНША ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУҒА ЖҰМСАЛҒАН ШЫҒЫНДАР

	Өлшем бірлігі	2023	2024	2025
Технологияларды енгізу, соның ішінде	млн теңге	7 448,6	3 586,7	1 988,82
☉ УҚТ	млн теңге	0,0		194,22
☉ АМЖ	млн теңге	906,6	1 533,8	1 794,60
Орман климаты жобалары	млн теңге	-	-	-
Энергия тиімділігі	млн теңге			
Зерттеу және әзірлемелер	млн теңге	363,3	1 555,7	2 458,17
Шығарындылар үшін төлемдер, соның ішінде	млн теңге	3 420,5	3 430,8	5 420,12
☉ Шығарындылар үшін реттеуші төлемдердің сомасы (салық)	млн теңге	3 411,0	3 429,6	5 419,91
☉ Артық шығарындылар үшін төлемдер сомасы	млн теңге	9,5	1,2	0,21
Басқалары	млн теңге	45 848,3	36 867,6	16 601,36
Барлығы:	млн теңге	57 727,5	45 440,8	26 468,47

F ҚОСЫМШАСЫ: ТӘУЕЛСІЗ ТЕКСЕРУ ТУРАЛЫ ЕСЕП

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпаратқа қатысты шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тәуелсіз тексеру нәтижелері туралы есеп

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлеріне, Директорлар кеңесіне және Басшылығына:

Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін қорытынды

Біз «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-тың (бұдан әрі — «Компания») тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпаратына, сондай-ақ Компанияның операциялық бақылауындағы оның таңдаулы еншілес және бірлескен кәсіпорындарына қатысты, 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл үшін шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тексеру жүргіздік. Аталған ақпарат 2025 жылға арналған Тұрақты даму туралы есепте ашып көрсетілген және «А» таңбасымен белгіленген, сондай-ақ осы есептің 1-қосымшасында жинақталған (бұдан әрі тиісінше — «Тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпарат» және «Тұрақты даму туралы есеп»).

Біз жүргізген рәсімдердің нәтижелері және алынған дәлелдемелер негізінде, Тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпараттың осы есептің 1-қосымшасында ұсынылған қолданылатын өлшемшарттарға (бұдан әрі — «Қолданылатын өлшемшарттар») сәйкес, барлық елеулі аспектілер бойынша дайындалмағанын көрсететін қандай да бір фактілер бізде анықталған жоқ.

Назар аударатын параграф

Тұрақты даму туралы есептің А қосымшасындағы «Есептілік шекаралары» бөліміне, соның ішінде «Есептілік шекаралары» деп аталатын 28-кестеге назар аударамыз. Аталған кестеде тұрақты даму саласындағы есептілік шекаралары Компанияның операциялық бақылауында болатын еншілес компаниялар мен бірлескен кәсіпорындарды қамтитыны сипатталған. 28-кестеде көрсетілген тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпарат есептілік шекаралары Қазақстан Республикасы аумағында қызметін жүзеге асыратын ұйымдармен шектелетін шеңбердегі ақпаратты қамтиды және Компанияның шетелдік еншілес ұйымдарын қамтымайды. Осы мәселеге байланысты біз модификацияланған қорытынды білдірмейміз.

Қорытынды жасау негіздемесі

Біз ақпараттың сенімділігін қамтамасыз ететін тапсырманы Халықаралық сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмалар стандартына («ХСҚТС») 3000 (Қайта қаралған) — «Өткен кезеңдердегі қаржылық ақпараттың аудитінен немесе шолып тексеруінен өзге сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмалар» («ХСҚТС 3000 (Қайта қаралған)») сәйкес орындадық. Аталған стандартты Ақпараттың дұрыстығын растау және аудиттің халықаралық стандарттары жөніндегі комитет (IAASB) шығарған.

Біз алған дәлелдемелердің біздің қорытындымызды қалыптастыру үшін жеткілікті және тиісті деп есептейміз. Осы стандартқа сәйкес біздің жауапкершілігіміз есептің «Наша ответственность» («Біздің жауапкершілігіміз») бөлімінде бұдан әрі сипатталған.

Біздің тәуелсіздік және сапаны басқару

Біз Бухгалтерлерге арналған этика жөніндегі халықаралық стандарттар кеңесінің (IESBA) Бухгалтерлердің кәсіби этика кодексінің (Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) тәуелсіздікке қатысты талаптарына және өзге де этикалық талаптарына сәйкес болдық. Аталған Кодекс адалдық, объективтілік, кәсіби құзыреттілік пен тиісті мұқияттылық, құпиялылық және кәсіби мінез-құлық қағидаттарына негізделген.

«ПрайсуотерхаусКуперс Такс энд Эдвайзори» ЖШС
Өл-Фараби даңғылы, 34, А ғимараты, 4-қабат, А25D5F6,
Алматы, Қазақстан
Т: +7 (727) 330 3200, Ф: +7 (727) 244 6868

www.pwc.com/kz

Біз Сапаны басқару жөніндегі халықаралық стандартты 1 (ISQM 1) қолданамыз, ол ұйымнан сапаны басқару жүйесін әзірлеуді, енгізуді және оның тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуді талап етеді, соның ішінде этикалық талаптарға, кәсіби стандарттарға және қолданылатын құқықтық және заңнамалық талаптарға сәйкестікті қамтамасыз етуге қатысты саясаттар мен рәсімдерді қамтиды.

Өзге жағдаяттар

Компанияның және оның операциялық бақылауындағы таңдаулы еншілес және бірлескен кәсіпорындарының 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл үшін тұрақты даму жөніндегі салыстырмалы таңдаулы шоғырландырылған ақпаратын осы саладағы маман тексерді, оның 2025 жылғы 30 сәуірде жасаған шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тұжырымында модификацияланбаған қорытынды қамтылды.

Тұрақты даму саласындағы таңдаулы шоғырландырылған ақпарат үшін жауапкершілік

Компания басшылығы мынадай мәселелер үшін жауапты:

- Қолданылатын өлшемшарттарға сәйкес тұрақты даму саласындағы таңдамалы шоғырландырылған ақпаратты дайындау;
- Қолданылатын өлшемшарттарға сәйкес тұрақты даму саласындағы таңдамалы шоғырландырылған ақпаратты дайындауды қамтамасыз ету үшін басшылық қажет деп санайтын, алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан туындаған елеулі бұрмалауларды қамтымайтын ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау; және
- Тұрақты даму саласындағы есептілікті дайындаудың тиісті әдістерін таңдау және қолдану, сондай-ақ осы мән-жайлар үшін негізді болып табылатын болжамдар мен бағалауларды қалыптастыру

Директорлар кеңесі Компанияның тұрақты даму саласындағы есептілікті дайындау процесіне қадағалау жүргізу үшін жауапты.

Тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпаратты дайындау кезіндегі ажырамас шектеулер

Қолданылатын өлшемшарттарға сәйкес ақпаратты есептеу және ашып көрсету үшін әртүрлі, бірақ рұқсат етілген әдістердің белгілі бір қатары бар. Мұндай әдістерді қолдану есептіліктің нәтижелерінің елеулі түрде айырмашылықтарға ие болуына әкеп соғуы мүмкін, бұл өз кезегінде ақпараттың басқа ұйымдардың көрсеткіштерімен салыстырмалылығына әсер етуі ықтимал. Осыған байланысты тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпарат Компания басшылығы қолданған және Тұрақты даму туралы есепте сипатталған әдіснамамен бірге қарастырылуы тиіс, аталған әдіснама үшін Компания жеке өзі жауапкершілік көтереді.

Тұрақты даму туралы есептегі 15-кесте «Парниктік газдар шығарындыларының көрсеткіштері» бойынша ескертпеде көрсетілгендей, парниктік газдар шығарындыларының сандық бағалануы шығарындылар коэффициенттерін айқындау және әртүрлі газдардың шығарындыларын бірыңғай базаға келтіру үшін қажетті мәндерді анықтауда қолданылатын ғылыми білімнің шектеулілігіне байланысты ажырамас белгісіздікке ұшырайды.

Біздің жауапкершілік

Біздің жауапкершілігіміз сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы жоспарлау және орындау, тұрақты даму туралы таңдамалы шоғырландырылған ақпаратта жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланулар болмайтынына шектеулі сенімділік алу, сондай-ақ біздің қорытындымызды қамтитын шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тексеру нәтижелері туралы есеп шығару болып табылады. Бұрмаланулар жосықсыз әрекеттерден немесе қателіктерден туындауы мүмкін, егер олар жеке немесе жиынтықта тұрақты даму туралы таңдамалы шоғырландырылған ақпарат негізінде қабылданатын пайдаланушылардың шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізді түрде болжауға болатын болса, олар маңызды болып саналады.

ХСҚТС 3000 (Қайта қаралған) стандартына сәйкес орындалатын шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырма шеңберінде біз бүкіл тапсырма барысында кәсіби пайымдауды қолданамыз және кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз келесі рәсімдерді орындаймыз:

- Тұрақты даму туралы іріктемелі шоғырландырылған ақпаратты дайындау үшін негіз ретінде қолданылатын критерийлердің мән-жайларын ескере отырып, Компанияның пайдаланудың орындылығын анықтаймыз;
- Жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланулардың туындауы мүмкіндігін анықтау мақсатында, бірақ компанияның ішкі бақылауларының тиімділігі туралы қорытынды беру мақсатында емес, тапсырмаға қатысы бар ішкі бақылаулар туралы түсінік алуды қоса алғанда, тәуекелдерді бағалау рәсімдерін жүргіземіз; және
- Орнықты даму туралы іріктемелі шоғырландырылған ақпаратта елеулі бұрмаланулардың туындауы мүмкін екендігін ескере отырып, рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз. Жосықсыз әрекеттерден туындайтын елеулі бұрмалануды анықтамау қаупі қателік нәтижесінде елеулі бұрмалануды анықтамау қаупінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізіп жіберу, ақпаратты бұрмаланған түрде ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту әрекеттері кіруі мүмкін

Орындалған жұмыстардың қысқаша сипаттамасы

Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырма тұрақты даму туралы іріктемелі шоғырландырылған ақпаратқа қатысты дәлелдемелер алу мақсатында рәсімдерді жүргізуді қарастырады. Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмаға қатысты процедуралар сипаты, мерзімі, сондай-ақ көлемі бойынша ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырмадан ерекшеленеді. Демек, шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырма бойынша алынған сенімділік деңгейі ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы орындау кезінде алынатын сенімділіктен айтарлықтай төмен.

Таңдалған рәсімдердің сипаты, мерзімдері мен көлемі кәсіби пайымдауға байланысты болады, оған алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпаратта елеулі бұрмалаулардың туындауы мүмкіндігін айқындау кіреді.

Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тапсырманы орындау барысында біз төмендегі рәсімдерді жүзеге асырдық:

- Компанияның есептік процестері туралы, олардың тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпаратты дайындауға қатыстылығын ескере отырып түсінікке ие болу;
- Тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпаратқа қатысты тиісті персоналға сауалнамалар жүргізу; және
- Тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпаратқа қатысты іріктемелі негізде мәні бойынша тестілеуді жүргізу.

Пайдалану және тарату шектеулері

Біздің есеп арада жасалған келісімге сәйкес Компанияның Акционерлері, Директорлар кеңесі және Басшылығы үшін ғана Компанияның және оның операциялық бақылауындағы таңдаулы еншілес және бірлескен кәсіпорындарының тұрақты даму саласындағы қызметі мен аталған қызмет нәтижелері туралы ақпаратты Компания басшылығына ашуға көмектесуге, сондай-ақ тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпаратқа қатысты шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тәуелсіз тексеру нәтижелері туралы есеп алу арқылы корпоративтік басқару саласындағы міндеттерін орындауға көмек көрсету мақсатында дайындалды. Осыған байланысты тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпарат басқа мақсаттар үшін пайдаланылмауы тиіс және пайдаланылмайды.

Біз осы есепті Компанияның веб-сайтында жарияланатын тұрақты даму туралы есептің бөлігі ретінде ашуға келісім береміз.

Компанияның веб-сайтының үздіксіз жұмыс істеуін және тұтастығын қамтамасыз етуге Компания басшылығы жауапты. Біз орындаған жұмыс аталған мәселелерді қарауды қамтымаған, сәйкесінше тұрақты даму жөніндегі таңдаулы шоғырландырылған ақпарат Компанияның веб-сайтында орналастырылған кезінде енгізілуі мүмкін кез келген өзгерістер үшін біз жауапкершілік алмаймыз.

Қолданыстағы заңнама шеңберінде, нақты келісілген жазбаша шарттар болған және алдын ала жазбаша келісіміміз алынған жағдайларды қоспағанда, біз өз жұмысымыздың нәтижелері немесе осы есеп үшін Компаниядан өзге тұлғалар алдында жауапкершілік алмаймыз және оған жауап бермейміз.

PricewaterhouseCoopers Tax & Advisory LLP

30 сәуір, 2026
Астана, Қазақстан.

2026 жылғы 30 сәуірдегі Шектеулі сенімділікті қамтамасыз ететін тәуелсіз тексеру нәтижелері туралы есепке 1-қосымша

Тұрақты даму туралы есепте ашып көрсетілген және шектеулі сенімділікті қамтамасыз ету рәсімдерінің объектісі болып табылатын 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін тұрақты даму саласындағы таңдамалы шоғырландырылған ақпарат және «А» белгісімен белгіленген. Жаһандық есептілік бастамасы (Global Reporting Initiative, GRI) жариялаған GRI Reporting Standards стандарттарына (бұдан әрі — «GRI стандарттары») сәйкес ақпаратты ашуға қойылатын тиісті талаптар қамтылған қолданыстағы өлшемшарттармен бірге және қажет болған жағдайда басшылық әзірлеген ішкі өлшемшарттармен толықтырылып, төменде ұсынылған:

#	Көрсеткіш	Тұрақты даму туралы есептегі орналасқан жері	Есептіліктің негізі ретінде қолданылатын өлшемшарт (Қолданылатын өлшемшарт) *
1	Қызметкерлер	32-кесте	GRI 2-7 a-b.
2	Қызметкерлерге жатпайтын жұмысшылар	31-кесте	GRI 2-8 a.
3	Заңнама мен нормативтік талаптардың сақталуы	47-кесте	GRI 2-27 a-b
4	Ұжымдық шарттар	IV. Өлеуметтік жауапкершілік, «Кәсіподақтар және ұжымдық шарттар» бөлімі, 3-ші абзац	GRI 2-30 a.
5	Тікелей құрылған және бөлінген экономикалық құндылық	3-кесте	GRI 201-1 a.
6	Мемлекеттен алынған қаржылық көмек	III. Экономикалық тиімділік, «Құрылған және бөлінген экономикалық құн» бөлімі, 1-ші абзац	GRI 201-4 a.
7	Жергілікті қауымдастықтардан жалданған жоғары басшылық өкілдерінің үлесі	IV. Өлеуметтік жауапкершілік, «Қызметкерлер саны және құрылымы» бөлімі, 4-ші абзац	GRI 202-2 a.
8	Инфрақұрылымдық инвестициялар және қолдау көрсетілетін қызметтер	IV. Өлеуметтік жауапкершілік, «Өңірлерге инвестициялар» бөлімі, 4-ші абзац	GRI 203-1 a.
9	Маңызды жанама экономикалық әсерлер	4-кесте	GRI 203-2 a.
10	Жергілікті жеткізушілерге арналған шығыстардың үлесі	III. Экономикалық тиімділік, «Сатып алу практикасы» бөлімі, соңғы абзац	GRI 204-1 a.
11	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттар мен рәсімдер саласындағы коммуникация және оқыту	III. Корпоративтік басқару жүйесі, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл» бөлімі, соңғы абзац	GRI 205-2 a-b., d-e.
12	Сыбайлас жемқорлықтың расталған жағдайлары және қабылданған шаралар	III. Корпоративтік басқару жүйесі, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл» бөлімі, соңғы абзац	GRI 205-3 a-c.
13	Ұйым ішінде энергияны тұтыну	17-кесте	GRI 302-1 a-e.
14	Энергия сыйымдылығы	20-кесте	GRI 302-3 a.
15	Энергияны тұтынуды азайту	19-кесте	GRI 302-4 a.
16	Сүмен жабдықтау	42-кесте	GRI 303-3 a-c.

5

17	Су бұру	42-кесте	GRI 303-4 a-c.
18	Су тұтыну	42-кесте	GRI 303-5 a-b.
19	Парниктік газдардың тікелей шығарындылары (1-қамту)	15-кесте	GRI 305-1 a.
20	Парниктік газдардың жанама энергетикалық шығарындылары (2-қамту)	15-кесте	GRI 305-2 a.
21	Парниктік газдардың өзге де жанама шығарындылары (3-қамту)	15-кесте	GRI 305-3 a.
22	Парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы	16-кесте	GRI 305-4 a.
23	Парниктік газдар шығарындыларын азайту	19-кесте	GRI 305-5 a.
24	Атмосфераға азот оксидтерінің (NOx), күкірт оксидтерінің (SOx) және басқа да маңызды ластанушы заттардың шығарындылары	21-кесте	GRI 305-7 a.
25	Түзілген қалдықтар	25-кесте	GRI 306-3 a.
26	Қайта өңдеуге бағытталған қалдықтар	44-кесте	GRI 306-4 a-c. және 44-кестеге сілтемеде сипатталған басшылық әзірлеген ішкі әдістемелер
27	Көмуге бағытталған қалдықтар	45-кесте	GRI 306-5 a-c. және 45-кестеге сілтемеде сипатталған басшылық әзірлеген ішкі әдістемелер
28	Жаңа қызметкерлерді жалдау және қызметкерлердің ауысуы	36-кесте	GRI 401-1 a-b.
29	Бала күтімі бойынша демалыс	37-кесте	GRI 401-3
30	Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздікті басқару жүйесімен қамтылған қызметкерлер	39-кесте	GRI 403-8 a.
31	Өндірістік жарақаттар (еңбек қызметіне байланысты жарақаттар)	12-кесте, 13-кесте	GRI 403-9 a.
32	Бір қызметкерге жылына оқу сағаттарының орташа саны	38-кесте	GRI 404-1 a.
33	Басқару органдарындағы және қызметкерлер арасындағы әртүрлілік	33-кесте, 34-кесте, 35-кесте	GRI 405-1 a-b.
34	Жұмысшылардың (әйелдер мен ерлер) базалық жалақысы мен сыйақысының арақатынасы	IV. Өлеуметтік жауапкершілік, «Сыйақыдағы теңдік және кемсітушілік» бөлімі, 1-ші абзац	GRI 405-2 a.
35	Кемсітушілік жағдайлары және қабылданған түзету шаралары	IV. Өлеуметтік жауапкершілік, «Адам құқықтарын қорғау» бөлімі	GRI 406-1 a.

* Жоғарыдағы кестеде келтірілген GRI стандарттарының ақпаратты ашу талаптарынан басқа, қолданылатын критерийлерге есеп беруді дайындау принциптері және GRI 1 стандартында көрсетілген қосымша ақпаратты ашу нұсқаулары кіреді.

6

G ҚОСЫМШАСЫ: ГЛОССАРИЙ

Қысқарту	Значение (EN)	Қазақша мәні
AA1000 SES	AA1000 Stakeholder Engagement Standard	AA1000 мүдделі тараптарды тарту стандарты
ABAI	Advanced Base and Artificial Intelligence	ҚМГ-ның өндірістік деректерге арналған ақпараттық жүйесі
ACCA	Association of Chartered Certified Accountants	Дипломды сертифицирталған бухгалтерлер қауымдастығы
AIX	Astana International Exchange	Астана халықаралық биржасы
API Spec Q2	API Specification Q2	API Q2 спецификациясы (сервистік ұйымдардың сапа менеджменті жүйесі)
ATJ	Alcohol to Jet (SAF pathway)	«Спирттен реактивтік отынға» технологиясы (SAF үшін)
CAPEX	Capital Expenditures	Капиталдық шығындар
CCUS	Carbon Capture, Utilization and Storage	CO ₂ -ні ұстау, пайдалану және сақтау
CDP	Carbon Disclosure Project	Деректерді ашудың халықаралық жүйесі (климат/су)
CFaR	Cash Flow at Risk	Ақша ағындарының тәуекелі
CEPI	Caspian Environmental Protection Initiative	Каспий өңірінің қоршаған ортасын қорғау бастамасы
CFA	Chartered Financial Analyst	Дипломды қаржылық талдаушы (CFA)
CNOOC	China National Offshore Oil Corporation	Қытай ұлттық офшорлық мұнай корпорациясы
CNPC	China National Petroleum Corporation	Қытай ұлттық мұнай корпорациясы
EOR	Enhanced Oil Recovery	Мұнайбергіштікті арттыру әдістері
EPC	Engineering, Procurement and Construction	Инжиниринг, сатып алу және құрылыс (келісімшарт)
ERM	Enterprise Risk Management	Корпоративтік тәуекелдерді басқару
ESG	Environmental, Social, Governance	Экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару факторлары
ETS	Emissions Trading System	Шығарындылар квоталары саудасы жүйесі (EU ETS, KazETS)
FAR	Fatal Accident Rate	Өлімге әкелген оқиғалар коэффициенті
FEED	Front End Engineering Design	Базалық/детальды жобалау сатысы
FID	Final Investment Decision	Түпкілікті инвестициялық шешім
GHG Protocol	Greenhouse Gas Protocol	Парниктік газдар хаттамасы (GHG Protocol)
GMI	Global Methane Initiative	Жаһандық метан бастамасы

Қысқарту	Значение (EN)	Қазақша мәні
GRI	Global Reporting Initiative	GRI қаржылық емес есептіліктің халықаралық стандарттары
HACCP	Hazard Analysis and Critical Control Points	Тәуекелдерді талдау және сыни бақылау нүктелері
HAZID	Hazard Identification	Қауіптерді сәйкестендіру
HAZOP	Hazard and Operability Study	Процестің қауіптілігі мен жұмысқа қабілеттілігін талдау
HEFA	Hydroprocessed Esters and Fatty Acids	SAF өндіру технологиясы (гидротазартылған эфирлер/май қышқылдары)
HR	Human Resources	Персоналды басқару (HR)
HRDD	Human Rights Due Diligence	Адам құқықтары саласындағы тиісті тексеру
HSE	Health, Safety and Environment	Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және экология
IAOT	International Association of Oil Transporters	Мұнай тасымалдаушы ұйымдардың халықаралық қауымдастығы
IATA	International Air Transport Association	Халықаралық әуе көлігі қауымдастығы
ICA	International Compliance Association	Халықаралық комплаенс қауымдастығы
IFC	International Finance Corporation	Халықаралық қаржы корпорациясы
IFRS S2	International Financial Reporting Standard S2 – Climate-related Disclosures	Халықаралық қаржылық есептілік стандарты (IFRS S2) – климатқа байланысты ақпаратты ашу
IMEO	International Methane Emissions Observatory (UNEP)	Метан шығарындылары жөніндегі халықаралық обсерватория (ЮНЕП)
INPEX	INPEX Corporation	INPEX жапон мұнай-газ компаниясы
IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change	Климаттың өзгеруі жөніндегі үкіметаралық сарапшылар тобы (IPCC)
IPO	Initial Public Offering	Акциялардың бастапқы жария орналастырылуы
IOGP	International Association of Oil & Gas Producers	Мұнай және газ өндірушілерінің халықаралық қауымдастығы
IOSH	Institution of Occupational Safety and Health	Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік институты (IOSH)
ISAE 3000	International Standard on Assurance Engagements 3000	Сенімділік қамтамасыз етуге арналған халықаралық тапсырмалар стандарты (3000 CҚХТС)
ISO (9001/14001/37001/45001/50001/17025/14064/22000)	International Organization for Standardization	Стандарттау жөніндегі халықаралық ұйым (ISO сериялары)
IWCF	International Well Control Forum	Ұңғымаларды аварияға қарсы бақылау жөніндегі халықаралық форум
I-REC	International Renewable Energy Certificate	«Жасыл» энергияның халықаралық сертификаты
KASE	Kazakhstan Stock Exchange	Қазақстан қор биржасы

Қысқарту	Значение (EN)	Қазақша мәні
LDAR	Leak Detection and Repair	Шығындарды анықтау және жою (метан)
LTIR	Lost Time Injury Rate	Еңбекке уақытша жарамсыздыққа әкелген жазатайым оқиғалар коэффициенті – 200 000 жұмыс сағатына шаққандағы, ауысымды жіберіп алуға әкелген инциденттер саны
MOC	Management of Change	Өзгерістерді басқару
MRV	Monitoring, Reporting, Verification	Мониторинг, есептілік және верификация
MSCI	Morgan Stanley Capital International	Morgan Stanley Capital International – қор индекстерін, талдаманы және ESG-бағалауларды әзірлейтін халықаралық қаржы компаниясы
MVCR	Motor Vehicle Crash Rate	Жол-көлік оқиғалары коэффициенті
N.V.	Naamloze Vennootschap (NL)	Нидерландтың жария акционерлік қоғамы (N.V. заңдық нысаны)
NCCER	National Center for Construction Education and Research	Құрылыс саласындағы оқыту және зерттеулердің ұлттық орталығы
NEBOSH	National Examination Board in Occupational Safety and Health	Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі ұлттық емтихан кеңесі
NGFS	Network for Greening the Financial System	Қаржы жүйесін экологияландыру желісі – климаттық тәуекелдерді басқарудағы қаржы жүйесінің рөлін күшейту және тұрақты экономикаға көшуді қолдау мақсатында құрылған орталық банктер мен қаржылық қадағалау органдарының халықаралық желісі
NOx / SOx / CO / PM	Nitrogen/Sulfur Oxides, Carbon Monoxide, Particulate Matter	Азот/күкірт оксидтері, көміртек оксиді, қатты бөлшектер
NWRF	Non Work Related Fatalities	Еңбек қызметіне байланысты емес өлімге әкелген жағдайлар
OECD Action 13	OECD Country by Country Reporting	Елдер бойынша салықтық ақпаратты ашу (ЭЫДҰ, 13-іс-қимыл)
OGCI	Oil and Gas Climate Initiative	Мұнай-газ саласының климаттық бастамасы
OGI	Optical Gas Imaging	Газды оптикалық визуализациялау
OGMP 2.0	Oil & Gas Methane Partnership 2.0 (UNEP)	Мұнай-газ саласындағы метан жөніндегі серіктестік 2.0 (ЮНЕП)
OPEX	Operating Expenditures	Операциялық шығыстар
PE	Polyethylene	Полиэтилен
PECB ISO 31000	PECB ISO 31000 Risk Manager (cert.)	ISO 31000 бойынша тәуекелдерді басқару жөніндегі сертификаттау (PECB)
PMP	Project Management Professional	Жобаларды басқару жөніндегі кәсіби маман (PMP)
PPA	Power Purchase Agreement	Электр энергиясын сатып алу-сату шарты (PPA)
PRMS (2P)	Petroleum Resources Management System (Proved+Probable)	Ресурстарды басқару жүйесі (2P санаты – дәлелденген + ықтимал)

Қысқарту	Значение (EN)	Қазақша мәні
PSI / PSM	Process Safety Information / Management	Процестер қауіпсіздігі жөніндегі ақпарат / Процестер қауіпсіздігін басқару
PwC	PricewaterhouseCoopers	ПрайвотерхаусКуперс
RCP 2.6/4.5/8.5	Representative Concentration Pathways	Парниктік газдар концентрациялары бойынша IPCC сценарийлері
RoSPA	Royal Society for the Prevention of Accidents	Жазатайым оқиғалардың алдын алу жөніндегі корольдік қоғам
SAF	Sustainable Aviation Fuel	Тұрақты авиациялық отын
SASB	Sustainability Accounting Standards Board	Тұрақты есептілік стандарттары жөніндегі кеңес (SASB)
SDG	Sustainable Development Goals	Тұрақты даму мақсаттары (ТДМ)
Sinopec	China Petroleum & Chemical Corporation	Қытай мұнай-химия корпорациясы (Sinopec)
S&P (Global Ratings)	Standard & Poor's Global Ratings	S&P халықаралық рейтингтік агенттігі
SRS	Samruk Research Services (method)	SRS әлеуметтік тұрақтылықты бағалау әдістемесі
TCFD	Task Force on Climate related Financial Disclosures	Климатқа байланысты қаржылық ақпаратты ашу жөніндегі жұмыс тобы
TSR	Total Shareholder Return	Акционердің жиынтық табыстылығы
TÜV Thüringen	TÜV Thüringen certification body	TÜV Thüringen сертификаттау органы
TUMAR	Industrial safety information system «TUMAR»	«TUMAR» өнеркәсіптік қауіпсіздіктің автоматтандырылған ақпараттық жүйесі
UNEP	United Nations Environment Programme	БҰҰ Қоршаған орта жөніндегі бағдарламасы
VaR	Value at Risk	Тәуекел көрсеткіші (VaR)
WEPs	Women's Empowerment Principles	Әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту қағидаттары (БҰҰ Әйелдер)
WRI	World Resources Institute	Дүниежүзілік ресурстар институты
АМЖ	Automated Monitoring Systems	Автоматтандырылған мониторинг жүйелері
АҚ	1) Joint Stock Company (JSC), 2) Societate pe Acțiuni (S.A)	Акционерлік қоғам
ӘБП	Administrative and Managerial Staff	Әкімшілік-басқару персонал
БҰҰ	United Nations	Біріккен Ұлттар Ұйымы
БҰҰ КӨНК	United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC)	БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі туралы негіздемелік конвенциясы
БӘМ	Qualified Potential Suppliers	Білікті әлеуетті мердігерлер
БК	JV – Joint Venture	Бірлескен кәсіпорын
ГДж	Gigajoule (GJ)	Гигаджоуль

Қысқарту	Значение (EN)	Қазақша мәні
ГӨЗ	Gas Processing Plant (GPP)	Газ өңдеу зауыты
ҒЗТҚЖ	Research and Development (R&D)	Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар
ЕАЭС	Eurasian Economic Union (EAEU)	Еуразиялық экономикалық одақ
ЕТҮ	Subsidiaries and Affiliates	Еншілес және тәуелді ұйымдар
ЕҚ	Occupational Safety	Еңбекті қорғау
ЕҚЖЕҚ	Occupational health and safety	Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау
ЕҚ, ӨҚ және ҚОҚ	OHS and EHS Safety and labor protection, industrial and fire safety, environmental protection, emergency prevention	Қауіпсіздік және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау, төтенше жағдайлардың алдын алу
ЕҚТ	Best Available Techniques (BAT)	Ең үздік қолжетімді техникалар
ЖДЖ	Individual Development Plan	Жеке даму жоспары
ЖКО	Road Traffic Accident (RTA)	Жол-көлік оқиғасы
ЖШС	LLP / LLC – Limited Liability Partnership / Limited Liability Company	Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
ЖЭК	Renewable Energy Sources (RES)	Жаңартылатын энергия көздері
ЖЭС	Wind Power Plant (WPP)	Жел электр станциясы
ИБЖ	Integrated Management System	Интеграцияланған басқару жүйесі
ІК	Start up Complex	Іске қосу кешені
ІМГ	Associated Petroleum Gas (APG)	Ілеспе мұнай газы
ҚДТ	Best Available Techniques (BAT)	Қолжетімді үздік технологиялар
ҚҒЖ	Hydraulic Fracturing (HF)	Қабатты гидравликалық жару
ҚЕҚОҚТДК	BoD Committee for HSE & Sustainability	«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму комитеті
ҚМГ	KazMunayGas NC JSC (KMG)	«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
ҚНК	Corporate Performance Indicators	Қызметтің негізгі көрсеткіштері
КСЕС	Corporate Tax Accounting Policy	Корпоративтік салықтық есеп саясаты
ҚОӘБ	Environmental Impact Assessment (EIA)	Қоршаған ортаға әсерді бағалау
ҚҚҮ	Pressure Maintenance (Waterflooding)	Қабат қысымын ұстап тұру
КТБЖ	Corporate Risk Management System	Корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесі
КТС	Corporate Income Tax (CIT)	Корпоративтік табыс салығы
КХ	Corporate Secretary	Корпоративтік хатшы
КЭР	Integrated Environmental Permit	Кешенді экологиялық рұқсат
МАС	Oil Pumping Station	Мұнай айдау станциясы

Қысқарту	Значение (EN)	Қазақша мәні
МАТЖ	Oil Spill Response	Мұнайдың авариялық төгілуін жою
МКК	State Communal Enterprise	Мемлекеттік коммуналдық кәсіпорын
МӨЗ	Oil Refinery	Мұнай өңдеу зауыты
МТҚ	Mechanical Treatment Facilities	Механикалық тазарту құрылыстары (жабық типті)
МТАЖ	Automated Medical Examination System	Медициналық тексерулердің автоматтандырылған жүйесі
МГӨБ	Oil & Gas Production Directorate	Мұнай газ өндіру басқармасы
НТК	Key Risk Indicators	Негізгі тәуекел көрсеткіштері
ОЭР	Fuel and Energy Resources	Отын-энергетикалық ресурстар
ӨП	Personnel (context)	Өндірістік персонал
ӨҚ	Industrial and process safety	Өнеркәсіптік қауіпсіздік
ӨҚ ААЖ	Industrial Safety Information System	Өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі автоматтандырылған ақпараттық жүйе
ПҚӨС	Mineral Extraction Tax	Пайдалы қазбаларды өндіру салығы
РЕКС	Sectional wastewater reservoir used to capture oil products from the water surface	Қайта жаңғыртылатын/регенерациялық сыйымдылықты сепарациялық қондырғы – су бетінен мұнай өнімдерін ұстауға арналған («РЕКС» мұнайұстағышы)
РМК	RSE – Republican State Enterprise	Республикалық мемлекеттік кәсіпорын
РММ	Republican State Institution	Республикалық мемлекеттік мекеме
СМГ	Liquefied petroleum gas (LPG)	Сұйытылған мұнай газы
СТ КЗ	CT KZ (Certificate of Origin)	«СТ КЗ» тауардың шығарылған елін айқындау сертификаты
СҚК	Samruk Kazyna Contract	«Самұрық-Қазына Контракт»
ТДМ	SDGs – Sustainable Development Goals	Тұрақты даму мақсаттары (БҰҰ)
ТҚДБ 2060	Low Carbon Development Program 2060	2060 жылға дейінгі төмен көміртекті даму бағдарламасы
ТТ	Terms of Reference / Technical Assignment	Техникалық тапсырма
ТШО	TCO Tengizchevroil	«Теңізшевройл» ЖШС, Теңіз мұнай-газ кен орнын игерумен айналысатын қазақстандық-америкалық бірлескен кәсіпорын
ТЭН	Techno Economic / Feasibility Study	Техникалық-экономикалық негіздеме
ҰК	National Company	Ұлттық компания
ҰОҚ	Volatile Organic Compounds	Ұшпа органикалық қосылыстар
ХҚКО	Public Service Center	Халыққа қызмет көрсету орталығы

Қысқарту	Значение (EN)	Қазақша мәні
ХҚЕС	IFRS – International Financial Reporting Standards	Халықаралық қаржылық есеп стандарттары
ХЕҮ	ILO – International Labour Organization	Халықаралық еңбек ұйымы
ШОБ	SME – Small and Medium-sized Enterprises	Шағын және орта бизнес
ІК	SC – Start-up Complex	Іске қосу кешені
ІМГ	Associated Petroleum Gas (APG)	Ілеспе мұнай газы
ЭБЖ	Power Transmission Lines	Электр беру желілері
ЭМАОЖ	Automated Environmental Monitoring System	Экологиялық мониторингтің автоматтандырылған жүйесі
ЭЛОУ (ЭЛОУ-АВТ)	DTSU-AVT – Desalting and Dehydration Treatment Unit – Atmospheric-Vacuum Distillation Unit	Электрмен тұзсыздандыру және электрмен сусыздандыру қондырғысы / электрмен тұзсыздандыру қондырғысы – атмосфералық-вакуумдық түтікшелі қондырғы. Шикі мұнайды дайындау және бастапқы өңдеу үшін пайдаланылады

ЕСЕПТІ ДАЙЫНДАУ ТОБЫ

ЕСЕП ҮЙЛЕСТІРУШІЛЕРІ:

Даниярова Дина

Аязбекова Хорлан

Баймагзумова Айжан

Бесембаева Жанель

Жаксылық Азиза

Қартабай Жансая

ЕСЕПТІ ДАЙЫНДАУҒА ҚАТЫСҚАНДАР:

Жұмақанова Қарлығаш

Шарипов Дамир

Туребеков Азамат

Тажибаев Марат

Гончаров Виталий

Асамбеков Куат

Исмурзин Саламат

Бисенбаев Тимур

Кәрібжанов Нұржан

Ахметова Ұлжан

Бақытқызы Гүлвира

Ақшабаева Гүлмира

Салихова Салима

Ингербаева Жанат

Кунафина Мадина

Исниязова Диана

Избасов Мурат

Нұржау Ғазиз

Бегман Артур

Надирова Сания

Әжіғалиев Байхат

Брикманн Елена

Кажобекова Майгуль

Алиев Камилжан

Байғанова Сәния

Махмуд Гульнара

Булегенова Газиза

Гросул Роман

Ахтанбекова Назым

Никитинский Сергей

Молдарахимов Талғат

Нурбаева Ардак

Мақсат Руслан

Жумағалиева Ақмарал

Бортник Марина

Төлеубай Ғалым

Нечаева Оксана

Бакеев Бахтияр

Тлеугабулова Динара

Ильясов Нурлан

Каирбаев Алмаз

Кен Артур

Иманиязов Абай

Сисенбаева Маржан

Ольшевский Александр

Ильясов Бауыржан

Нұрпейісов Ринат

Алпатов Сергей

Усенов Тамерлан

Олжабаева Сабина

Үсіпбекова Нұрзада

Джапарова Аксана

Телеген Бақдаулет

Махин Асхат

Сәрсенғали Мұрат

Есмаганбетов Нуржан

Батырбек Сабина

Джаксыбергенова Алия

Омарова Гүлмира

Токанова Гүлмира

БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы»
акционерлік қоғамы

Мекенжайы: 010000, Астана қ, Қонаев к-сі, 8

+7 7172 78 61 01

+7 7172 78 60 00

www.kmg.kz

sustainability@kmg.kz

Есептің шығу күні: 2025 жылғы мамыр

Алдыңғы Орнықты даму туралы есеп
2024 жылдың мамыр айында жарияланды